

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน
เสนอแนะศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์
(Rattanakosin Island Tourist Information Center)

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต(สถาปัตยกรรมภายใน)
ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2545-2546

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 49443
วัน, เดือน, ปี 23 ก.พ. 2547

b.....
i.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต(สถาปัตยกรรมภายใน)

(ผศ.กุลธร เลื่อนจวี)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

รศ.สมศักดิ์

แย้มพราย

ประธานกรรมการ

ผศ.นิรมล

แย้มพราย

กรรมการ

ผศ.นพปฎล

สุวัจนานนท์

กรรมการ

ผศ.น้ำอ้อย

สายหู

กรรมการและเลขานุการ

(ผศ. น้ำอ้อย สายหู)

อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในเสนอแนะ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ (Rattanakosin Island Tourist Information Center)
ชื่อนักศึกษา	นางสาว ณัฐกานต์ สกลวารีย์
ภาควิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2545- 2546

บทคัดย่อ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่สำคัญของประเทศที่มีประวัติอันยาวนานกว่า 220 ปี ประกอบด้วยผู้คนหลายชาติพันธุ์อยู่อาศัยและได้สร้างวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี มีวิถีชีวิตของการดำเนินชีวิตระดับชุมชนท้องถิ่น หล่อหลอมรวมขึ้นจนมีเอกลักษณ์แตกต่างกันไป อดีตที่ผ่านมาได้กลายเป็นประวัติศาสตร์ให้ชนรุ่นหลังทบทวนและค้นคว้า ฉะนั้นสิ่งที่เหลืออยู่จึงเป็นเครื่องยืนยันแสดงถึงความเป็นมาในอดีตของเราได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันกรุงเทพฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอันเป็นศรีสง่า และดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจากทั่วโลก ซึ่งกำลังได้รับความนิยมอีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาลและเอกชนและคาดว่าในอนาคตจะมีผู้ที่สนใจเพิ่มมากขึ้น

ในการทำวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมและความเป็นมาของชาติ โดยจับจุดการท่องเที่ยวมาเป็นตัวแปรสำคัญในการที่จะส่งเสริม ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ถึงวัฒนธรรมของไทยในภาพรวมเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องทั้งแก่นักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้คนไทยเกิดความรักและหวงแหนในสิ่งที่ยังเหลืออยู่นี้สืบไป

ในขณะที่เดียวกัน โครงการนี้ยังหมายรวมไปถึงการประชาสัมพันธ์และการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศถือเป็นอีกอุตสาหกรรมหลักที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการพัฒนาในด้านต่างๆ จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ฝ่ายเพื่อให้เกิดการพัฒนาของประเทศและยั่งยืนต่อไป

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น อันเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การออกแบบของโครงการ อันได้แก่ การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ หน่วยงานและสายการบริหาร ผู้เข้าใช้โครงการเบะองค์ประกอบของโครงการ รายละเอียดของพื้นที่ใช้สอยต่างๆ ความสัมพันธ์ของพื้นที่ นำข้อมูลทั้งหมดทำการวิเคราะห์ศึกษาหาบทสรุปเพื่อเป็นแนวคิดในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. งานออกแบบส่วนหลักของโครงการ และส่วนรองประกอบด้วยส่วน Public Service Section, Support Section รวมทั้งการนำเสนอแนวคิดในการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมของโครงการ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการเข้าใช้ส่วนประกอบต่างๆภายในศูนย์อย่างเป็นทางการเป็นลำดับขั้นตอน มีผลต่อการออกแบบจัดวางตำแหน่งในระบบ PLANING
2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ข้างเคียง มีผลต่อเหตุผลการเลือกตำแหน่งที่ตั้งศูนย์
3. กลุ่มเป้าหมายหลัก และนโยบายทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการให้บริการ
4. อุปกรณ์ เทคนิควิธี เทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นผลช่วยให้งานการออกแบบสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. การออกแบบจัดผังบริเวณของอาคารอนุรักษ์ บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ ต้องคำนึงถึงข้อกำหนดเป็นสำคัญ
6. การส่งเสริมการท่องเที่ยวของ ศพท. รวมทั้งปฏิทินการงานต่างๆเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการจัดสรรพื้นที่ของส่วนต่างๆในโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับการจัดเสนอแนะโครงการ ควรจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมุ่งเน้นการปรับฐานความรู้ กับนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปเป็นหลัก จัดส่งบริการด้านการศึกษาคือส่วนน้องสุด ซึ่งต้องมีสำหรับพนักงานแล้ว ควรจัดเป็นส่วนบริการสำหรับประชาชนเพื่อประโยชน์ยิ่งขึ้น
2. การรับเอาเทคโนโลยีความก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ เข้าสู่ส่วนบริการข้อมูล นอกจากสะดวกรวดเร็วกับการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมฐานข้อมูลแล้ว ยังเป็นการลดการใช้พื้นที่ใช้งานซึ่งเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
3. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูลเป็นส่วนสำคัญที่มีส่วนช่วยในการให้ความรู้ในระดับหนึ่ง และการส่งเสริมสนับสนุนและปลูกฝังให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าความเป็นไทยผ่านกิจกรรมต่างๆ จะเป็นการสร้างภาพรวมและเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมพื้นฐานของประเทศไทยได้ง่ายขึ้น และจดจำได้มากกว่าการเดินชมสถานที่และเรียนรู้เรื่องราวตามปกติ โดยทั้งนี้ต้องประกอบด้วยการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค, บริการ ต่างๆ พร้อมกันด้วย นั่นคือ การจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งหวังให้ความพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับพื้นฐาน (Basic Needs) และสวัสดิการทางสังคมเป็นเป้าหมายหลัก การเพิ่มรายได้เป็นเป้าหมายรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ควรเห็นความสำคัญของการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยนำเอา การสานประโยชน์ร่วมกันเป็นจุดร่วม โดยควรเอื้ออำนวยและสอดคล้องกับความเป็นอยู่ของ ชุมชนและในแง่ของการพัฒนาพื้นที่ ที่สำคัญคือต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวในทุกๆด้านด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ปัจจุบันเกาะรัตนโกสินทร์ได้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทั้งในแง่ เมืองประวัติศาสตร์ ความงามด้านสถาปัตยกรรม, ศิลปกรรมและจิตรกรรม นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน แต่ยังคงขาดศูนย์ที่ให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความรู้โดยตรง วิทยานิพนธ์ "ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์" เป็นโครงการเสนอแนะด้านการจัดตั้งศูนย์บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งทั้งนี้การท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนรอบๆพื้นที่ด้วย ทั้งนี้เพื่อการดำรงอยู่และพัฒนาแบบยั่งยืน โครงการนี้จึงให้ความสำคัญไปยังประชาชนที่อาศัยโดยรอบด้วย เพื่อให้เกิดความหวงแหนและดูแลพื้นที่ของตน นอกจากนี้ยังสามารถกระจายรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบด้วย

นางสาว ญัฐกานต์ สกลวารี
14 กุมภาพันธ์ 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ "โครงการศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์" ขึ้นนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ก็ด้วยความช่วยเหลือสนับสนุน กำลังใจและกายจากผู้มีพระคุณมากมาย จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

- อาจารย์ น้ำอ้อย สายหู ที่คอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์และกระตุ้นต่อมการทำงานมาตลอด
- อาจารย์กลุ่มตรวจวิทยานิพนธ์ทุกท่านสำหรับคำแนะนำดีๆ ตั้งแต่การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์
- คณาจารย์ทุกท่านที่ช่วยสั่งสอนมาตลอด 5 ปี และร่วมกันสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้
- ขอขอบคุณ ป้า คุณแม่ พี่ฟ้า และน้องมิน ที่คอยเป็นกองหนุนและกำลังใจตลอดมา
- พี่ๆ ประชาสัมพันธ์ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครที่ให้ข้อมูลสำคัญๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้
- พี่นัท เจ้าหน้าที่หอไทยนิเทศน์ ที่ให้คำแนะนำยามหลงทาง
- คุณ ประสมศักดิ์ อัครมัติ ที่ให้ความเมตตาและความร่วมมืออย่างเต็มที่รวมถึงพี่ๆ ที่ล้ำลมวิไลเจ เพรด เซ็นเตอร์ที่ใจดีทุกคน
- พี่ๆ เจ้าหน้าที่ที่ ททท. ทุกท่านที่ช่วยให้ข้อมูลอย่างเต็มที่รวมถึงความหวังดีที่แสนดี
- เจ้าของข้อมูลดิบทั้งหลายที่อาจจะได้ใช้ข้อมูลนั้นหรือไม่ก็ตาม
- สายพันธุ์รหัสและ โครหัสที่เป็นที่รักยิ่ง และ ภูมิใจเสนอ
- พี่กอล์ฟ ที่มาmanage งานให้อย่างดี คอยกระตุ้นและจุดประกายการทำงานให้กลับมาอีกครั้งหลังจากติดๆ ดับๆ ไปหลายรอบ และtive สบายๆอีกมาก
- พี่เล็ก ที่มาร่วมสร้าง tive สบายๆอีกเช่นกัน
- พี่ตุ้ม ที่มาอดหลับอดนอนเป็นเพื่อนยามวิฤต
- พี่เมย์ สำหรับ plan cad เนียบๆ กำลังใจและขนมอร่อยๆที่ผ่านมาจากคุณพ่อ

น้องเจตน์ และน้องเมย์ ที่อดหลับอดนอนทำmodel สบายๆและคอยช่วยยามฉุกเฉินเสมอมา จนวินาทีสุดท้าย

น้องนัท สำหรับต้นไม้ model และplan พื้นดีๆ

น้องป๊อป กับ section สุดเจ๋งและ คอยอยู่เป็นเพื่อนตลอดงาน

น้องหนูดี น้องยู๋ย ที่ช่วยรวมงานเล็กๆ ให้กลายเป็นงานใหญ่ๆได้

ขอบคุณที่ช่วยเป็นกำลังใจและคอยช่วยเหลือทุกอย่างจนผ่าน 5 ปีมาได้ด้วยดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พี่โต้ง พี่เด่น พี่เม่น ที่มาสร้างเสียงหัวเราะและเนรมิต tive สวยๆ ให้น้องคนนี้นะฮะ
- พี่หน้อยที่คอยให้คำปรึกษา คำแนะนำความห่วงใย และกำลังใจดีๆ แก่ น้องสาวคนนี้
- น้องหนุ่ม ที่ยื่นมือมาช่วยยามหมดกำลังใจ
- เพื่อนกูดและน้องคาม ชาวสธ.สำหรับ model เจ๋งๆ ความห่วงใย และเสปียง ยามหิว
- ขอบใจเพื่อนๆ ทุกคน
เพื่อนน้ำ สำหรับกำลังใจมากมายในทุกยาม
เพื่อนริน สำหรับความคิดดีๆ ยามเอื้อและสร้างความมั่นใจในยามหลงทาง
เพื่อนเปา ที่มาร่วมสร้างเสียงหัวเราะยามสติแตก ทำให้หายเครียดทุกครั้ง
เพื่อนนุ่น สำหรับรอยยิ้มและความอบอุ่น(จากกระทิกน้ำร้อน)
เพื่อนไอ สำหรับเสียงเพลง(แต่งเอง) มาให้ขำขามดีก
เด พวง กิม เน เพื่อนร่วมกินยามเช้า “หัวเข้ปาว”
และเพื่อนๆ อีกมากมายที่เอ่ยนามไม่หมดที่อยู่เป็นเพื่อน ให้รู้ว่ายังมีเพื่อนที่
ทำงานไปพร้อมกับเรา และร่วมกันสร้างประสบการณ์ฮาเฮ มาตลอด 5 ปี
- กีฟ้า เทนนิส แบดฯ วิ่ง ที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรงและถึกพอจะทำงานใหญ่ครั้ง
นี้ได้จนสำเร็จ
- เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่เอ่ยชื่อและอาจไม่เอ่ยชื่อเพราะเยอะมากๆ แต่
ขอบคุณจากใจจริงเลยนะ
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบังที่อ้าแขนรับทุกคนให้มารวมกัน ใช้เวลาดีๆร่วมกัน และเปิดโอกาส
ให้รู้จักโลกกว้างไปนี้มากขึ้น

- ยิน ดี ที่ ได้ รู้ จัก ขอบ คุ ณ มาก ๆ นะ -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ

คำนำ

กิตติกรรมประกาศ

บทที่ 1	บทนำ	หน้า
	1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
	1.2 เหตุผลในการเลือกโครงการ	4
	1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ	6
	1.4 ขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ	7
	1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2	ข้อมูลทั่วไปและกรณีศึกษาเปรียบเทียบ	
	2.1 การศึกษาการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว	11
	2.2 การศึกษารูปแบบกิจกรรมและวิธีการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว	18
	2.3 ข้อพิจารณาและปัญหาของศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว	20
	2.4 ปัจจัยพื้นฐานของการกำหนดที่ตั้งศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว	21
	2.5 ข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานของการให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว	24
	2.6 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ	28
	ส่วนบริการการท่องเที่ยว	
	2.6.1 ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร(ศทท.)	29
	2.6.2 ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวอยุธยา	33
	2.6.3 The Visitor's Center ,Capetown ,South Africa	35
	2.6.4 The Visitor's Center ,Inari ,Lapland	38
	2.6.5 ศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในต่างประเทศ	40
	2.6.6 สรุปข้อเสนอนะและแนวทางในการจัดสร้างศูนย์ ให้บริการข่าวสาร การ ท่องเที่ยว	44
	ส่วนห้องสมุด	
	2.6.8 ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ(Saeng Arun Public Library)	45
	2.6.9 ห้องสมุดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ห้องสมุดเฉพาะ)	46
	2.6.10 สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (Academic Resource Center)	49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ส่วนนิทรรศการ	
	2.6.11 หอศิลป์ตาตุ (Tadu Contemporary Art)	51
	2.7 สรุปองค์ประกอบโครงการ	53
	2.7.1 การศึกษาองค์ประกอบโครงการ จากเป้าหมายและจุดประสงค์ของโครงการ	53
	2.7.2 องค์ประกอบโครงการจากกิจกรรมจากโครงการเปรียบเทียบ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร	55
	2.7.3 สรุปองค์ประกอบที่สามารถเกิดขึ้นได้ จากการศึกษาโครงการเปรียบเทียบ	57
	2.8 ขอบข่ายและขอบเขตโครงการ	58
	2.9 ชื่อสรุปและเสนอแนะ	60
บทที่ 3	พฤติกรรมและพื้นที่ใช้สอยที่ต้องการ	
	3.1 อัตรากำลังและสายงานบริหาร (Organization)	62
	3.2 ตารางการทำงาน (Time Table)	65
	3.3 จำนวนผู้เข้าใช้โครงการ	66
	3.4 ผู้เข้าใช้โครงการ (User)	66
	3.5 วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ (User Behavior)	67
	3.6 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย (Area Requirement)	70
บทที่ 4	ระบบประกอบโครงการ	
	4.1 ระบบรับแขกทางกายในอาคาร	82
	4.2 ระบบแสงสว่างภายในอาคาร	85
	4.3 ระบบเสียงและการควบคุม	87
	4.4 ระบบรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอัคคีภัย	89
	4.5 ประเภทของวัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง	89
บทที่ 5	บทวิเคราะห์สู่การออกแบบ	
	5.1 การวิเคราะห์ทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ	96
	5.1.1 เหตุผลในการเลือกที่ตั้งและสภาพแวดล้อม	96
	5.1.2 การวิเคราะห์รายละเอียดที่ตั้งโครงการ	102
	5.2 การวิเคราะห์อาคาร	112
	5.2.1 การพิจารณาเลือกอาคารของโครงการ	112

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2	วิเคราะห์อาคาร และการวางแผนอาคาร	114
5.3	การวิเคราะห์สู่การออกแบบ	
5.3.1	ตารางความสัมพันธ์องค์ประกอบโครงการ (Relation Matric)	121
5.3.2	ความสัมพันธ์แบบฟองอากาศ (Bubble Diagram)	123
5.3.3	ผังการสัญจรและขนาดของพื้นที่ (Functional Diagram)	123
5.3.4	แผนภูมิแสดงอัตราส่วนของพื้นที่ใช้สอย (Pie Chart)	124
5.3.5	ZONING	125
5.4	แนวความคิดในการออกแบบ (Design Concept)	125
5.5	ผลงานการออกแบบ	127

บรรณานุกรม
ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมาของโครงการ

นับตั้งแต่สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ เป็นราชธานี จนถึงวันนี้ เรื่องราวต่างๆ ได้เกิดขึ้นมากมายหลาย อย่างได้เปลี่ยนแปลงไป อดีตที่ผ่านมาได้กลายเป็น ประวัติศาสตร์ให้ชนรุ่นหลังถกเถียงและค้นคว้า ฉะนั้น สิ่งที่เหลืออยู่จึงเป็นเครื่องยืนยันแสดงถึงความ เป็น มาในอดีตของเราได้เป็นอย่างดี

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่สำคัญของประเทศที่มีประวัติอันยาวนานกว่า 220 ปี ประกอบด้วยผู้คนหลายชาติพันธุ์อยู่อาศัยและได้สร้างวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี มีวิถีชีวิตของการดำเนินชีวิตระดับชุมชนท้องถิ่น หล่อหลอมรวมขึ้นจนมีเอกลักษณ์แตกต่างกันไป ปัจจุบันกรุงเทพฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอันเป็นศรีสง่า และดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี ทั้งยังมีมรดกอันล้ำค่าของชาติไทยอยู่ บริเวณใจกลางเมืองนาม เกาะรัตนโกสินทร์ เพชรเม็ดงามของกรุงเทพมหานครจุดเริ่มต้นของกรุงรัตนโกสินทร์อันเจริญรุ่งเรืองในอดีตมาสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดของประเทศในปัจจุบัน เนื่องจาก มีความงดงามในแง่ประวัติศาสตร์, ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมตลอดชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันกรุงรัตนโกสินทร์ ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทมาเป็นศูนย์กลางในการท่องเที่ยวและการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของประเทศจนกลายเป็นที่รู้จักทั่วโลก

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญกับการพัฒนาและรองรับเศรษฐกิจที่รวดเร็วของประเทศไทย มีธุรกิจที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดการว่าจ้างงานเป็นฐานอย่างหนึ่งในการกระจายรายได้และมีปริมาณเงินตราเข้าประเทศ เป็นจำนวนมหาศาล มีการสนับสนุนการท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ และเกาะรัตนโกสินทร์ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน การร่วมมือกันของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย UNESCO กรุงเทพมหานคร ฯลฯ เพื่อปรับปรุงบูรณะสถานที่สาธารณะและฟื้นฟูเกาะรัตนโกสินทร์ให้มีชีวิตชีวาขึ้นใหม่ทั้งนี้มีความต้องการฟื้นฟูในรูปแบบที่รวดเร็วและยั่งยืนโดยประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้มีนโยบายส่งเสริม อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถานและพื้นที่ประวัติศาสตร์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการสัญจรทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึก ความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนเองและผู้อื่น และจากแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 ก็ได้มีนโยบายปรับปรุงฟื้นฟู พื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม เช่นกัน ผนวกกับนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพฯ ให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมพื้นที่ประวัติศาสตร์ยังคงคุณค่าอยู่และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับท้องถิ่นเองด้วย แต่การส่งเสริมเผยแพร่ให้ชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวให้มากอย่างเดียวไม่ได้ยังจะต้องทำหน้าที่ทางด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการทางการท่องเที่ยว เพื่อขจัดและป้องกันปัญหาการบริการท่องเที่ยวที่ขาดคุณภาพ ตลอดจนสามารถลงทุนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยวให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 2

แผนพัฒนาระยะสั้น 2542- 2546

- 2542 | Theme | River of Kings
- 2543 | Theme | World Heritage
- 2544 | Theme | Bangkok Gateway to Indochina
- 2545 | Theme | 220- year Bangkok
- 2546 | Theme | Thailand Rendez Vous

เกิดรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับนักท่องเที่ยว

แผนพัฒนาระยะยาว 2555

(แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8)

การมีเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากลและยั่งยืน

(World Class Destination)

พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว

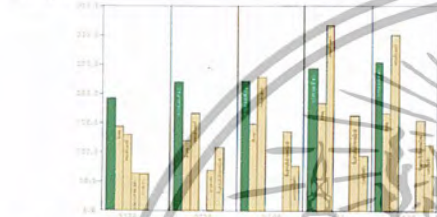

ความมั่นคงของประเทศ

เกิดการกระจายรายได้และการจ้างงานของคนไทย

พันล้านบาท

รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการเทียบกับรายได้จากการผลิตสินค้าและบริการของประเทศไทย 2542-2546 (พันล้านบาท)

วิถีวัฒนธรรมไทย

สร้างความสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว

สานต่อศิลปวัฒนธรรม

จากผลการดำเนินงานในช่วงปี Amazing Thailand 1998-1999 หรือปีท่องเที่ยวไทย

2541-2542 สถิตินักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2542 มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้าประเทศไทย 8.58 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ร้อยละ 10.50 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 253,018 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.48 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยมีสถิติการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ 53.65 ล้านคน - ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ร้อยละ 3.08 มีรายได้หมุนเวียนภายในประเทศ 203,853 ล้านบาท

มีการศึกษาคาดการณ์ปริมาณนักท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วยนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรโดย ECONOMIC INTELLIGENCE UNIT หรือ EIU ว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีอัตราการขยายตัวการท่องเที่ยวในอัตราร้อยละ 7 ต่อปี และประเทศไทยเองจะมีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาร้อยละ 9 ต่อปี (จุฬา.,:2535 : 3-4) ซึ่งถือเป็นการขยายตัวในอัตราที่สูง สำหรับการถดถอยทางด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ ซึ่งนักท่องเที่ยวบริเวณสนามหลวงมีส่วนแบ่งการตลาดถึง 2 ใน 3

จากสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเกาะรัตนโกสินทร์มีประมาณ 10,000 คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากและกำลังได้รับความสนใจมากขึ้นเรื่อยๆ จะเห็นได้จากการเกิดโครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวขึ้นหลายอย่าง

ในการศึกษาปัญหาของการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเช่น บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ซึ่งมีผู้มาท่องเที่ยวมาก แต่ขาดแหล่งประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร เป็นบริเวณที่ควรมีสื่อการเดินทางและเผยแพร่เอกลักษณ์ต่างๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว กลับมีสภาพที่ขาดระเบียบและสกปรก (จุฬาร , 2535 : 5-4) สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยยังศึกษาพบว่า แม้ว่าคนไทยจะคุ้นเคยกับทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่การเดินทางที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวที่แท้จริงยังเป็นไปในลักษณะจำกัด ดังนั้นเมื่อได้มีการปรับปรุงให้ความรู้ ความเข้าใจสร้างความสนใจ ประทับใจ เห็นคุณค่า ก็จะทำให้ปริมาณการท่องเที่ยวของชาวไทยสูงขึ้น ในส่วนของข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาปรับปรุง ยังชี้ให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจะเผยแพร่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นๆ (จุฬาร : 2535 : 3-71)

2. เหตุผลในการเลือกโครงการ

การศึกษาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวดังกล่าวข้างต้น ช่วยให้สามารถชี้ให้เห็นได้ว่าพื้นที่โครงการซึ่งอยู่กลางแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญนั้นมีความเหมาะสมต่อการใช้สอยและสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนั้นโครงการ (ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์) จึงถูกจัดตั้งขึ้นภายใต้เหตุผลในการจัดตั้งโครงการดังนี้

เหตุผลในการเลือกโครงการ :

TARGET GROUP :

บุคคลทั่วไป 10%
General People

นักเรียนนักศึกษา 10%
Student

นักท่องเที่ยว 80%
Tourist

ขาดศักยภาพของศูนย์ท่องเที่ยวเดิม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แนวโน้มการท่องเที่ยว
ได้รับความสนใจมากขึ้น

สร้างจิตสำนึกให้
คนในชาติ

แนวคิดและ
ความเหมาะสม

ส่งเสริมสวัสดิการสังคม
และยกระดับภูมิปัญญา

รองรับการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวในอนาคต

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์
(Rattanakosin Island Tourist Information center)

1. บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน แต่ยังไม่ทั่วถึงทั้งบริเวณ แหล่งประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ควรมีสื่อเดินทาง และเผยแพร่เอกลักษณ์ต่างๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว โดยต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ในการฟื้นฟูและพัฒนาด้วย
2. ศูนย์บริการท่องเที่ยวที่มีอยู่ยังมีปัญหาอีกในหลายด้าน ซึ่งไม่สามารถให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว
3. นำเสนอสถานที่ที่สามารถพักผ่อนของครอบครัวในวันหยุด โดยมีสระและแทรกอยู่ทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกของเยาวชนให้เกิดความหวงแหนในมรดกของชาติด้วย
4. ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นที่นิยมกันแพร่หลายมากขึ้น แต่ประชาชนยังขาดสถานที่ที่ให้ความรู้ประกอบการทำกิจกรรมที่ดีและเหมาะสม
5. พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์มีพื้นที่กว้างขวางและมีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย ดังนั้นจึงเล็งเห็นเสนอแนะ ให้จัดตั้งโครงการเพื่อให้นักท่องเที่ยว เที่ยวได้อย่างเพลิดเพลินและไม่สับสน
6. กลุ่มอาคารตลอดแนวถนนราชดำเนินกลาง (ที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) มีการอนุมัติให้มีการปรับปรุงเป็นศูนย์ท่องเที่ยวในลักษณะ SHOPPING STREET เหมือนในต่างประเทศเช่นฝรั่งเศส เป็นการพัฒนาไปเป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ซึ่งหากโครงการเสร็จสมบูรณ์ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งนี้จะเป็นส่วนที่ตอบสนองการใช้งานกลุ่มอาคารนี้ได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีเอกรณาไปใช้

3. วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อเป็นการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการออกแบบสถาปัตยกรรมเพื่อการบริการนักท่องเที่ยวที่มีภาพลักษณ์ที่โดดเด่น รองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากและมีส่วนบริการสนับสนุนครบครัน โดยพิจารณาถึงแนวโน้มและการใช้แนวทางทางสถาปัตยกรรมอย่างเหมาะสมที่เอื้อโอกาสแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้หันมาสนใจการท่องเที่ยวมากขึ้น
2. เป็นการฝึกทักษะ การติดต่อประสานงาน และเข้าใจขั้นตอนในการทำงาน ซึ่งจะประโยชน์ต่อไปในภายภาคหน้า
3. เพื่อเป็นการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ และสร้างสรรค์งานทางด้าน การออกแบบสถาปัตยกรรมภายในและการศึกษาในระดับอื่นต่อไป
4. พัฒนาการบวนการและวิธีการคิด ตลอดจนมุมมองที่มีต่อ แนวความคิด ในการสร้างสรรค์งานออกแบบ
5. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูคุณภาพของสภาพแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมและสวยงามสอดคล้องกัน

4. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีผู้นำไปใช้

1. เผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยวงานเทศกาลความรู้ข้อมูลต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยชาวต่างชาติและบุคคลที่สนใจ
2. เป็นศูนย์รวมความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์
3. ต้องการให้เกิดการพัฒนาเชิงอนุรักษ์โดยการช่วยให้พื้นที่มีสภาวะทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามีสภาพแวดล้อมที่ดี ในขณะที่เดียวกันก็มีความเหมาะสมเกื้อกูลต่อสถานที่สำคัญตลอดจนส่วนต่างๆ ที่มีอยู่ในเขตพื้นที่นั้นๆ ด้วย
4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้เกิดความหวงแหนมรดกของชาติ และช่วยกันดูแลที่อยู่อาศัยของตนให้น่าอยู่อาศัยและมีภูมิทัศน์ที่ดี
5. เป็นสถานที่จัดนิทรรศการชั่วคราวในเทศกาลสำคัญต่างๆ
6. ส่งเสริมภาพพจน์ของการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ

5. ขอบข่ายของโครงการและขอบเขตของโครงการ

ขอบข่ายของโครงการ

SCOPE OF PROJECT!

SCOPE OF PROJECT	FACILITIES
INFORMATION SECTION	
PUBLIC SERVICE SECTION	
SUPPORT SECTION	
EDUCATION SECTION	
ADMINISTRATION SECTION	
TECHNICAL SECTION	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีเจตนาไปใช้

1. ส่วนให้บริการข้อมูลข่าวสาร(INFORMATION SECTION)เป็นส่วนสำนักงานประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการและการท่องเที่ยวชนิดต่างๆ ตามโครงการลักษณะขององค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นจะสัมพันธ์กับวิธีการให้ข่าวสารเป็นสำคัญกล่าวคือ

- 1.1 วิธีการให้ข่าวสารโดยบุคคล โดยที่นักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อภายในศูนย์หรือสอบถามอยู่ภายนอก
- 1.2 วิธีการให้ข่าวสารโดยอัตโนมัติ เป็นวิธีการให้ข่าวสารสะดวกรวดเร็วและให้บริการได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้อาจเป็นข้อมูลที่สั้นและกระชับ
- 1.3 BRIEF ROOM

2 ส่วนบริการสาธารณะ และลานวัฒนธรรม (PUBLIC SERVICE SECTION)เป็นส่วนบริการนักท่องเที่ยวด้านต่างๆ เพื่อความสะดวกสบายและตอบสนองความต้องการนอกเหนือการให้รายละเอียดด้านการท่องเที่ยวได้แก่

- 2.1 ประชาสัมพันธ์
- 2.2 ส่วนพักคอยและที่นั่งพักเพื่อวางแผนเดินทาง
- 2.2 บริการรับฝากของ
- 2.3 ห้องพยาบาล
- 2.4 ศูนย์แลกเปลี่ยนเงินตราให้บริการแลกเปลี่ยนเงินทั้งไทยและต่างประเทศ รวมทั้งบริการเครื่อง เป็กเงินอัตโนมัติ
- 2.5 ส่วนที่ทำการไปรษณีย์
- 2.6 บริการโทรศัพท์ภายใน - ภายนอกประเทศ
- 2.7 ห้องน้ำ
- 2.8 ลานกิจกรรม (OUTDOOR ACTIVITY AREA)
- 2.9 ที่จอดรถ

3. ส่วนสนับสนุนโครงการ (SUPPORT SERVICE SECTION)

- 3.1 ร้านค้าที่ระลึก (Souvenir Shop)
- 3.2 ร้านอาหารไทย (Thai Restaurant)
- 3.3 Old Style Thai Coffee shop
- 3.4 Thai Desert
- 3.5 โถงกิจกรรมพิเศษ (SPECIAL EVENT HALL)
- 3.6 ร้านหนังสือ (Book Shop)
- 3.7 ร้านขายของเช่า(Rental Shop)

4. ส่วนบริการวิชาการ (EDUCATION SERVICE SECTION)

- 4.1 นิทรรศการถาวร
- 4.2 นิทรรศการชั่วคราว
- 4.3 ห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ห้องสัมมนา

5. ส่วนสำนักงานบริหาร (Administration Section) เป็นส่วนของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในด้านต่างๆ ติดต่อประสานงานทั้งนี้พื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นคำนึงถึงลักษณะของงานในหน้าที่และความสะดวกรวดเร็วในการทำงานเป็นหลักส่วนสำนักงาน

5.1 ฝ่ายสำนักงานบริหาร

5.2 ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

5.3 ห้องประชุม

5.4 ห้องพักผ่อนพนักงาน

6. ส่วนงานเทคนิค (Technical Section)

ขอบเขตของโครงการ

ขอบเขตที่เลือกทำในส่วนของการ Design & Presentation ซึ่งเป็นหลักในการเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ได้แก่

1. ส่วนให้บริการข้อมูลข่าวสาร (INFORMATION SECTION)
2. ส่วนบริการสาธารณะ และด้านวัฒนธรรม (PUBLIC SERVICE SECTION)
3. ส่วนสนับสนุนโครงการ (SUPPORT SERVICE SECTION)
4. ส่วนบริการวิชาการ (EDUCATION SERVICE SECTION)

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

1. ประชาชนรวมถึงเยาวชนเข้าใจและสนใจ รวมทั้งให้ความสำคัญกับโบราณสถานและรับรู้คุณค่ามรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมภายในประเทศ
2. กระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกและหวงแหนในความเป็นไทย
3. สร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับการท่องเที่ยว
4. ช่วยให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรัก ห่วงแหน และช่วยกันรักษามรดกอันล้ำค่าที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งถือว่าการพัฒนาแบบยั่งยืน
5. รักษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ให้ดำรงอยู่สืบต่อไป
6. สร้างความรู้ความเข้าใจอันดีระหว่างคนในท้องถิ่น ได้แลกเปลี่ยนความคิดและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน และสร้างความสามัคคีของคนในชาติได้เป็นอย่างดี

ด้านเศรษฐศาสตร์

1. นำเงินจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศได้มากขึ้น เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อยๆ ในกลุ่มนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เงินภายในไม่ไหลออกภายนอกประเทศ เนื่องจากทำให้คนไทยหันมาสนใจท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น
3. ส่งเสริมรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่หรือบุคคลว่างงานในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน และเป็นการสร้างเงินหมุนเวียนให้เกิดขึ้นช่วยเกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ด้านการศึกษา

1. เป็นสถานที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัย และวางแผนในการพัฒนาพื้นที่
2. เป็นตัวอย่างของศูนย์บริการและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เข้าใช้โครงการอย่างเต็มที่
3. กระตุ้นให้เกิดความต้องการเรียนรู้งานสถาปัตยกรรม งานศิลปกรรม และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของกรุงเทพฯทางอ้อม

ด้านสภาพแวดล้อม

1. เกิดสภาพภูมิทัศน์บริเวณโครงการที่สวยงามและเหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมภูมิทัศน์ที่สำคัญ ที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ให้โดดเด่นและสัมพันธ์กับตัวโครงการที่เกิดขึ้นด้วย
2. เป็นโครงการตัวอย่างที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ช่วยกันฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพเกาะรัตนโกสินทร์ให้มีความสวยงามและน่าชม

ด้านการท่องเที่ยว

1. สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้ง ชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวและชื่นชมความงามในคุณค่าและเอกลักษณ์ทางด้านงานสถาปัตยกรรมได้เป็นอย่างดี
2. ประชาชนทั่วไปหันมาสนใจการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น ให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้ความคุ้มค่าคุ้มไปด้วย

ด้านการเมือง

1. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่ชาวต่างประเทศ สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและประทับใจในคุณสมบัติและเอกลักษณ์ของประเทศที่มาเยือนซึ่งจะนำไปสู่สัมพันธภาพทางการเมือง

ด้านนโยบาย

1. สนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
2. สนับสนุนแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6
3. สนับสนุนนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพฯให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและกรณีศึกษาเปรียบเทียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและกรณีศึกษาเปรียบเทียบ

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของโครงการ

2.1 การศึกษาการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

จากการนำเสนอแนวทางการศึกษาวิธีการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวของโครงการนั้น โดยแบ่งการสำรวจออกเป็น 2 แหล่งข้อมูลใหญ่ๆคือ

1. การบริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน
2. ความต้องการข่าวสารการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

โดยมีกลยุทธ์ในการใช้แบบสอบถาม ในการเก็บข้อมูลการขอเข้าสัมภาษณ์ในหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบข้อมูลการให้บริการข่าวสารรวมถึง แนวทางการบริหารและจัดการของหน่วยงานนั้นๆ หากหน่วยงานไหนมีบทบาทหรือศักยภาพในการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวสูง ก็ขอความร่วมมือในการฝากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวเพื่อให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการใช้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว ในที่นี้จะเป็นการแสดงผลและวิเคราะห์เบื้องต้นสำหรับการสำรวจลักษณะการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีในปัจจุบัน และผลการสำรวจความคิดเห็นหรือความต้องการของนักท่องเที่ยวจากแหล่งที่เลือกฝากแบบสอบถามไว้ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เลือกฝากแบบสอบถามไว้

ผลการสำรวจ

จากการรวบรวมแบบสอบถามสำหรับหน่วยงานการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวและลักษณะพฤติกรรมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวนั้น สามารถแยกพิจารณาออกตามพื้นที่ที่เลือกสำรวจได้ดังนี้

1. จังหวัดที่มีศักยภาพสูง ได้แก่ กรุงเทพฯ

จากการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญภายในกรุงเทพฯของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (การศึกษาเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล) ได้กำหนดออกเป็น 6 พื้นที่ที่สำคัญ ได้แก่ เกาะรัตนโกสินทร์ รัตนโกสินทร์ชั้นนอก สำเพ็ง (ไชน่าทาวน์) บริเวณราชดำเนิน ปทุมวัน-ประตูน้ำ-พญาไท-พระโขนง และสีลม-พัฒนาพงศ์-บางรัก-คลองเตย แต่ในที่นี้ได้ใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มเป็นหน่วยงานตามสังกัด เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการศึกษาการบริหารจัดการรูปแบบการบริการข่าวสารฯ ในบทนี้ โดยเลือกหน่วยงานที่มีบทบาทในการให้ข่าวสารทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยกัน 13 แห่ง (ดูตารางที่ 3-1) ซึ่งสามารถแจกแจงหน่วยงานภายใต้สังกัดองค์กรที่สำคัญๆโดยสามารถแยกผลการสำรวจออกเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หน่วยงาน และข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ผลการสำรวจหน่วยงานต่างๆ

- 1.1.1 สังกัดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ ททท.-ราชดำเนิน,ททท.-จตุจักรและททท.-ดอนเมือง
- 1.1.2 สังกัดสำนักพระราชวัง ได้แก่ พระบรมมหาราชวัง
- 1.1.3 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอันอยู่ภายใต้การดูแลของกรมศิลปากร
- 1.1.4 สังกัดกระทรวงคมนาคม ได้แก่ สถานีรถไฟหัวลำโพงภายใต้การดูแลของการรถไฟแห่งประเทศไทย สถานีรถโดยสารเอกมัย-หมอชิต-สายใต้
- 1.1.5 สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้แก่ สวนสัตว์ดุสิต
- 1.1.6 ธุรกิจศูนย์การค้า ได้แก่ DUTY FREE SHOP

โดยสามารถสรุปเป็นหัวข้อที่สำคัญได้ดังนี้

● สถานที่ตั้ง

ขนาด :

ส่วนใหญ่จะมีขนาดประมาณ 8-12 ตารางเมตร

จำนวนนักท่องเที่ยว : จุดที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่นได้แก่

- บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ - ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่ต้องการเข้ามาชมความวิจิตรตระการตาในความงดงามของศิลปทางสถาปัตยกรรมไทยหลายแห่งในบริเวณนี้มีจำนวนประมาณ 1,800,000 - 2,500,000 (ปี) (ข้อมูลนี้ได้จากการสัมภาษณ์สอบถามเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และสวนสัตว์ดุสิต)

- หน่วยงานของ ททท. ทั้ง 5 แห่ง ในกรุงเทพฯ กล่าวคือ แม่น้ำรี ราชดำเนิน จตุจักร ดอนเมือง จุด 1 และ 2 โดยมีนักท่องเที่ยวเข้าใช้บริการประมาณ 10,000 คน/เดือน ประมาณ 120,000 คน/ปี โดยสัดส่วนคนไทยและชาวต่างชาติมีเท่าๆกัน

- สถานีขนส่งรถโดยสาร ได้แก่ เอกมัย หมอชิต และสายใต้ นั้นไม่มีผู้รับผิดชอบในการเก็บสถิติจำนวนนักท่องเที่ยว แต่อย่างใด

ฤดูกาลท่องเที่ยว :

ในบริเวณรัตนโกสินทร์และรอบนอกส่วนใหญ่จะไม่มี ความแตกต่างตลอดทั้งปี กล่าวคือจำนวนนักท่องเที่ยวจะมีเท่าๆกันทุกเดือน ยกเว้นในส่วนของสถานีโดยสารต่างๆ เช่น รถไฟ รถโดยสาร(ทัวร์) และสายการบิน จะมีนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวไทยใช้บริการมากในเดือนเมษายน

● โครงสร้างการบริหาร

เจ้าหน้าที่บุคลากร :-

สำนักพระราชวังประกอบด้วย

หัวหน้างานบริการ   1 อัตรา   คู่แล้วทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภัณฑารักษ์	1 อัตรา	ด้านข้อมูลและฝึกอบรมบุคลากร
พนักงานนำชม	3 อัตรา	ให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประกอบด้วย		
ภัณฑารักษ์	2 อัตรา	ด้านข้อมูล
เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์	3 อัตรา	กิจกรรมประชาสัมพันธ์
เจ้าหน้าที่นำชม	3 อัตรา	ให้ข้อมูลท่องเที่ยว
พิมพ์สื่อสาร	2 อัตรา	ธุรการ
สวนสัตว์ดุสิตประกอบด้วย		
ประชาสัมพันธ์	1 อัตรา	ทำ PR ผลิตสื่อ
เจ้าหน้าที่งานวางแผน	1 อัตรา	วางแผนตามนโยบาย จัดกิจกรรมเสริมงานเอกสาร
พนักงานเสียมิน	1 อัตรา	งานเอกสาร
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		
พนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว	8 อัตรา	ให้ข่าวสาร
ลูกจ้างชั่วคราว (สำหรับจุดบริการที่ดอนเมือง 2 จุดและจุดจราจรมีลูกจ้างชั่วคราวจุดละ 1 อัตรา)	10 อัตรา	
สถานีเดินรถโดยสารปกติประกอบด้วย		
เจ้าหน้าที่บริการเดินรถ	1 อัตรา	ให้บริการทั่วไป
พนักงานประชาสัมพันธ์	1 อัตรา	ให้ข้อมูลเส้นทางเวลาเดินรถ

● **รูปแบบและกิจกรรม**

อุปกรณ์เครื่องใช้

เครื่องใช้สำนักงานก็มีความสำคัญในกรปฏิบัติงาน เป็นอย่างยิ่งจากผลการสำรวจสามารถเรียงลำดับความสำคัญของอุปกรณ์ได้ดังนี้ โทรทัศน์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ & วีดีโอ

สิ่งอำนวยความสะดวก :

โดยส่วนใหญ่จะมีห้องสุขาเป็นของส่วนกลางซึ่งไม่ใช่เป็นส่วนเฉพาะหน่วยงานบริการโดยตรง ชั้นนี้ของจาก ส่วนใหญ่หน่วยบริการจะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนั้นๆ สำหรับบ้านขายของหรืออาหาร เครื่องดื่มนั้นจะไม่มีอยู่ในศูนย์บริการโดยตรงส่วนสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ห้องเก็บของ โดยเฉพาะในการใช้เก็บเอกสารการท่องเที่ยวต่างๆ

หน่วยงานที่เคยประสานงาน :

ในจังหวัดกรุงเทพมหานครแล้ว โดยส่วนใหญ่หน่วยงานจะประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมป่าไม้ ส่วนภาคเอกชนได้แก่ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจขนส่ง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลาเปิดให้บริการ :

หน่วยงานภาครัฐทั้งหมดจะให้บริการในช่วงเวลาทำการ (8.30-16.30) ส่วนสถานีรถโดยสารนั้น นักท่องเที่ยวอาจสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวบางอย่างได้จากหัวหน้าได้ตลอดคืน

• รูปแบบการให้บริการ

ประเภทข้อมูลการท่องเที่ยว :

ข้อมูลที่จะเน้นทางด้าน การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สถานที่สำคัญและเส้นทางการเดินทาง กำหนดเวลาเดินทาง รถไฟ เครื่องบิน ส่วนน้อยที่มีข้อมูลทางด้านที่พัก อาหาร ที่ซื้อของ ซึ่งโดยมากแล้วจะตั้งอยู่ในท่าอากาศยานธุรกิจ เช่น สีสม สุขุมวิท พญาไทย เป็นต้น

ลักษณะของการบริการ :

การให้บริการจะเป็นลักษณะให้คำปรึกษาคำตอบควบคู่ไปกับการแจกเอกสารสิ่งพิมพ์ที่นักท่องเที่ยวต้องการ วัสดุที่ได้รับความนิยมรองลงมา คือ โทรทัศน์ป้ายประกาศ คอมพิวเตอร์ ส่วนที่ไม่ค่อยมีให้บริการ เช่น โทรศัพท์สายด่วน จดหมาย โทรสาร โทรพิมพ์

รูปแบบเอกสาร :

เอกสารที่ตีพิมพ์แจกในหน่วยงานต่าง ๆ นั้น มีอยู่หลายหน่วยงานที่ได้รับความสนับสนุนจาก ททท. และรูปแบบที่ได้นั้นก็คือ แผ่นที่ BROCHURE, แผ่นพับ, ตารางเวลารถ, เรือ, สายการบิน

ภาษาที่ใช้ในเอกสาร :

ภาษาในเอกสารที่ได้โดยส่วนใหญ่ คือ ไทย/อังกฤษ ไทยอย่างเดียว ส่วนภาษาอื่นก็มีให้บริการบ้างในบางแห่ง เช่น วัดพระแก้ว มีเอกสารที่จัดพิมพ์เป็นภาษาญี่ปุ่น เยอรมัน แต่นักท่องเที่ยวจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

• ปัญหาที่พบ

สำนักพระราชวัง

- เอกสารตีพิมพ์ของกรมท่องเที่ยวไม่เพียงพอ
- ข้อจำกัดในด้านงบประมาณ และบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาระบบ
- ขาดให้บริการข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มีราคาค่อนข้างสูง ตารางเวลาเดินทาง รถไฟ เครื่องบิน

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

- บุคลากรไม่เพียงพอ
- เอกสารสำหรับการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ
- บุคลากรบางตำแหน่งไม่มีความเหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบ

สวนสัตว์ดุสิต

- บุคลากรไม่เพียงพอ
- งบในการเตรียมเอกสารไม่เพียงพอกับความต้องการ
- บุคลากรไม่มีความรู้ตรงกับภาระที่รับผิดชอบ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

- บุคลากรไม่เพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เอกสารไม่เพียงพอ และไม่ UP-DATE เช่น อัตราค่าที่พัก ค่าใช้จ่ายต่างๆอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงจากหน่วยงานธุรกิจ และไม่ได้แจ้งมายัง ททท.
- พื้นที่บริการไม่มีความสอดคล้องในการใช้งานและให้บริการ เช่น ควรมีห้องเก็บเอกสารแยกอย่างเด่นชัด และเพียงพอ เป็นต้น
- ควรเริ่มใช้ระบบ COMMMPUTER ON-LINE เข้ามาช่วยในการให้บริการทั้งที่ ON-LINE ในภาครัฐด้วยกัน รวมถึงหน่วยงานเอกชนด้วยเพื่อแก้ปัญหาข้อมูลล้าสมัย และยังสามารถลดปัญหาด้านกำลังคนบุคลากรได้ด้วย
- ขาดสัญลักษณ์สื่อสารเพื่อชี้ให้นักท่องเที่ยวทราบถึงจุดที่มีบริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว เช่น ป้ายแสดงบอกทางไปศูนย์บริการที่ใกล้เคียง

สถานีรถโดยสาร

- ขาดกำลังบุคลากรที่พอเพียง
- เอกสารไม่เพียงพอ และไม่ข้อมูลที่จำเป็น เช่น ตารางเวลาเดินรถไฟ เครื่องบิน อัตราที่พักโรงแรม เกสต์เฮาส์ อาหาร เป็นต้น
- พื้นที่บริการมีจำกัด และไม่เด่นชัด

1.2 ผลสำรวจความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว

หน่วยงานที่ได้รับความร่วมมือและมีความสะดวกในการฝากแบบสอบถามคืนกับนักท่องเที่ยว ได้แก่

- 1.2.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ราชดำเนิน
- 1.2.2 พระบรมมหาราชวัง
- 1.2.3 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
- 1.2.4 สถานีขนส่ง หมอชิต และเอกมัย

โดยในการสำรวจความคิดเห็นความต้องการของนักท่องเที่ยวสามารถสรุปผลได้ กล่าวคือ

ชาวไทย

ชาวต่างประเทศ

● ลักษณะผู้ใช้บริการ

อายุ :- ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 20-24 ปี

- อยู่ในช่วงอายุ 25-34 ปี

อาชีพ :- เป็นนักเรียนนักศึกษาโดยส่วนใหญ่

- เป็นเจ้าของกิจการและเป็นพนักงานบริษัท

รายได้/เดือน :-

รายได้ต่ำกว่า 10,000บาท/เดือน

- รายได้ส่วนใหญ่ไม่ต่ำกว่า 30,000บาท/เดือน

● ลักษณะพฤติกรรมการใช้บริการ

ที่ตั้งของศูนย์ที่ต้องการ :-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ที่ตั้งของคุณ์สามารถเรียงลำดับความสำคัญ

- ที่ตั้งของคุณ์เรียงลำดับความ

คำคัญ

ได้ดังนี้

ได้ดังนี้

- ที่แหล่งท่องเที่ยว

- โรงแรม

- สถานีรถโดยสาร

- สถานีรถโดยสาร

- โรงแรม

- แหล่งท่องเที่ยว

- ศูนย์การค้า

- ศูนย์การค้า

- สถานีตำรวจทางหลวง

- ร้านอาหาร

- ศาลากลางจังหวัด

- ศาลากลางจังหวัด

- ร้านอาหาร

- สถานีตำรวจทางหลวง

- ปั้มน้ำมัน

- ปั้มน้ำมัน

ความบ่อยครั้งที่ใช้บริการศูนย์ข่าวสาร :

- มีปริมาณนักท่องเที่ยวที่ไม่เคยใช้บริการ

- มีประมาณ 25% ของนักท่องเที่ยว

ศูนย์ฯถึง 33% สาเหตุโดยส่วนใหญ่มัก

ไม่เคยใช้ศูนย์บริหารฯ เนื่องจากไม่มี

ทราบข้อมูลอยู่แล้ว หรือสามารถถาม

ป้ายแสดงตำแหน่งศูนย์ที่เด่นชัดจึง

ชาวบ้านได้ และไม่ทราบที่ตั้งของศูนย์

ไม่เจอ หรือมีแต่ส่วนใหญ่จะเป็น

บริการฯ

ภาษาไทย ซึ่งคนต่างชาติไม่เข้าใจ

การใช้บริการนอกเวลาทำการ :

- ปริมาณผู้ที่ต้องการใช้บริการข่าวสารการ

- มีความต้องการประมาณ 50 %

ท่องเที่ยวนอกเวลาทำการมีประมาณ 67%

เวลาที่ให้บริการในศูนย์ :

- เวลาที่ใช้โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10-30 นาที

- อยู่ในช่วง 10-30 นาทีเช่นกัน

ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจ :

- โดยส่วนใหญ่สนใจ แหล่งท่องเที่ยวลักษณะ

- ชาวต่างประเทศจะสนใจแหล่งท่องเที่ยว

ศาสนาประเพณี และธรรมชาติ

เที่ยว สิ่งสวยงามประวัติศาสตร์สถาน

จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่แวะในการเดินทาง 1 วัน :

- ส่วนมากจะมากกว่า 3 แห่งขึ้นไป

- มากกว่า 3 แห่งขึ้นไป

● ลักษณะเอกสารและข้อมูล

รูปแบบเอกสาร :

- เรียงลำดับจากมากไปน้อย

- เรียงลำดับจากมากไปน้อย

- แผนที่

- แผนที่

- หนังสือวารสาร

- เอกสารเล่มเล็ก

- แผ่นพับ

- ตารางเวลา รถ,เรือ,รถไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารเล่มเล็ก - แผ่นปลิว - ตารางเวลา รถ, เรือ, รถไฟ, เครื่องบิน <p>ประเภทข้อมูลที่ต้องการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับมากไปน้อย - สถานที่ท่องเที่ยว - การเดินทาง - ที่พัก - อาหาร - สภาพภูมิอากาศ - สถานที่พักผ่อน - ที่ชื่อของ - ที่ชอกรักษาพยาบาล <p>● ความต้องการด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>ประเภทบริการที่ต้องการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยได้ดังนี้ - เอกสารตีพิมพ์ - โทรศัพท์สายด่วน - ติดป้ายประกาศ - คูปองแจก - คอมพิวเตอร์ ON-LINE - โทรสาร - โทรศัพท์ - จดหมาย - โทรพิมพ์ <p>สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับมากไปน้อย - ที่นั่งพักผ่อน - บัตรประกาศ - น้ำดื่ม - โทรศัพท์สาธารณะ - การแลกเปลี่ยนเงินตรา 	<p style="text-align: center;">เครื่องบิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือวารสาร - แผ่นพับ - แผ่นปลิว <ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับมากไปน้อย - สถานที่ท่องเที่ยว - การเดินทาง - ที่พัก - อาหาร - สภาพภูมิอากาศ - สถานที่พักผ่อน - ที่ชื่อของ - ที่ชอกรักษาพยาบาล <ul style="list-style-type: none"> - เรียงจากมากไปน้อย - คูปองแจก - เอกสารตีพิมพ์ - โทรศัพท์ - จดหมาย - ติดป้ายประกาศ - โทรศัพท์สายด่วน - โทรสาร - โทรพิมพ์ - คอมพิวเตอร์ ON-LINE <ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับมากไปน้อย - บอร์ดประกาศ - ที่นั่งพักผ่อน - น้ำดื่ม - โทรศัพท์สาธารณะ - การแลกเปลี่ยนเงินตรา
---	--

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การศึกษารูปแบบกิจกรรมและวิธีการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว

สำหรับบริการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการศึกษาระบบการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันรวมถึงลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและความต้องการการบริการข่าวสารการท่องเที่ยว จึงนับเป็นความจำเป็นในการให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว และเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง โดยแนวทางการศึกษาลำดับการให้บริการข่าวสารที่นำเสนอขึ้นเพื่อจุดประสงค์ดังนี้

1. ให้เข้าใจถึงสภาพการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวในปัจจุบัน
2. ให้เข้าใจถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ
3. ให้มีการพัฒนาการบริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวที่เพียงพอกับความต้องการ
4. ให้มีการจัดเตรียมการบริการให้ข่าวสารตามความเหมาะสมกับประเภทแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ตั้ง

ปัจจัยในการศึกษารูปแบบวิธีการให้บริการข่าวสาร

ปัจจัยข้อพิจารณาแนวทางเพื่อทำการศึกษาและสำรวจวิธีการบริการข่าวสารการท่องเที่ยวในปัจจุบันตามหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกรมศึกษาลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ซึ่งสองสถิติและปัจจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ทำการศึกษาจากสำนักงาน ททท. ตามลุ่มนต่างๆทั่วประเทศ โดยมีข้อพิจารณาและการศึกษาแนวทางการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ก.) การให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษากระบวนการที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อศึกษาประเภทบุคลากร การสื่อสาร และลักษณะเอกสารข้อมูลอะไรบ้าง

การสื่อความหมาย :- สำคัญในเรื่องภาษาที่ใช้ในการสื่อสารความหมายกับผู้ให้บริการหรือนักท่องเที่ยว อาจจะเป็นในรูปของคำบอกเล่าพูดจาสอบถาม, ทางสิ่งพิมพ์อุปกรณ์ต่างๆ หรือทางระบบอัตโนมัติ ทั้งนี้รวมถึงการพิจารณาเรื่องจำนวนนักท่องเที่ยวด้วย

รูปแบบการให้บริการ :- เป้าหมายเพื่อให้ทราบว่าหน่วยงานโดยทั่วไปใช้รูปแบบอะไรในการกำหนดการบริการข้อมูลการท่องเที่ยว อาทิเช่น การศึกษาจุดที่ตั้งของหน่วยงานบริการ เวลาเปิด-ปิดทำการ และลักษณะการให้บริการ โดยมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ควรคำนึงของแต่ละประเด็นดังนี้

● สถานที่ตั้ง

- จุดที่ตั้ง
- ขนาดของหน่วยบริการ

● ช่วงเวลาเปิด-ปิด

- มีเฉพาะในเวลาทำการ
- มีบริการนอกเวลาทำการ

ลักษณะเอกสารข้อมูล :

วัตถุประสงค์ในการสำรวจเพื่อให้ทราบรูปแบบเอกสารประเภทข้อมูลที่มีบริการอยู่ เช่น

● ประเภทข้อมูล

● ลักษณะการให้บริการ

● รูปแบบเอกสาร เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การท่องเที่ยว เช่น

- เส้นทางการเดินทาง
- สถานที่ท่องเที่ยว
- ที่พัก
- ร้านอาหาร
- สถานที่ซื้อของ
- ค้าปลีก
- สิ่งตีพิมพ์
- โทรศัพท์
- โทรศัพท์สายด่วน - แผ่นปลิว
- จดหมาย
- โทรสาร
- โทรพิมพ์
- คอมพิวเตอร์
- ตัดป้ายประกาศ
- แผนที่
- เอกสารเล่มเล็ก
- แผ่นพับ
- วารสาร
- ตารางเวลารถ, เรือ, เครื่องบิน

ข.) ความต้องการด้านข้อมูลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ลักษณะผู้ใช้บริการทั่วไป โดยศึกษาจำนวนผู้ใช้บริการหรือในกรณีที่ไม่มีการบันทึกเก็บตัวเลข สถิติผู้มาใช้บริการก็อาจจะอาศัยตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในแหล่งนั้น มาพิจารณาเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านการติดต่อสื่อสารได้

1. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
2. นักท่องเที่ยวคนไทย

พฤติกรรมใช้บริการ เป็นการสำรวจรูปแบบการให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยว

- **แหล่งข้อมูลที่ทำให้รู้จัก**
  - หนังสือเกี่ยวกับกา
  - ท่องเที่ยว
  - แผนที่
  - เพื่อน/ญาติ
  - เคาน์เตอร์ตามโรงแรมที่พัก
  - ทำอากาศยาน
  - สำนักงาน ททท. ทั้งในและ
  - ต่างประเทศ
  - บริษัทนำเที่ยวต่างๆ
- **ช่วงเวลาการให้บริการ**
  - ในเวลาทำการ
  - นอกเวลาทำการ
- **ประเภทบริการที่ควรให้**
  - เคาน์เตอร์ให้ข่าวสาร
  - มีเจ้าหน้าที่บริการ
  - เคาน์เตอร์ให้บริการตนเอง
  - โทรศัพท์
  - โทรศัพท์สายด่วน
  - จดหมาย
  - โทรสาร
  - โทรพิมพ์
  - คอมพิวเตอร์ Online

รูปแบบของเอกสารและข้อมูลที่ต้องการ :- ศึกษาเพื่อทราบรูปแบบเอกสารที่สะดวกและครบถ้วนและประเภทข้อมูลการท่องเที่ยวที่ต้องการ

- **รูปแบบของเอกสาร** ที่มีการใช้อยู่ในปัจจุบัน
  - แผนที่
  - โปสเตอร์ (Posters)
- **ประเภทของเอกสาร** ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวปรารถนาที่จะได้รับข้อมูล
  - แผนที่
  - สถานที่ท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เอกสารเล่มเล็ก (Brochure)
- แผ่นพับ
- แผ่นปลิว
- วารสาร
- ตารางเวลาเดินรถ, รถไฟ, เรือ และสายการบิน
- ที่พักแรม
- ร้านอาหาร
- สายการบิน
- รถไฟ
- รถประจำทาง
- บริษัทนำเที่ยว
- งานเทศกาลประเพณี
- รถเช่า
- ร้านอาหาร
- แหล่งบันเทิง
- แหล่งช้อปปิ้ง
- แหล่งเล่นกีฬา
- ธนาคาร
- สวนสาธารณะ
- ลานพิกมิกอากาศ
- ผลไม้ไทย
- หนังสือ/เอกสารเดินทาง

2.3 ข้อพิจารณาและปัญหาของศูนย์บริการชาวสารการท่องเที่ยว

ปัญหาโดยทั่วไปที่ได้จากการสำรวจนี้ตัวแทนจังหวัดหรือพื้นที่ในการสำรวจ ที่นำเสนอในที่นี้เป็น การพบเห็นและสอบถามผู้ให้บริการและผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นเพียงแต่แนวทางการศึกษาที่จะหาแนวทางการ พัฒนาให้เหมาะสม ซึ่งทีมผู้ทำการศึกษาไม่มีจุดประสงค์ใดในแง่ของการวิจารณ์ใดๆทั้งสิ้น

- ที่ตั้งของศูนย์บริการชาวสารการท่องเที่ยวไม่สามารถบริการชาวสารการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่สามารถพบเห็นและเข้าถึงได้ง่าย
  - ควรจะมีศูนย์ฯ ณ ทางเข้าหลักหรือเส้นทางหลัก เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใช้ ได้
  - อยู่ในตำแหน่งที่พบเห็นและเข้าถึงได้โดยสะดวก
- ศูนย์ปราศจากลักษณะเอกลักษณ์ที่เด่นชัดภายนอกในการพบเห็น ซึ่งหมายถึงสถาปัตยกรรม ภายนอกของอาคาร
- การเข้าถึงของศูนย์ฯ ไม่อำนวยความสะดวก เนื่องจากปราศจากสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่ จอดรถ ทางเดินทางเท้าที่สะดวก และไม่มีสัญลักษณ์หรือป้ายการบ่งบอกที่เด่นชัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การนำเสนอของข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในแง่ของการบริการ ให้ข้อมูลและการนำเสนอถึงข้อมูลความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างแรงคลใจในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น
  - อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการแสดงความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ระบบทีวีหรือระบบเสียงที่ตีรวมถึงระบบอัตโนมัติต่างๆในการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว
  - รูปแบบและข้อมูลที่เป็นข้อมูลการท่องเที่ยวถาวรยังไม่สามารถแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แผ่นป้ายแสดงแผนที่แหล่งท่องเที่ยว
- การบริการโดยบุคคลากรหรือเจ้าหน้าที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรทั้งในแง่ของจำนวนของบุคคลากร และความรู้ความสามารถของบุคคลากรในเชิงให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
- ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ที่พักคอยของนักท่องเที่ยว โทรทัศน์สาธารณะทั้งภายในและต่างประเทศ ห้องน้ำ-ล้างส้วสาธารณะสำหรับชาย-หญิง ที่จอดรถบัส รถยนต์ส่วนบุคคลและจักรยานยนต์ พื้นที่ขายของที่ระลึก และตำรวจท่องเที่ยว เพื่อดูแลความปลอดภัยที่บริการแก่นักท่องเที่ยว
- ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีผลต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวยังเป็นปัญหาอยู่ เช่น ปัญหาจราจรแออัด ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะเช่น ที่จอดรถ ระบบการขนส่ง ทั้งทางรถยนต์และทางเรือที่มีผลกระทบต่อบริการท่องเที่ยว
- ปัญหาการพัฒนาทางด้านการตลาด คือ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของข่าวสารการท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาการจัดตั้งศูนย์ให้สามารถกระจายและบริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวให้ทั่วถึงจะช่วยทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวบรรลุเป้าหมาย

2.4 ปัจจัยพื้นฐานของการให้บริการที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้ศูนย์บริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ที่ตั้งที่เหมาะสมของศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

- **พบเห็นได้ง่าย ปัจจัยพื้นฐานสามารถสร้างโดยขึ้นอยู่กับ**
  - ตำแหน่งที่ตั้งศูนย์ฯควรจะพบเห็นง่ายหรืออ้างอิงถึงตำแหน่งที่ตั้งได้ง่าย เช่น อยู่ใกล้พื้นที่เป็นภูมิสัญลักษณ์ เช่น อนุสาวรีย์ หรือ ใกล้เส้นขอบเขตพรมแดนของพื้นที่ เช่น อยุรมแม่ น้ำ หรือ อยู่บนเส้นทางหลัก เป็นต้น
  - ภาพพจน์ของศูนย์ฯควรจะต้องมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่ตั้ง ในที่นี้หมายถึง รูปแบบของสถาปัตยกรรมของศูนย์ฯเอง และบรรยากาศโดยรอบของศูนย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

● เข้าถึงได้สะดวก สามารถพิจารณาได้ 2 ส่วน คือการเข้าถึงโดยทางเท้า และการเข้าถึงโดยทางรถยนต์ ควรจะคำนึงถึง

- สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เช่น ป้ายบอกถึงทางเข้าหลัก มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น
- สร้างความปลอดภัยเพียงพอก่อนนักท่องเที่ยวในการเข้าออกศูนย์บริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว
- สร้างบรรยากาศของการเข้าออก เช่น การสร้างและออกแบบภูมิทัศน์ให้มีบรรยากาศที่เชื้อเชิญ

แนวทางในการกำหนดข้อพิจารณาในการจัดตั้งศูนย์บริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว

ทางทีมผู้ทำการศึกษาได้นำเอาผลของการวิเคราะห์ และการศึกษาในเรื่องของจินตภาพของเมือง (IMAGE OF THE CITY) โดย KEVIN LYNCH มาเป็นแนวทางเพื่อกำหนดข้อพิจารณา การเลือกที่ตั้งศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยว เนื้อหาเป็นการศึกษาที่ค้นหาถึงจินตภาพของเมือง ซึ่ง ดินซ์ทำการศึกษาค้นคว้าโดยให้ผู้อยู่อาศัยในเมืองทำการสำรวจเขียนแผนที่ของเมือง เพื่อค้นหา จินตภาพของเมืองของผู้อาศัยเป็นอย่างไร และสามารถสรุปจินตภาพของเมืองออกมาเป็นองค์ ประกอบหลัก 5 ประการ ได้ดังต่อไปนี้ คือ

- เส้นทาง (PATH)
- เส้นขอบ (EDGE)
- ย่าน (DISTRICT)
- จุดทาง (NODES)
- ภูมิสัญลักษณ์ (LANDMARK)

จินตภาพของเมือง 5 องค์ประกอบที่ KEVIN LYNCH ได้ทำการศึกษานั้น ผลการศึกษา พบว่าผู้ มาเยือนมีจินตภาพของเมือง 5 องค์ประกอบ ซึ่งมีความสำคัญจนกลายเป็นจินตภาพสาธารณะแก่ผู้มา เยือนอย่างชัดเจนดังบทความในหนังสือพฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อมของ ดร. วิมลสิทธิ นรยางกูร ที่ อ้างถึงการศึกษาของ KEVIN LYNCH ถึงจินตภาพของเมืองสำหรับนำทัศนาวจร

"จินตภาพสาธารณะ การศึกษาของดินซ์มีสมมติฐานว่า จินตภาพของเมืองที่บุคคลต่างๆจำนวน มากเมื่อยุคนั้นมีความสำคัญคล้ายคลึงในทำนองเป็นจินตภาพสาธารณะ (public image) ประโยชน์ของการ ศึกษาจินตภาพของเมืองที่จะนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติอยู่ที่การมีจินตภาพสาธารณะ แต่เราก็ทราบดีแล้วว่า บุคคลต่าง ๆ นั้นมีประสบการณ์และระบบคุณค่าที่ยึดถือไม่เหมือนกัน ดังนั้นการเกิดมีจินตภาพที่เป็นส่วน รวมหรือของสาธารณะนั้น ก็เฉพาะเป็นจินตภาพของสภาพแวดล้อมกายภาพของส่วนที่มีความสำคัญหรือ มีความชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น สำหรับส่วนของเมืองที่มีความสำคัญเพียงพอที่จะก่อให้เกิดจินตภาพสาธารณะได้ สำหรับชาวเมืองตลอดจนนักทัศนกร อย่างเช่นบริเวณที่เรียกว่า เกาะรัตนโกสินทร์ เป็นบริเวณที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีองค์ประกอบทางกายภาพที่น่าสนใจ และมีคุณค่าทางวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก

ในการศึกษาของลินชั้นจินตภาพของเมือง 5 องค์ประกอบนี้เขาพบว่าจินตภาพสาธารณะมีความสำคัญและจดจำได้ง่าย จนสามารถอ้างอิงในทางปฏิบัติและนำมาศึกษาในทฤษฎีของการวางผังเมืองต่อมาได้และทางที่ผู้ทำการศึกษานำองค์ประกอบทั้ง 5 นี้มาเป็นส่วนอ้างอิงเพื่อเป็นข้อพิจารณาในการเลือกทำเลที่ตั้งศูนย์บริการให้ชาวสารการท่องเที่ยวต่อไป

พื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์ชาวสารการท่องเที่ยว

จากการนำการสำรวจและแนวทางการกำหนดข้อพิจารณาในการจัดตั้งศูนย์ โดยใช้จินตภาพของเมืองมาช่วยในการพิจารณา ที่ผู้ทำการศึกษสามารถเสนอพื้นที่ที่เป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์ไว้ดังต่อไปนี้

- อยู่บนเส้นทางหลัก (PATH) หรือถนนหลักของพื้นที่ ที่นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้พบเห็น และมีโอกาสมากที่จะใช้เส้นทางนี้
- อยู่บนขอบเขต (EDGE) หรือเส้นขอบของพื้นที่ ในที่นี้หมายถึงองค์ประกอบที่มีลักษณะเป็นเส้นกำหนดขอบเขตของบริเวณ ได้แก่ กำแพง คูเมือง หรือริมฝั่งแม่น้ำ ตลอดจนเส้นขอบเขตพรมแดนระหว่างพื้นที่ หรือรอยต่อของพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพรมแดนระหว่างประเทศ
- อยู่ในย่าน (DISTRICT) ที่เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของบริเวณอันเกิดจากลักษณะเฉพาะของกิจกรรมของบริเวณสภาพแวดล้อมโดยรอบ เช่น ย่านไชน่าทาวน์ ย่านพัฒนพงษ์ ย่านตลาดสด เป็นต้น
- อยู่บนชุมทาง (NODES) ในที่นี้จะกล่าวถึงเป็นจุดศูนย์กลางของเส้นทาง เช่น บริเวณสี่แยกหรือชุมทางของถนนเส้นต่าง ๆ หรือแม้แต่เป็นสถานที่ซึ่งมีกิจกรรมเกิดขึ้นอย่างหนาแน่น เช่น บริเวณจัตุรัส ห้างสรรพสินค้า ชุมทางจึงเป็นจุดเด่นเฉพาะของเมืองหรือย่านนั้นและยังเป็นพื้นที่ที่เป็นสัญลักษณ์ให้บุคคลในการเข้าสู่ชุมชนอีกด้วย
- ภูมิลักษณะ (LANDMARK) ภูมิลักษณะเป็นลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกับสภาพแวดล้อมโดยรอบและเป็นสถานที่ที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อพื้นที่นั้นๆซึ่งสามารถใช้เป็นจุดอ้างอิงในการบอกทิศทางได้ เช่น วัดหรือเจดีย์ที่มีความสำคัญ ตลอดจนสถานที่สำคัญของพื้นที่นั้น เช่น อนุสาวรีย์ พิพิธภัณฑสถานที่ราชการ ได้แก่ ศาลากลางจังหวัด หรือแหล่งท่องเที่ยวเด่นๆ เป็นต้น

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั่วไป จากการศึกษและพิจารณาพฤติกรรมการท่องเที่ยวสามารถแสดงผังพฤติกรรมและขั้นตอนในกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดตำแหน่งการให้ชาวสารการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบดังนี้ คือ

1. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
2. นักท่องเที่ยวในประทศ
3. นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถส่วนบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาจากข้อเสนอแนะการกำหนดที่ตั้ง, ขนาดมาตรฐาน ประกอบกับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นจากการพิจารณาจึงขอเสนอแนะข้อกำหนดความสัมพันธ์ดังนี้คือ

ที่ตั้ง	ชนิดของศูนย์ข่าวสาร
1. เส้นทางหลัก (PATH)	
● เส้นทางระหว่างจังหวัด	ศูนย์ข่าวสารชนิดป้ายบอกข่าวสารทุกระยะ
● เส้นทางระหว่างประเทศ	ไม่เกิน 30 กม. ศูนย์ขนาดใหญ่
2. เส้นขอบเขต (EDGE)	
● ทางเข้าเมือง,เขตรอยต่อพื้นที่	ศูนย์ข่าวสารขนาดใหญ่
● ย่านของที่พักรถ,ของที่ระลึก	ศูนย์ข่าวสารขนาดเล็ก
3. ย่านที่มีความสำคัญ (DISTRICT)	
● ย่านแหล่งท่องเที่ยว	ศูนย์ข่าวสารขนาดเล็ก/ใหญ่
● ย่านของที่พักรถ,ของที่ระลึก	ศูนย์ข่าวสารเคลื่อนที่
4. ชุมทาง (NODE)	
● สถานีรถขนส่ง	ศูนย์ข่าวสารอัตโนมัติ/ขนาดเล็ก
● สถานีรถไฟ,ท่าเรือ	
● สนามบิน	
5. ภูมิสัญลักษณ์ (LANDMARK)	
● สถานที่สำคัญ เช่น อนุสาวรีย์	ศูนย์ข่าวสารขนาดใหญ่
● แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ	ศูนย์ข่าวสารขนาดเล็ก

2.5 ข้อมูลของปีประกอบพื้นฐานของการให้บริการข้อมูลข่าวสารทางท่องเที่ยว

องค์ประกอบพื้นฐานของศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร

1. ส่วนบริการข่าวสาร

องค์ประกอบนี้จัดเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสูงสุด ลักษณะขององค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นจะสัมพันธ์กับวิธีการให้ข่าวสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ

- วิธีการให้ข่าวสารโดยบุคคล อาจจะโดยที่นักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อภายในศูนย์ข่าวสารหรือสอบถามอยู่ภายนอกจะประกอบไปด้วย
  - เคาน์เตอร์สอบถาม และบริการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
  - หิ้งหรือชั้นใส่เอกสารข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
  - บอร์ดข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิธีการให้ข่าวสารโดยอัตโนมัติ เป็นวิธีการให้ข่าวสารที่สะดวกรวดเร็วและให้บริการได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นข้อมูลที่ทันสมัยและกระชับ อุปกรณ์ที่ใช้จะประกอบด้วย
- เครื่องให้ข่าวสารอัตโนมัติ
- คอมพิวเตอร์ หรือระบบจอสัมผัส

2. ส่วนสำนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นองค์ประกอบเสริมการให้ข่าวสารจะประกอบด้วย

- พื้นที่ปฏิบัติงาน
- พื้นที่เก็บเอกสารและเก็บของใช้สำนักงาน
- พื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม เจ้าหน้าที่
- พื้นที่เตรียมเครื่องดื่มและอาหาร

3. ส่วนบริการนักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบบริการของศูนย์ข่าวสาร เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างสมบูรณ์แบบประกอบด้วย

- พื้นที่พักผ่อน
- พื้นที่ขายของที่ระลึก
- พื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม นักท่องเที่ยว
- พื้นที่ห้องบรรยาย
- พื้นที่รับฝากของ
- พื้นที่จอดรถ

การคิดพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ

องค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ขนาด (ม.)	พื้นที่ (ตร.ม.)
1. พื้นที่พักผ่อน	1	1*1	
2. พื้นที่ขายของที่ระลึก			
3. พื้นที่ห้องบรรยาย	1	1*1	
4. พื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม สาธารณะ	1		
5. พื้นที่รับฝากของ	1	0.30*0.30	0.09
6. พื้นที่จอดรถ			
- รถบัส	1 คัน	3*12	36
- รถตู้	1 คัน	2.5*6	15
- รถเก๋ง	1 คัน	2.5*6	15
- รถจักรยานยนต์	1 คัน	1.5*2.5	3.75
- รถจักรยาน	1 คัน	1*2	2
7. พื้นที่สัญจรและบริการ		ประมาณ 30%ของพื้นที่ส่วนบริการ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคิดพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะ

องค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ขนาด (ม.)	พื้นที่ (ตร.ม.)
1. อ่างล้างหน้า	1	0.60*0.90	0.54
2. โถปัสสาวะชาย	1	0.60*0.60	0.36
3. โถล้างน้ํารอบ	1	0.90*1.50	1.35
4. โถล้างน้ํายอง	1	0.90*1.50	1.35

องค์ประกอบของศูนย์บริการชั่วคราวการท่องเที่ยวในทีมผู้ทำการศึกษานำเสนอการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยมาตรฐาน ซึ่งเป็นกำหนดขนาดและพื้นที่มาตรฐานของศูนย์ฯ ดังนั้นการนำไปใช้ควรจะมีการพิจารณาปรับเปลี่ยนขึ้นกับความต้องการของแต่ละศูนย์บริการชั่วคราวและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ (ที่มา ; หนังสือการศึกษาแนวทางการจัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยวจัดทำโดยบริษัทอาซิแพลน วันที่ 13 ม.ค. 2540)

สรุปขนาดมาตรฐานองค์ประกอบศูนย์ชั่วคราว

1. ส่วนบริการชั่วคราว

องค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ขนาด (ม.)	พื้นที่ (ตร.ม.)
1. เคาน์เตอร์สอบถาม			
- เคาน์เตอร์แบบ WALK-IN	1	1.20*1.20	1.44
- เคาน์เตอร์แบบ WALK-UP	1	1.20*1.20	1.44
- เครื่องให้ข่าวสารอัตโนมัติ	1	0.90*0.90	0.81
2. หิ้งหรือชั้นใส่เอกสาร	-		
- ชั้นวางพื้น 2 ชั้น	-	1.20*2.50	3.00
- ชั้นวางพื้นติดผนัง	-	0.60*2.50	15.0
- ชั้นวางตั้งโต๊ะ	-	0.60*0.60	0.36
3. บอร์ดข่าวสาร		1.20*0.90	1.08

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ส่วนสำนักงานเจ้าหน้าที่

องค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ขนาด (ม.)	พื้นที่ (ตร.ม.)
1. พื้นที่ปฏิบัติงาน			
- เจ้าหน้าที่ทั่วไป	1	3.00*1.80	5.40
- เจ้าหน้าที่บริหาร	1	3.00*2.15	6.45
2. พื้นที่เตรียมเครื่องดื่ม	-	3.00*2.70	
3. พื้นที่ประชุมภายใน			
- โต๊ะกลม	1		12.57
- โต๊ะสี่เหลี่ยมจัตุรัส	1	3.30*3.30	10.89
4. พื้นที่เก็บของ			
- ล็อคเกอร์	1	0.60*0.90	0.54
- เก็บของคณิกงาน		10% ของพื้นที่สำนักงาน	
- เส้นทางสัญจรและ บริการ		30% ของพื้นที่สำนักงาน	VARIES

ขนาดมาตรฐานของศูนย์ข่าวสาร

จากการศึกษาและสำรวจศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศไทยใน SOUTHERN CALIFORNIA สหรัฐอเมริกา และอิตาลี สามารถสรุปเสนอแนะเป็นลักษณะ 5 ประเภท คือ

1. ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ (LARGE "WALK IN" TOURIST INFORMATION CENTER WITH MULTIPLE ATTENDANTS) ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่สามารถเข้าไปในศูนย์ เพื่อติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่บริการ ให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว และใช้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ศูนย์เตรียมไว้
2. ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวขนาดเล็ก (SMALL "WALK-UP TOURIST INFORMATION CENTER WITH ONE OR TWO ATTENDANTS) ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามข่าวสารการท่องเที่ยวกับเจ้าหน้าที่ โดยไม่ต้องเข้าไปภายในศูนย์ฯ
3. ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวโดยอัตโนมัติ (PASSIVE OR AUTOMATED INFORMATION KIOSKS) ศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวด้วยระบบอัตโนมัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ป้ายบริการข่าวสารการท่องเที่ยว (INFORMATION TOURIST (DISPLAY)) ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวชนิดป้ายบอก
5. ศูนย์ข่าวสารชั่วคราว (TEMPORARY TOURIST INFORMATION)

2.6 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ

2.6.1 ศูนย์บริการการท่องเที่ยว

จุดประสงค์ของการศึกษาและการสำรวจ

- สํารวจจํานวนนักท่องเที่ยวและความพร้อมของศักยภาพส่วนบริการข้อมูลการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่
- ศึกษารูปแบบการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
- ศึกษาลักษณะทางกายภาพของศูนย์ให้ข่าวสารและความเหมาะสมกับแหล่งพื้นที่ต่างๆ
- ศึกษาถึงความเหมาะสมโดยพิจารณาตามหัวข้อดังนี้
  1. ที่ตั้งของศูนย์บริการและปัจจัยในการเลือกที่ตั้งโครงการ
  2. รูปแบบและความเหมาะสมของการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว
  3. ช่วงเวลาการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว
  4. รูปแบบการบริหารและจัดการ รวมทั้งบุคลากรและอัตราค่าจ้าง
  5. ความเหมาะสมของการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์ที่มีอยู่

เกณฑ์การสำรวจเลือกพื้นที่

เนื่องจากศูนย์ให้บริการข่าวสารที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีการกระจายอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวทุกภูมิภาค ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ เช่น ธรรมชาติ สิ่งก่อสร้าง วัฒนธรรมและประเพณีความเป็นอยู่รวมทั้งองค์กรที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวก็มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ฉะนั้นการกำหนดพื้นที่การศึกษาและสำรวจศูนย์ฯ ตัวอย่าง จำเป็นต้องครอบคลุมทั้งภูมิภาคทุกประเภทแหล่งท่องเที่ยวและนโยบายการบริการของหน่วยงานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.1 ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร(ศทท.)

ที่ตั้ง : เืองสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า

พื้นที่ : พื้นที่โครงการ 1,600 ตร.ม. ส่วนบริการ100 ตร.ม.

เวลาทำการ : 09.00 – 19.00 น.

วัตถุประสงค์ :

เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 50 เขต แต่ละเขตล้วนมีของดีของตนเองสมควรแก่การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวและพักค้างคืนในกรุงเทพมหานครมากขึ้น ถือเป็นหนทางหนึ่งซึ่งจะนำรายได้เข้าประเทศและเป็นการกระจายรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ด้วยถือว่ากรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย จึงไม่ควรมองข้ามความสำคัญหรือเห็นเป็นเพียงเมืองผ่าน แท้จริงแล้วกรุงเทพมหานครนั้นเปรียบเสมือนเมือหน้าด่านในการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวต่างประเทศ จึงเป็นจุดแรกที่จะสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาเยือนเหล่านี้

นอกจากนี้ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครยังได้ร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตต่างๆ กลุ่มประชาคมต่างๆ ผู้ดำเนินกิจการโรงแรมต่างๆ ร่วมกันจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายขึ้นตลอดทั้งปี **โดยยึดหลัก การส่งเสริม**

สนับสนุนและปลูกฝังให้ นักท่องเที่ยวเห็นถึงคุณค่าของความเป็นไทยผ่านกิจกรรมต่างๆ

ชมรางวัลการประกวดโกะอีโพร

» โครงการตลาด » รมช.ปรีชกร รมช.ศักดิ์ทองพระโขนง » โครงการถนนคนเดิน » โครงการจัดการทางรถไฟเก่าระยอง-ฉะเชิงเทรา » ฯลฯ

เช่น โครงการ ถนนคนเดิน โครงการสืบสานตำนานบางกอกน้อย โครงการขีจ๊กยานรอบเกาะรัตน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 29 นำไปใช้

CASE STUDY

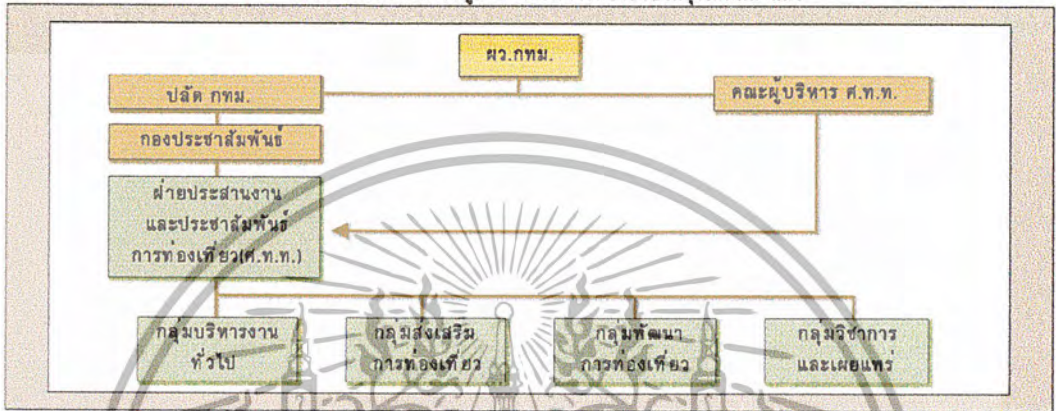
ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กทม.

ศูนย์ฯ ยังได้จัดประชุมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ซึ่งกระจายอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่างๆ ในกทม. ถึง 23 จุด โดยจะปฏิบัติงานวัน จ. - ส. เวลา 08.30 - 16.30 น.

การบริหารงานศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
ขึ้นอยู่กับฝ่ายประสานงานและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กองประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร
ลักษณะการทำงานจะเข้าช้อนกับ ททท. ที่เผยแพร่และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั่วประเทศไทยมากกว่า(รวมทั้งกทม. แต่จะเป็นการให้ข้อมูลแบบรวมๆ)

แผนผังการบริหารงานศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

CASE STUDY
Nattakan Sakolwarae 41025208
Interior Architecture of KMITL

โกสินทร์ โครงการสองประเวศบูรณีย์ วันรมย์คลองพระโขนง เป็นต้น

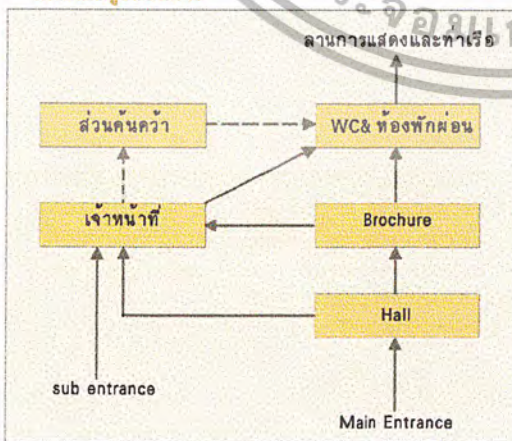
CASE STUDY

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กทม.

USER : 1. เจ้าของที่ ต.ทท. ประมาณ 30 คน
2. นักท่องเที่ยว ประมาณ 50-60 คน/วัน
มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางด้วยตัวเอง (Backpacker) ส่วนมากมาจากบริเวณตรอกข้าวสาร หรือพัก Guest House บริเวณนั้น

ลักษณะผู้ใช้บริการ

วิธีการให้ข่าวสาร

- คำบอกเล่า
- สิ่งตีพิมพ์
- เครื่องคอมพิวเตอร์
- ให้ความสารอัตโนมัติ
- บอร์ดประชาสัมพันธ์
- นิตยสาร (ออกบูท)
- โทรศัพท์

ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ

- เส้นทาง
- สถานที่ท่องเที่ยว
- ที่พัก
- อาหาร
- สถานที่ช้อปปิ้ง
- สภาพภูมิอากาศ
- สถานที่พักผ่อน
- กำหนดการเดินทาง

CASE STUDY
Nattakan Sakolwarae 41025208
Interior Architecture of KMITL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีภาวนำไปใช้

QAT CASE STUDY การดำเนินงาน

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กทม.

ด้านบริหารข้อมูลข่าวสารและวิชาการ

1. จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กทม.

2. จัดประชุมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

3. รวมมือกับททท. ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

4. จัดอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้เกิดความรักหวงแหนท้องถิ่น และช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้

5. ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้

สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ

สื่อนิตยสาร

QAT คอลัมน์ Feature

สื่ออินเทอร์เน็ต www.bma.go.th

www.108vents.com

www.thai.com

6. การศึกษา พัฒนาและจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวในกทม.

CASE STUDY

Natikan Sakolwatee 41025208
Interior Architecture of KMITL

QAT CASE STUDY การดำเนินงาน

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กทม.

ด้านการพัฒนาบุคลากร

1. จัดทำร่างพระราชบัญญัติกทม. เกี่ยวกับการแต่งกายของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ
2. จัดโครงการพัฒนาวิชาชีพผู้ขับแท็กซี่เพื่อการท่องเที่ยว
3. จัดอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น - ฝึกวิทยากร อนุรักษ์ภูมิปัญญา
4. จัดอบรมนักประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครฯ

โครงการพัฒนาท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ได้แก่

1. โครงการจัดนิทรรศการถาวร เพื่อจัดแสดงผลงานและข้อมูลการท่องเที่ยวให้ผู้สนใจศึกษาหาความรู้
2. โครงการนาฏศิลป์ดนตรีให้แก่นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้ชมต่อเนื่องตลอดทั้งปี เพื่อดึงดูดและกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมที่น่าสนใจ
3. โครงการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ต่อไป และเผยแพร่ให้กว้างขึ้น
4. โครงการการแสดงผสมผสานระหว่างคนกับหุ่น
5. โครงการ Street Theatre เพื่อสร้างแรงจูงใจและผสมผสานศิลปะของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน

CASE STUDY

Natikan Sakolwatee 41025208
Interior Architecture of KMITL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

2.6.2 ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารและการท่องเที่ยว จ.อยุธยา (Tourist Information Center)

ภาพแสดง : อาคารศูนย์บริการข่าวสารข้อมูลและข้อมูลการท่องเที่ยว

ที่ตั้ง : สำนักงานการท่องเที่ยวไทยภาคกลาง ถนนโรจนะ อ.เมือง จ.อยุธยา

ดูแลและบริหารโดย : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ขนาดโดยประมาณ : 100 ตารางเมตร

วิธีการให้ข่าวสาร

- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

- บริการข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์

- เอกสารแจก

- ป้ายและ Picture Wall โปรโมทการท่องเที่ยว

ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ

- ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดอยุธยาและใกล้เคียง

- บริการจองที่พัก

- บริการจองทัวร์

- บริการไปรษณีย์

- บริการแลกเปลี่ยนเงินตรา

- บริการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- บริการรับฝากของ

- ส่วน Pre Function บริการนันทนาการ อาหารและเครื่องดื่ม พัก

คอย และจำหน่ายของที่ระลึก

ข้อเสนอนะและปัญหา

- ทางเข้าไม่ชัดเจนรวมทั้งไม่มีการนำลักษณะทางสถาปัตยกรรม

พื้นดินนำมาใช้กับการแสดงป้ายทางเข้า

- การขาดความน่าสนใจ ขาดสถานที่ร่มรื่นสำหรับพักผ่อนคลาย

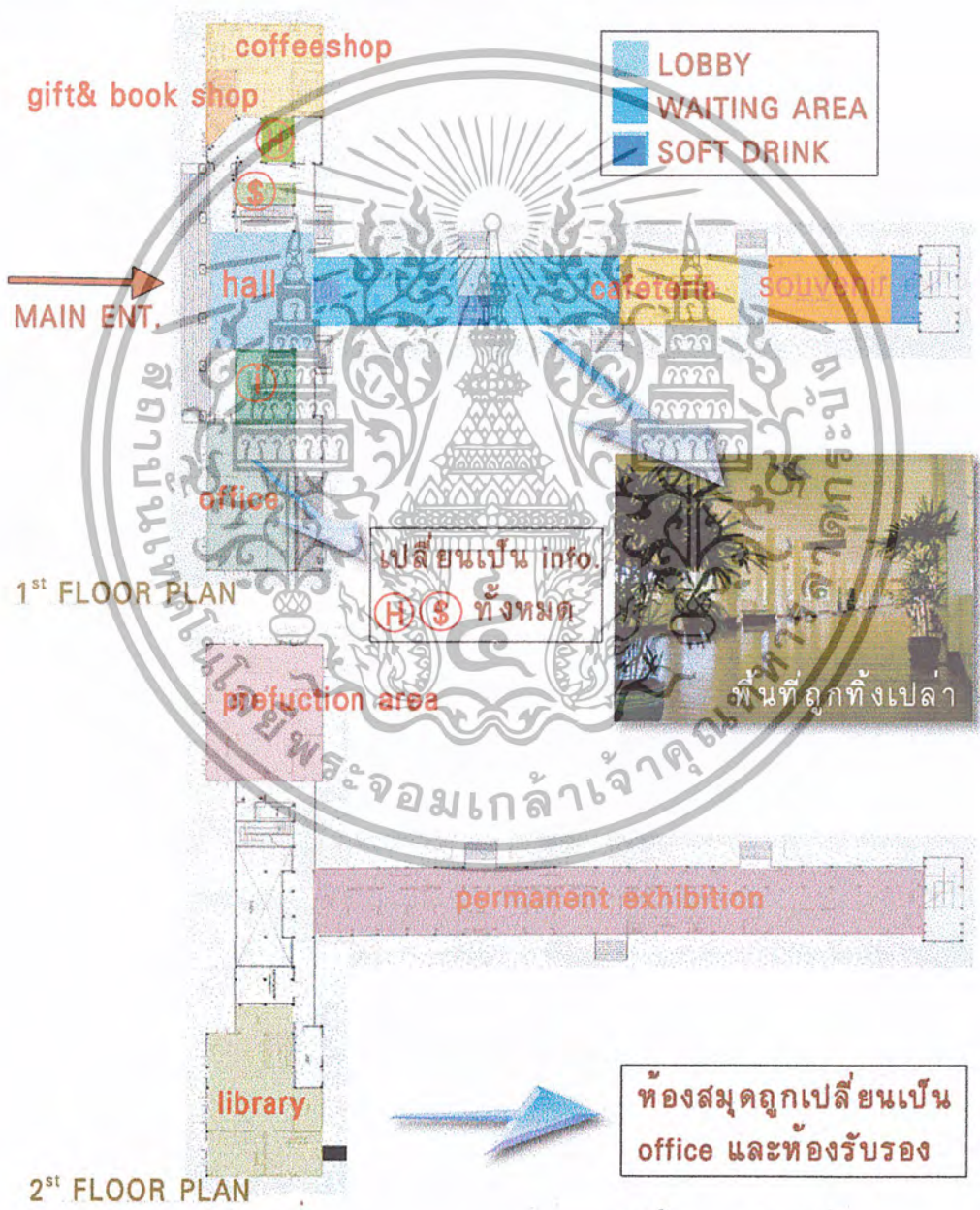
ร้อนจากกิจกรรมที่เกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

ภาพแสดง : โถงบริการข้อมูล
การท่องเที่ยว จ.อยุธยา

ภาพแสดง : ผังพื้นอาคารข่าวสารข้อมูล จ.อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

2.6.3 The Visitor's Center ,Capetown ,South Africa

ที่ตั้ง : เมือง Capetown ,South Africa

สถาปนิก : Gapp Architects and David B.Lewis

วัตถุประสงค์ของโครงการ :

โครงการนี้ตั้งขึ้นเพื่อรองรับความต้องการ ของนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมสวนพฤกษศาสตร์ (Kirsten Bosch Botanical Garden) ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นของสถาบันพฤกษศาสตร์แห่งประเทศแอฟริกาใต้ โครงการนี้จึงเกิดขึ้นมาเพื่อรองรับความต้องการต่าง ๆ นั้นและเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสารอีกด้วย

ส่วนประกอบของโครงการ จะประกอบด้วยส่วนหลักๆ คือ

1. Visitor's Center ประกอบด้วย
  - ส่วนบริการข้อมูล
  - ร้านกาแฟ
  - Coffee Shop
  - ร้านค้า
  - ห้องโถงเอกประสงค์
  - ห้องประชุม
  - โรงละครขนาดเล็ก
  - สำนักงานขายบัตร
  - External Public Space
2. Restaurant บริการอาหาร, Bar มีเครื่องดื่มไว้จัดกิจกรรม
3. Glass House เป็นส่วนสำหรับนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม โดยจะเชื่อมต่อกับในส่วน of Visitors's Center
4. Rhodes Drive เป็นส่วนที่นำรถมาจอดเป็น Drive in food shop

แนวความคิดในการวางผังและการออกแบบประโยชน์ใช้สอย

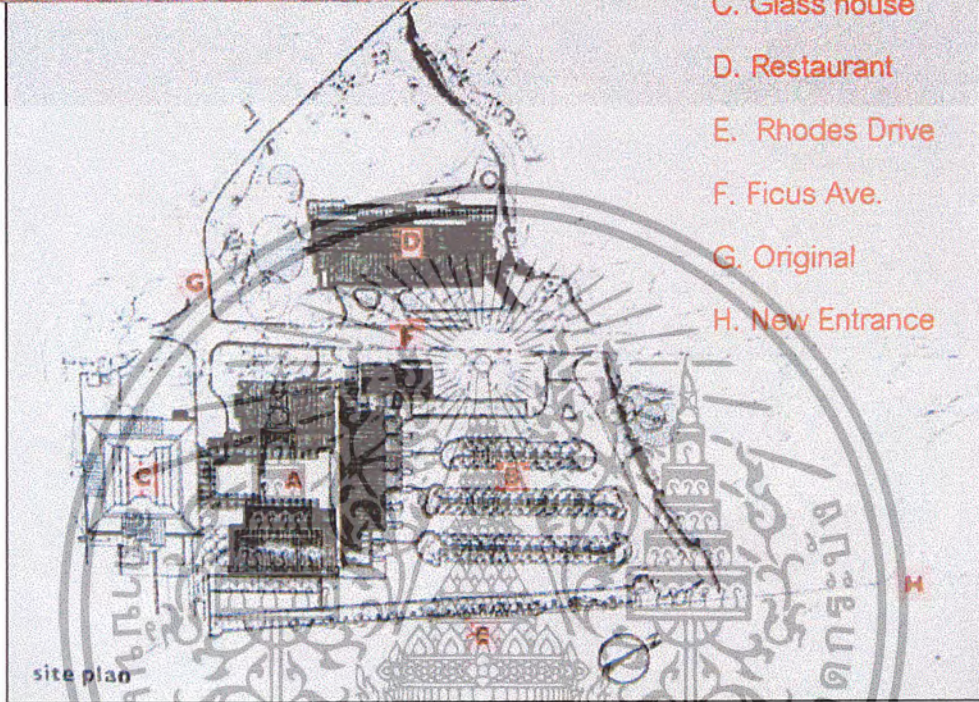
โครงการจะมีลักษณะเป็นกลุ่มอาคารต่างๆ วางรวมกัน ตาม slope ของพื้นที่ เป็นอาคารชั้นเดียว ทั้งโครงการ ซึ่งแต่เดิมจะมีสวนพฤกษศาสตร์และทางเข้าเดิมอยู่ โครงการนี้เป็นการสร้าง Complex เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และเปลี่ยนทางเข้าใหม่ขึ้น

- จะเน้นการวางผังที่เป็นทางการสร้างบรรยากาศให้รู้สึกถึงความสง่างาม
- สร้างความรู้สึกใกล้ชิด ด้วยลักษณะ การปิดล้อมของกลุ่มอาคาร
- รอบๆบริเวณสวนจะมีการใช้น้ำล้อมรอบ เพื่อลดความอึดอัด และการรบกวนจาก ส่วน Parking เพื่อสร้างความรู้สึกผ่อนคลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

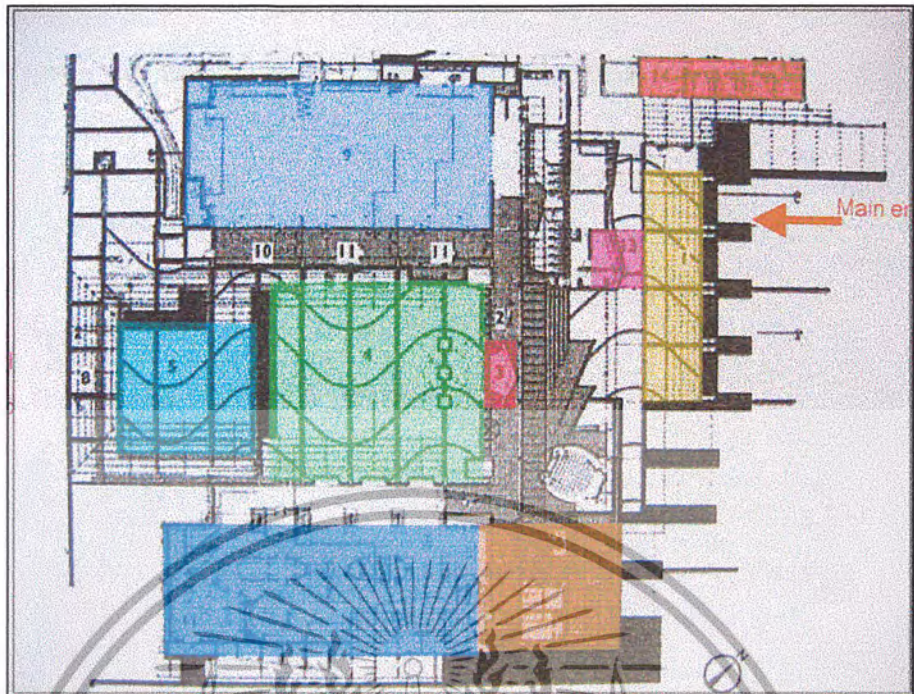

- A. Visitors' Centre
- B. Car Park
- C. Glass house
- D. Restaurant
- E. Rhodes Drive
- F. Ficus Ave.
- G. Original
- H. New Entrance

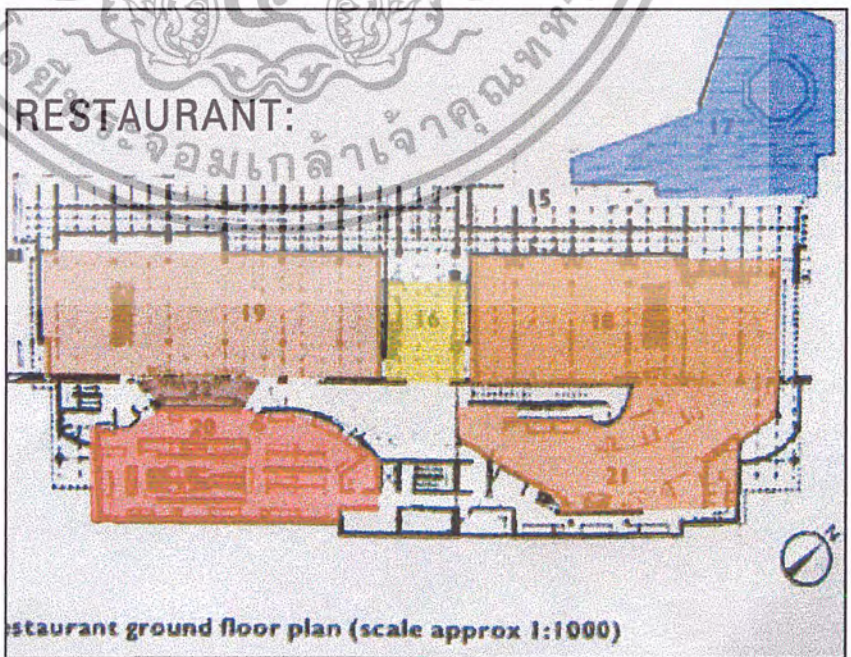

- สิ่งที่นำมาศึกษา :
- การวางแผนที่เป็นการสร้างบรรยากาศให้รู้สึกถึงความสง่างาม
  - การสร้างความใกล้ชิด ด้วยลักษณะการปิดล้อมของกลุ่มอาคาร
  - การสร้างความรู้สึกผ่อนคลาย ด้วยการใช้น้ำล้อมรอบซึ่งช่วยในการลดความอึดอัด และการรบกวนจาก Parking
  - มีการใช้ material และสีต่างๆ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศพื้นที่เช่น บริเวณใกล้กับที่จอดรถ จะมีการใช้เสาและคานตันเล็กๆ เปรียบเหมือนต้นไม้ของแอฟริกา
  - การจัดลำดับการเข้าถึงและ Zoning

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

	Shop
	Food, Bar, Dining
	Courtyard
	Sculpture Terrace
	Staff Zone: Information, Ticker, Office
	Entrance Hall
	Multipurpose

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

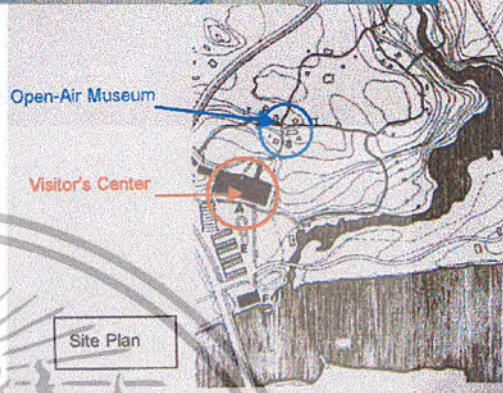
2.6.4 The Visitor's Center ,Inari ,Lapland

ที่ตั้ง : อยู่บริเวณแม่น้ำ Juutta เมือง Inari, Lapland
สถาปนิก: Juhani Pallasma

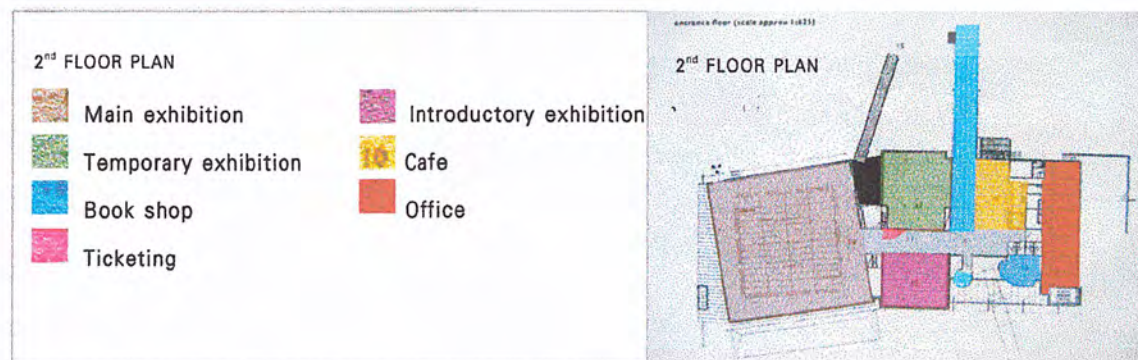
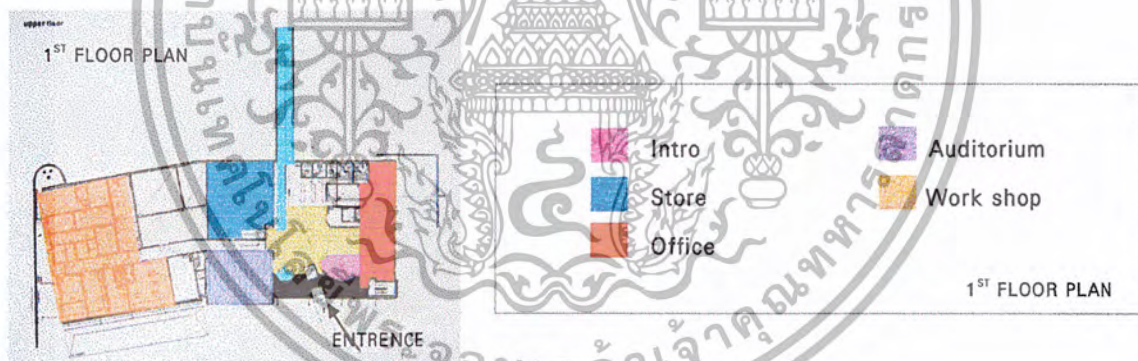

วัตถุประสงค์ของโครงการ :

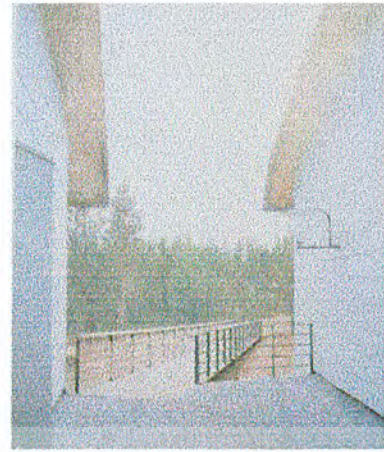
เป็นอาคารใหม่ที่ตั้งขึ้นในบริเวณใกล้กับ open – air เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมและความรู้ของชาว Semmi และ Arctic Nature ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ประวัติศาสตร์สำคัญ รวมทั้งการให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งไม่ค่อยมีงามแบบนี้เกิดขึ้นในบริเวณภูมิประเทศแบบนี้

ส่วนประกอบของโครงการ:

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

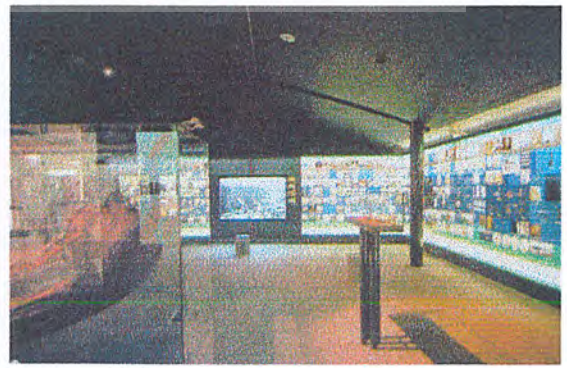

แนวความคิดในการวางผัง และการออกแบบ ประโยชน์ใช้สอย

- การวางผังของโครงการนี้ มีการแบ่งเป็น 2 ชั้นแยกออกจากกันแต่สร้างให้ 2 ชั้นมีความกลมกลืนกัน โดยใช้ ramp 2 ตัว เป็นตัวเชื่อม อีกทั้งยังสามารถมองผ่านกระจกออกไปเชื่อมกับภายนอกได้ด้วย
- ตำแหน่ง ramp ที่วางในผังเพื่อที่เวลาคนเดินขึ้นไปก่อนวกกลับขึ้นไปเป็นส่วนแสดง exhibition ที่อยู่ชั้น 2
- ในส่วนจัดแสดงจะมีการแบ่งแยกเป็น Zone ต่างๆ อย่างชัดเจนได้แก่ Main Exhibition, Temporary Exhibition, Introductory Exhibition

แนวความคิดที่ได้จากการออกแบบสถาปัตยกรรม

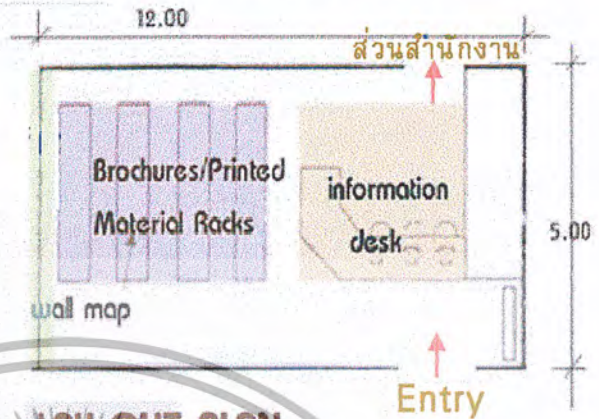
- การออกแบบอาคารใหม่ที่มีการคำนึงถึงรูปด้านของ open-air museum ที่มีอยู่ก่อนแล้ว โดยการใช้โครงสร้างไม้ของ Lapland เป็นตัว represent ในทางด้านทิศเหนือ
- มีการใช้ layer ความแตกต่างของ material ในการออกแบบผนังภายนอกซึ่งนำมาจากวัสดุที่ใช้กันในพื้นที่นั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

2.6.5 ศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในต่างประเทศ

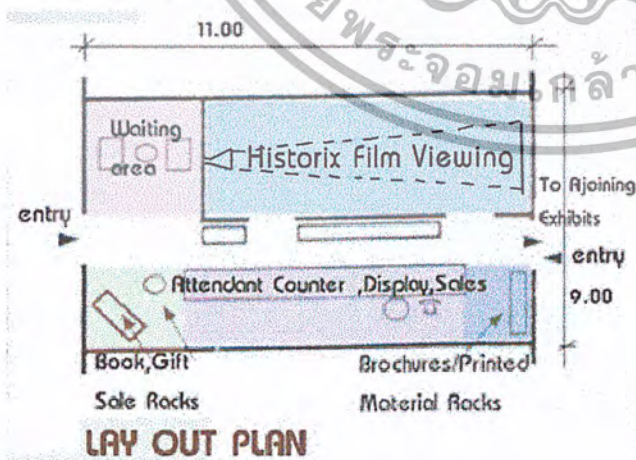
1. Los Angeles Convention & Visitor Bureau Visitor Information Center

LAY OUT PLAN

- ที่ตั้ง : 685 South Figueroa Street, Los Angeles, CA, U.S.A.
- ดูแลและบริหารโดย : ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวของลอสแอนเจลิส(องค์กรการกุศล)
- ขนาดโดยประมาณ : 75 ตารางเมตร
- วิธีการให้ข่าวสาร : มีเจ้าหน้าที่ 2-3 คนคอยให้บริการนักท่องเที่ยว มีเอกสารแจก มีเอกสารหลายแบบหลายภาษา มีแผนที่ขนาดใหญ่ติดผนัง มีบริการโทรศัพท์สาธารณะ
- ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ : สถานที่ท่องเที่ยวในแคลิฟอร์เนียภาคใต้ ที่พัก ร้านอาหาร มีบริการนำส่งและนำเที่ยว
- จำนวนผู้ใช้บริการ : ประมาณ 300 คน/วัน 110,000 คน/ปี

2. ชื่อ El Pueblo Los Angeles Historic Monument Visitor Center.

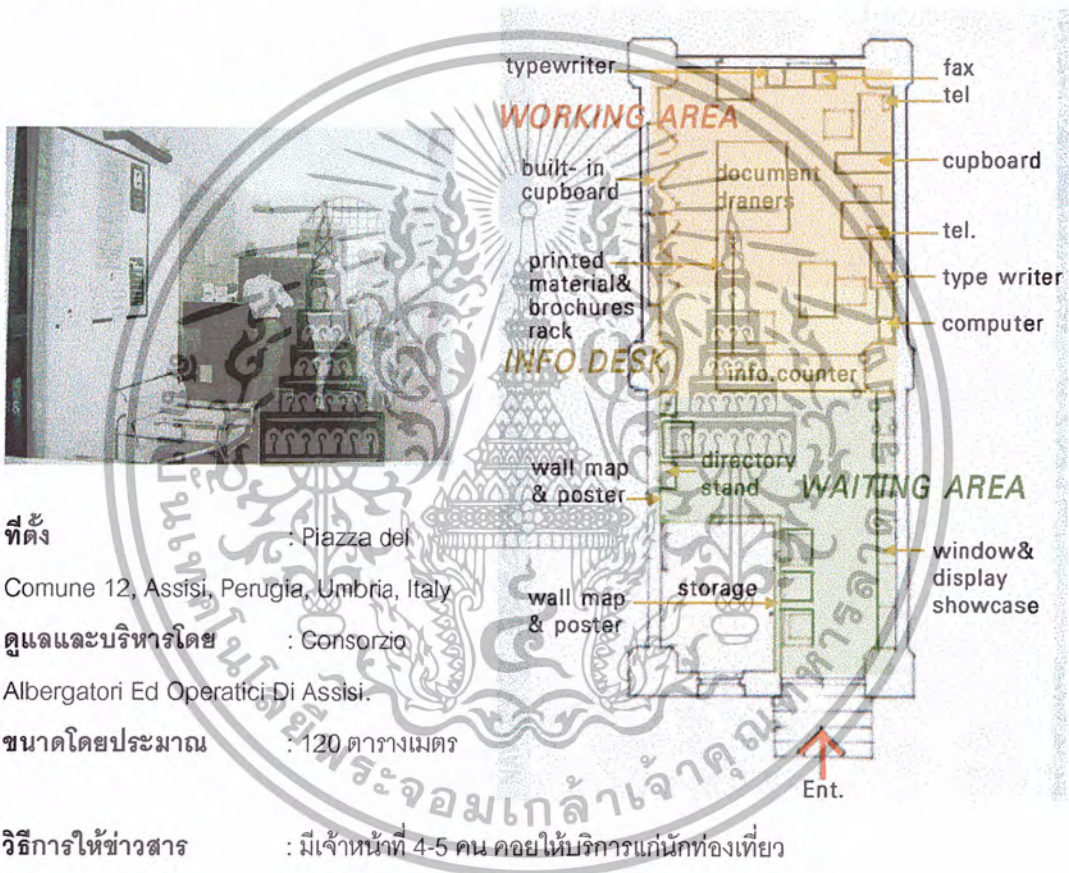

LAY OUT PLAN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้ง : Sepulve House , Olvera Street , Los Angeles CA , U.S.A.
 ดูแลและบริหารโดย : ผู้บริหารศูนย์ท่องเที่ยว
 ขนาดโดยประมาณ : 99 ตารางเมตร
 วิธีการให้ข่าวสาร : มีเจ้าหน้าที่คอยตอบคำถามนักท่องเที่ยว เอกสารแจก หนังสือแผนที่
 ภาพยนต์ประวัติ 18 นาที ให้บริการ
 ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ : สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์
 จำนวนผู้ใช้บริการ : ประมาณ 50,000 – 85,000 คนปี

3. Azienda Di Promozione Turistica Di Assisi

ที่ตั้ง : Piazza del
 Comune 12, Assisi, Perugia, Umbria, Italy
 ดูแลและบริหารโดย : Consorzio
 Albergatori Ed Operatici Di Assisi.
 ขนาดโดยประมาณ : 120 ตารางเมตร
 วิธีการให้ข่าวสาร : มีเจ้าหน้าที่ 4-5 คน คอยให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
 เอกสารแจก
 แผนที่ ป้ายข่าวสาร
 โทรศัพท์
 บริการ Internet
 ข่าวสารที่ให้บริการ : แนะนำเส้นทางเดินรถ รถเมล์ระยะสั้น
 พื้นที่ตั้งเต็นท์ หอพักเยาวชน โรงแรม ร้านอาหาร
 งานฉลองประเพณีและศาสนาและอื่นๆ
 จำนวนผู้ใช้บริการ : ประมาณ 10,959 ต่อวัน 4,000,000 คนต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. Palazzo del Turismo ,Comune Di Milano – Settore Turismo.

ที่ตั้ง : Via Marconi 1, Piazza Del Duomo ,Milan ,Lomardy ,Italy

ดูแลและบริหารโดย : Azienda Di Promozione Turistica Del Milanese.

ขนาดโดยประมาณ : 216 ตารางเมตร

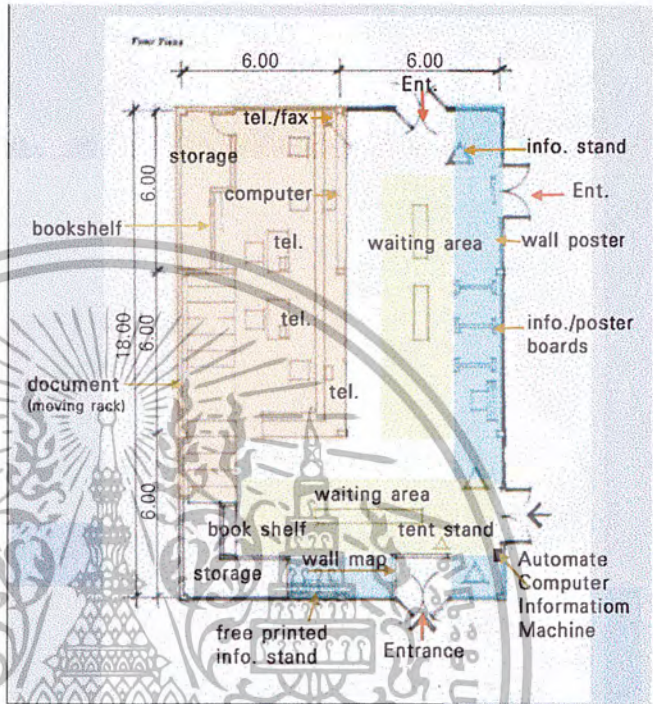
วิธีการให้ข่าวสาร:

- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
- เอกสารแจก
- แผนที่และโปสเตอร์
- เครื่องให้ข่าวสารอัตโนมัติ
- โทรศัพท์และโทรสาร
- อินเทอร์เน็ต

ข้อมูลให้บริการ:

- สถานที่พักของนักท่องเที่ยว
- นักแสดง
- ร้านอาหาร
- สถานที่ท่องเที่ยว
- สถานรักษาพยาบาล

จำนวนผู้ใช้บริการ : 9,860 รายต่อวัน

5. UBUD – Bali – Indonesia

ที่ตั้ง : หัวมระหว่าง UDUB Road และ Monkey Forest Road, Indonesia

ดูแลและบริหารโดย : BINA WISATA FOUNDATION

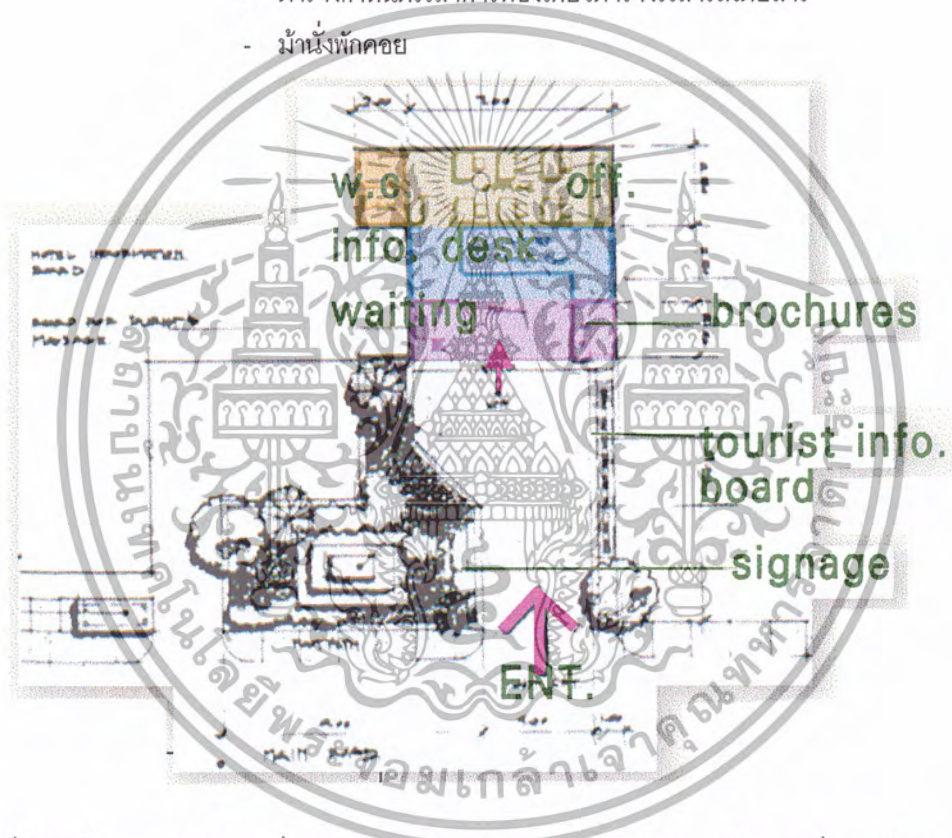
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

ขนาดโดยประมาณ : 45 .5 ตารางเมตร

เวลาเปิดทำการ : 08.00 – 22.00 น.

- วิธีการให้ข่าวสาร :
- เคาน์เตอร์พร้อมเจ้าหน้าที่บริการนักท่องเที่ยว
  - พื้นที่ป้ายบอกข่าวสารการท่องเที่ยว
  - เอกสารแจก

- ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ :
- ป้ายบอกแผนที่ของเขต
  - ป้ายบอกแผนที่ของเขต
  - ป้ายฝากข้อความนักท่องเที่ยว
  - โทรศัพท์สาธารณะภายในและภายนอกประเทศ
  - ตารางกำหนดเวลาการท่องเที่ยวตารางเวลารถโดยสาร
  - ม้านั่งพักผ่อน

- ข้อดีที่นำมาใช้ :
- ป้ายแผนที่ขนาดใหญ่หน้าทางเข้าสามารถมองเห็นง่าย มีรูปแบบที่กลมกลืนกับรูปแบบวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมรวมของเมือง
  - ลานทางเข้าศูนย์ฯ ใช้วัสดุก่อสร้าง และมีลักษณะสวนโดยรอบกลมกลืนกับธรรมชาติเขตร้อน
  - มีสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องของที่นั่งพักผ่อน ที่ตั้งศูนย์เป็นจุดนัดพบของนักท่องเที่ยวต่างพื้นที่ได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.6 สรุปข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดสร้างศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

CASE STUDY

จากการศึกษาศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถเสนอปัญหาเฉพาะส่วนของการให้บริการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. ขาดแคลนศูนย์ฯ ตามแหล่งที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ที่สามารถประชาสัมพันธ์ความเด่นและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์ฯ ไม่อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมที่จะสนองวัตถุประสงค์ของการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
2. ขาดแคลนป้ายและสื่อที่เกี่ยวข้องที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวรู้จักชื่อของแหล่งท่องเที่ยว ย่าน สถานที่ หมู่บ้าน คลอง ตลอดจนสิ่งแสดงที่ตั้งของศูนย์ฯ ที่เน้นจุดบริการให้ข่าวสารเหล่านั้นด้วย
3. ขาดแคลนบุคลากรที่ให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำเสนอข่าวสารการท่องเที่ยวที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัยเพื่อชักจูงนักท่องเที่ยว
4. ขาดการพัฒนาพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว
5. การมีตำแหน่งที่ตั้งร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการสับสนแก่ นักท่องเที่ยวว่าเป็นหน่วยงานของรัฐหรือของเอกชน ควรแยกกันโดยเด็ดขาด

จากการศึกษาศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวในต่างประเทศปัญหาส่วนใหญ่สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ไม่ตั้งอยู่ในที่ที่มีคนมากพอ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว
2. ศูนย์ไม่โดดเด่นเห็นได้ง่าย เนื่องจากอาคารตกแต่งภายนอกอาคารมีน้อย ไม่มีป้ายที่เด่นชัด และขาดสถาปัตยกรรมที่สวยงาม
3. ไม่สะดวกที่จะเข้าไปใช้บริการเนื่องจากขาดการปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสม
4. การนำเสนอข้อมูลไม่น่าสนใจ โดยส่วนมากนำเสนอเกี่ยวกับข่าวสาร หรือข้อมูลมากเกินไปไม่ได้พอ เช่น ไม่มีรูปถ่ายที่สวยงาม หรือการจัดแสดงที่สวยงาม น่าสนใจ
5. ขาดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก

CASE STUDY

Nattakan Sokolwarae 41025208
Interior Architecture of KMITL

CASE STUDY

สรุปข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว(ศูนย์ฯขนาดใหญ่)

1. เจ้าหน้าที่ประจำเคาน์เตอร์ ซึ่งสามารถช่วยคำถามทางโทรศัพท์และสามารถพูดได้หลายภาษา
2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกโดยไม่มีมูลค่า เช่น
  - สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
  - การทำเที่ยว
  - และโรงแรม
  - ร้านค้า
  - ข้อมูลการเดินทางแบบต่างๆ
  - ร้านอาหาร
  - แผนที่
3. ขายเป็นของที่ระลึก เช่น หนังสือ post card เสื้อยืด ของที่ระลึกประจำท้องถิ่น เช่น งานฝีมือ หรืออาหารบางชนิด
4. นิทรรศการ สถานที่ที่น่าสนใจ วัฒนธรรมท้องถิ่น (รูปถ่าย, แผนที่ เป็นต้น)
5. จัดสถานที่ให้นักท่องเที่ยวนั่งพัก และทำการศึกษาข้อมูลและวางแผนการท่องเที่ยวในหมู่คณะของคน
6. เจ้าหน้าที่ควรสามารถให้บริการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงและให้บริการอื่น รวมทั้งแนะนำแหล่งข้อมูลอื่น เช่น หนังสือแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่บริการ
7. สถานที่ตั้งศูนย์ฯ ควรอยู่ในศูนย์กลางที่เข้าถึงได้สะดวก มีที่จอดรถ หรือใกล้สถานีขนส่งต่างๆ เช่น ป้ายรถเมล์ สถานีรถไฟ ในกรณีที่เป็นศูนย์ฯ ให้บริการเฉพาะสถานที่ ควรจัดให้ตัวศูนย์อยู่ในสถานที่นั้น

วิธีการให้ข่าวสารที่น่าสนใจ

1. ระบบ TOUCH SCREEN COMPUTER ในการเลือกข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
2. ป้ายแผนที่ต่างๆ ที่เป็นลักษณะ BILL BOARD
3. โทรทัศน์ วีดิทัศน์ที่ช่วยในการให้ข้อมูลข่าวสาร
4. ป้ายบอกรายละเอียดของตารางเวลาการท่องเที่ยวและตารางเวลาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
5. ระบบโทรศัพท์สายตรง

CASE STUDY

Nattakan Sokolwarae 41025208
Interior Architecture of KMITL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องสมุด

2.6.8 ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ (Saeng Arun Public Library)

ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริการสาธารณะในวงกว้าง เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปโดยคาดหวังว่าจะมีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้และเสริมสร้างโลกทัศน์ ทรัพยากรในห้องสมุดเน้นเนื้อหาทางด้านวรรณกรรม ปรัชญา ศาสนา สุขภาพกายใจ เพื่อชีวิตทางเลือกที่แตกต่างไปจากกระแสบริโภคนิยมปัจจุบัน

นอกจากการบริการดังกล่าวแล้ว ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ ยังจัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความคิดที่มีคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตทั้งตนเองและสังคม โดยจัดให้มีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

CASE STUDY

ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ (SAENG ARUN PUBLIC LIBRARY)

ที่ตั้ง : อาคารแปลน เลขที่ 64 ซาทรช. 10 (ด้านหน้าวิทยา
ด.สาทร-เหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กทม. 10500
การดำเนินงาน : มูลนิธิแสงอรุณ
วัตถุประสงค์ : สร้างโลกทัศน์ผ่านกรอ่านและการจัดกิจกรรมอื่นสร้างสรรค์ ที่เป็นการ
แลกเปลี่ยนความรู้วิถีคิดที่มีคุณค่า
CAPACITY : 30 PERSON/ DAY
OPEN : EVERY DAY 10:00 A.M. - 06:00 P.M. ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์
บุคลากร : ประจำ 1 คน (มีอาสาสมัครหมุนเวียนเป็นครั้งคราว)
CONCEPT : ให้ความรู้สึกเป็นกันเอง สบายๆ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้
จึงมีการจัดกิจกรรมในห้องสมุด มีการเปิดแหล่งคอล ให้เกิดความผ่อนคลาย

การวางผัง: จากConcept และกิจกรรมที่เกิดขึ้น ส่งผลให้การวาง
lay out มีลักษณะการกระจาย furniture ให้ความรู้สึกสบาย
เหมือนบ้านเช่น sofa โต๊ะรูปวงจตุรัสเพื่อให้เกิดการพูดคุยสบาย
กว่าโต๊ะสี่เหลี่ยม
ชั้น 1: เคาน์เตอร์โฮม-คิน, ส่วนนั่งอ่าน,
พื้นที่จัดสัมมนาพูดคุย
ชั้น 2: ส่วนคนคว่า, บริการทั้งหมด

CASE STUDY
Wat:akan Sakolwarae 41025208
Interior Architecture of KMUTT

R a t n a n k o s i n I s l a n d I n f o r m a t i o n C e n t e r

CASE STUDY

ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ(SAENG ARUN PUBLIC LIBRARY)

กิจกรรม :

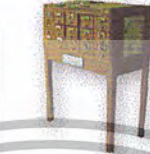

- จัดเสวนาพูดคุยหัวข้อต่างๆ สามารถนั่งคุยบนพื้น บรรยากาศสบายๆ เหมือนพูดคุยในบ้าน
- โครงการ - ลานกาแฟ
- ห้องสมุดสนุกเล่า
- หนังสือกลางแปลน
- กิจกรรมเปิดตัวหนังสือ

สิ่งที่นำมาศึกษา:

1. การจัดบรรยากาศแบบสบายๆ เหมือนบ้าน การใช้รูปแบบ Furniture ในการตกแต่ง space น่าสนใจ
2. circulation มีความต่อเนื่องไม่ซับซ้อน
3. การจัดกลุ่ม Furniture มีความหลากหลาย

CASE STUDY

Nattakan Sakolwero 41025208
Interior Architecture of KMUTL

2.6.9 ห้องสมุดการทอเกี่ยวแห่งประเทศไทย (ห้องสมุดเฉพาะ)

เนื่องด้วยกรทอเกี่ยวแห่งประเทศไทยมีการบริการประชาชนด้านห้องสมุดซึ่งแต่เดิมเป็นลักษณะของส่วนคั่นคั่วของพนักงานทั่วไปแต่ปัจจุบัน ททท.เห็นความสามารถทางการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จึงมีการปรับเปลี่ยนนโยบายก่อเกิดเป็นวัตถุประสงค์และมีการดำเนินงานดังนี้

ประวัติและการดำเนินงานของห้องสมุด ททท. :

ห้องสมุดการทอเกี่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เริ่มขึ้นพร้อมกับการก่อตั้ง องค์การส่งเสริมการทอเกี่ยวแห่งประเทศไทย (อสท.) ในปี พ.ศ. 2503 เป็นประเภทห้องสมุดเฉพาะและให้บริการเฉพาะพนักงานเท่านั้นต่อมาได้ขยายการให้บริการไปถึงคนภายนอกด้วยในปีพ.ศ. 2522 อ.ส.ท.ได้เปลี่ยนสภาพเป็นการทอเกี่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีผลให้ห้องสมุดเข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมทอเกี่ยวในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการให้ความรู้ด้านอุตสาหกรรมการทอเกี่ยวแก่ผู้ประกอบการทอเกี่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนที่สนใจทั่วไปโดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา

วัตถุประสงค์ :

1. รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว รวมทั้งด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
2. จัดเก็บข้อมูลข่าวสารให้เป็นระบบ พร้อมทั้งจัดทำเครื่องมือช่วยค้นเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้า
3. เป็นแหล่งสะสมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าด้านการท่องเที่ยวให้แก่พนักงาน
4. ให้บริการข้อมูลด้านวิชาการเพื่อการศึกษาค้นคว้า และวิจัยทางวิชาการท่องเที่ยว แก่ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยงานราชการและผู้สนใจทั่วไป

การบริหาร :

เป็นหน่วยงานสังกัดกองบริการวิชาการและฝึกอบรม ฝ่ายพัฒนาการท่องเที่ยว

การให้บริการวันและเวลาในการให้บริการ :

พนักงาน ททท. ตั้งแต่ วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 8.30 – 16.30 น.

บุคคลภายนอก ตั้งแต่ วันจันทร์ – พุธสัปดาห์ เวลา 8.30 – 12.00 น. และ 13.00 – 16.00 น.

เว้นวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

พื้นที่บริการ : 127.5 ตร.ม.

จำนวนผู้ใช้เฉลี่ย : 60 คน/วัน

ลักษณะการให้บริการ :

- บริการข้อมูลวิชาการด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น ตำราวิชาการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม และภัตตาคาร ฯลฯ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ฯลฯ
- บริการข้อมูลด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ
- บริการหนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ
- บริการวารสารทางวิชาการและที่เกี่ยวกับการเดินทางและการท่องเที่ยว ได้แก่ อนุสาร อ.ส.ท. กิณี สวรรค์ต่างๆ ฯลฯ
- บริการแนะนำตอบคำถาม และช่วยค้นคว้าให้แก่พนักงานและบุคคลภายนอกทั่วไป ทั้งทางโทรศัพท์ 694-1222-9 ต่อ 1800-1803 โทรสาร 694-1370
- E-mail : library@tat.or.th
- บริการข้อมูลข่าวสารของ ททท. ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร
- บริการสำเนาเอกสาร สิ่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพแสดง : ผังโดยรวมและบรรยากาศภายในห้องสมุด ททท.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

สรุปสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุด ททท.

1. มีพื้นที่น้อยทั้งในส่วนจัดวางหนังสือและพื้นที่สำหรับนั่งอ่าน แม้ปัจจุบันมีก้าวรแก้ปัญหาในด้านการเสียพื้นที่ในการยื่นคืนบัตรรายการโดยมีการจัดส่วนสืบค้นอยู่ด้านนอกก่อน แต่มักพบการขาดพื้นที่ในการนั่งอ่าน
2. การบริการสำเนาพื้นที่และจำนวนไม่เพียงพอกับการใช้บริการ เพราะเป็นส่วนที่มีการใช้ร่วมกันกับผู้มาติดต่ออื่นๆภายใน ททท.พร้อมทั้งมีปัญหาด้านเวลาทำการทำให้การเก็บค้นหาข้อมูลเป็นไปอย่างเร่งรีบ
3. การส่งเสริมแลกเปลี่ยนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสามารถช่วยเร่งการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการมีฐานข้อมูลที่ทันสมัยมีการปรับเปลี่ยนให้ทันโลกตลอดเวลาจึงเป็นสิ่งอันควรเกิดขึ้นในห้องสมุด

ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและแก้ปัญหาห้องสมุด ททท.

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วกระโดดก้าวรนำมาใช้ในการลดปัญหาด้านพื้นที่น้อยจึงเป็นกรณี เพราะสามารถเก็บข้อมูลอย่างมากมายมหาศาล รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงการบริการข่าวสารข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ สามารถแลกเปลี่ยนฐานข้อมูลทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

นอกจากนี้ปัญหาทางการสืบเสาะเอกสารก็สามารถใช้วิธีการสั่งพิมพ์ได้ด้วยตนเองจากคอมพิวเตอร์ สามารถจัดเก็บข้อมูลได้โดยการ save เก็บในแผ่นดิสก์ และสามารถเก็บหรือ scan ภาพแล้วสั่งพิมพ์ได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

2.6.10 สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (Academic Resource Center)

เทคโนโลยีสารสนเทศสภัก์ห้องสมุด

การนำเทคโนโลยีความก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริการข้อมูลทางห้องสมุด ปัจจุบันเริ่มมีการยอมรับและนิยมกันมากขึ้น โดยห้องสมุดคอมพิวเตอร์แห่งแรกในเมืองไทย คือสำนักวิทยบริการราชภัฏสวนดุสิต เป็นการเริ่มงานบริการทางการศึกษาที่ให้ความสะดวกอย่างดีกับนักศึกษากภายในสถาบัน โดยสามารถหาฐานข้อมูลจากหลายแหล่งมาลงในระบบทำให้สามารถก้าวทันโลก สามารถปรับเปลี่ยนและจัดเก็บข้อมูลได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

ห้องสมุด หรือ Library ซึ่งหมายถึงแหล่งรวมสรรพวิทยาการในทุกแขนงที่มาพร้อมกับอารยธรรมการบันทึกความรู้ด้วยตัวอักษรจากแผ่นปาเปิร์สม่า เถิงกระดาษและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีความสัมพันธ์กับเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ IT เป็นคำย่อจากภาษาอังกฤษว่า Information Technology หมายถึงเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีทางการสื่อสาร ฐานข้อมูลและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆหรือเป็นการประยุกต์ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในธุรกิจต่างๆโดยมุ่งเน้นวิธีเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆการจัดเก็บระบบข้อมูลให้ผู้ใช้ข้อมูลร่วมกันได้อย่างสะดวกและการจัดทำรายงานตลอดจนแสดงผลในรูปแบบกราฟิกต่างๆที่ผู้ใช้สามารถเข้าใจง่าย เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการจัดเก็บและบันทึกข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มูลเพื่อนำไปใช้ในการประมวลผลต่อไปให้เป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ โดยห้องสมุดไม่ว่าอยู่ในยุคใดเกี่ยวข้องกับบริหารจัดการระบบสารสนเทศมาโดยตลอดในฐานะเป็นศูนย์รวมของแหล่งความรู้ต่างๆหรือแหล่งสารสนเทศที่มุ่งเน้นการสร้างสังคมการเรียนรู้ การจัดการสารสนเทศแต่ละแขนงอย่างเป็นระบบเพื่อความสะดวกในการรวบรวมและบริการค้นหาสารสนเทศที่มีอยู่ การดำเนินงานห้องสมุดในปัจจุบันเป็นการดำเนินงานตามห้องสมุดสากลอย่างเป็นระบบโดยใช้สื่อที่เป็นไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสภาพสังคมการศึกษาในขณะนั้น

ดังนั้น จึงได้ทำการศึกษาข้อมูลส่วนบริการทางการศึกษาของราชภัฏสวนดุสิตเพื่อให้เกิดความเข้าใจสภาพปัญหา การวางระบบ และขนาดพื้นที่ที่ต้องการต่อการทำงานสำหรับหนึ่งคนรวมทั้งศึกษาการบริการเสริมซึ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาใช้บริการ

วัตถุประสงค์การเข้าสู่ Virtual Library :

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการของสำนักวิทยบริการ ซึ่งมีจำนวนมากมายหลายสาขา ทั้งในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต และศูนย์การศึกษานอกสถาบัน รวมทั้งการใช้บริการจากที่บ้าน ผ่านเครือข่าย Internet โดยไม่มีข้อจำกัดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สถานที่ และเวลา สำนักวิทยบริการจึงจัดหาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาดำเนินการเพื่อในรูปแบบ Virtual Library ณ อาคารหลังใหม่ โดยเปิดตั้งแต่ พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป

การให้บริการด้านต่างๆ

- Internet บริการ Account และ Password สำหรับนักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่
- Video on Demand บริการชม Video ดังระบบ MPEG-1, MPEG-2
- Database บริการสืบค้นข้อมูลทั้งแบบ Internet และ Intranet ซึ่งครอบคลุมทุกสาขาวิชาชีพ
- Clipping บริการสืบค้นสารสนเทศที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์และวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
- VTLS บริการสืบค้นบัตรรายการออนไลน์ (OPAC) ผ่านระบบเครือข่าย Internet
- Self Study Room บริการแก่ผู้ใช้บริการทางการศึกษาค้นคว้า วิจัยและสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองจากฐานข้อมูลและโปรแกรมประยุกต์
- Cafeteria บริการ Internet อาหารและเครื่องดื่ม
- Printing Service บริการพิมพ์เอกสาร
- Scanning Service บริการสแกนตามความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการให้บริการ

ส่วนบริการพิมพ์และscan

ภาพบรรยากาศ Virtual Library

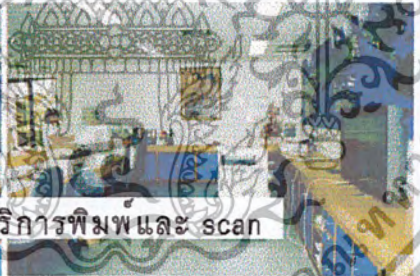

มีทั้งลักษณะเพื่อความสะดวกเร็ว
ในการสืบค้นโดยเป็นแบบยีน

และแบบนั่งสืบค้น

ส่วนต้อนรับและบริการพิมพ์และ scan

ภาพแสดง : การให้บริการในสำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
และ บรรยากาศส่วนบริการ Virtual Library

ส่วนนิทรรศการ

2.6.11 หอศิลป์ตาดู (Tadu Contemporary Art)

ที่ตั้ง : RCA ซ.ศูนย์วิจัย พระราม9 กทม.
OPENING : จ.- ส. 10.30 -19.30 น.
CLOSE ON : วันอาทิตย์และ วันหยุดราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

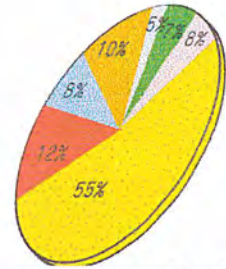
ลักษณะโครงการ :

หอศิลป์ปาดูเป็นหอศิลป์เอกชน ก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มศิลปินและนักสะสมศิลปะเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางศิลปะร่วมสมัยของไทยออกไปในวงกว้างโดยไม่มุ่งหวังผลกำไร

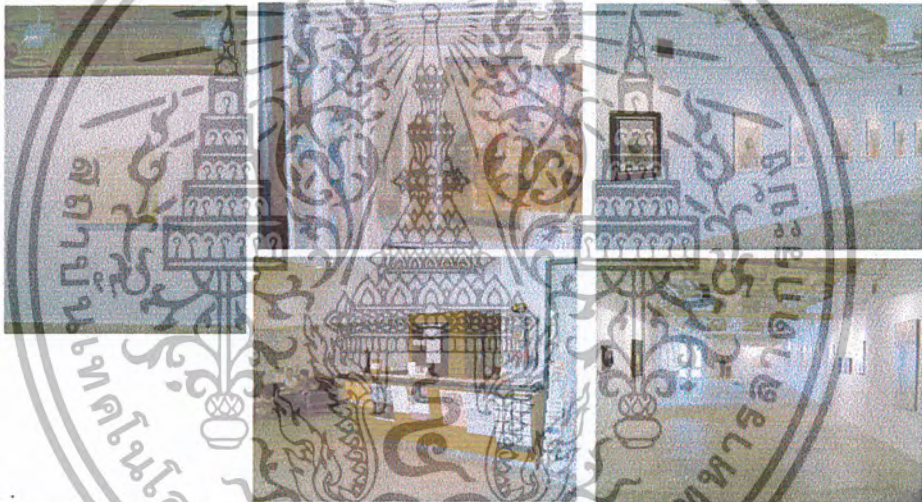
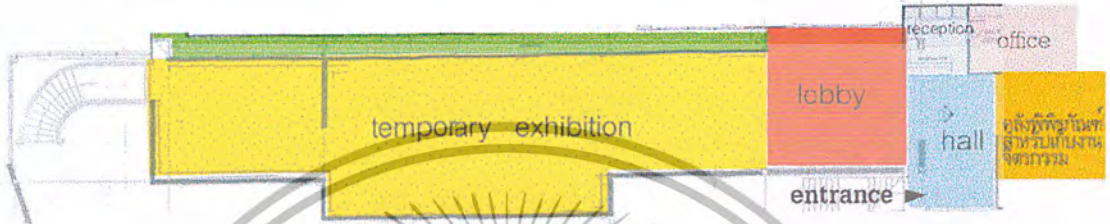
เนื้อที่ : ประมาณ 420 ตร.ม. พื้นที่แสดงนิทรรศการ 360 ตร.ม.

ส่วนเก็บรักษาผลงานและสำนักงาน 60 ตร.ม.

พื้นที่ส่วนนิทรรศการสามารถปรับเปลี่ยนเป็นห้องฉายภาพยนตร์สามารถดูได้150 คน

สัดส่วนพื้นที่ :

ทำอะไร :

1. นิทรรศการศิลปะ (6 ครั้ง / ปี) เน้นการเผยแพร่ผลงานของศิลปินไทยรุ่นใหม่เป็นหลักและมีนิทรรศการผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศ ปีละ 1-2 ครั้ง
2. ภาพยนตร์ เป็นกิจกรรมที่มีการร่วมงานร่วมกับองค์กรอื่นๆ เช่นมูลนิธิหนังไทย เป็นการเผยแพร่ภาพยนตร์ ทั้งไทยและต่างประเทศโดยจัดเป็นหัวข้อ บางครั้งมีการบรรยายโดยนักวิจารณ์ภาพยนตร์
3. ละครและนาฏกรรม เน้นงานทดลองหรือกลผสมผสานวิถีคิดหรือรูปแบบใหม่ เพื่อกระตุ้นให้เกิด การสร้างสรรค์
4. โครงการศิลปะในที่สาธารณะ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นบริเวณด้านนอกของอาคาร เพื่อให้ศิลปะสามารถอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมในที่สาธารณะและเข้าใกล้กับวิถีชีวิตในปัจจุบันมากขึ้นเป็นการเปิดกว้างสำหรับการชมโดยไม่มีข้อจำกัดของเวลา
5. การอบรม และเสวนาทางศิลปะ เป็นกิจกรรมเสริมเพื่อให้เกิดการศึกษาแก่คนทั่วไปให้มีความเข้าใจในศิลปะร่วมสมัยเพิ่มมากขึ้นทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

2.7 อรรถประโยชน์ประกอบโครงการ

โครงการที่นำมาศึกษา เป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับและแก้ไขปัญหา ที่เกิดจากการปรับตัวของสังคมเพื่อรองรับการพัฒนาทางด้านกาท่องเที่ยว และรูปแบบพฤติกรรม

ดังนั้นองค์ประกอบต่างๆที่เกิดขึ้นภายในโครงการ จึงนำที่จะนำมาเป็นตัวอย่างและข้อเสนอแนะ ที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ และแนวทางในการออกแบบได้

2.7.1 การศึกษาองค์ประกอบโครงการ จากเป้าหมายและจุดประสงค์ของโครงการ

องค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรม	องค์ประกอบ
1. เฝ้ายแพรสถานที่ท่องเที่ยวงานเทศกาลความรู้ข้อมูลต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยชาวต่างชาติและบุคคลที่สนใจ	- ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้แก่ักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ	- ส่วนบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว + สถานที่ท่องเที่ยว + ที่พัก + การเดินทางท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำ + อื่นๆ
	- จัดการอบรม บรรยาย สัมมนา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับกาท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจ นักเรียนนักศึกษา	- ห้องสัมมนา
	- จัดแสดงนิทรรศการแนะนำกรุงรัตนโกสินทร์	- ส่วนนิทรรศการถาวร + ผังแผนที่กรุงเทพฯ จุดท่องเที่ยวของกรุงรัตนโกสินทร์ เส้นทางคมนาคม ย่านเก่าในกรุงเทพฯ อาคารต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรม	องค์ประกอบ
	- จัดแสดงนิทรรศการที่เกี่ยวกับงานเทศกาล ประเพณี และวันสำคัญต่างๆ ของกรุงเทพฯ	- ส่วนแสดงนิทรรศการชั่วคราว + งานเทศกาล + ประเพณี + วันสำคัญต่างๆ
	- ติดต่อประสานงานร่วมกับททท. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน บุคลากร และตัวแทนบริษัทที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งของไทย และต่างประเทศเพื่อดำเนินการจัดแผนงานต่างๆ	- ส่วนรับรองการประสานงานและวางแผน
3. เป็นศูนย์รวมความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์	- รวบรวมหนังสือ เอกสาร วารสาร สถิติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ	- ส่วนห้องสมุด และโสตทัศนศึกษา
4. ส่งเสริมภาพพจน์ของการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ	- เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้แก่ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวให้ทราบ - เผยแพร่กิจกรรมการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรมและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม - สร้างภาพรวมให้ผู้เยี่ยมชมเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ในการท่องเที่ยว และเป็นสื่อกระตุ้นจินตนาการให้นักท่องเที่ยวได้สานต่อ	- ส่วนประชาสัมพันธ์ - โถงกิจกรรมพิเศษ - ลานวัฒนธรรมกลางแจ้ง - ลานกิจกรรมในร่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรม	องค์ประกอบ
5. มุ่งหวังให้ความพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับพื้นฐาน (Basic Needs)	- จุดพักและให้บริการทางการท่องเที่ยว	- ร้านอาหาร - ห้องน้ำ - ร้านหนังสือ - บริการแลกเปลี่ยนเงินตรา - ร้านค้าขายของที่ระลึก - ร้านขายของชำ - Snack Bar - Coffee Shop - ห้องปฐมพยาบาล - บริการที่ฝากของ

2.7.2 องค์ประกอบโครงการจากกิจกรรมจากโครงการเปรียบเทียบ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

กิจกรรมตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาด้านวิชาการ	พื้นที่ที่ต้องการ
จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นประจำทุกเดือน	ห้องเก็บเอกสารขนาดใหญ่
จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในกทม.	ห้องเก็บเอกสารขนาดใหญ่
โครงการจัดนิทรรศการถาวร เพื่อจัดแสดงผลงานและข้อมูลการท่องเที่ยวให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าความรู้	ห้องนิทรรศการถาวร
กิจกรรมบริการสนเทศ	ห้องสมุด / Internet Service
กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	พื้นที่ที่ต้องการ
งานต้อนรับอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	โถงบริการ
งานต้อนรับเจ้าหน้าที่ FRONT	โถงประชาสัมพันธ์
งานต้อนรับอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	ส่วนประชาสัมพันธ์/ โถงบริการ
งานเผยแพร่ข่าวสารความรู้แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อมวลชน	ห้องสัมมนา
กิจกรรมประชาสัมพันธ์บอρνิตรรศการ	พื้นที่นิทรรศการชั่วคราว
งานจัดบริการนำเที่ยว	พื้นที่โล่ง(Public Space)
งานจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่ม	พื้นที่โล่ง(Public Space)
งานแถลงข่าวชี้แจงข่าว	ห้องสัมมนา/ ห้องกิจกรรมพิเศษ
งานสื่อมวลชนสัมพันธ์	ห้องสัมมนา/ ห้องกิจกรรมพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเป็นกรณีพิเศษเช่น สองน่องท่องเขาวราช , วันหยุดพาเพลิน เดินดูดสูด	พื้นที่โล่ง(Public Space)
กิจกรรมกลุ่มงานบริหาร	พื้นที่ที่ต้องการ
งานประสานงานกับองค์กรต่างๆ งานบริหารงานทั่วไป	ห้องประชุม / ห้องรับรอง สำนักงาน
กิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยว	สำนักงาน/ พื้นที่เตรียมงาน
กิจกรรมพัฒนาบุคลากร	พื้นที่ที่ต้องการ
จัดอบรมภาคทฤษฎีที่ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรัก และวางแผนในท้องถิ่นและสามารถช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้	พื้นที่โล่ง / ห้องสัมมนา
จัดโครงการพัฒนาวิชาชีพผู้ขับแท็กซี่เพื่อการท่องเที่ยว	ห้องสัมมนา
จัดอบรมนักประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร	ห้องสัมมนา
กิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยว	พื้นที่ที่ต้องการ
โครงการงานเทศกาลเกี่ยวตมหาราชินี	พื้นที่โล่ง(Public Space)
วัฒนธรรมลัทธิจารเส้นทางต่างๆ เช่น วัฒนธรรมลัทธิจารบางลำพู วัฒนธรรมลัทธิจารช้อยรอยสามแพร่ง วัฒนธรรมลัทธิจารวังหลัง เป็นต้น	พื้นที่โล่ง(Public Space)
จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์	พื้นที่โล่ง(Public Space)
โครงการ Street Theatre เพื่อสร้างแรงจูงใจและผสมผสานศิลปะ ของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน	พื้นที่โล่ง(Public Space)
กิจกรรมประวัติศาสตร์ลัทธิจาร	ห้องกิจกรรม / พื้นที่นันทนาการ
กิจกรรมอบรมประดิษฐ์ดอกไม้จากดินเหนียว	ห้องกิจกรรม
กิจกรรมอบรมทำขนมไทย	ห้องกิจกรรม
กิจกรรมสอนพิเศษ	ห้องกิจกรรม
นาฏศิลป์สู่ชุมชน	พื้นที่โล่ง
กิจกรรมนาฏศิลป์ลัทธิจาร	พื้นที่โล่ง / ห้องกิจกรรม
กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ	พื้นที่โล่ง / พื้นที่นันทนาการ
กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ	พื้นที่โล่ง / พื้นที่นันทนาการ
กิจกรรมวันลอยกระทง	พื้นที่โล่ง / พื้นที่นันทนาการ
กิจกรรมวันสงกรานต์	พื้นที่โล่ง / พื้นที่นันทนาการ
กิจกรรมผู้ว่าพบประชาชน	พื้นที่โล่ง / เวที / ห้องสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตัวอย่างกิจกรรมที่น่าจะเกิดขึ้นภายในโครงการ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และปรับเปลี่ยนรูปแบบพื้นที่ที่ต้องการ จะเห็นได้ว่า พื้นที่แบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

1. พื้นที่ทำกิจกรรมในร่ม ที่ประกอบกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายใน Enclose Space เช่น ภายในห้องเรียน
2. พื้นที่ทำกิจกรรมภายนอก Outdoor

โดยพื้นที่ทั้งสองส่วน มีความสำคัญเท่ากัน โดยเมื่อพิจารณากลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีชาวต่างชาติเป็นส่วนประกอบสำคัญแล้ว พื้นที่กลางแจ้งยังมีความสำคัญมากขึ้นที่จะใช้เพื่อประกอบกิจกรรม ที่ก่อให้เกิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพักผ่อน หรือการ สันทนาการ ดังนั้น การให้ความสำคัญในการออกแบบส่วนที่เป็นพื้นที่กลางแจ้ง จึงเป็นส่วนสำคัญ ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ ของโครงการด้วย

2.7.3 **สรุปองค์ประกอบที่สามารถเกิดขึ้นได้ จากการศึกษาโครงการเปรียบเทียบ การศึกษากรณีศึกษาองค์ประกอบภายในโครงการ** เนื่องจากศูนย์ให้บริการช่างสาวกาท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ฉะนั้นจึงศึกษาศูนย์ฯ ตัวอย่างหลายๆที่แล้วนำมาเปรียบเทียบ ทำให้เห็นถึงข้อปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดสร้างศูนย์ฯ เพื่อวิเคราะห์สรุปองค์ประกอบในการจัดตั้งศูนย์ฯ

1. ศูนย์บริการข้อมูล / ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
2. ห้องกิจกรรม / Studio / Workshop
3. สวนสาธารณะ พื้นที่พักผ่อน
4. ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ / Internet และ ข้อมูลสารสนเทศ
5. นิทรรศการชั่วคราว / ทั่วไป
6. นิทรรศการศิลปะ
7. ห้องสัมมนา ประชุม พบปะทางวิชาการ
8. ลานแสดง / เวทีการแสดง
9. ห้องสมุดประชาชนและบริการ
10. ห้องประชุม
11. ส่วนบริการสาธารณะ
12. ร้านอาหาร / นั่งสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8 ขอบข่ายและขอบเขตโครงการ

แบ่งพื้นที่ออกเป็น

1. ส่วนให้บริการข้อมูลข่าวสาร(INFORMATION SECTION)เป็นส่วนสำนักงานประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการและการท่องเที่ยวชนิดต่างๆ ตามโครงการ ลักษณะขององค์ประกอบ และพื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นจะสัมพันธ์กับวิธีการให้ข่าวสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ

- 1.1 วิธีการให้ข่าวสารโดยบุคคล โดยที่นักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อภายในศูนย์หรือสอบถามอยู่ภายนอก
- 1.2 วิธีการให้ข่าวสารโดยอัตโนมัติ เป็นวิธีการให้ข่าวสารสะดวกรวดเร็วและให้บริการได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้อาจเป็นข้อมูลที่สิ้นและกระชับ
- 1.3 BRIEF ROOM

2. ส่วนบริการสาธารณะ และลานวัฒนธรรม (PUBLIC SERVICE SECTION)เป็นส่วนบริการนักท่องเที่ยวด้านต่างๆ เพื่อความสะดวกสบายและตอบสนองความต้องการนอกเหนือการให้รายละเอียดด้านการท่องเที่ยวได้แก่

- 2.1 ประชาสัมพันธ์
- 2.2 ส่วนพักผ่อนและที่นั่งพักผ่อนเพื่อวางแผนเดินทาง
- 2.2 บริการรับฝากของ ( )
- 2.3 ห้องพยาบาล (FIRST AIDS)
- 2.4 ศูนย์แลกเปลี่ยนเงินตราให้บริการแลกเปลี่ยนเงินทั้งไทยและต่างประเทศ รวมทั้งบริการเครื่อง แบกเงินอัตโนมัติ (CURRENCY EXCHANGE)
- 2.5 ส่วนที่ทำการไปรษณีย์ (MAIL & POSTAGE)
- 2.6 บริการโทรศัพท์ภายใน - ภายนอกประเทศ
- 2.7 ห้องน้ำ (TOILET)
- 2.8 ลานวัฒนธรรม (OUTDOOR ACTIVITY AREA)

สามารถใช้ประกอบละครหรือกิจกรรมที่เป็นการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรม ใช้เป็นลานแสดงออกอย่างเหมาะสม หรือใช้เป็นลานแสดงความคิดสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนความรู้ และจัดนิทรรศการชั่วคราว

- 2.9 ที่จอดรถ (PARKING)

3. ส่วนสนับสนุนโครงการ (SUPPORT SERVICE SECTION)

- 3.1 ร้านค้าที่ระลึก (SOUVENIR SHOP)

เป็นสินค้าที่ทำจากศูนย์ศิลปาชีพบางไทร เพื่อเป็นสินค้าที่ระลึกและแสดงออกถึงความเป็นไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ร้านอาหารไทย (THAI RESTAURANT)

3.3 ร้านกาแฟโบราณ (OLD STYLES THAI- COFFEE SHOP& THAIDESERT) ร้านขายเครื่องดื่มและ อาหาร เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อน และดึงดูดกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่โครงการ

3.4 โถงกิจกรรมพิเศษ (ENTERTAINNING & SPECIAL EVENTS HALL)

เป็นส่วนสนับสนุนให้โครงการประสบความสำเร็จโดยมีหน้าที่สำคัญคือส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามทางศิลปวัฒนธรรมโดยการเผยแพร่ผลงานศิลปกรรมแขนงต่างๆ ที่มีคุณค่าต่อสาธารณชน โดยบริการได้หลากหลายโอกาส เช่น Theme parties , Thai/ Cultural Night , Cocktail parties, High Tea , Exhibition , Private meeting ... Formal or Casual ,Trend- setting product launches

3.5 ร้านหนังสือ

เป็นหนังสือเพื่อการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์และทั่วประเทศไทย

3.6 ร้านขายของชำ (RENTAL SHOP)

4. ส่วนบริการวิชาการ (EDUCATION SERVICE SECTION)

4.1 นิทรรศการถาวร

4.2 นิทรรศการชั่วคราว

ประชาสัมพันธ์ จัดแสดงนิทรรศการที่เกี่ยวกับงานเทศกาล ประเพณี และร้านค้าต่างๆ ของกรุงเทพฯ ในช่วงเวลานั้นๆ

4.3 ห้องสมุด

ห้องสมุดภายในโครงการ เป็นห้องสมุดชุมชน ที่มีขนาดเล็ก โดยเป็นห้องสมุดชุมชนสาธารณะที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารทางท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรมที่มีบรรยากาศของห้องสมุดเพื่อการพักผ่อนมากกว่าเพื่อการวิจัย ดังนั้น จะมีกำแพงเปิดเพลงภายในห้องสมุด หรือจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม

โดยขนาดห้องสมุดขนาดเล็ก ที่ไม่เกิน 3,000 ตารางเมตร และมีหนังสือประมาณ 10,000-15,000 เล่ม โดยประกอบด้วย

- ห้องสมุดที่เก็บรวบรวมหนังสือ ข้อมูล ข่าวสารและสารสนเทศ โดยเป็นข้อมูลความรู้ทางการท่องเที่ยวและ ศิลปวัฒนธรรมเช่น ข้อมูลทางวิชาการ ประวัติศาสตร์ วารสาร ข่าวสังคม เป็นต้น
- ส่วนบริการสืบค้น ค้นหา ข้อมูลทางสารสนเทศ โดยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น บริการระบบห้องสมุดอัตโนมัติ(Automatic Library)
- ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ที่ให้บริการฐานข้อมูลเอกสารฉบับจริงบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Digital Library)

4.4 ห้องสัมมนา (Seminar Room)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

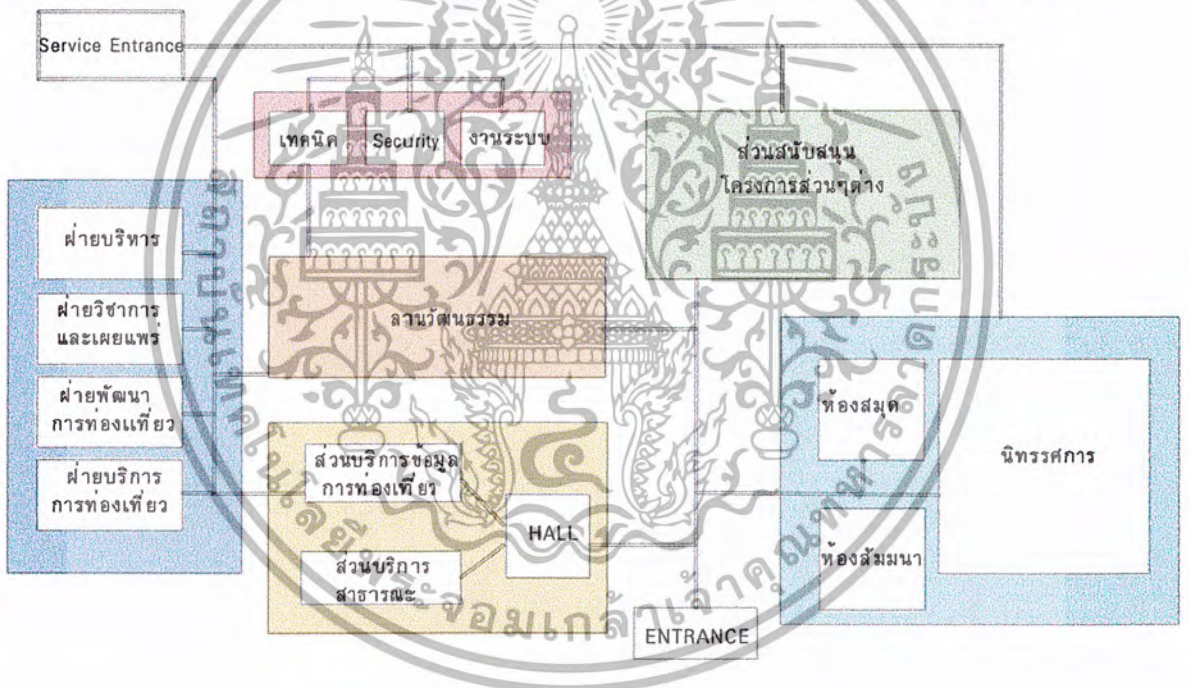
- จัดกิจกรรมการสัมมนา บรรยาย ให้ความรู้ ผ่านนักวิชาการ
- ห้องประชุมย่อย ที่สามารถจัดกิจกรรมขนาดเล็ก อันเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ หรือจัดกิจกรรมบรรยายให้ความรู้ในกลุ่มขนาดเล็ก

5. ส่วนสำนักงานบริหาร (Administration Section) เป็นส่วนของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในด้าน ต่างๆ ติดต่อประสานงานทั้งนี้พื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นคำนึงถึงลักษณะของงานในหน้าที่และความสะดวกรวดเร็วในการทำงานเป็นหลักส่วนสำนักงาน

- 5.1 ฝ่ายสำนักงานบริหาร
- 5.2 ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 5.3 ห้องประชุม
- 5.4 ห้องพักผ่อนพนักงาน

- บริหาร
- บริการนักท่องเที่ยว
- วิชาการ
- กิจกรรม
- สนับสนุนโครงการ
- บริการโครงการ

6. ส่วนงานเทคนิค (Technical Section)

ภาพแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ

2.9 ข้อสรุปและเสนอแนะ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เพิ่มพลังปัญญาและสวัสดิการทางสังคมเป็นการยกระดับภูมิปัญญา การพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้สมาชิกในสังคมมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีการเรียนรู้ มีความสนุกสนาน

จากการศึกษาโครงการที่มีลักษณะและจุดประสงค์โครงการใกล้เคียงกันแล้ว ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูลเป็นส่วนสำคัญที่มีส่วนช่วยในการให้ความรู้ในระดับหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการส่งเสริมสนับสนุนและปลูกฝังให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าความเป็นไทยผ่านกิจกรรมต่างๆ จะเป็นการสร้างภาพรวมและเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมพื้นฐานของประเทศไทยได้ง่ายขึ้น และจดจำได้มากกว่าการเดินชมสถานที่และเรียนรู้เรื่องราวตามปกติ โดยทั้งนี้ต้องประกอบด้วยพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ,บริการ ต่างๆ พร้อมกันด้วย นั่นคือ การจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งหวังให้ความพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับพื้นฐาน (Basic Needs) และสวัสดิการทางสังคมเป็นเป้าหมายหลัก การเพิ่มรายได้เป็นเป้าหมายรอง

จะเห็นได้ว่า ในทุกโครงการเปรียบเทียบที่ทำเป็นกรณีศึกษา จะประกอบไปด้วยส่วนประกอบหลักคือ

- แหล่งข้อมูลทางการท่องเที่ยว
- นิทรรศการ
- สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- จุดพักและให้บริการทางการท่องเที่ยว

ซึ่งทุกองค์ประกอบจะทำงานร่วมกัน และส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ โดยสวนสาธารณะและ Open court จะเป็นตัวกลางที่เชื่อมทุกองค์ประกอบเข้าด้วยกัน โดยผ่านทางกิจกรรมต่างๆ และวัฒนธรรมของสังคมนั้น

จากกรณี กลุ่มเป้าหมายหลักเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่เน้นเป็นกลุ่มที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสนใจและอยากรู้อยากเห็นในหลายๆด้าน ต้องการหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ได้เห็นความสวยงาม ได้สัมผัสกับวิถีทางดำเนินชีวิตที่ผิดแผกจากที่เคย นอกจากนี้นักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งยังได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ได้สังสรรค์สร้างความเป็นมิตรไมตรีกับเจ้าของท้องถิ่น ทำให้การออกแบบโครงการต้องนำความเป็นไปและกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่มาใช้เป็นเครื่องมือในการดึงดูดและชักจูงให้เกิดความสนใจต่อโครงการ เจ้าของท้องถิ่นนั้นจะมีบทบาทสำคัญคือเป็นเจ้าของที่ดีในการต้อนรับผู้มาเยือน

ดังนั้น การออกแบบโครงการ จึงต้องศึกษาที่ตั้งและสภาพสังคมที่โครงการตั้งอยู่ ทั้งวัฒนธรรมและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นด้วย เพื่อสร้างความสุขความประทับใจให้แก่แขกผู้มาเยือนเมื่อกลับไปก็จะกล่าวขวัญถึงและอาจเดินทางกลับมาเยือนใหม่อีกครั้ง

บทที่ 3

พฤติกรรมและพื้นที่ใช้สอยที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

พฤติกรรมและพื้นที่ใช้สอยที่ต้องการ

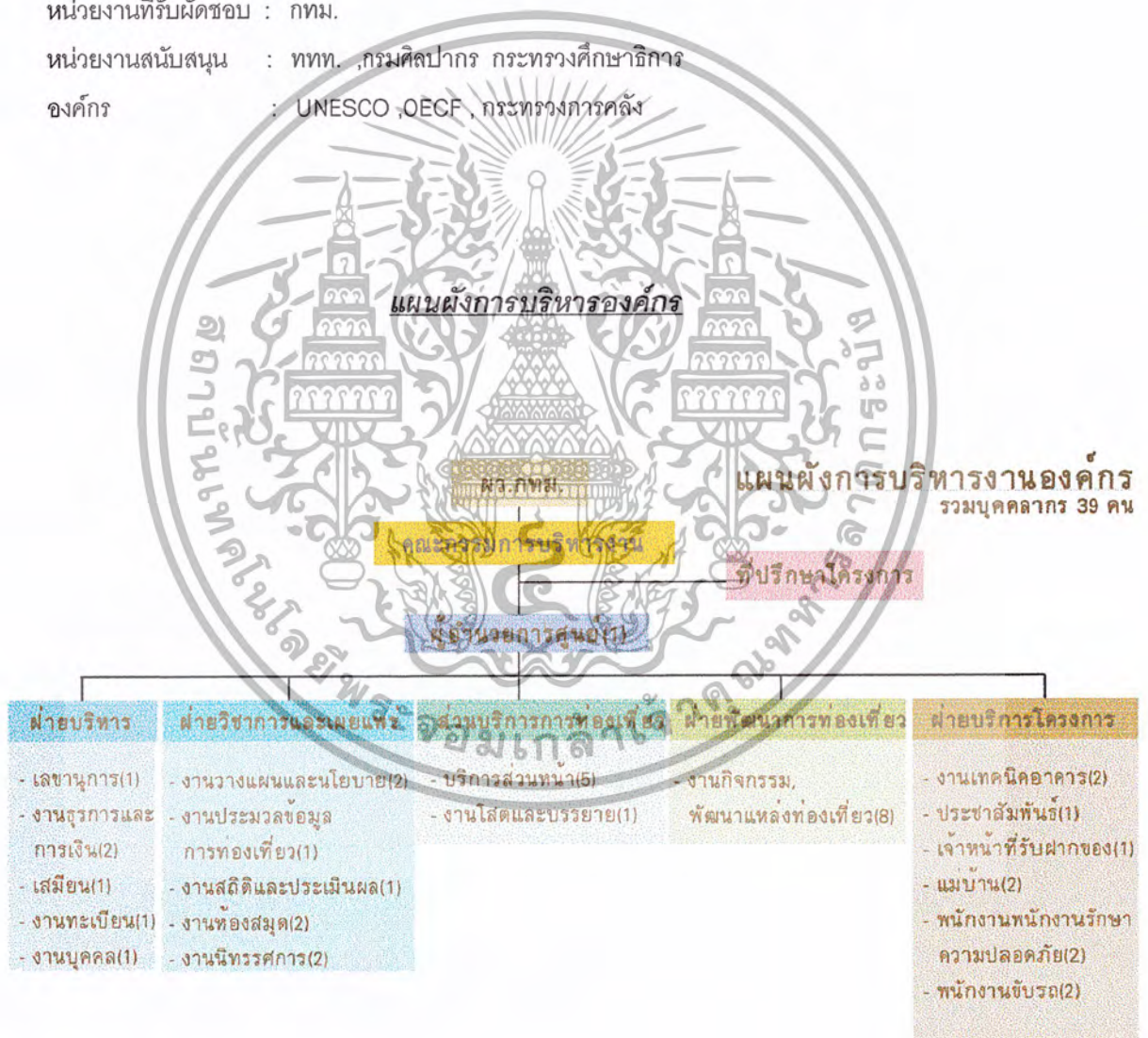
3.1 อัตรากำลังและสายงานบริหาร (Organization)

โครงการเสนอแนะศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์เป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน และการร่วมมือกับชุมชนในท้องถิ่น ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กทม.

หน่วยงานสนับสนุน : ททท., กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

องค์กร : UNESCO , OECF , กระทรวงการคลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่และวิธีการทำงาน

ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
ฝ่ายบริหาร		
ผอ.	1	วางแผน บริหารงานรับผิดชอบการดำเนินการ และดูแลการทำงานในศูนย์ฯให้มีประสิทธิภาพ
เลขานุการ	1	เตรียมการประชุมทำรายงานการประชุม ดูแล การนัดหมาย จัดเก็บและค้นหาเอกสาร
เจ้าหน้าที่งานธุรการและการเงิน	2	ดูแลการรับส่งเอกสารติดต่อภายในรวบรวม เก็บเอกสารให้เป็นระบบระเบียบ ดูแลการเบิกจ่ายของศูนย์ ทำรายงานติดต่อกับงานบัญชี
เจ้าหน้าที่งานบุคคล	1	ฝึกอบรมและคัดเลือกบุคคลในศูนย์ ดูแลรับผิดชอบงานในหน่วย รวมทั้งวางแผน การพัฒนาบุคลากรภายในศูนย์
เจ้าหน้าที่ทะเบียน		ดูแลงานเอกสารและสิ่งตีพิมพ์ และประสาน งานจัดหา สิ่งพิมพ์ที่ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ ภายในศูนย์ฯ
พนักงานพิมพ์เอกสาร	1	จัดพิมพ์เอกสารที่ได้รับมอบหมาย
ฝ่ายวิชาการและเผยแพร่		
เจ้าหน้าที่สถิติประเมินผล		ดูแลเก็บรวบรวมสถิติต่างๆที่เกี่ยวกับการ ท้องเทียบ จัดทำเอกสาร รายงานด้านสถิติ ทำการประเมินแนวโน้มต่างๆจากสถิติที่มี วิเคราะห์และวิจัยสรุปรายงานการประเมิน
งานแผนและนโยบาย	1	ทำงานการวางแผนในชั้นรายละเอียดให้ เป็นไปตามนโยบาย
งานประมวลข้อมูล	1	รวบรวมข้อมูลและประมวลผลการท่องเที่ยว
การท่องเที่ยว		
งานห้องสมุด	2	ควบคุมดูแลการจัดหาหนังสือ เอกสารวารสาร รวมทั้งจัดหมวดหมู่หนังสือให้เป็นระเบียบ ดูแลการให้บริการยืม-คืน ตรวจเช็คและซ่อม บำรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
งานนิทรรศการ	2	ควบคุมดูแลในการบริการของส่วนนิทรรศการและประสานงาน ออกแบบงานการจัดแสดง เทคนิคการจัดรวมทั้งเนื้อหาการจัดแสดง ดูแลซ่อมแซมส่วนนิทรรศการให้อยู่ในสภาพดีจัดทำป้ายโปสเตอร์ แผ่นพับต่างๆ
ฝ่ายบริการการท่องเที่ยว หัวหน้าฝ่าย	1	ดูแลรับผิดชอบในหน่วยงาน พร้อมแก้ปัญหาให้กับพนักงานระดับรอง ให้ความสะดวกกับผู้มาติดต่อ ให้ข่าวสารกับสื่อมวลชนทุกสาขา ดูแลทวารสาร สิ่งตีพิมพ์ ศึกษาคู่มือ ทำรายงานเสนอแนะแผนงานประชาสัมพันธ์
เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	4	ให้บริการข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่บริษัท สายการบิน โรงแรม หน่วยงานต่างๆอำนวยความสะดวกและประสานงานด้านข่าวสาร ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวและแนะนำการใช้ศูนย์รวมทั้งให้บริการการสอบถาม
เจ้าหน้าที่โสตและบรรยาย	1	บรรยาย สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยว ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวและแนะนำการใช้ศูนย์รวมทั้งให้บริการการสอบถาม งานแถลงข่าว ชี้แจงข่าว งานสื่อมวลชนสัมพันธ์
ฝ่ายพัฒนาการท่องเที่ยว หัวหน้างาน	1	ดูแลรับผิดชอบในหน่วยงาน พร้อมแก้ปัญหาให้กับพนักงานระดับรอง
งานกิจกรรมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	7	งานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว งานจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่ม งานอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม งานบริการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานบริการ งานพัฒนาบริการท่องเที่ยวเกี่ยวกับธุรกิจที่ระลึก งานยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
ฝ่ายบริการโครงการ		
งานเทคนิคอาคาร	2	ดูแลการเตรียมพื้นที่การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ต่างๆ ดูแลซ่อมแซมรักษาเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆภายในศูนย์
นักการและแม่บ้าน	2	ดูแลรักษาทำความสะอาดจัดเก็บของให้เป็นที่เป็นระเบียบ
รักษาความปลอดภัย	2	ดูแลความปลอดภัยตามจุดต่างๆของศูนย์ฯ
พนักงานขับรถ	2	ขับรถรับส่งเอกสารและผู้บริหาร
พนักงานรับฝากของ	1	รับบริการฝากสิ่งของของนักท่องเที่ยว
ประชาสัมพันธ์	1	บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวในส่วนนิทรรศการ

3.2 ตารางการทำงาน (Time Table)

ช่วงเวลาในการใช้พื้นที่ในโครงการ - ส่วนบริการข้อมูลการท่องเที่ยวเปิดทุกวัน เวลา 9.00- 19.00 น.

กิจกรรม	เวลา	05.00	06.00	07.00	08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00
		05.00	07.00	08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00	
1. ส่วนสำนักงาน																		
2. ฝ่ายเทคนิค																		
3. ที่จอดรถ																		
4. ส่วนบริการข้อมูลการท่องเที่ยว																		
5. ส่วนบริการสาธารณะ																		
6. ลานกลางแจ้ง																		
7. ห้องสมุด																		
8. นิทรรศการถาวร																		
9. นิทรรศการชั่วคราว																		
10. SPECIAL EVENTS HALL																		
11. ร้านอาหาร																		
12. SNACK BAR																		
13. SOUVENIR																		
14. BOOKSHOP																		

— ผู้ให้บริการ
— ผู้รับบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

3.3 จำนวนผู้ใช้โครงการ

case study จำนวนผู้เข้าใช้โครงการ

สวนบริการการท่องเที่ยว

- กรณีศึกษา : 1. ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะกรุงเทพมหานคร
2. สถิตินักท่องเที่ยวพระบรมมหาราชวัง

1. ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร
จากสถิติการให้บริการนักท่องเที่ยว ปี2544
เฉลี่ยวันละ $7751/30 = 258.56$ คน/วัน

2. สถิตินักท่องเที่ยวบริเวณพระบรมมหาราชวังและวัดพระแก้ว
กลุ่มเป้าหมายหลัก : นักท่องเที่ยวที่ต้องการรับบริการข่าวสาร
ข้อมูลเบื้องต้นก่อนท่องเที่ยวซึ่งมีได้มีไกด์กรุ๊ปทัวร์คอยให้ความรู้ความเข้าใจ

พิจารณาจากนักท่องเที่ยวที่มาวัดพระแก้วซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของนักท่องเที่ยว

(นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเกาะรัตนโกสินทร์ต้องมาเที่ยววัดพระแก้วเสมอ ***จากการสอบถามเจ้าหน้าที่)

นักท่องเที่ยว 6,000 คน/วัน 80% มาโดยบริการเจ้าหน้าที่
ดังนั้นผู้ใช้โครงการคิดเป็น20% ของผู้ที่เที่ยวโดยไม่ใช้บริการนำเที่ยว

$$= 6,000 * 0.2 = 1,200 \text{ คน}$$

$$\text{ใช้บริการของศูนย์ฯ } 60\% = 720 \text{ คน}$$

สรุปจำนวนผู้ใช้โครงการใน 1 วัน

พิจารณาในส่วนบริการการท่องเที่ยว + ส่วนบริการ
จะได้ $720 + 259 = 979$ คน/วัน

ใน 1 วันเปิดทำการ เวลา 8.00 -19.00 น. เป็นเวลา 11 ชม.

ปริมาณผู้ใช้ใน 11 ชม. = $979/11 = 89$ คน/ ชม.

สรุปจำนวนผู้ใช้ = 89 คน/ ชม.

(ส่วนข้อมูล 24 คน/ ชม.)

3.4 ผู้เข้าใช้โครงการ (User)

ผู้ใช้อาคารแบ่งออกเป็น

1. ผู้ใช้ประจำ

- 1.1 เจ้าหน้าที่ พนักงานที่ทำงานประจำในศูนย์
1.2 ผู้ให้บริการในส่วนสนับสนุนโครงการส่วนต่างๆ

เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ

2. ผู้ใช้ชั่วคราว

- 2.1 ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการที่ นิทรรศการถาวร ,ชั่วคราว ,กิจกรรมพิเศษของศูนย์ฯ

- 2.2 ผู้มาติดต่อขอข้อมูลทางด้านบริการท่องเที่ยว

- 2.3 ผู้มาขอใช้ห้องสมุด หาข้อมูลทางด้านบริการท่องเที่ยว

- 2.4 ผู้มาอบรม สัมมนา ทำกิจกรรมที่ศูนย์จัดขึ้น

วิทยากร ประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการ นักเรียน , นักท่องเที่ยว นักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

2.5 ผู้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ต่างๆ ในศูนย์ฯ

สถาบัน
องค์กร

นักเรียน
นักศึกษา

ผู้สื่อข่าว

ผู้มาติดต่อจัดงานใน
โรงแรมประชพงศ์

2.7 คนส่งของ

2.6 ผู้ใช้บริการตามโภชนาการ

เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ

นักท่องเที่ยว

ผู้ติดต่อราชการ

นักเรียน ,
นักศึกษา

เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ

บุคคลทั่วไป

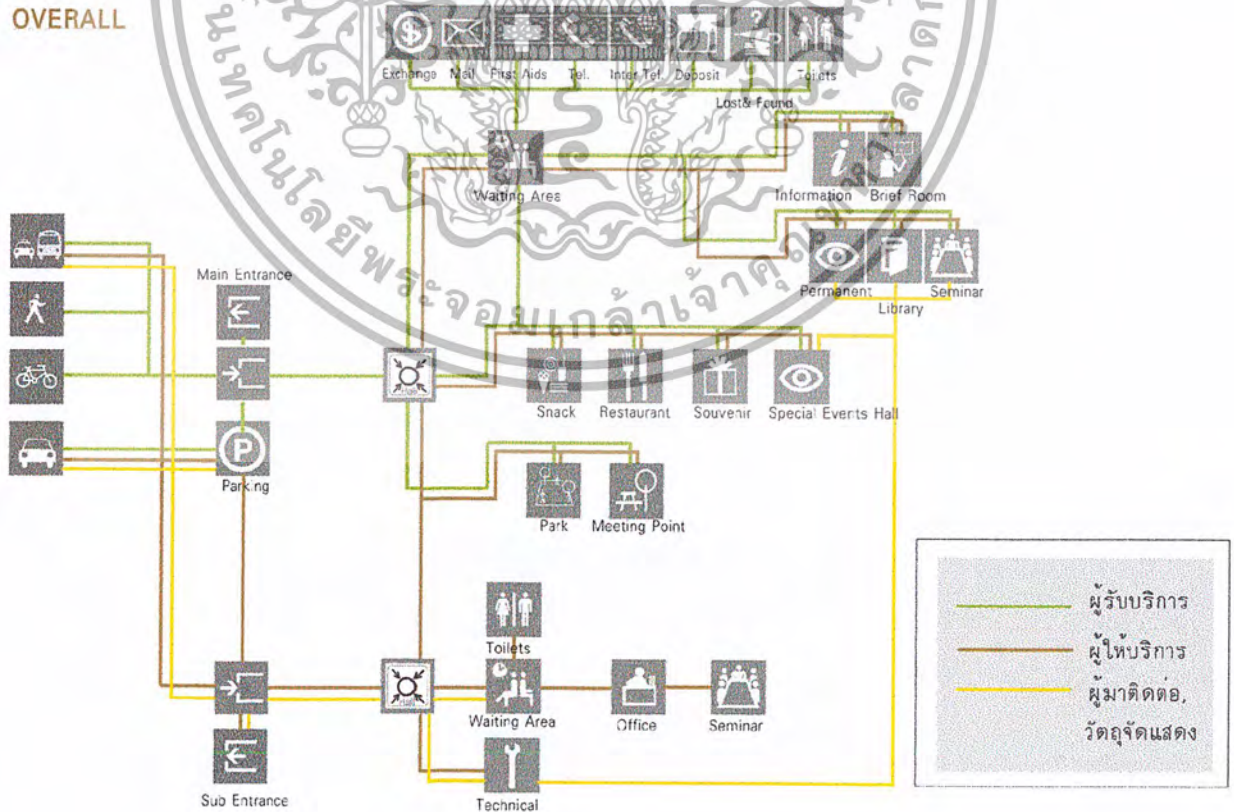
วิทยากร, ผู้จัด

ผู้สื่อข่าว

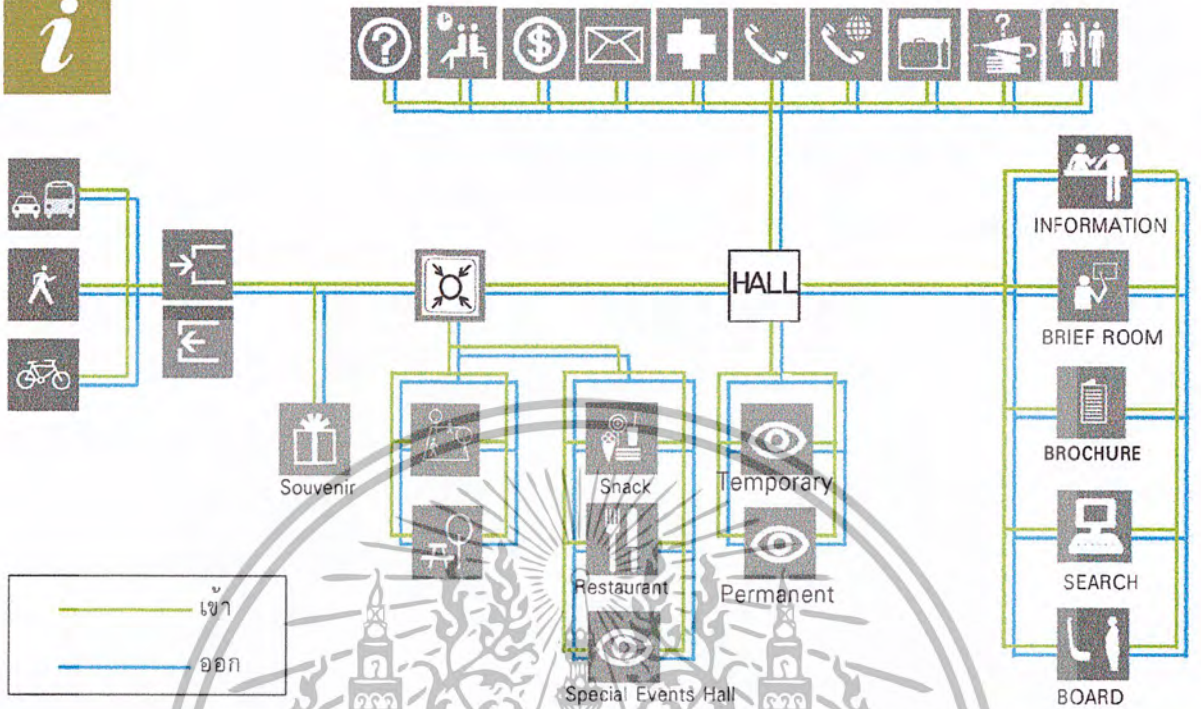
3.5 วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ (User Behavior)

OVERALL

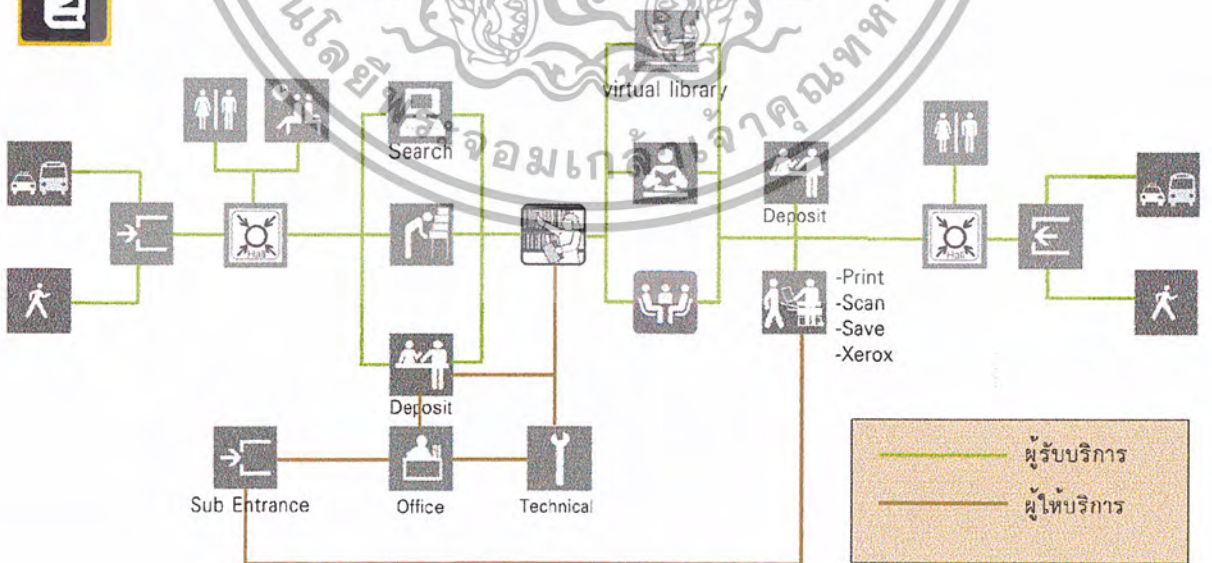

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

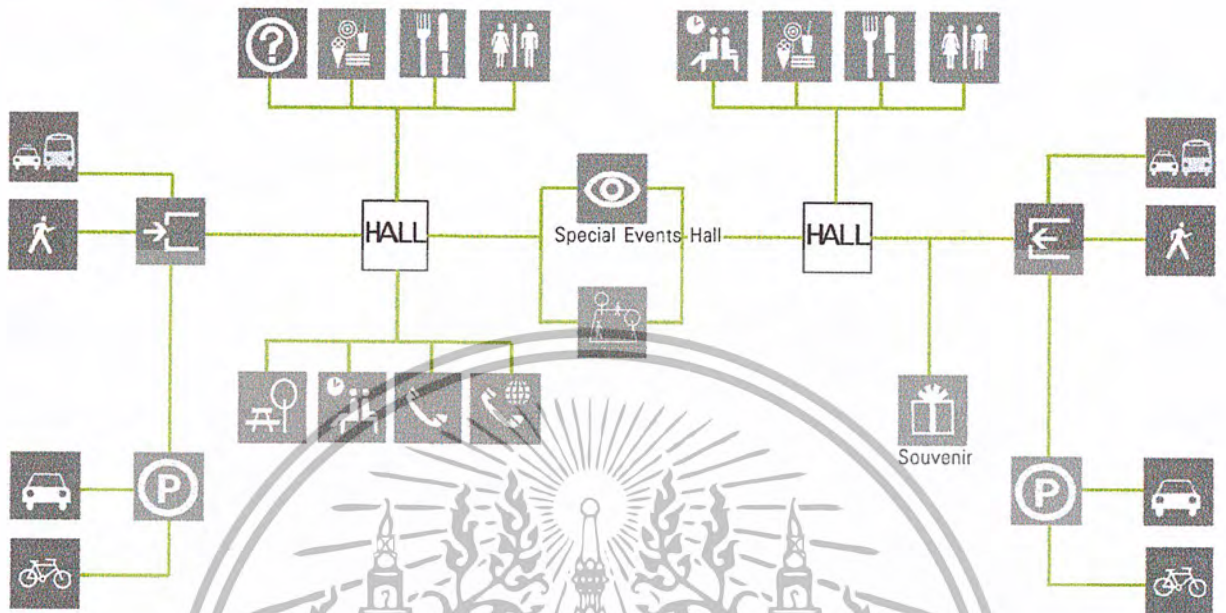
พฤติกรรมผู้ใช้ห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีควรรนำไปได้

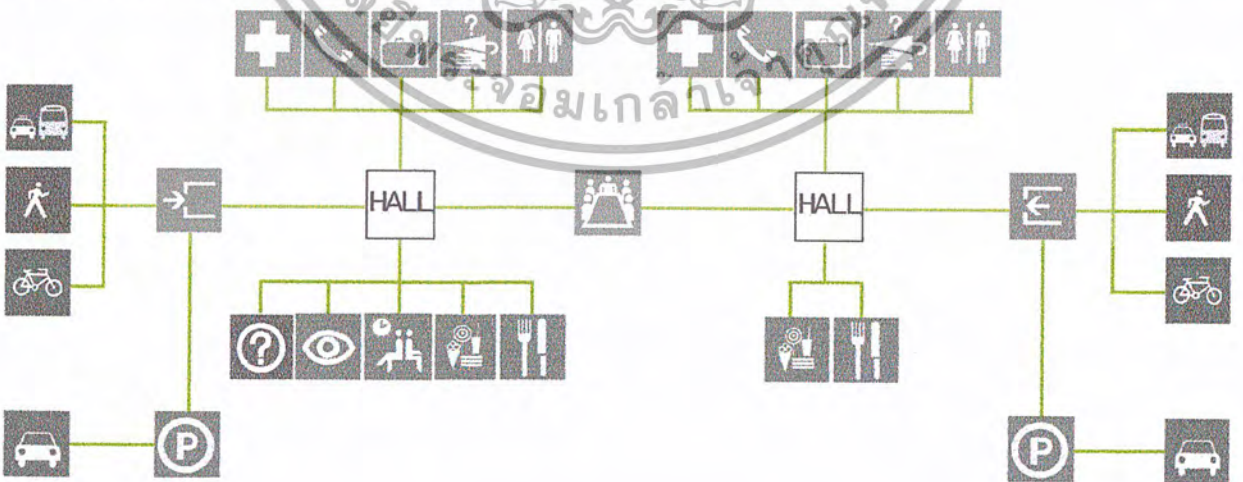

**พฤติกรรมผู้ใช้ ENTERTAINING & SPECIAL EVENTS HALL
& ลานอเนกประสงค์**

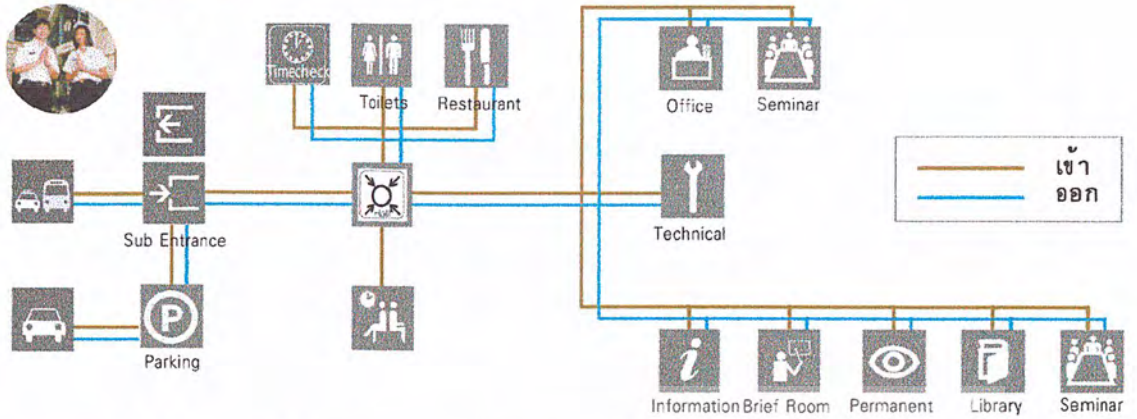
พฤติกรรมผู้ใช้ส่วนสัมมนา

ผู้เข้าใช้จะเป็นประชาชนในท้องถิ่น ที่เข้ารับการอบรมภาคทฤษฎีท้องถิ่น, ที่ประชุมของกลุ่มสังคมประชาคมบางลำพู หรือการอบรมที่ศูนย์ฯ จัดเป็นพิเศษเพื่อพัฒนาพื้นที่

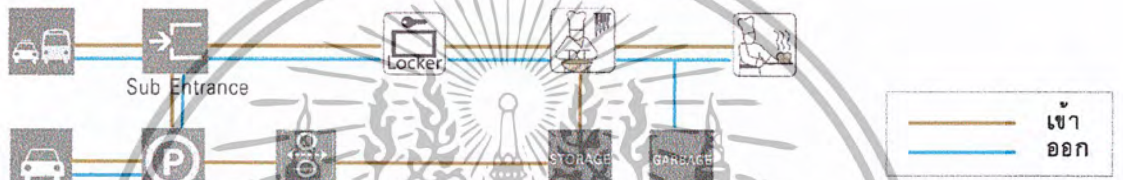

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

พฤติกรรมเจ้าหน้าที่

พฤติกรรมผู้ให้บริการด้านโภชนาการ

3.6 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย (Area Requirement)

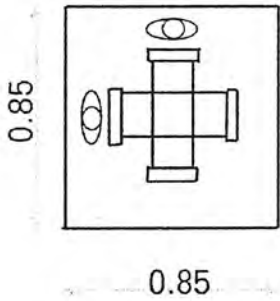
AREA REQUIREMENT

ส่วนบริการการทองเทียว

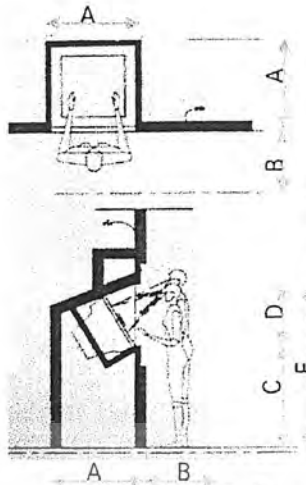

องค์ประกอบ	พท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ส่วนบริการข่าวสาร				
- ตู้ให้ข่าวสารอัตโนมัติ	8.12	1	8.12	A.D.
- พื้นที่วางสิ่งตีพิมพ์	21.10	1	21.10	A.D.
- แพนผังแสดงแหล่งทองเทียวที่น่าสนใจ	8.80	1	8.80	A.D.
- board เส้นทางเดินเรือ	4.00	1	4.00	A.D.
- Board ข่าวสาร	3.20	2	6.40	A.D.
- ม้านั่งพักคอย	3.10	3	9.30	A.D.
- ที่นั่งคอยแบบกลุ่ม	7.50	1	7.50	A.D.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

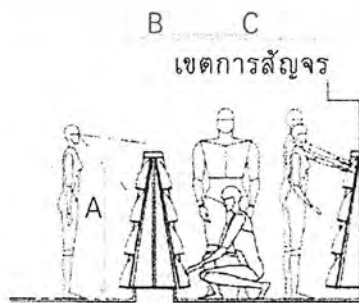
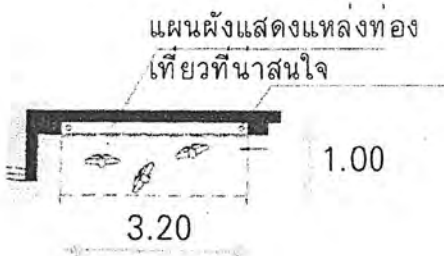
Large computer stand 8.12m²

	in	cm
A	36	91.4
B	24	61.0
C	24	61.0
D	24	61.0
E	64	162.7

มาตรฐานตู้ให้
ชาวสารอดโนมัต

เขตสำหรับยืน

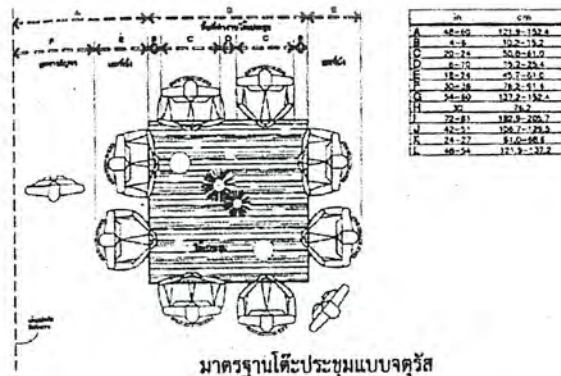
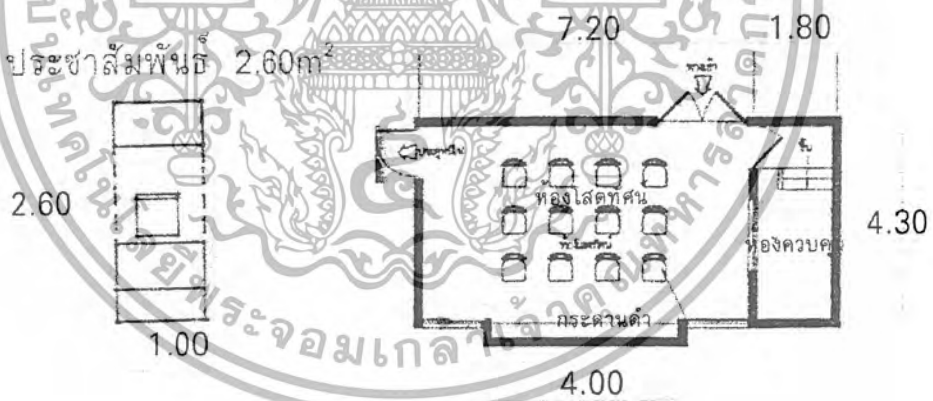
	in	cm
A	45	114.3
B	72	182.9
C	51	129.5
D	56	142.2
E	72	182.9

มาตรฐานพื้นที่ชั้นวางของ

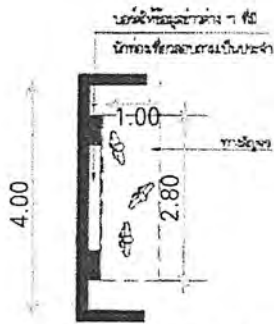
รูปที่ 5.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

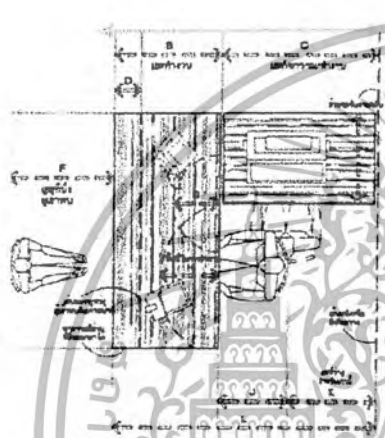
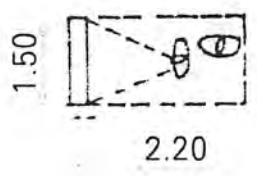
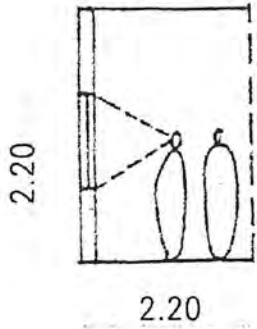
องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ส่วนบริการข่าวสาร(ต่อ)				
- ห้องบรรยาย	38.70	1	38.70	A.D.
- เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์	2.60	5	13.00	A.D.
ส่วนสำนักงานส่วนหน้า, เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค				
- ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย	7.06	2	14.12	A.D.
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ทั่วไป	5.80	1	5.80	A.D.
- โต๊ะประชุมแบบสี่เหลี่ยม	10.89	1	10.89	A.D.
- Xerox	2.16	1	2.16	A.D.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

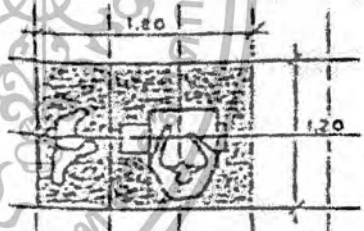

Board ข้อมูลข่าวสาร 4.00 m²
ที่นักท่องเที่ยวมารถประจำ

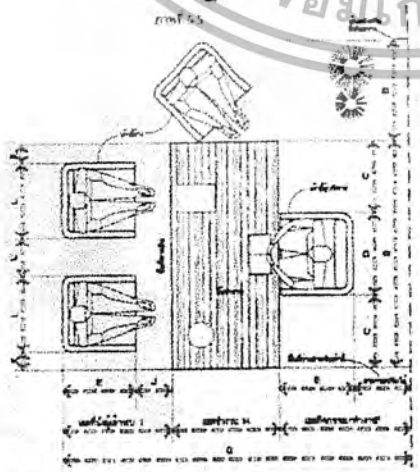

ชั้น	พื้นที่
A	52-178
B	35-16
C	52-44
D	6-12
E	60-72
F	30-42
G	14-18
H	18-20
I	18-32
J	18-24
K	6-24
L	60-84
M	24-36
N	32-36
O	12-18

มาตรฐานพื้นที่ปฏิบัติงานเบื้องต้นพร้อมที่นั่งผู้เข้าพบ

อายุเอกสาร 2.16 m²

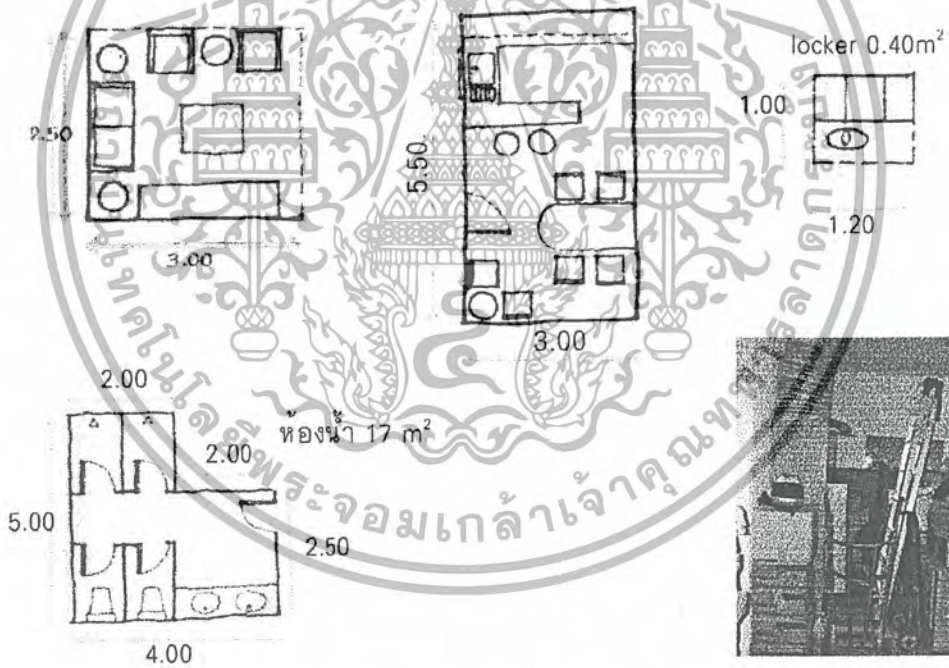

ชั้น	พื้นที่
A	52-178
B	35-16
C	52-44
D	6-12
E	60-72
F	30-42
G	14-18
H	18-20
I	18-32
J	18-24
K	6-24
L	60-84
M	24-36
N	32-36
O	12-18
P	32-48
Q	12-18
R	24-36

มาตรฐานโต๊ะทำงานผู้บริหารพร้อมที่นั่งผู้เข้าพบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
- ที่พักคอย	7.50	1	7.50	A.D.
- pantry	16.50	1	16.50	A.D.
- ห้องเก็บของพนักงาน	0.40	10	4.00	A.D.
- ห้องน้ำ	17.00	2	34.00	A.D.
- ห้องเก็บเอกสารเพื่อ เพื่อบริการ	6.00	1	6.00	-
- ห้องเก็บครุภัณฑ์	6.00	1	6.00	-
รวมพื้นที่			223.89 m ²	
+Circulation 30%			291.06m ²	

BROCHURES มีมากจนไม่มีที่เก็บ

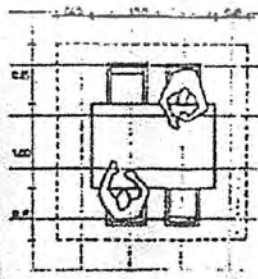
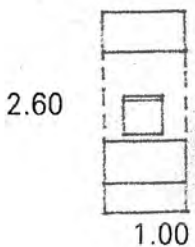
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

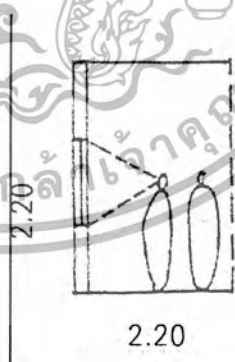
PUBLIC SERVICE SECTION

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
- ประชาสัมพันธ์	2.60	2	5.20	A.D.
- นิทรรศการชั่วคราว			20.00	10% ของนิทรรศการถาวร
- ห้องสัมมนา	66.15	1	66.15	
- MAIN HALL	1.00	89	89.00	A.D.
- ฝากของ		250	5.16	-
- Lost and found	2.60	2	5.20	-
- FIRST AIDS	17.00	1	17.00	A.D.
- พักคอย	1.20	89	106.80	A.D.
- ที่วางแผนการเดินทาง	5.29	10	52.9	A.D.
- EXCHANGE & ATM	10.44	1	10.44	สำรวจ
- POST	12.00	1	12.00	สำรวจ
- TOURIST AGENCY	19.25	1	19.25	สำรวจ
- Save Mart	66.15	1	66.15	-
- น้ำดื่มสาธารณะ	0.64	2	1.28	A.D.
- โทรศัพท์ สาธารณะ	0.64	6	3.84	
- Directory Board	3.30	3	9.99	A.D.
- ห้องน้ำ	24.228	1	24.228	A.D.
รวมพื้นที่			544.59 m ²	
+ circulation 30%			663.97 m ²	

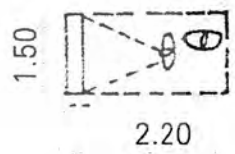
ประชาสัมพันธ์ 2.60m²

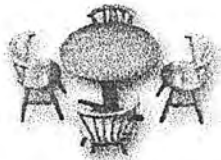
ที่นั่ง 5.29 m²

Directory Board 3.30 m²

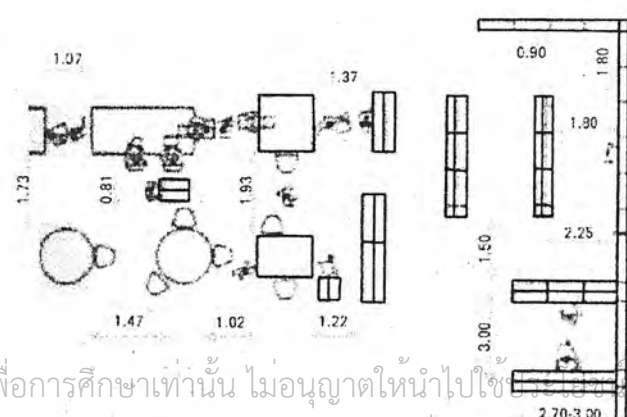
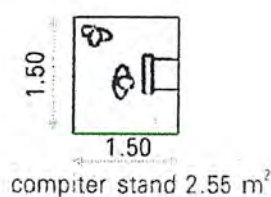
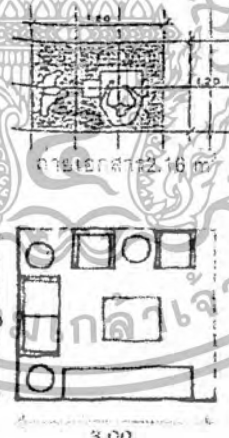

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

LIBRARY

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่	14.10	1	14.10	-
- บริเวณอ่านหนังสือ	1.8	33	59.40	A.D.
- ชั้นและตู้วางหนังสือ	-	-	12.92	A.D.
- directory board	3.30	1	3.30	A.D.
- ที่สืบค้นทางcomputer	2.55	2	5.10	A.D.
- ส่วนค้นคว้าทาง computer	1.60	6	9.60	A.D.
- ส่วนscan, print, save	2.40	2	4.80	A.D.
- ส่วนนั่งพัก	7.50	1	7.50	A.D.
- Xerox	2.16	1	2.16	A.D.
รวมพื้นที่			118.88 m ²	
+Circulation 30%			154.54 m ²	

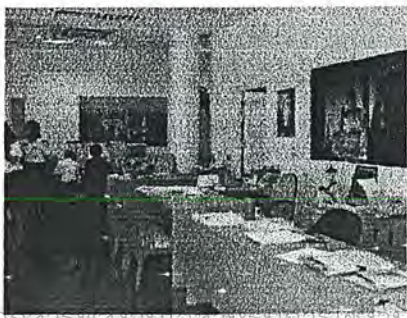
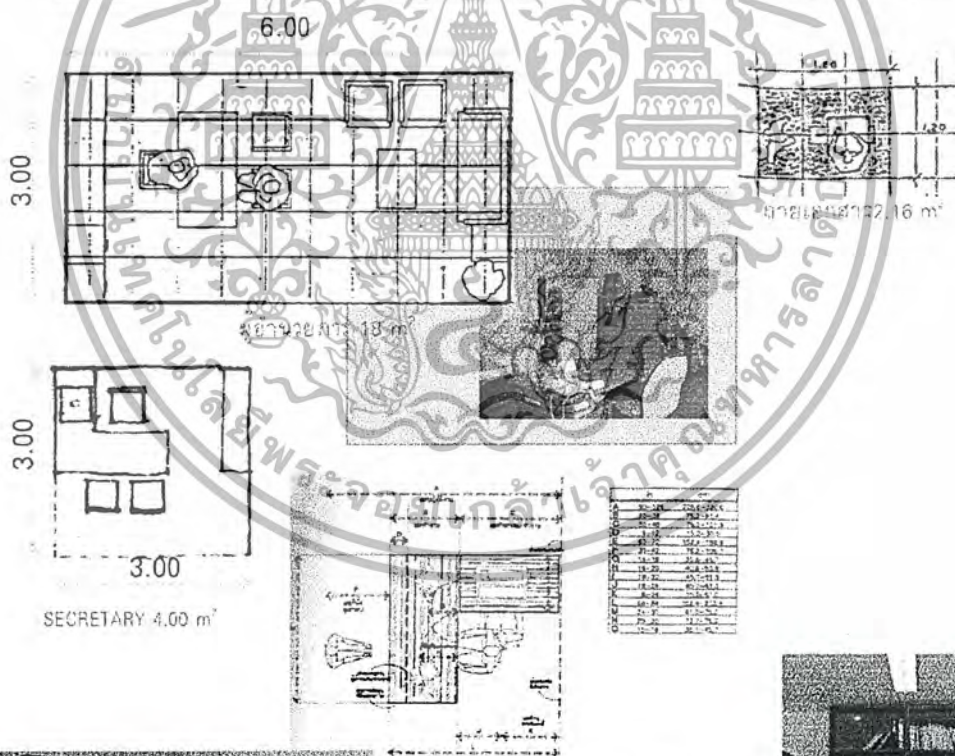

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้... ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสำนักงาน

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ส่วนบริหาร, ฝ่ายวิชาการและเผยแพร่, ฝ่ายพัฒนาการท่องเที่ยว				
- ผู้อำนวยการ	18.00	1	18.00	A.D.
- เลขานุการ	9.00	1	9.00	Neufort Data
- ส่วนทำงาน หัวหน้างาน	7.06	3	21.18	A.D.
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าทีทั่วไป	4.68	7	32.76	A.D.
- ห้องประชุม	6.80	11	68.80	A.D.
- เก็บของสำนักงาน 10% ของพื้นที่สำนักงาน	47.88	1	47.88	A.D.
			15.89	

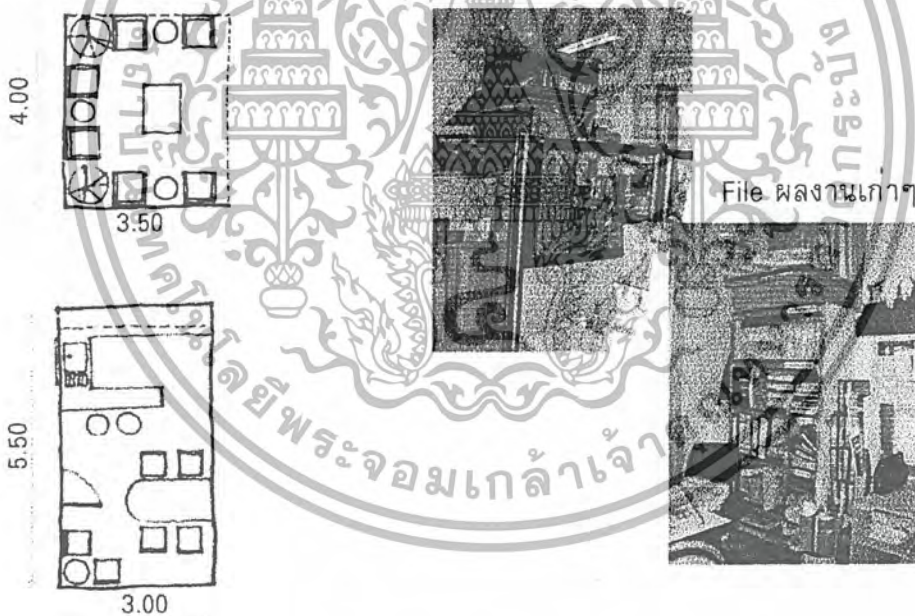

มาตรฐานที่เก็บปฏิบัติงานเบื้องต้นพร้อมที่นั่งผู้เข้าพบ

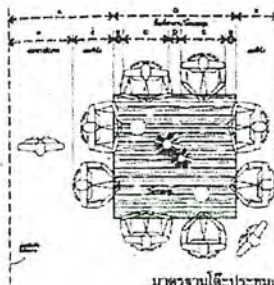

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนเวลาหรือการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ส่วนประกอบเพิ่มเติม				
- โต๊ะประชุม 8 ที่นั่ง	13.32	1	13.32	A.D.
- โถงพักคอย	14.00	1	14.00	A.D.
- ห้องเก็บครุภัณฑ์	6.00	1	6.00	-
- ส่วนลงเวลาทำงาน	0.80	1	0.80	A.D.
- ที่พักผ่อนและpantry	16.50	1	16.50	A.D.
- ห้องน้ำ				
(ชาย)	8.75	1	8.75	A.D.
(หญิง)	8.75	1	8.75	A.D.
รวมพื้นที่			276.63 m ²	
+circulation 30%			= 359.62 m ²	

ส่วนวางแผนกิจกรรม

ชื่อ	ขนาด	จำนวน
A	1.20 x 1.20	1
B	1.20 x 1.20	1
C	1.20 x 1.20	1
D	1.20 x 1.20	1
E	1.20 x 1.20	1
F	1.20 x 1.20	1
G	1.20 x 1.20	1
H	1.20 x 1.20	1
I	1.20 x 1.20	1
J	1.20 x 1.20	1
K	1.20 x 1.20	1
L	1.20 x 1.20	1
M	1.20 x 1.20	1
N	1.20 x 1.20	1
O	1.20 x 1.20	1
P	1.20 x 1.20	1
Q	1.20 x 1.20	1
R	1.20 x 1.20	1
S	1.20 x 1.20	1
T	1.20 x 1.20	1
U	1.20 x 1.20	1
V	1.20 x 1.20	1
W	1.20 x 1.20	1
X	1.20 x 1.20	1
Y	1.20 x 1.20	1
Z	1.20 x 1.20	1

มาตรฐานโต๊ะประชุมแบบจตุรัส

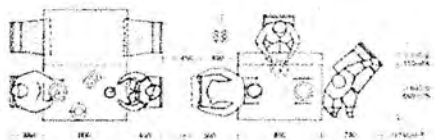
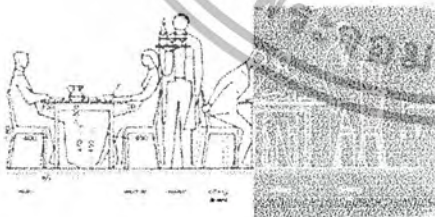
ส่วนคนควา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Support Section

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
Thai Restaurant				
- พื้นที่นั่ง 4 ที่นั่ง	2.56	20	51.20	A.D.
- พื้นที่นั่ง 2 ที่นั่ง	1.28	7	8.96	A.D.
- พื้นที่นั่งแบบชุดรับแขก	8.15	2	16.32	A.D.
- พื้นที่นั่งแบบสบาย 4 ที่นั่ง	3.23	3	9.69	A.D.
- ที่นั่งแบบนั่งพื้น 6 ที่นั่ง		2	21.60	-
รวม			107.7	-
- พื้นที่ทางสัญจร 30%ของที่นั่ง	32.33		140.03	-
- พื้นที่ครัว 20 % ของที่นั่ง	28.00			-
- ส่วนปรุงอาหาร 85% ของครัว	23.00			
- ส่วนเตรียมอาหาร 15% ของครัว	4.20			
- เคาน์เตอร์บริการ	7.02			
- ส่วนเก็บของ 25 % ของครัว	7.00			
- Display	14.24			
- ห้องน้ำ	29.13			
รวมพื้นที่ร้านอาหารไทย			360.32	

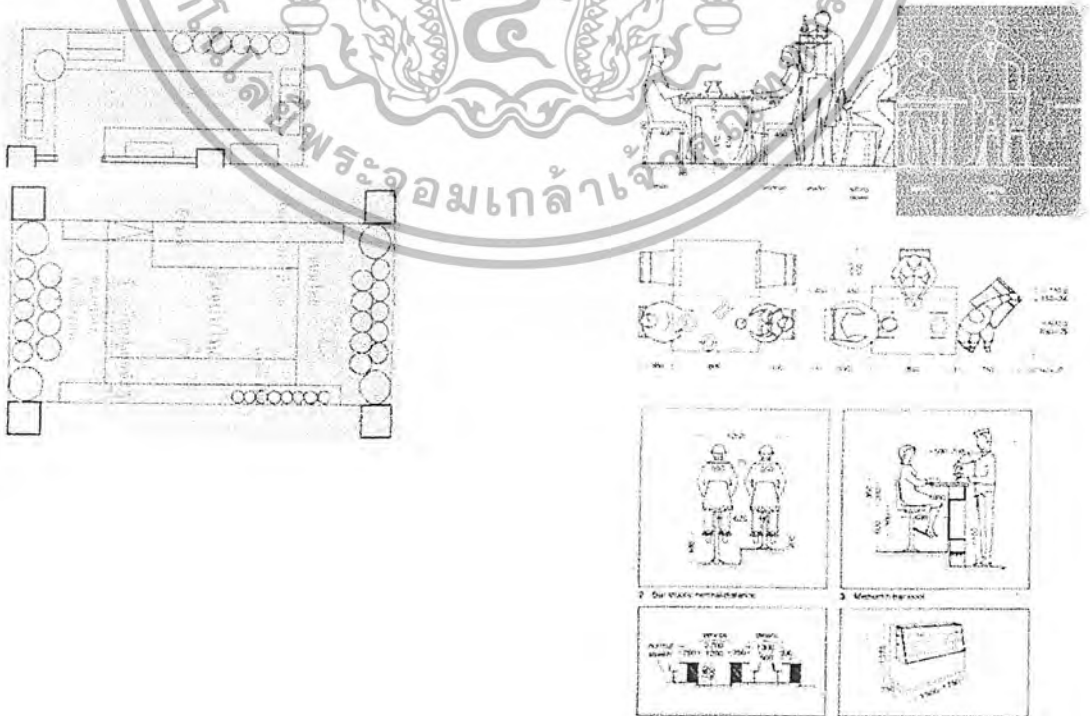

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Support Section

องค์ประกอบ	ท.ท. / หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	ทท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
Thai Dessert& Old Style Thai coffee shop				
- พื้นที่นั่ง 4 ที่นั่ง	2.56	13	33.54	A.D.
- พื้นที่นั่ง 3 ที่นั่ง	2.65	2	5.30	-
- พื้นที่นั่ง 2 ที่นั่ง	1.28	2	2.56	A.D.
- พื้นที่นั่งแบบสบาย 4 ที่นั่ง	3.23	3	9.69	A.D.
รวม			51.09	-
- พื้นที่ทางสัญจร 30%ของที่นั่ง	15.327		66.42	-
- พื้นที่ครัว 20 % ของที่นั่ง	10.22			-
- ส่วนปรุงอาหาร 85% ของครัว	8.69			-
- ส่วนเตรียมอาหาร15% ของครัว	1.53			-
- เถาบริการ 20% ของครัว	2.04			-
- ส่วนเก็บของ 25 % ของครัว	2.55			-
- ชุมอาหาร	26.03	3	69.09	
- ห้องน้ำ	25.88			
รวมพื้นที่			237.69	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Support Section

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
อาคารกิจกรรม				
- Souvenir	170.00			-
- Book Shop	44.00			-
- Lounge		26	93.00	-
- Pre -Function Area	0.64	200	128.00	-
- Currency Exchange	9.00	1		การสำรวจ
- ห้องน้ำ	23.00	2	46.00	A.D
- stock	50.00			
รวมพื้นที่			540.00 m ²	

ENTERNING & SPECIAL EVENTS HALL

(cocktail party, high tea,
 trend setting product launch
 exhibition, private meeting; etc)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ระบบประกอบโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การศึกษาระบบสภาพแวดล้อมภายในโครงการ

4.1 ระบบปรับอากาศภายในอาคาร

ระบบปรับอากาศในอาคารศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์
ระบบปรับอากาศที่นิยมใช้โดยทั่วไปมี 2 ระบบ คือ

1. ระบบทำความเย็นโดยตรง เป็นระบบที่นำอากาศผ่านโดยทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศโดยตรง ทำให้เกิดลมเย็นและพัดสู่ภายนอก

2. ระบบทำความเย็นโดยอ้อมเป็นระบบที่มีระบบทำความเย็นที่ใช้น้ำเป็นตัวกลางแล้วนำตัวกลางนี้ไปหมุนเวียนทำให้เกิดความเย็นในอาคาร

ระบบการทำงานแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนทำหน้าที่ความเย็น
2. ส่วนส่งต่อไปยังห้องต่าง ๆ โดยมีน้ำเย็นอุณหภูมิ 18 องศาเซลเซียส

ข้อดีและข้อเสียของระบบ WATER COOLED CHILLED WATER SYSTEM

ข้อดี

1. สามารถต่อท่อไปได้ทั่วอาคารทำให้กระจายลมเย็นได้ทั่วถึง
2. เหมาะกับอาคารและโครงการขนาดใหญ่
3. ไม่มีเสียงดังรบกวน

ข้อเสีย

1. ค่าใช้จ่ายสูงมาก
2. อาคารต้องมีการออกแบบพิเศษสำหรับการเดินท่อต่าง ๆ
3. ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง

การติดตั้งเครื่อง

จะมีห้องเฉพาะและตั้งอยู่ในบริเวณ CORE ของอาคาร ระบบจะถ่ายเทอากาศในห้องลมเย็นไปตาม SUPPLY AIR DUCT และไประบายความร้อนภายในห้อง อากาศร้อนจะถูกดูดกลับมาทาง AIR RETURN DUCT และจะมี FILTER กรองอากาศเย็นและปล่อยลมเย็นประมาณ 75 % ผสมกับอากาศบริสุทธิ์ภายนอกอีก 25% และผ่านความเย็นที่เกิดจากน้ำกลายเป็นลมเย็นออกมา

DUAL DUCT คือท่อสำหรับปล่อยไอร้อนและไอเย็นเป็นท่อคู่ขนานกันไปตลอดตามความยาวของอาคารในที่ปล่อยแต่ละอันจะมีไอออกสู่ ATTENUATOR UNIT ซึ่งไอร้อนและไอเย็นผสมกันใน ATTENUATOR UNIT และนำกลับมาใช้ยังพื้นที่ที่ต้องการ

ปัญหาของ CHILLED WATER

1. ต้องมีทีมงานดูแลประจำ เพื่อดูแลเครื่องน้ำและเรื่องห้องควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. น้ำที่มากะท่อเย็นแล้วหยดลงมาบนฝ้า ระบบนี้ตอนติดตั้งใหม่ ๆ จะไม่มีปัญหา แต่เมื่อนานปี ฉนวนหุ้มท่อจะเสื่อม

หัวจ่าย [AIR REGISTER]

หัวจ่ายลมเรียกรวม ๆ ทั่วไปว่า AIR GRILLE และหน้ากากจ่ายลมเรียกว่า SUPPLY AIR GRILLE RETURN หน้ากากกลับลมเรียกว่า AIR GRILLE

การติดตั้งแบ่งออกได้ดังนี้

1. SIDE WALL UNIT คือติดตั้งขนานกับกำแพงของห้อง
2. UNDER THE WINDOW UNIT ติดตั้งไว้ได้หน้าต่าง
3. CEILING UNITS ใช้กระจายออกจากเพดาน เป็นวิธีที่นิยมและนำมาใช้ในโครงการ

ลมกลับ [RETURN AIR SYSTEM]

ลมที่เป่าออกมาแล้วจะถูกกลับเข้าเครื่องเพื่อไปทำให้เย็นแล้วปล่อยกลับมาใหม่ เนื่องจาก ลมภายนอกห้องร้อนกว่าลมเก่า ถ้าเราใช้ลมจกภายนอกห้องมาทำเป็น RETURN AIR ทั้งหมดจะต้องมีห้อง AHU ขนาดใหญ่ จึงจะสามารถปรับอากาศได้ตามต้องการ

ลักษณะการออกแบบช่องทางเดินของลมกลับ

1. เจาะช่องแล้วใส่หัวลมกลับเป็นบานประตูหรือผนัง ลมที่ปล่อยออกมาจากหัวจ่ายจะกลับเข้าสู่ห้อง AHU ทางช่องนี้
2. เจาะช่องใส่หัวลมกลับที่ฝ้า โดยมีหัวลมกลับอันหนึ่งอยู่ในห้อง ถ้าจะให้ดีควรจะทำท่อลมระหว่างท่อลมกลับสองอันนี้ด้วย เพื่อป้องกันมิให้ได้รับความร้อนจากอากาศได้ฝ้า
3. เดินท่อลมกลับจากห้องต่าง ๆ กลับไปยังเครื่องส่งลมเย็น (เป็นวิธีที่ใช้ในโครงการ)

หลักพิจารณาการใช้ท่อลมในอาคาร

1. ใช้การปรับอากาศพร้อมกันหมด ใช้สำหรับห้องขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีการแบ่งซอยออกเป็นห้องย่อยที่ต้องการใช้ปรับอากาศพร้อม ๆ กัน เพราะบางขณะบางห้องไม่ต้องการใช้ระบบปรับอากาศ แต่เครื่องก็ยังคงทำงานอยู่
2. ต้องการประหยัดและสวยงาม การปรับอากาศบางบริเวณที่ไม่ต้องใช้ท่อลมจะมีการใช้ท่อส่งลมเย็นขนาดเล็กหลายตัวเพื่อให้กระจายลมเป็นไปอย่างทั่วถึง
3. การกระจายลมให้ทั่วห้อง ท่อลมเย็นจะเป็นตั้งพาลมไปยังที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง หัวจ่ายแต่ละหัวสามารถเป่าลมตามแนวราบได้ไม่ต่ำกว่า 2-3 เมตร
4. ต้องการควบคุมสภาพอากาศบางห้อง เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ จำเป็นต้องใช้ท่อลมควบคุมอุณหภูมิและควบคุมความชื้น ที่ค่าหนึ่งมักต้องใช้ท่อลมที่ช่วยให้อากาศสม่ำเสมอและอุปกรณ์กำจัดฝุ่น อุปกรณ์เพิ่มและลดความชื้นยังสามารถติดตั้งได้ในระบบท่อลม นอกจากนี้การปรับปริมาณอากาศบริสุทธิ์จะทำได้ง่ายกว่า

สิ่งที่ควรสำรวจก่อนออกแบบท่อลม

1. จะมีการตีฝ้าหรือไม่ ระยะห่างระหว่างช่องฝ้าเป็นเท่าไร ระยะแคบสุดคือตรงที่มีคานวิ่งผ่านมักจะเดินท่อลมรอบ ๆ แล้วตีทึบช่องปิดบังกันความเสียหาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ตำแหน่งและโครงสร้างของอาคาร เช่น ตำแหน่งของคานซึ่งดูจากแนว GRIDของเสา ควรเลือกที่ลงของหัวจ่ายให้เหมาะสมกับบริเวณที่จะปรับอากาศ เช่น บริเวณที่นั่ง ตำแหน่งของห้อง เป็นต้น
3. สภาพของห้อง เช่น โคนแดดตลอดวัน คนจำนวนมากก็ควรจะมีปลั๊กปลั๊กบริเวณนั้นมาก ๆ
4. โครงสร้างหลังคาว่ามาสามารถแขวนท่อลมได้อย่างไร

เครื่องปรับอากาศทั่วไปที่เป็นแบบ Split type หรือแบบ Multi type ท่อน้ำยาที่เชื่อมระหว่าง Indoor Unit กับ Outdoor Unit ของทุกชุดจะแยกออกจากกัน เช่น ถ้ามีห้องเรียน 18 ห้อง เราต้องใช้เครื่องปรับอากาศถึง 18 ตัว ทำให้ต้นทุนการติดตั้งสูง เนื่องจากจำนวนท่อน้ำยาและการติดตั้งมากกว่า แต่ถ้าเป็นระบบปรับอากาศแบบ VRV แล้ว จะสามารถลดจำนวนลงได้เหลือเพียง 3 ตัว ท่อน้ำยาสามารถเดินไกลได้ถึง 100 เมตร

ข้อดีของระบบแบ่งจ่ายน้ำยา REFNET (VRV) เมื่อเทียบกับเครื่องปรับอากาศทั่วไป

1. ท่อน้ำยาทั้งหมดที่ใช้น้อยกว่า
  - ประหยัดค่าท่อน้ำยาที่ใช้
  - ลดระยะเวลาในการติดตั้ง
2. ลดจำนวน Outdoor Unit
  - ประหยัดพื้นที่ตั้ง Outdoor Unit
  - ลดระยะเวลาในการติดตั้ง

อาคารส่วนเสริมโครงการซึ่งได้แก่อาคาร B และ C ใช้เครื่องปรับอากาศ SPLIT TYPE ซึ่งประกอบด้วย FAN COIL UNITS และ CONDENSING UNITS.

รายละเอียดระบบปรับอากาศ

1. ห้องน้ำ จัดให้มีภาระระบายอากาศอย่างเหมาะสมตามจำนวนสุขภัณฑ์ และขนาดห้อง
2. ห้องปรับอากาศทุกห้อง จัดให้มีระบบระบายอากาศ ตาม FUNCTION ROOM และ

ขนาดของแต่ละห้อง

MACHINE ROOM จัดให้มีระบบระบายอากาศตามชนิด ขนาด และ MACHINE และขนาด

ห้อง

ทั้งนี้ในการปรับเปลี่ยน Function มาเป็นโรงแรมทำให้ต้องมีการปรับเพิ่มงานระบบให้พอเพียงกับความต้องการที่มากขึ้น โดยต้องศึกษางานระบบเดิมข้างต้นถึง ชนิด ประเภทการใช้งาน และปริมาณ เพื่อเพิ่มเติมได้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ระบบแสงสว่างภายในอาคาร

จุดประสงค์ของแสงสว่างหลัก ๆ มีดังนี้

1. ให้ทัศนวิสัยที่ดีในการมองเห็น
2. สร้างบรรยากาศที่ดี
3. เน้นวัสดุให้มีการโดดเด่นตาม DESIGN

ระบบการให้แสงแบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. DIRECT LIGHTING ดวงไฟส่องตรง
2. SE-MI DIRECT LIGHTING แสงทางตรงและทางอ้อม
3. CENTRAL DIFFUSE แสงกระจายรอบตัว
4. SE-MI INDIRECTIONAL
5. INDIRECTIONAL LIGHTING ดวงไฟส่องทางอ้อม

ความสูงของการติดตั้ง (ฟุต)	ขนาดของดวงไฟ (วัตต์)
7-10	40
8-12	60
10-14	75
12-16	100
19-20	150
17-27	250
25-35	400
30-40	500

ลักษณะต่าง ๆ ของแสงสี

ใช้ไฟสีเขียว

ผนังสี	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
1.แดง	เทาอมน้ำตาล
2.เหลือง	เขียว
3.เขียวเข้ม	เขียวยิ่งขึ้น
4.ม่วง	เทาน้ำเงิน
5.ส้ม	เหลืองอมเทา
6.น้ำเงิน	เขียวอมน้ำเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ไฟสีเหลือง

ผนังสี	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
1.แดง	ส้ม
2.เหลือง	เหลืองจัด
3.น้ำเงินอ่อน	เทาอ่อน
4.เขียวเข้ม	เขียวออกเทา
5.เขียวอ่อน	เทาจัดมาก
6.ม่วง	ม่วงแดง
7.ส้ม	เหลือง

ข้อควรคำนึงในการใช้แสง

- ค่า CRI ของหลอดและสีที่นำมาใช้จะมีผลกับคุณภาพของสีโดยรวม
- มีความเข้มและส่องสว่างเพียงพอที่จะเน้นรูปร่างและรายละเอียดของวัตถุ
- ในพื้นที่เพดานสูงมากแล้วใช้ไฟตลอดทั้งวัน ควรดูค่าอายุการใช้งานและการประหยัดพลังงานควบคู่ไปกับบรรยากาศที่เราต้องการ
- การป้องกันแสงสะท้อนจากวัสดุ (ห้ามไม่เกิน 35 องศา)

น้ำหนักของสีในการมองเห็น

- สีอ่อนจะสะท้อนมากกว่า
- สีเข้มจะดูดแสงสว่างมากกว่า

ตารางการเปรียบเทียบการสะท้อนของสีต่าง ๆ

สี	อัตราการสะท้อนแสง
ครีม	65-75%
ขาว	80-90%
เหลือง	75-80%
ชมพู	40-70%
ฟ้า	35-50%
เทา	35-50%
ดำ	2-5%
น้ำเงิน	8-12%
แดงเข้ม	4-7%
ชมพูอมม่วง	60-65%

จากจำนวนและเปอร์เซ็นต์ที่ได้จะเห็นว่าสีขาวสะท้อนแสงมากที่สุด และสีดำจะมีการสะท้อนต่ำสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสะท้อนแสงของสีบนส่วนต่าง ๆ ภายในอาคาร

ระนาบ	เปอร์เซ็นต์ของการสะท้อนแสง
เพดาน	70-80%
พื้น	35-50%
ผนัง	50-60%
ผนังใต้ของหน้าต่าง	50-60%
โต๊ะและเก้าอี้	35-50%
บัวเชิงผนัง	40%

4.3 ระบบเสียงและการควบคุม

เสียงและการป้องกันเสียงรบกวน

การออกแบบเพื่อให้มีระบบเสียงที่ดีต้องคำนึงถึงการสะท้อนของเสียง การดูดกลืนเสียง และการกระจายของเสียง ทั้งนี้ความเกี่ยวข้องกันของการออกแบบห้อง การวางเครื่องเรือนและการเลือกใช้วัสดุด้วย

ระบบการสะท้อนและการหักเหเสียง

คือการใช้ระนาบเป็นดั่งสะท้อนและหักเหไปในทิศทางที่ต้องการ เช่น PERMANENT EXHIBITION

ระบบการดูดซับเสียง

คือการใช้การ ABSORPTION เสียง เป็นตัวกักเสียงด้วยวัสดุผิวสัมผัสลดการเกิดเสียงก้อง นิยมใช้ในห้องขนาดเล็ก เช่น โรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก เป็นต้น

การกระจายเสียง

เป็นระบบที่เกิดจากการพัฒนาทฤษฎีการสะท้อนและหักเหของเสียงโดยคุณสมบัติการกระจายทั่วทิศทางโดยมีการเปลี่ยนเฟสไปตามธรรมชาติและมีการลดความเข้มของเสียงออกไป

การออกแบบและการควบคุมเสียงที่ใช้ในอาคาร จะนำความรู้จากทั้งสามระบบมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม คือ

- 1.FUNCTION ของสถานที่นั้น ๆ
- 2.ความเหมาะสม ขนาด และรูปร่างของห้อง
- 3.ความสวยงามในการออกแบบตกแต่งภายใน

ชนิดของวัสดุดูดซับเสียง (SOUND ABSORPTION MATERIAL)

คุณสมบัติในการดูดกลืนเสียงขึ้นอยู่กับลักษณะของผิว ความหนา และความหนาแน่นของวัสดุ วัสดุที่เก็บเสียง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. PREFABRICATED ACOUSTICAL UNIT ดึงวัสดุดูดซับเสียงสำเร็จรูป รวมทั้ง ACOUSTIC ITEM ที่ทำขายตามท้องตลาดเป็นแผ่น ๆ
2. ACOUSTIC PLASTER AND SPRAYED ON MATERIAL เป็นวัสดุฉนวนพวก พลาสติคและวัสดุมีใย (BINDER UNIT)
3. ACOUSTIC BLANKETS เป็นวัสดุจำพวก MINERAL WOOL, WOOD WOOL, FIBER GLASS, KAPOK BATTS AND HAIR FELT

วัสดุต่างๆ มีสัมประสิทธิ์ของการดูดเสียง ที่ความถี่ 512 ไชเกิล

พรม	1.20
ผ้าม่านหนา	0.40-0.60
Plaster	0.025
แผ่นกระจกหรือแก้ว	0.025
เซิลเท็กซ์	0.36
ไม้ที่ทาน้ำมนานิช	0.30
เก้าอี้ทึบ	0.30

สิ่งที่ระวังเกี่ยวกับการป้องกันเสียงต่าง ๆ คือ

เสียงวิ่งไปวิ่งมาในห้อง (ROOM FLUTTER)

มักเกิดจกห้องที่มีผนัง 2 ด้าน มักทำให้เกิดเป็นเสียงอูโระระได้ วิธีแก้ อาจทำให้กำแพงไม่ขนานกัน ได้ โดยการแขวนรูป มีตั้งวางหนึ่งตั้งหรือตั้งวางตั้งของอื่น ๆ ประตุนหน้าต่างก็ช่วยแก้ไขไปในตัว วัสดุที่ขรุขระ ตู๋ ตั๊วะ ม่านเป็นริ้ว ๆ จะช่วยให้ ROOM FLUTTER หายได้

เสียงรบกวนที่เกิดจากพัดลมเครื่องปรับอากาศ เป็นเสียงที่เกิดภายในอาคาร การแก้ปัญหาก็ทำได้ ดังนี้คือ

- วัสดุที่ดูดกลืนเสียง ทำหน้าต่างกระจก 2 ชั้น ป้องกันเสียงที่แทรกผ่านตรงรอยต่อของประตูและรอย กุญแจ โดยใช้วัสดุพวกล็กหลายด ยาง ปิดช่องโหว่
- โครงสร้างของพื้น เช่นการปูพื้นไม้บนพื้นคอนกรีต การทำ FINISHED บนพื้นคอนกรีต เช่น CORK BOARD กระเบื้องยาง พรม

ควรทำฝ้าเพดาน ฝ้าเพดานชนิดแขวน (SUSPERNEE CEILING) ให้มีจุดที่แขวนน้อยที่สุดและยืดหยุ่น (FLEXIBLE) ได้เช่น เหล็กเส้น ลวด เพื่อไม่ให้เป็นลึขสะท้อนมาสู่เพดาน

การทาสีบนวัสดุดูดเสียง

การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนทาสีวัสดุดูดเสียงเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะวัสดุบางอย่างเมื่อทาสี แล้วคุณสมบัติจะลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัสดุที่เป็นแผ่นบาง ๆ ดูดเสียงด้วยการฉนวนไหว และวัสดุที่มีรูพรุน การใช้สีอาจไปอุดรู พรู้นับเสียง เหล่านั้นได้
- วัสดุจาก MINERAL หรือ FIBER BOARD จะไม่สามารถทาสีได้ เนื่องจากเนื้อสีจะไปอุดรูพรุน ไม่สามารถดูดเสียงที่ความถี่ประมาณ 50 คน /นาทึ จะใช้วิธีพ่นแลคเกอร์แทนการเพนต์สีและควรใช้ การพ่นมากกว่าการทาด้วยแปรง

สรุปการใช้เสียงและการควบคุม

การแก้ปัญหาเสียงที่เกิดขึ้นจะมีผลกระทบต่อผู้ใช้สอยอาคารนั้น นอกจากการจัดวางผังให้เป็น สัดส่วนแยกประเภทของ FUNCTION ให้ดีแล้วนั้น ยังต้องคำนึงถึงเสียงภายในอาคารด้วย เช่น

- ส่วน HALL และบริเวณ PLAZA เป็นบริเวณที่จะเกิดเสียงสะท้อนได้ง่ายต้องมีกรกันเสียง
- ส่วน OUTDOOR ACTIVITY และ LIBRARY เป็นส่วนที่มีกิจกรรมต่างๆสูง ทำให้เกิดเสียงรบกวนกันได้ง่าย จึงควรใช้โซนอื่นมากั้นระหว่าง OUTDOOR ACTIVITY กับ LIBRARY
- ส่วนสำนักงานแยกพื้นที่ต่างหากสำหรับส่วนผู้บริหารระดับสูงเพื่อบรรยากาศการทำงานที่สงบ

4.4 ระบบปรับอากาศที่ไม่ปล่อยมลพิษและการป้องกันอัคคีภัย

ระบบแจ้งเหตุ

- ระบบกดปุ่มแจ้งเหตุ มีสัญญาณเตือนในบริเวณโถงทั่วไป
  - ระบบ HEAT & SMOKE DETECTOR ในบริเวณโถงโถงทั่วไป และในส่วนที่อาจเป็นต้นเหตุเพลิงไหม้
- ##### ระบบดับเพลิง
- ระบบท่อน้ำแรงดัน และสายสูบล ในส่วนของโถงทางเดิน ส่วนสำนักงานและบริเวณอื่น ๆ โดยทั่วไป
  - ระบบสปริงเกอร์ ใช้ระบบสปริงเกอร์ แบบ WET PIPE (คือระบบท่อน้ำที่มีน้ำมีแรงดันอยู่ตลอดเวลาเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ความร้อนจะกระตุ้นให้กลไกที่หัวสปริงเกอร์เปิดและน้ำที่มีแรงดันสูงจะพ่นกระจายลงมา) ติดตั้งในส่วนบริการหลักของตัวอาคาร (BACK OF THE HOUSE) เช่น บริเวณที่มีการเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้
  - ระบบก๊าซ ใช้ระบบก๊าซอาลอน 1301 (คุณสมบัติของก๊าซอาลอน 1301 คือ สามารถหยุดปฏิกิริยาลูกโซ่ของระบบเผาไหม้จากโมเมกุลหนึ่งภายใน 10 วินาที ลักษณะของก๊าซเป็นก๊าซเหลวไม่เป็นอันตรายต่อคน และมีประสิทธิภาพมาก เหมาะกับห้องที่ไม่สามารถดับไฟได้โดยการใช้น้ำได้ เช่น ในห้องที่มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ ห้องควบคุมระบบโทรศัพท์)
  - เครื่องมือมัจฉุเพลิง ดับไฟที่เคลื่อนที่ได้ ติดตั้งอยู่เป็นชุดรวมกันกับสายสูบลและท่อน้ำ ระบบท่อน้ำแรงดันรวมเป็น 1 หน่วย (HOSE CABINET WALL) ทุกระยะ 20 เมตร

4.5 ประเภทของวัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง

1. วัสดุประเภทหิน

วัสดุประเภทหิน สำหรับผนังภายในและภายนอกของอาคาร วัสดุประเภทหิน ชันได้แก่ หิน ประเภทเนื้อละเอียด สามารถทนต่ออินฟ้าอากาศหรือใช้กันผนังและพื้นที่ใช้งานสมบุกสมบัน ตลอดจนเนื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ที่คนพลุกพล่าน เพราะหินทนต่อการสัมผัสและทำความสะอาดง่ายและหินยังมีคุณสมบัติที่ให้ความ
งดงาม ประทับใจ มีค่า นูหฺรฺรา

วัสดุประเภทหิน แยกชนิดได้ดังต่อไปนี้

หินอ่อน เป็นหินที่สามารถทนสกปรกได้ดี ทนต่อสารเคมีได้บ้างในบางชนิด ซึ่งจะใช้หินอ่อนกับ
ผนังภายในเป็นส่วนมาก หินอ่อนให้ลักษณะที่มีคุณค่าในด้านความงามกว่าหินประเภทอื่น มีสีให้เลือก
หลายสี ขาว ดำ เทา ชมพู เขียว เนื้ น้ำตาล เป็นต้น หินชนิดนี้ทนกับน้ำหนัก ปานกลาง ทนต่อการขัดสี ไม่
เก็บเสียง นูหฺรฺราและมีผิวหน้าที่ดูสวยงามถ้าถูกน้ำมันอาจต่างเป็นดวงมีทั้งด้านและมัน มักใช้ปูพื้นห้องน้ำที่
ต้องการมีความนูหฺรฺรา วิธีปู ปูบนปูนทราย 1/3 หน้า 1/2 ขนาดความหนาของแผ่นจะเป็น 3/4 และ 1"

หินแกรนิต ส่วนมากใช้กรุผนังหรือพื้นทางเดินของส่วนต่าง ๆ เนื่องจากเป็นหินแข็งที่สุด เนื้อแน่น
และทนทาน เมื่อขัดให้ขื่นเงาจะมีลักษณะคล้ายหินอ่อน และบำรุงรักษาความสะอาดได้ง่าย

หินหล่อ ได้แก่ วัสดุประเภทหินผสมกับซีเมนต์ ภูมิคุ้มกันน้อยกว่าหินแท้ แต่มีความงดงามคงทน
และบำรุงรักษาง่ายเท่ากับหินแท้

2. วัสดุประเภทดินเผา

วัสดุประเภทดินเผา เช่น อิฐ ภาชนะ และเซรามิค สามารถใช้กรุพื้นและผนัง ราคาถูกกว่าหิน ทน
ทานดินฟ้าอากาศ ทนการสึกกร่อน บำรุงรักษาง่าย ตลอดจนมีลวดลายให้เลือกได้มากกว่า

อิฐ อิฐสามารถนำมาใช้ได้โดยธรรมชาติของมัน หรือทาสีทับ สีธรรมชาติมีสีแดง สีแสด สีเหลือง
หรือสีเทา ขาว ราคาถูกกว่าหิน คงทนและง่ายต่อการรักษา

กระเบื้อง เป็นวัสดุที่สามารถปูได้ทั้งพื้นและผนัง ให้ในทุกห้องตามที่ต้องการและเหมาะสมกับ
สภาพดินฟ้าอากาศ และยังมีหลายขนาด หลายแบบ และหลายสีให้เลือกได้ตามความพอใจ แบ่งเป็น 2
ชนิด

- กระเบื้องที่ผลิตในประเทศ มีทั้งผลิตด้วยมือคนและเครื่องจักรซึ่งนับว่ามีคุณภาพดีทั้งทางความ
คงทนและความสวยงามใกล้เคียงกับของต่างประเทศ ส่วนที่ผลิตด้วยมือ เมื่อเวลาปูซึ่งการผลิตมักจะได้
ขนาดและสีไม่เท่ากับบางแผ่นอาจมีการโค้งงอ ลักษณะที่ไม่เท่ากันนับเป็นความงดงามอีกแบบสำหรับผู้
ต้องการวางเป็นธรรมชาติได้แบ่งคุณภาพของกระเบื้องชนิดเดียวกันออกเป็นเกรดต่างๆคือ A B C มีและไม่มี
ตำหนิตามเกรด บางชนิดผลิตเฉพาะการสั่งของสถาปนิกเท่านั้น

- กระเบื้องที่ผลิตจากต่างประเทศ ส่วนมากมักผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงเรียบร้อย สวยงามคงทน
กระเบื้องที่มีคุณภาพที่สุดคือ กระเบื้องของญี่ปุ่น สวยที่สุดของอิตาลี แต่ปัจจุบันได้ถูกล้างห้ามเข้าจาก
รัฐบาลเพื่อเป็นการสนับสนุนใช้ของในประเทศ การปู จะต้องทำความสะอาดพื้นเทพื้นไว้เรียบร้อยซึ่ง
เชือกให้ตั้ง เพื่อกำหนดแนวระดับความสูง-ต่ำของกระเบื้อง แล้วเทพื้นทรายใส่ วางกระเบื้องตามแนว
เชือกก่อนปู ต้องแช่น้ำกระเบื้อง เพื่อให้เกาะติดกับปูน การรักษากระเบื้องก่อนปูจึงไม่ควรตากแดด เมื่อ
นำเอาแช่น้ำ อาจทำให้แตกได้ ทิ้งไว้สัก 5 ชั่วโมง ให้ปูนจับอยู่แล้วจึงยาดด้วยแนวปูนผสมสีฝุ่น การดูแล
รักษาอาจใช้แว็กซ์ลงเดือนละ 2 ครั้ง หรือรักษาความสะอาดธรรมดาาก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. วัสดุประเภทไม้

เป็นวัสดุที่เหมาะสมกับการตกแต่งภายใน ที่ต้องการความเป็นธรรมชาติเพราะหาได้ง่าย ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ และมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมไม่มีหลายชนิด เช่น

ไม้สัก เป็นไม้เนื้อปานกลางระหว่างไม้เนื้อแข็งกับไม้เนื้ออ่อน ใช้กับงานประณีตได้รวมทั้งมีสีและลวดลายสวยงามเหมาะสมแก่การทำเครื่องเรือน ในส่วนที่ต้องการความสวยงามและคงทน การนำมาใช้ ควรตัดผิวให้เรียบขัดย ขาดย้อมสีให้เข้มขึ้นเล็กน้อยก็จะสวยงาม

ไม้ฉัตร คือไม้สักที่แปรรูปให้เป็นแผ่นบางอัดทับกับไม้เนื้อแข็ง เพื่อให้มีความแข็งแรงไม่บิดงอหรือหัก ใช้ทำเครื่องเรือนที่ทำโครงด้วยไม้สัก

ไม้ฉัตรยาง เป็นไม้ฉัตรเช่นเดียวกับไม้ฉัตรมีความแข็งแรงทนทานพอ ๆ กับกับไม้ฉัตร แต่มีเนื้อสีไม้และลวดลายน้อยกว่ามาก นิยมพ่นสีหรือทาสีเลียนแบบผิวหน้าอีกที ราคาถูก แต่การใช้ไม้ฉัตรยางพ่นสีทำผิวเครื่องเรือน จะดูแก่กว่าเครื่องเรือนทำผิวด้วยไม้สัก

ไม้นสนหรือฉำฉา เป็นไม้เนื้ออ่อน ไม่นิยมใช้ทำเครื่องเรือนมากนัก แต่มีใช้ประกอบหรือตกแต่งบางส่วนของเครื่องเรือนให้ดูสวยงามมากขึ้น ปัจจุบันมีกรนำไม้ใช้ทำเครื่องเรือนทั้งตัวด้วย มีความสวยงาม แต่ไม่ค่อยแข็งแรง จึงควรใช้กับเครื่องเรือนที่ขนาดเล็ก ๆ ไม้ที่เนื้อหนักมากนัก หรือใช้ประดับบนโครงสร้างไม้เนื้อแข็งแทน ก็จะได้ผลดีเพราะมีความสวยงาม และราคาค่อนข้างถูก

นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ที่อัดแปรรูป แล้วนำมาทำเครื่องเรือนได้อีก มีความแข็งแรงเท่าเทียมกับไม้ แต่ราคาถูกกว่า เรียกว่า "ยิปซัมบอร์ด" แต่ต้องมีวัสดุกรุทับผิวหน้า

4. วัสดุประกอบแร่ธาตุอื่น ๆ

วัสดุที่นำมาทำเครื่องเรือน นอกจากไม้แล้ว ก็ยังมีวัสดุอย่างอื่นอีกมากมายชนิดที่ใช้ได้พอติดกัน และให้ความสวยงามแปลกตาออกไปอีก ดังต่อไปนี้

เหล็ก เหล็กที่ใช้ทำเครื่องเรือนมี 2 ชนิด คือ เหล็กแผ่น และเหล็กท่อกลมซึ่งมีให้เลือกอยู่หลายขนาด สามารถดัดแปรรูปได้ด้วยวิธีการหล่อให้เป็นรูปร่างใดก็ได้ ผิวชั้นสำเร็จทำได้ตั้งอย่างหลาย เช่น ขอบโครเมียม, พ่นสี, รมดำ ฯลฯ แต่เหล็กมีข้อเสีย คือ เป็นสนิม ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีผู้นิยมทำเครื่องเรือน นอกจากในชนิดที่มีราคาถูก หรือเครื่องเรือนที่ผลิตเป็นพวกอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการใช้บริเวณชายทะเล จะทำให้อายุการใช้งานสั้นลงไม่มาก

เครื่องเรือนเหล็กที่ใช้กรรมวิธีดัดนั้นมีราคาแพงที่สุด ส่วนที่ใช้กรรมวิธีหล่อมีแพงกว่าประมาณ 3 เท่า โดยเฉพาะที่ต้องหล่อเป็นลวดลายพิเศษ ต้องใช้ช่างแกะสลักไม้ชั้นในมาเป็นแบบเสียก่อน อนึ่งวัสดุประเภทนี้อาจยึดติดตัวเองได้ตามอุณหภูมิต่างกัน ดังนั้นจึงไม่เหมาะสมสำหรับนำไปประกอบเป็นเครื่องเรือนร่วมกับวัสดุอื่น ๆ ตัวอย่าง เช่น ใช้เก้าอี้ที่นั่งเป็นไม้ แต่ขาเป็นเหล็กดัดขึ้นเนื้อติดกัน เมื่อใช้ไปจะพบว่าระหว่างรอยต่อจะคลอนแคลนแก้มไม่หาย แต่ถ้าใช้เหล็กทำทั้งตัวจะทนทานและแข็งแรง

สเตนเลส เป็นโลหะพิเศษกว่าเหล็กธรรมดา คือไม่เป็นสนิมแข็งแรงแท้ราคาสูงกว่าเหล็ก มีทั้งชนิดแผ่นและเป็นท่อกลม มีผิวมันสะท้อนแสงจึงดูเบากว่าเหล็กและไม้

ทองเหลือง เป็นโลหะผสมที่มีความแข็งแรง ผิวสีทอง ราคาแพง บำรุง รักษายาก แต่ให้ความรู้สึกหรูหรา มีคุณค่า มีคุณสมบัติดัดโค้งหรือให้เป็นรูปต่าง ๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อลูมิเนียมอัลลอยด์ เป็นโลหะแข็งแรง มีน้ำหนักเบา ไม่เป็นสนิม หล่อเป็นลวดลายละเอียดได้ทำ
ผิวได้หลายแบบ ราคาแพงกว่าเหล็กประมาณ 2 เท่า

5. วัสดุประเภทพลาสติกหรือวัสดุประเภทสังเคราะห์ประเภทเดียวกัน

ลักษณะเป็นแผ่น แข็งใสมีทุกสี และขนาดความหนาหลายขนาด รวมทั้งมีทั้งแบบโปร่งและทึบ
สามารถตัดโค้งงอ หรือทำเป็นรูปกลมได้ ให้ความโปร่งเบา แต่ดูแลรักษายากเสื่อมคุณภาพเร็ว เป็นที่ร่อย
ขีดข่วนง่าย

6. กระฉก

กระฉกเป็นวัสดุสำคัญในการตกแต่งภายในอย่างมาก เพราะมีความสวยงามในตัวเอง สามารถใช้
ร่วมกับวัสดุอื่น ๆ ได้อย่างดี มีความโปร่งแสง ทนไฟ และกระฉกเงามีความสำคัญในการเพิ่มความโปร่ง
โล่ง และมีคุณค่า หูหრაให้กับสถานที่

กระฉกมีหลายแบบ สามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ เช่น กระฉกดูความมันวาว กระฉก 2 ชั้น
ช่วยกระจายแสง และกรองความร้อน กระฉกบานเกร็ด รับลมได้ กระฉกมีข้อดี คือ สามารถกันน้ำ ลม ฝนได้
ปลอดภัยจากเชื้อรา และสามารถป้องกันเสียงรบกวนได้แต่มีข้อเสีย คือ มีขนาดใหญ่ไม่มาก ถ้าต้องการ
ใหญ่พิเศษ ต้องสั่งทำจากต่างประเทศ ขนส่งลำบากและมีน้ำหนักจะเป็นรอยขีดข่วน และฝุ่นเกาะได้ง่าย

7. พรม

พรมที่ใช้ในปัจจุบันมี 5 ประเภทคือ

- พรมมาตรฐานทั่วไป เป็นพรมที่ทอจากไหมจริง ๆ แบ่งเป็น

- พรมชนิดขนสัตว์แท้
- พรมชนิดใยผสมหรือสังเคราะห์

พรมชนิดนี้มีความหนาตั้งแต่ 2-6 ปอนด์ ราคาของพรมขึ้นอยู่กับความหนา อุปกรณ์การปูพรมได้
แก่ ยางรองพรม เทป ตะปูคิชอบ

- พรมมาตรฐานแยกชั้น เป็นพรมที่มีลักษณะเหมือนแบบแรก แต่มีขนาดย่อย และขายเป็นชิ้น ไม่ต้องมี
อุปกรณ์ประกอบ ใช้วางลงบนพื้นได้เลย

- พรมกันน้ำ เป็นพรมทำจากใยสังเคราะห์พิเศษ กันน้ำได้ดีกว่า 2 แบบแรก แต่ความสวยงาม หนานุ่ม
นั้นด้อยกว่า บางครั้งเรียกว่า “พรมลึกลาด” คือ “พรมอัด” มีทั้งเป็นม้วนใหญ่ และเป็นแผ่นสี่เหลี่ยม ปู
ทีละแผ่นต่อกันเป็นผืนโดยใช้ทากาว ส่วนชนิดเป็นม้วนต้องจ้างช่างปู

- พรมที่ใช้วัสดุพิเศษ เป็นพรมที่ผลิตจากวัสดุพิเศษในท้องถิ่น เช่น ปอ มักใช้ในการประดับผนังมากกว่าปู
ห้อง เพราะไม่เหมาะสมกับการรับน้ำหนัก

- พรมอื่น ๆ เช่น พรมน้ำมัน ราคาถูก ไม่มีปัญหาในการผลิต

พรมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ เป็นวัสดุผิวสัมผัสอ่อนนุ่ม มีสีสรรลวดลายให้เลือกมาก เก็บเสียงได้ดี
แต่รักษาความสะอาดยาก เหมาะกับห้องที่ปรับอากาศเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปูพื้นและวัสดุพื้นผิว สามารถแบ่งออกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. พื้นหินอ่อน

ให้ความรู้สึกที่ร่มเย็นสว่าง และดูสมฐานะ แต่มีข้อเสีย คือ อาจลื่นได้ ดังนั้นเส้นทางของแขกควรมีพรม ตลอดจนบริเวณทางเข้าใหญ่ ควรมีพรมเช็ดเท้าเฉพาะ

2. พื้นไม้

ให้ความรู้สึกที่อบอุ่นข้อเสียอยู่ที่การดูแลรักษายาก ต้องมีการดูแลเอาใจใส่อย่างดี ไม่นิยมใช้ปูในส่วนของโรงแรม เพราะเป็นการสิ้นเปลือง และใช้ประโยชน์ได้ดีไม่เท่าที่ควร

3. พรม

ให้ความรู้สึกสะอาด สบาย อบอุ่นใจและเชื้อเชิญดี ปูได้เกือบทุกสถานที่อาจใช้ปูทั่วถึงบริเวณหรือปูเฉพาะส่วน เพื่อเน้นความสำคัญก็ได้ ทั้งนี้ต้องขึ้นกับบรรยากาศแวดล้อมต้องให้เข้ากันได้ ทั้งการเลือกใช้โทนสี และลักษณะรูปร่างต่าง ๆ

4. ผิวด้านหยาบ หินย้อย และผิวด้านหินชนิดอื่น ๆ

ผิวด้านชนิดนี้ทำให้เกิดความสกปรกได้ง่าย และยากต่อการทำความสะอาดอาจใช้กับชั้นบันไดทางเข้าตึก และช่องทางระหว่างประตูในกับประตูนอก ให้ความรู้สึกนียบ ไม่เรียบร้อย

5. แผ่นปู (แผ่นคอนกรีต แผ่นหิน)

ให้ลักษณะของความแข็งแรงไม่สึกกร่อน แต่ควรคำนึงถึงความหยาบและการสะท้อนเสียง ควรใช้สีที่เข้าส่วนอื่น ๆ ได้ดี เหมาะสมกับโรงแรมตากอากาศ ที่มีคนไปมากันพลุกพล่าน การตกแต่งผนัง

เป็นส่วนประกอบที่ส่งผลต่อการตกแต่งภายในห้อง และยังแบ่งบริเวณให้เป็นสัดส่วนเพื่อการใช้งาน และสามารถตกแต่งผนังนั้นให้สวย มีความรู้สึกในการมองและไม่ขัดตาอื่น ๆ การออกแบบควรคำนึงถึงความสะดวกและความสะอาดอีกด้วย ควรตกแต่งผนังอาจทำได้หลายวิธี เช่น

1. ฉาบปูนโดยใช้เกรียงแต่ง
2. ฉาบปูนเรียบทาสี
3. โชว์โครงสร้างของวัสดุ เช่น อิฐหรือหิน
4. พ่นด้วยวัสดุเคลือบผิว โดยใช้กับพื้นผิวเรียบ
5. ใช้วิธีปูเชรามิคตกแต่ง ติดภาพ PHOTOWALL WALL PAPER
6. อื่น ๆ

ผลกระทบที่ควรคำนึงถึง

โครงสร้าง พื้นผิวที่ใช้ตกแต่งมีความสามารถทนต่อ แรงกด เมื่อต้องการใช้การขีดเขียนกับผนัง ในกรณีออกแบบให้ติดตั้งดวงโคม หรือกรู๊บบด้วยไม้ อุปกรณ์ต่าง ๆ

- ความทนต่อไฟ ความไวไฟ และการที่ไฟจะสามารถแผ่ไปได้บนพื้นผิว

ข้อนี้การออกแบบห้องถือว่าสำคัญมาก เพราะสามารถใช้ห้องอพพพหนีไฟได้ ควรคำนึงถึงการกันไฟในช่องโถง โดยจัดแผ่นรองกันไฟไว้ด้วย

- การป้องกันเสียงสะท้อน การซึมของเสียงและฉนวนกันเสียง ปริมาณที่สูงมากของเสียงในห้อง

โรงแรมที่สะท้อนกลับปามา เป็นข้อคิดช่วยแก้ไขโดยการออกแบบเพดานการปูพรม ติดม่านหรือ การป้องกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กันเสียงอื่น ๆ โดยรอบของบริเวณของต่อนรับนี้ การใช้ฉนวนก็จะช่วยกันเสียงอื่น ๆ ได้ดีจากห้องทำงานที่ ทำให้เกิดเสียง

- บริเวณที่ต้องรักษาเป็นพิเศษ เช่น เคาน์เตอร์ส่วนหน้า โถงที่นำไปสู่บันไดหรือลิฟต์ นอกจากนี้

รวมถึงการป้องกันการดูดซับเสียงจากกรกเซ็น กล้องของ

วัสดุ

ไม้

ข้อดี หาง่าย สะดวกต่อการขนส่ง ต่อเติมซ่อมแซมได้ง่าย แข็งแรง สวยงาม เก็บ ความร้อนได้น้อย มีลวดลายงดงาม เหมาะในการ นำไปตกแต่งสถานที่ ทำเฟอร์นิเจอร์ ราคาไม่แพงนัก

ข้อเสีย จะเสื่อมคุณภาพได้ โดยน้ำ ความร้อน ลม อากาศ และแสง ไม้จะผุพังได้เร็ว จากเชื้อรา ปลวก มอด แมลงกัดไช ต้องหาวิธีป้องกัน

อิฐ

ข้อดี มีความคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ทนต่อการเผาไหม้ นำความร้อนได้ดี วัสดุ บางชนิดทนไฟได้

ข้อเสีย ถ้าเผาไม่ดีพอ เนื้ออิฐไม่อัดแน่น ทำให้น้ำซึมเข้าไปได้ และแมลงต่าง ๆ อาจ จะเข้าไปอาศัย ควรฉาบปูนเพื่อป้องกัน

หิน

ข้อดี มีความแข็งแรงทนทานต่อการกระแทก การกัดกร่อน ไม่อมน้ำ เหมาะสำหรับใช้ ตกแต่ง ทำกำแพงกันดิน จัดสวน

ข้อเสีย ค่าขนส่งแพง หักเป็นแฉกร้างง่าย มีน้ำหนักมาก

ซีเมนต์

ข้อดี สามารถตกแต่ง ปั้น ก้อน ให้ได้ตามแบบต่าง ๆ ที่ต้องการ มีความแข็งแรง ทนทานถาวร

ข้อเสีย ดูดซับน้ำและดูดความร้อนได้มาก

คอนกรีตบล็อก

ข้อดี ไม่แตกร้าวในอาคารร้อนแล้ง ใช้ในกรณีก่อสร้างได้ง่าย ประหยัดคงทนต่อความร้อน สูง นำความร้อนได้ดีเหมาะจะในการก่อผนังรับน้ำหนักได้ โดยไม่ต้องมีเสาหรือเหล็กเสริม

ข้อเสีย ไม้ระแนง แตกร้างง่ายเนื่องจากการยึดหดตัว ดูดซับความชื้น ป้องกันได้ด้วยการ ฉาบปูน

ยิปซัม

ข้อดี คงคุณภาพที่ดีได้ในระยะเวลาอันยาว แม้มันที่มีอากาศร้อนแรง ใช้กันความร้อนได้ดี

ข้อเสีย เปราะและหลุดลุ่ย แดงง่าย

อลูมิเนียมและโลหะผสม

ข้อดี แข็งแรงทนทานต่อความร้อน ไม่เป็นสนิมมีคุณสมบัติในการสะท้อนสูง น้ำหนักเบา สะดวกต่อการขนส่ง ไม่ต้องระวังใน การแตกหักผลิตได้ทั้งขนาดเล็กและ

บางมาก ๆ

ข้อเสีย ราคาแพงกว่าโลหะชนิดอื่น

กระจก

ข้อดี กันน้ำ กันฝน และฝุ่นละอองได้ดี (ในที่ที่ไม่ต้องการ) ปลอดภัยจากเชื้อรา กระจกจะดูดความร้อนผ่านเข้าไปในห้องได้ ถ้าเป็นกระจกสองชั้น (GLASS BLOCK)

จะกระจายแสงได้ดี และช่วย กรองความร้อนจากบ้านเกร็ดจะช่วยให้อากาศในห้องได้รับลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยป้องกันฝนได้ และได้รับแสงสว่างด้วย เหมาะสมสำหรับเมืองร้อน กระจกที่เคลือบ
ผิวด้วยแผ่นฟิล์มทึบสาร เคมีขุมนิเยมจะสะท้อนความร้อนออกไปได้ดี โดยภายในได้รับ
แสงสว่างเพียงพอช่วยในการตกแต่งได้สวยงาม

ข้อเสีย แผ่นใหญ่ ๆ จะแตกง่าย ไม่เหมาะกับที่ที่มีลมแรงมาก ๆ เป็นตัวนำความร้อน
ได้ดี แต่เป็นฉนวนความร้อนที่เสวที่นำมาทำเป็นหน้าต่างจะรับแสงสว่างได้มากกระจก
ตัด แสงจะช่วยลดความร้อนที่มองไม่เห็น (LONG WAVE) เข้าไปภายในการใช้กระเบื้อง
หรือกระจกใสที่ดูดความร้อนน้อย แล้วใช้ม่านสี อ่อน ๆ บาง VANETION BLIND ภายใน
จะทำให้ความร้อนสะท้อนออกไปได้ดีกว่า

สีเทา

ข้อดี เพิ่มความสวยงาม มีหลายหลากสีให้เลือกใช้ ทาผิวป้องกันตะไคร่ และเชื้อราได้
สีอ่อนจะช่วยสะท้อนแสง ทำให้เกิดความสว่างภายในห้องมากขึ้น

ข้อเสีย ซีด เก่าเร็วเมื่อแสงแดดเผาแตกร้าวง่าย เนื่องจากสภาพอากาศชายทะเลที่
เปียกชื้นและแห้งแล้งสลับกันไป

ไม่ชัด

ข้อดี ทนทานได้ดีกว่าไม้ธรรมชาติ ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศได้ดี ไม่ยืดหรือหด
เมื่อใช้ในระยะติดแปลงโค้งงอเป็นรูปต่าง ๆ ได้ทนต่อสารเคมี กรด ต่าง เกลือ ได้ดี น้ำหนัก
เบา ใช้เป็นชั้นกันน้ำได้ดีกว่าไม้ธรรมชาติ เหนียวแน่น ตีตะปูไม่แตก นอกจากนี้
ยังมีลวดลายต่าง ๆ ที่สวยงาม

ข้อเสีย จะโค้ง บิดงอและแตก ถ้าอยู่ในอากาศชื้นและแห้งแล้ง ในที่กลางแจ้ง ดูดสีและ
ตั้งขี้ดมันทำให้เปลี่ยนสี

ACOUSTIC

ข้อดี เก็บเสียงดูดเสียงได้ดี มีเนื้อนุ่ม ป้องกันความร้อน น้ำหนักเบา บูผนังทาสีได้ มี
ความทนทานถาวรไม่บิดงอ ตอกตะปูไม่แตกเลือกได้ ตามต้องการก่อสร้างง่าย

ข้อเสีย มองเห็นรอยต่อ ถูกน้ำอู่ย

พรม

ข้อดี ช่วยเก็บเสียงได้ดี เก็บเสียงสะท้อนได้นุ่มนวล อ่อนนุ่มน่าสัมผัส ไม่ลื่นเสริมคุณค่า
ของสถานที่ให้ดูสง่างาม ใช้ในจุดสำคัญ เหมาะสำหรับปูพื้นห้องทำงาน ห้อง
นอน มีให้เลือกหลายสี รวมทั้งแบบและลวดลาย

ข้อเสีย ราคาแพงทำความสะอาดยาก สกปรกง่าย ติดไฟง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทวิเคราะห์สู่การออกแบบ

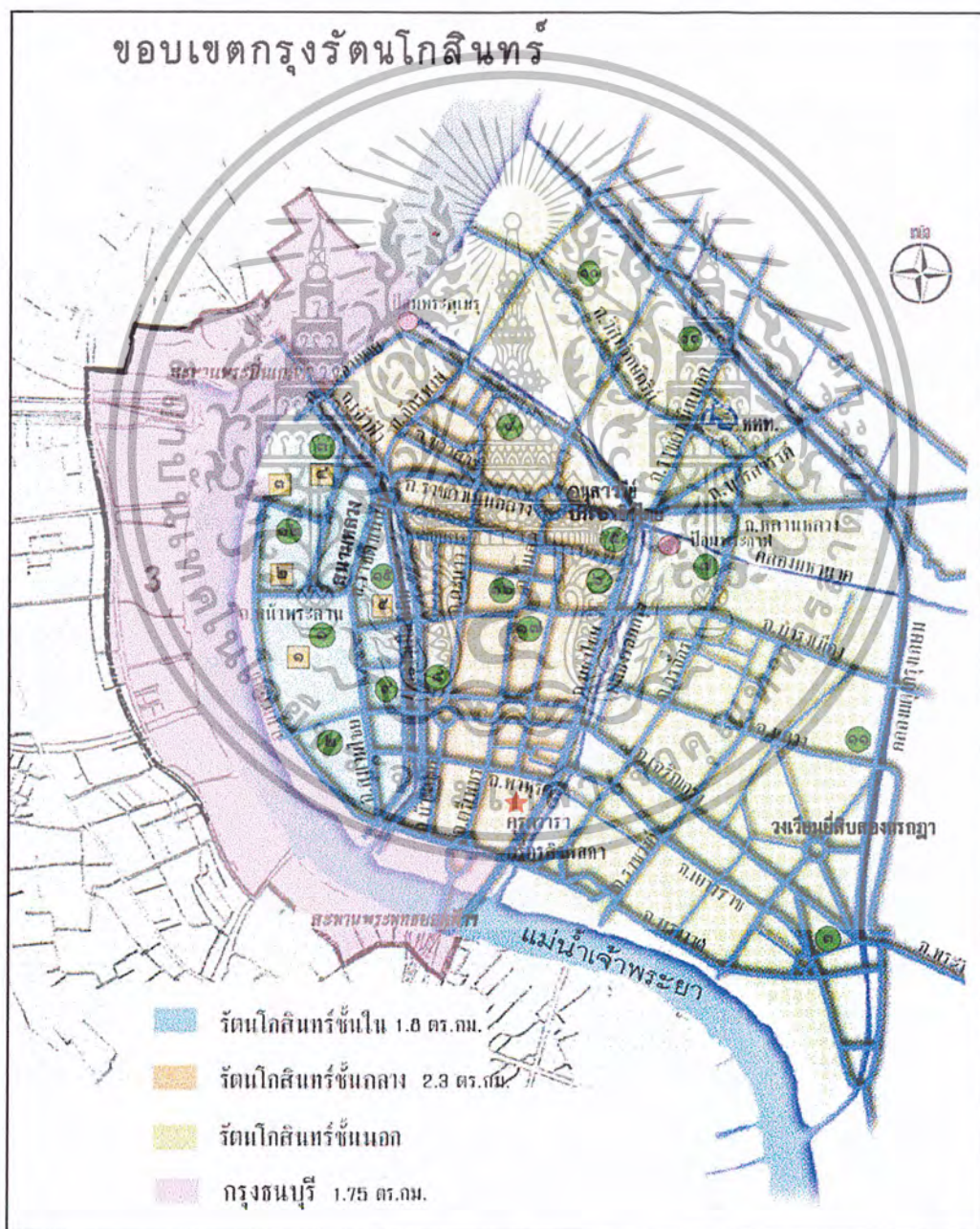
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทวิเคราะห์สู่การออกแบบ

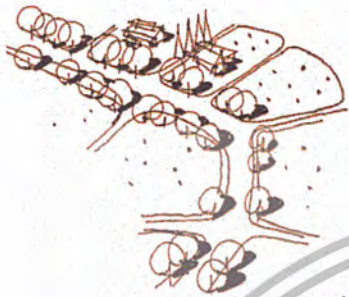
5.1 การวิเคราะห์ทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ

5.1.1 เหตุผลในการเลือกที่ตั้งและสภาพแวดล้อม

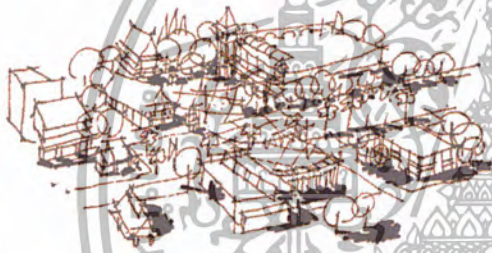
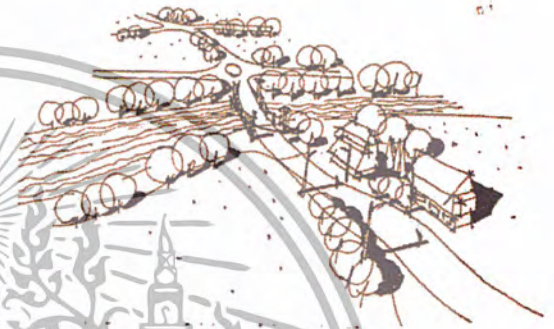
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพิจารณาคุณสมบัติของที่ตั้งของศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
นำเอาการศึกษาในเรื่องของจินตภาพของเมือง (IMAGE OF THE CITY)
ของ KEVIN LYNCH มาเป็นแนวทางเพื่อกำหนดข้อพิจารณาการเลือกที่ตั้งศูนย์

1. PATH บนเส้นทางหลัก หรือถนนหลัก

2. EDGE บนเส้นทางเข้าออก
หรือขอบเขตของพื้นที่

3. DISTRICT อยู่ในย่านที่สำคัญ

4. NODE บนหรือในชุมทางต่างๆ
สี่แยกทางรวม ชุมทางการขนส่ง

5. LANDMARK บนหรือในภูมิลักษณะ
ที่สำคัญเช่น แหล่งท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์เกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นจุดรวมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และเป็นภาพลักษณ์
(Image) ของเกาะรัตนโกสินทร์และมีความเป็นไปได้เรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินคือบริเวณอาณาเขตเกาะรัตน
โกสินทร์ ในพื้นที่เขตพระนครจึงได้กำหนดตำแหน่งที่เหมาะสมในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ไว้ 3 แห่งด้วยกัน
คือ

1. ท่าเตียน
2. ท่าช้าง
3. กรมประชาสัมพันธ์เดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

① ท่าเตียน

② ท่าช้าง

③ กรมประชาสัมพันธ์เดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีมีการนำไปใช้

การจัดตั้งโครงการ “ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ ” (RATTANAKOSIN ISLAND TOURIST INFORMATION CENTER) จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั้นสถานที่ตั้งมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่มาก ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลและข้อจำกัดทางกฎหมายด้านต่างๆ และพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งจากหนังสือ “ วิชาการพิพิธภัณฑ ” สามารถนำมาสรุปเป็นข้อกำหนดในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการได้ดังนี้

ข้อกำหนดในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

1. **ZONING:** ตั้งอยู่ในบริเวณที่ผังเมืองกำหนด
2. **TRAFFIC:** สภาพการจราจรไม่หนาแน่นเกินไป
3. **ACCESSIBILITY:** การเข้าถึงโครงการสะดวกทั้งทางเท้า รถประจำทาง อื่นๆ
4. **APPROACH AND INVITATION:** ที่ตั้งควรอยู่ใกล้ถนนใหญ่ ใกล้ป้ายรถเมล์ เป็นทางผ่านและรู้จักกันดี
5. **LAND COST:** การได้มาของที่ดินไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาพเดิม หรือมีเงื่อนไขการได้มาค่อนข้างยุ่งยากเกินไป
6. **ENVIRONMENT:** ควรใกล้สถานพักผ่อนหย่อนใจ มีบรรยากาศ
7. **CENTER:** อยู่ในกลุ่มของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ
8. **INFRASTRUCTION:** สภาพทางสาธารณูปการที่เหมาะสม
9. **โครงการในอนาคต:** สอดคล้องและส่งเสริมโครงการที่จะเกิดในอนาคต

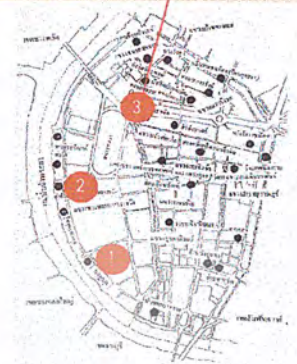
ที่ตั้ง	เขต	ZONING	TRAFFIC	ACCESSIBILITY	APPROACH & INVITATION	LAND COST	ENVIRONMENT	CENTER	INFRASTRUCTION	สอดคล้องกับโครงการในขนาด
1. ท่าช้าง		ย่านพักอาศัยหนาแน่น 	การจราจรหนาแน่นค่อนข้างติดขัดช่วงเช้าและเย็น 	ทางบกเดินทาง 2 ทาง ทางน้ำ เรือ	การดึงดูดเข้าสู่มากเพราะอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว แต่อาจประสบปัญหาจราจรคับแคบ	เป็นที่ทางราชการ มีความเป็นไปได้	ติดถนนหน้าพระราชวังบวรสุริยนาท N ท่าพระจันทร์ E มศิลปากร S ท่าช้าง W เจ้าพระยา	ต่อเนื่องกับเกาะรัตนโกสินทร์บริเวณอื่นได้ดี แต่ไม่อยู่ในศูนย์กลางมากนัก 	พร้อมสะดวก 	มีแนวคิดที่จะปรับปรุงพื้นที่บางส่วนเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมต่อการท่องเที่ยวทางน้ำและวัดพระแก้ว แต่ประสบปัญหาด้านความขรุขระ
2. ท่าเตียน		ตั้งอยู่ย่านพักอาศัยหนาแน่น 		ทางน้ำ ทางท่าเรือของโครงการ ทางบก ทางถนนราชเป็นเส้นทางหลักสายที่แคบของเมืองและพสกพลส่วนแต่ไม่อาจขยายถนน	ทางน้ำเปิดมุมมองไปสู่วัดอรุณและป้อมวิไชยประสิทธิ์เป็นมุมมองที่สวยงามด้านมหาราช เป็นแนวโค้งเข้าเป็นการเปิดมุมมองทางบกเข้าสู่ที่ตั้งที่น่าสนใจคือบริเวณท่ามมท้ายวังและมุมมองที่สัมพันธ์กับวัดพระเชตุพนฯ แต่การจัดสร้างโครงการอาจทำให้เกิดปัญหามุมมองจากริมแม่น้ำสู่วัดพระเชตุพนฯ	เป็นที่ทางราชการ มีความเป็นไปได้	มีอาคารชั้นทะเบียนฯ ที่สวยงามริมถนนราชด้านตรงข้ามคือวัดพระเชตุพนฯ สภาพที่ตั้งไม่มีด้านหน้าและด้านข้าง	ต่อเนื่องกับเกาะรัตนโกสินทร์บริเวณอื่นได้ดี แต่ไม่อยู่ในศูนย์กลางมากนัก 	พร้อมสะดวก 	การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในปัจจุบันเป็นไปได้สูงเนื่องจากแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาฯ ได้กำหนดชัดเจน

ที่ตั้ง เกณฑ์	ZONING	TRAFFIC	ACCESSIBILITY	APPROACH & INVITATION	LAND COST	ENVIRONMENT	CENTER	INFRASTRUCITION	สอดคล้องกับ โครงการใน อนาคต
<p>3. กรม ประชาสัมพันธ์</p> 	<p>เป็นอาคาร ทางราชการ มาก่อนอยู่ใน เขตรัตน โกสินทร์ชั้น นอก</p> 	<p>คอนข้างหนา แน่นเพราะ ติดต่อกับ สะพานปิ่น เกล้า การ จราจรติดขัด โดยเฉพาะ ช่วงเช้าและ เย็นเพราะ เป็นทางผ่าน หลักของคน ทำงาน</p> 	<p>รถโดยสาร มีรถเมล์หลาย สายผ่าน</p> <p>รถยนต์ส่วนบุคคล</p> <p>ทางเรือขึ้น ที่ท่าพระ จันทร์แล้ว เดินมายัง โครงการ</p>	<p>ตั้งอยู่ตรงหัว ถนนราช ดำเนินบรรจบ กับสะพาน พระปิ่นเกล้า ได้ approach จากแนว แกน ทั้ง 2 และยังตั้งอยู่ หน้าห้อง สนามหลวง และวัดพระ แก้วเป็นมุมมองและแนว แกนที่สำคัญ</p> 	<p>ที่ดินทรัพย์สิน สินส่วนพระ มหากษัตริย์</p> 	<p>ตั้งอยู่ใน บริเวณหัวถ ราชดำเนิน จบกับถ สมเด็จพระปิ่นเกล้า Nร้านค้า ที่ พักอาศัย E กองสลาก กินแบ่งรัฐบาล S ห้องสนาม หลวง W ถ จักรพงษ์ หอศิลป์เจ้าฟ้า</p>	<p>อยู่ในช่วง ตะเข็บคลอง เชื่อมต่อกับ สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ได้ดี</p> 	<p>พร้อมสมบูรณ์</p> 	<p>อยู่ในแผน พัฒนากรุง รัตนโกสินทร์ ให้เป็นพื้นที่ สาธารณะ เพื่อการท่องเที่ยวและ วัฒนธรรม</p>

ตารางเปรียบเทียบการพิจารณาที่ตั้งโครงการ

เกณฑ์	น้ำหนัก	เกณฑ์การพิจารณา					
		1	2	3	4	5	6
1. ZONING	3	3	9	3	9	3	9
2. TRAFFIC	4	2	8	2	8	3	12
3. ACCESSIBILITY	4	3	12	3	12	3	12
4. APPROACH	4	3	12	4	16	4	16
5. LAND COST	3	4	12	2	6	4	12
6. ENVIRONMENT	3	3	9	3	9	3	9
7. CENTER	4	3	12	2	8	4	16
8. INFRASTRUCTION	1	4	4	4	4	4	4
9. สอดคล้องกับโครงการในอนาคต	4	3	12	2	8	3	12
TOTAL			90		80		102

จากตารางประเมินเลือกที่ตั้งโครงการสรุปได้ว่า SITE 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด

หมายเหตุ: คำนวณน้ำหนักคะแนน 4,3,2,1 เรียงตามลำดับความเหมาะสมจากมากไปหาน้อย

5.1.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ (SITE ANALYSIS)

การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ (Location) :

ตั้งอยู่ในที่กรมประชาสัมพันธ์เดิมบริเวณหัวถนนราชดำเนิน บรรจบกับถนน พระปิ่นเกล้า

ทิศเหนือ	จุด	ร้านค้าเรือนที่พักอาศัยหนาแน่น
ทิศตะวันออก	จุด	กองสลากกินแบ่งรัฐบาล
ทิศตะวันตก	จุด	ฉ. จักรพงษ์ หอศิลป์เจ้าฟ้า
ทิศใต้	จุด	ท้องสนามหลวง

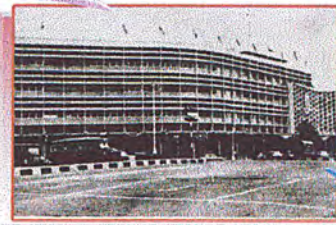
TOTAL AREA 6,818.64 M²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางกายภาพการใช้ที่ดิน (Topography Existing Landuse) :

สภาพที่ดินปัจจุบัน (Functions/ Uses) ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวง

การคลัง ถูกกำหนดให้ เป็นพื้นที่ส่งเสริมเอกลักษณ์
ศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นพื้นที่ในเขตการดูแลของเขตพระ
พระนคร เดิมเป็นที่ตั้งของ
กรมประชาสัมพันธ์ ปัจจุบัน
เป็นที่โล่ง มีเพียงชั่วคราวของ
สลากกินแบ่งรัฐบาล

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

มีความสำคัญคือเป็นพื้นที่ที่อยู่ในบริเวณช่วงตะเข็บคลองเชื่อมต่อกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ได้ดี มีสถานที่สำคัญรายล้อม ชุมชนที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว ,
สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

ความสัมพันธ์กับสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ :

พื้นที่ในบริเวณโครงการนี้อยู่ในบริเวณรอบตระหว่งเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน
และนอกและกรุงเทพมหานครสามารถเชื่อมโยงกับสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณส่วนอื่นได้ ในเกาะรัตน
โกสินทร์ได้เป็นอย่างดี ทั้งยังสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้สนใจมายังสถานที่อื่นที่มีคุณค่า มิใช่
แค่เพียงแต่ในส่วนของพระบรมมหาราชวังหรือวัดพระแก้วเพียงแห่งเดียว

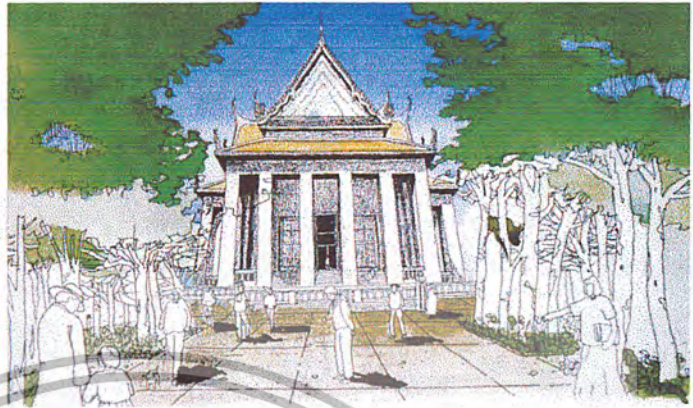
ความสัมพันธ์กับสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

การปรับปรุงพื้นที่ในอนาคต :

- โครงการปรับปรุงเปิดมุมมองวัดบวรสถานสุทธาวาส (แผนแม่บทในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ของกรุงรัตนโกสินทร์และฝั่งธนบุรี)

ในปีงบประมาณ 2535 สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมได้จัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับแผนปฏิบัติการการอนุรักษ์และพัฒนาโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาคณะรัฐมนตรี มีความเห็นว่า พื้นที่ในเขตโครงการกรุงรัตนโกสินทร์เป็นบริเวณที่สวยงามและมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในด้านโบราณคดี ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์และศูนย์บริหารราชการของประเทศ ซึ่งจะต้องอนุรักษ์และพัฒนา จึงมีมติเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2536 มอบหมายให้คณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ รับผิดชอบพิจารณาในภาพรวมของพื้นที่ทั้งหมด เพื่อลดความหนาแน่นแออัด โดยให้มีพื้นที่เพื่อสาธารณประโยชน์มากขึ้น สำนักงานฯ จึงได้พิจารณาจัดทำแผนแม่บทในลักษณะของภาพรวมตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วยโครงการอนุรักษ์และพัฒนา จำนวน 20 โครงการ และโครงการเปิดมุมมองวัดบวรสถานสุทธาวาสเป็น 1 ใน 20 โครงการซึ่งต้องมีการรื้อถอนศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครเดิม นอกจากนี้แผนดังกล่าวยังได้เสนอให้พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ทั้งบริเวณเป็นย่านคนเดิน (Pedestrian Area) โดยห้ามรถทุกชนิดเข้าในพื้นที่

โครงการปรับปรุงบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาใจแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2540

• แผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณราชนาวิสิมสร

จากกรณีที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมจึงได้มอบหมายให้คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำโครงการออกแบบและปรับปรุงพื้นที่ตามแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ : โครงการปรับปรุงบริเวณราชนาวิสิมสร จึงมีการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่และบริเวณโดยรอบ แล้วเสนอเป็นแนวความคิดในการสร้างโครงข่ายความเชื่อมโยงของค้บระกอบเมือง

โดยในส่วนของกาการแก้ปัญหาจราจรในย่านประวัติศาสตร์นั้น ควรทำมาตรการ การลดการจราจร (Traffic Calming) โดยอาศัยหลักการออกแบบแนวเส้นทาง พื้นผิว และขนาด ของถนนและทางเดินเท้าที่เหมาะสมและมาตรการ "Park and Ride" โดยให้ผู้ใช้อยอดยานจอรกไว้ ภายนอกพื้นที่และใช้ระบบขนส่งมวลชนที่เหมาะสมเข้ามาในพื้นที่ย่านประวัติศาสตร์ มาปรับใช้กับ พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน เมื่อพิจารณาที่ตั้งของกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในและโครงข่ายระบบขนส่ง มวลชน ตามแผนงานของสำนักงานจราจรและขนส่งกรุงเทพมหานคร แล้วพบว่าระบบรถรางไฟฟ้า ซึ่งเป็นระบบขนส่งมวลชนเสริมที่เชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ มีความเหมาะสมที่สุด เนื่องจากไม่มีมลพิษทางอากาศ สามารถขนส่งผู้โดยสารได้มากกว่ารถประจำทาง และมีแรงจูงใจ เฉพาะ ทำให้สะดวกรวดเร็ว และใช้พื้นที่น้อย ทั้งยังเหมาะสำหรับบริการขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังจุดท่องเที่ยว ต่างๆที่กระจายอยู่โดยรอบพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้มาตรการ " Park and Ride" ให้ รถทัวร์และรถยนต์จอดอยู่ตามทีจอดรถที่จัดเตรียมไว้นอกกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน จากนั้นจึงใช้รถราง ไฟฟ้านำผู้คนเข้าสูพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในหรือช่วยทำหน้าที่ส่งต่อการขนส่งทางน้ำกับระบบขนส่ง มวลชนขึ้นที่รถยนต์ที่ขึ้นที่ ทั้งนี้ในใจงั้นกรุงเทพมหานครกำลังดำเนินการให้มีการศึกษา และจัดทำ ระบบรถรางไฟฟ้าในเขตกรุงรัตนโกสินทร์อยู่แล้ว

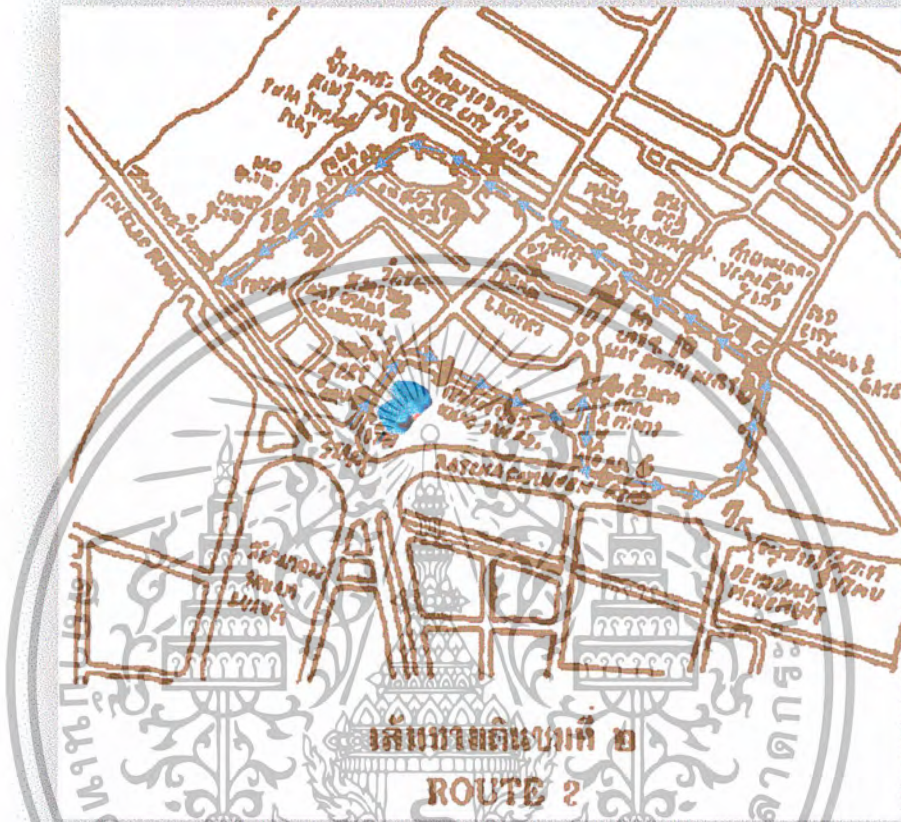
ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในจนหลายพันคนแต่ ส่วนใหญ่แล้วยังกระจุกตัวอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวหลักไม่กี่แห่ง โดยเฉพาะบริเวณพระบรมมหาราชวัง และวัดพระแก้วทำให้เกิดความแออัดคับคั่งขงผู้คน สมควรมีมาตรการเพื่อกระจายนักท่องเที่ยวไป ยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่มีอยู่โดยรอบเพื่อคึงให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ใช้จ่าย เงินในการซื้อของที่ระลึกเครื่องดื่ม และอาหารให้มากขึ้น จากสภาพปัญหาการจราจรปัจจุบัน ทำให้ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆไม่สะดวก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มียินดีที่จะเดินไปยังแหล่งท่องเที่ยว ที่มีความสำคัญในระดับรอง เน้นจากสภาพอากาศที่เป็นพิษ และความไม่ต่อเนื่องของเส้นทางเดินเท้า การใช้ระบบรถรางไฟฟ้าผสมกับระบบทางเดินเท้าที่เหมาะสมจะช่วยให้การกระจายนักท่องเที่ยวไปยัง แหล่งท่องเที่ยวระดับรองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมกับการสร้างแรงดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

การดำเนินการควรเริ่มจากการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องถึงคุณค่า ความสำคัญของกรุงรัตนโกสินทร์ และความจำเป็นในการอนุรักษ์ รวมทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ ทั้งนี้ควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกและปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนและชุมชนรวมทั้งการจัดโครงการอบรมความรู้ในการทำธุรกิจ การประดิษฐ์

ศักยภาพของที่ตั้ง :

เป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางเดินชมเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอกตอนเหนือตามคู่มือเดินชมเมืองชุดเกาะรัตนโกสินทร์โดย อ. ยงฉนิษฐ์ พิมลเสถียร

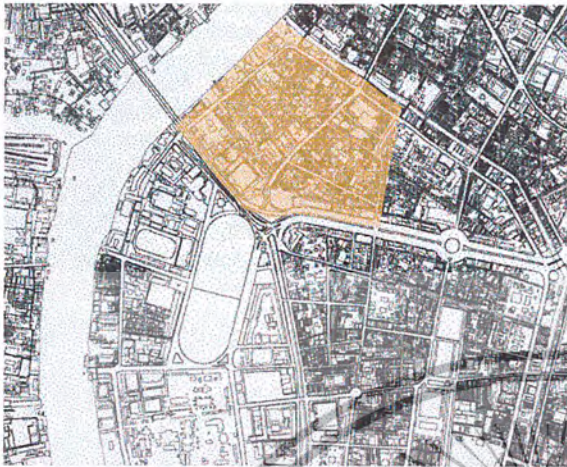
เส้นทางเดินชมที่ 2

1. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหอคีย์
2. วัดชนะสงครามราชวรมหาวิหาร
3. ถนนข้าวสาร
4. ดิ็กแถวถนนบ้านตะนาว บริเวณบางลำพู
5. บางลำพู (บางลำภู)
6. ถนนราชดำเนินกลาง
7. อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
8. ดิ็กแถวข้าววัดบวรนิเวศวิหาร
9. ประตูและกำแพงเมืองพระนคร
10. วัดบวรนิเวศวิหารราชวรวิหาร
11. อาคารมหามกุฏราชวิทยาลัย
11. สวนหย่อมถนนสีปสามห้าง
12. ซุ้มประตูวัง ถนนพระสุเมรุ
13. คลองรอบกรุง
14. ป้อมพระสุเมรุ
15. บ้านเลขที่ 201/ 1 ถนนพระอาทิตย์ (สถาบันวัฒนธรรมเยอรมันเดิม)
16. อาคารสำนักงานองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ
17. อาคารที่ทำการกองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ)

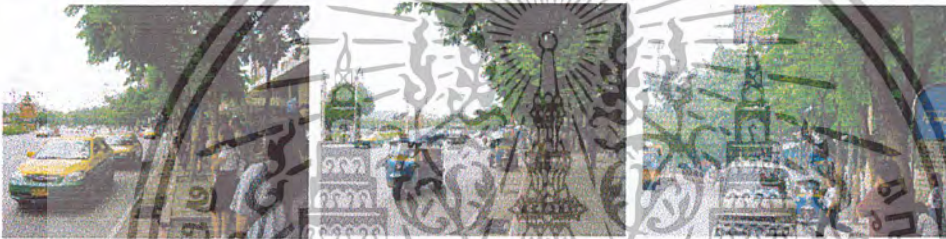
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 107

โครงสร้างการจราจร การเข้าถึงโครงการ (Accessibility)

จะเน้นทางเข้าถึงทางการเดินเท้ามากที่สุด ตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค

สาธารณูปการ และการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ (2542) ที่เสนอให้พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ทั้งบริเวณเป็นย่านคนเดิน (Pedestrian Area) โดยห้ามรถทุกชนิดเข้าในพื้นที่ และจากการศึกษากลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบ Bag Pack ในกลุ่มถนนข้าวสาร ถนนพระอาทิตย์ และถนนราชดำเนินกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มที่จะใช้บริการศูนย์เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นและจุดพักการเดินทางมากที่สุด

ทางเรือ ขึ้นที่ท่าพระจันทร์ แล้วเดินมายังโครงการ

ทางรถโดยสารประจำทาง มีรถประจำทางผ่านจำนวนมาก สาย 2, 15, 19, 31, 33, 42, 44, 47, 59, 60, 68, 70, 79, 82, 86, ปอ.12, ปอ.44

รถยนต์ส่วนบุคคล

โดยตรงจากสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า
รถยนต์ส่วนบุคคล
และถ.จักรพงษ์

จากถ.ราชดำเนินอ้อมรถกลับบริเวณท้องสนามหลวงหรือได้สะพานพระปิ่นเกล้า

รถราง ตามโครงการ นักรถรางชมเมือง

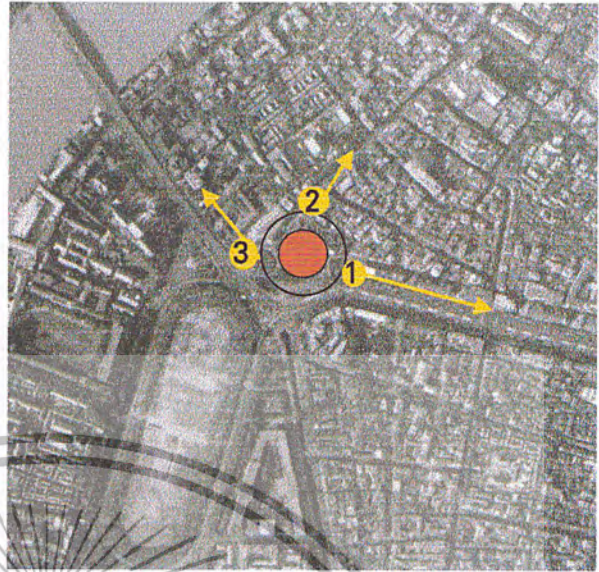

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

แกนสัมพันธ์ (Connecting Axis)

1 แนวแกนไปถนน ราชดำเนิน

● SITE

2 แนวแกนทางถนน จักรพงษ์

3 แนวแกนจากทางสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า

มุมมองและทัศนียภาพ (Visibility)

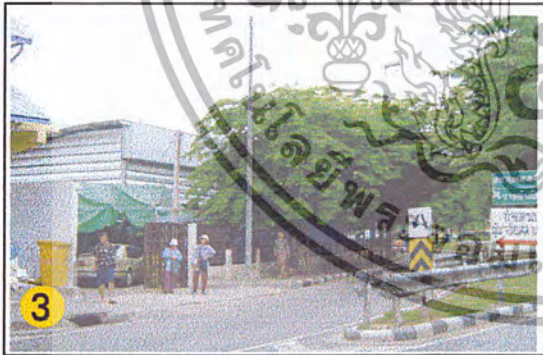
1. สำนักบริหารเงินตรา กรมธนารักษ์
กระทรวงการคลัง

2. ทางเข้าด้านถนนราชดำเนิน

3. มุมมองจากถนนจักรพงษ์

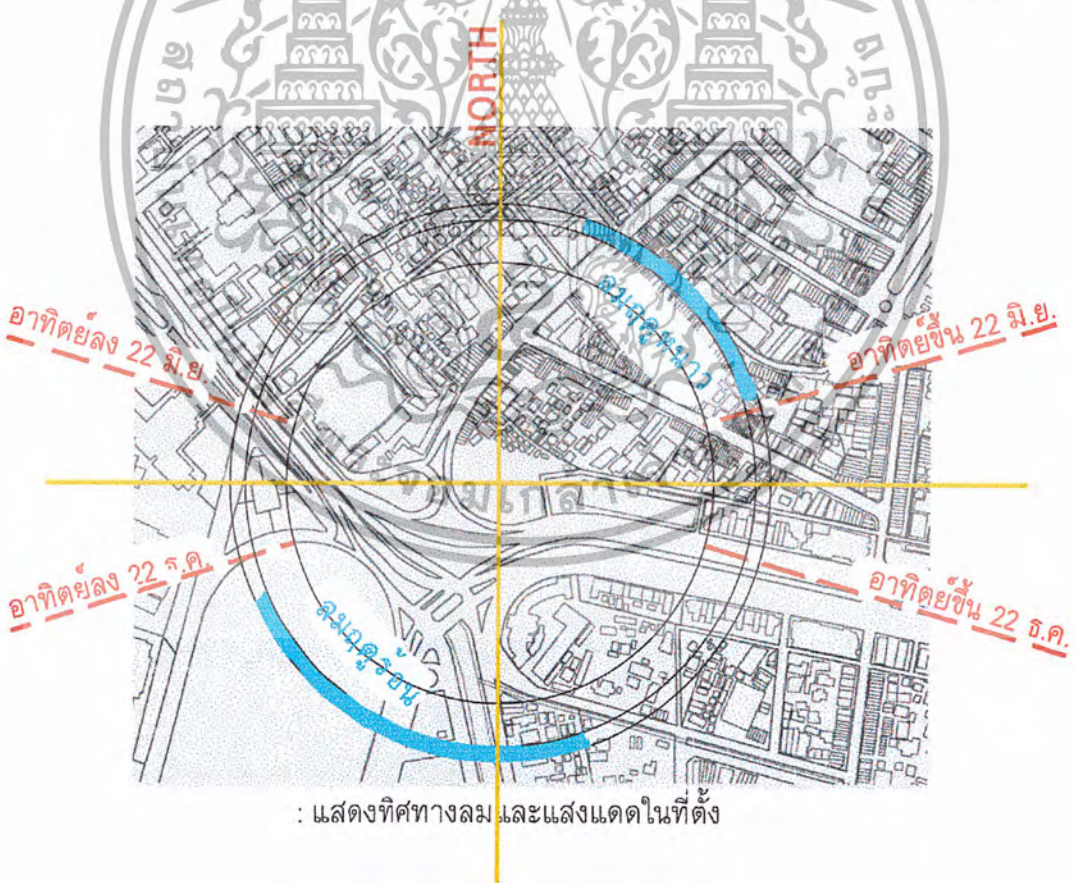
4. มุมมองทางเข้าด้านถนนจักรพงษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

ลักษณะภูมิอากาศจุลภาค (Micro Climate)

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตอากาศร้อนชื้นใกล้เส้นศูนย์สูตร มีผลกระทบกับโครงการในเรื่องต่างๆดังนี้

- กรุงเทพมหานคร อุณหภูมิเฉลี่ย 33- 38 C° อุณหภูมิสูงสุด 43.7 C° ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคม 23 C°
- ดวงอาทิตย์ ปกติมีแดดค่อนข้างจัด ระยะเวลา 9 เดือนของปี คือ มีนาคม – พฤษภาคม ของทุกปี
- ลม มีลมประจำถิ่นคือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านในช่วงฤดูร้อนและฤดูฝนระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – กันยายน และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านช่วง ฤดูหนาว ระหว่างเดือน ตุลาคม – มกราคม
- ฝน ปริมาณฝนเฉลี่ย 1551 ม.ม. (นิ้ว) ต่อปี และมีฝนตกชุกในช่วงเดือน สิงหาคม – กันยายน
- ความชื้นสัมพัทธ์ โดยเฉลี่ย 77.4% ความชื้นสัมพัทธ์จะต่ำสุดในเดือน ธันวาคม- มกราคม ประมาณ 49.9 % และสูงสุดในเดือน เมษายน - พฤษภาคม ประมาณ 93.7 % การระเหยของน้ำ เฉลี่ยประมาณ 153.8 ม.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

5.2 การวิเคราะห์อาคาร

5.2.1 การพิจารณาเลือกอาคารของโครงการ

การเลือกตัวอาคารของโครงการมีความจำเป็นอย่างมากเช่นกัน ในการที่โครงการจะประสบความสำเร็จ เพราะตัวอาคารเป็นสิ่งแรกที่จะบอกถึงหน้าตาของโครงการได้ จึงต้องหาอาคารที่มีความเหมาะสมที่สุด โดยมีหลักการในการเลือกตัวอาคารดังนี้

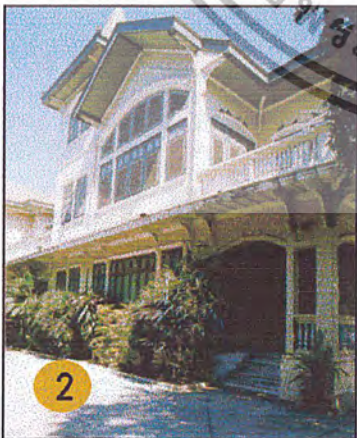
เหตุผลในการเลือกอาคาร :

1. เป็นไปตามกฎหมายควบคุมการก่อสร้างอาคารในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์
2. ตัวอาคารสามารถอยู่กับสภาพแวดล้อมได้อย่างกลมกลืน สะท้อนภาพลักษณ์ของประเทศไทย ไม่ทำลายทัศนียภาพของเมือง
3. ตัวอาคารสามารถสื่อถึงภาพลักษณ์ของความเป็นอาคารที่มีอายุยาวนานแต่ยังคงความสวยงามไว้ได้จนปัจจุบัน (มีความร่วมสมัย)
4. เป็นอาคาร scale เล็กให้ความรู้สึกแบบบ้าน
5. ตัวอาคารต้องมีความเหมาะสมลงตัวในการรองรับกิจกรรมของโครงการ คือมีทั้งความงามและประโยชน์ใช้สอย
6. ภายในอาคารมีส่วนที่เป็น Court หรือ Void ที่สามารถเชื่อมต่อกับสภาพแวดล้อมภายนอกได้

การศึกษาอาคารเพื่อนำมาใช้ในโครงการ :

อาคารที่เลือกมาพิจารณามี 3 อาคารได้แก่

1. อาคารสถานีนับเพลิงบางรัก
2. อาคารบ้านพระอาทิตย์
3. อาคารสถาบันเกอเธ่ กรุงเทพฯ

AT BUILDING ANALYSIS

1. อาคารสถานีตำรวจดับเพลิงบางรัก

มีอาคาร 3 หลัง เป็นอาคารโบราณ
อาคาร 1 อาคาร 2 อาคาร 3

เป็นอาคารโบราณ ทรงยุโรปรายละเอียดปูนปั้นและลายฉลุบางส่วนแบบไทย

Structure : โครงสร้างผนังรับน้ำหนัก (wall bearing)

Floor to Floor : 4.20 - 4.40 ม.

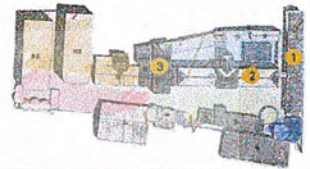
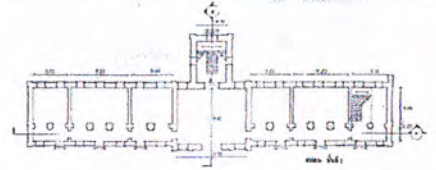
Interior Space : อาคารมีพื้นที่ภายในเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่แคบ
การปรับเปลี่ยนพื้นที่ภายในอาคารทำได้น้อย

Circulation & Entry : เป็นอาคารที่มีการสัญจรถูกจำกัดด้วยรูปทรงอาคาร

ผนัง : ก่ออิฐฉาบปูนเรียบ

พื้น : โครงสร้างและวัสดุปูไม้สัก

ฝ้าเพดาน : ไม้สักตี ทับสลับแนว

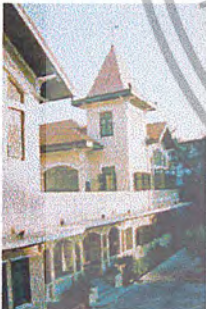

BUILDING ANALYSIS

Nattakan Sekolwaree 41025208
Interior Architecture of KMITL

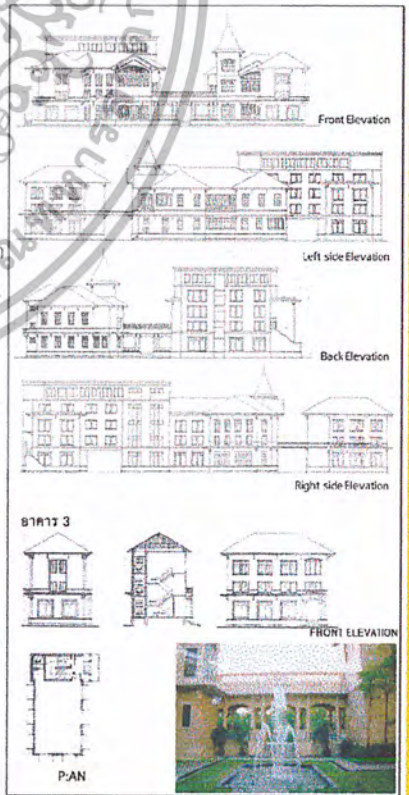
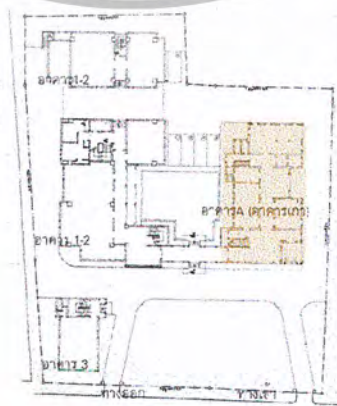
AT BUILDING ANALYSIS

2. อาคารบ้านพระอาทิตย์ ประกอบด้วยอาคารทั้งหมด 4 อาคารได้แก่

1. อาคาร A เป็นอาคารอนุรักษ์สูง 2 ชั้น มีพื้นที่ประมาณ 620.50 ตร.ม.
โครงสร้างเป็น Wall bearing
2. อาคาร 1-2 เป็นอาคารสูง 2 ชั้น และ 5 ชั้น เชื่อมต่อกันกับอาคาร A
มีพื้นที่ประมาณ 3,492.70 ตร.ม. โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก
ใช้ระบบพื้นโรคาน (post-tension) คอนกรีตอัดแรง (flat Slab) โครงหลังคา
เป็นเหล็ก
3. อาคาร 3 เป็นอาคารสูง 3 ชั้น มีพื้นที่ประมาณ 294.60 ตร.ม.
โครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้นสำเร็จรูปคอนกรีตทาบหน้า

Interior Space : มี Court ตรงกลางเชื่อมตัวอาคาร 1-2
และอาคาร A เป็นจุดพักสายตา มี corridor ที่สร้างต่อเดิม
ทำให้เกิดคอร์ทภายในที่เป็นส่วนตัวมากขึ้นทางเดินเข้าสู่
Core อาคารเข้าถึงได้ง่ายแต่ค่อนข้างแคบ

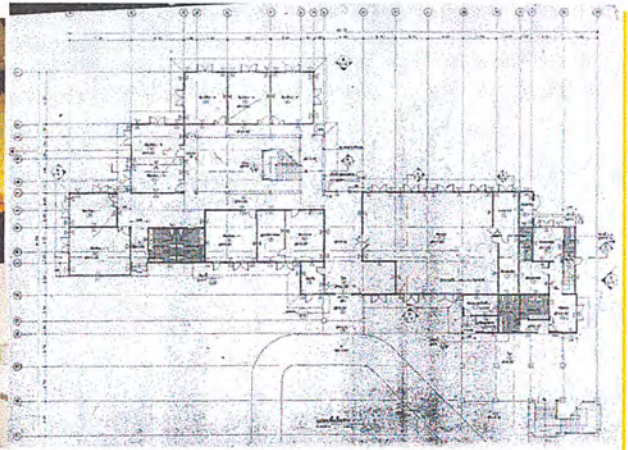
BUILDING ANALYSIS

Nattakan Sekolwaree 41025208
Interior Architecture of KMITL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีคุณนำไปใช้

Rattana and Isfand Informa tion Center

3. อาคารสถาบันเยอรมัน Geothe กรุงเทพฯ

- Structure : โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กผนังก่ออิฐฉาบปูนเรียบ
- Floor to Floor : 3.65 - 4.50
- Interior space : มีพื้นที่พอเหมาะสำหรับการจัดนิทรรศการต่างๆ มีcourt & void แยกส่วนของอาคารชัดเจนตรงกับFunction ที่ต้องการของโครงการ สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ภายในอาคารได้
- Circulation & Entry : เป็นอาคารที่สามารถจัดควบคุมการสัญจรได้

BUILDING ANALYSIS

Kattakan Sakowaree 41025208
Interior Architecture of KMUTT

5.2.2 วิเคราะห์อาคาร และการวางแผนอาคาร

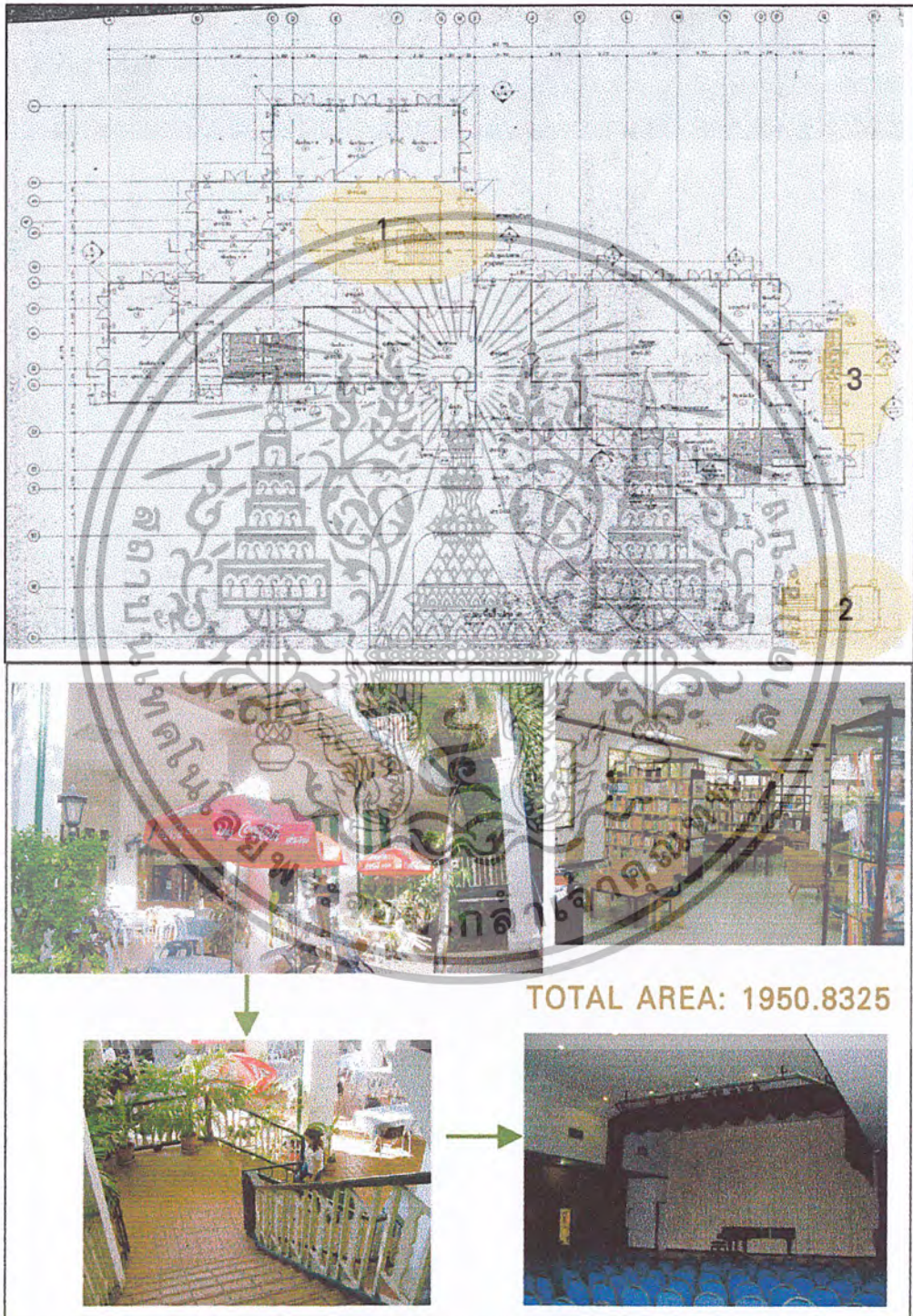
จากการศึกษาอาคารเปรียบเทียบ จึงพิจารณาเลือกใช้อาคารของสถาบันเยอรมัน Geothe เป็นอาคารหลักของโครงการและต่อเติมอาคารสาธารณะเพื่อเสริม Function ต่างๆ ของโครงการให้สมบูรณ์ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

โครงสร้างของอาคาร : โครงสร้างแบบเสา - คาน ระดับพื้นถึงฝ้าเพดานชั้นหนึ่ง 4.50 ม. ระดับพื้นชั้นสองถึงระดับหลังอะเส 3.65 ม.

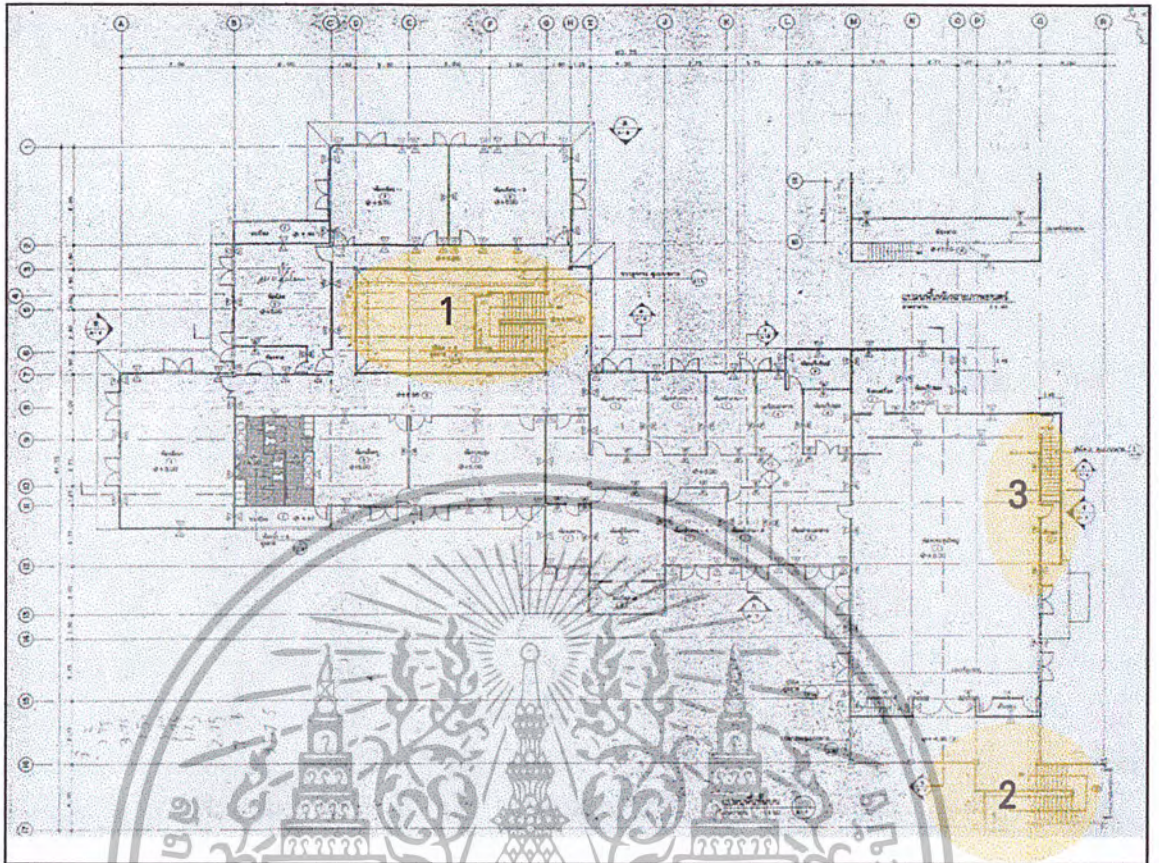
ลักษณะอาคาร : อาคารมี Core 3 จุด

1. Core หลักของอาคารอยู่บริเวณกลางอาคาร เปิดเป็นคอร์ทโล่งเป็นบันไดหลักของอาคาร
2. บันไดทางขึ้นหอบประชุมอยู่บริเวณหน้าตึกใช้เฉพาะหอบประชุมเท่านั้น
3. บันไดทางขึ้นเฉพาะพนักงาน เป็นบันไดทางขึ้นของหลังเวที ในหอบประชุม
  - ห้องน้ำวางกระจายตามมุมอาคาร เป็นห้องน้ำพนักงาน 1 จุด อยู่ภายในห้องสมุด นอกนั้นเป็นห้องน้ำสาธารณะ

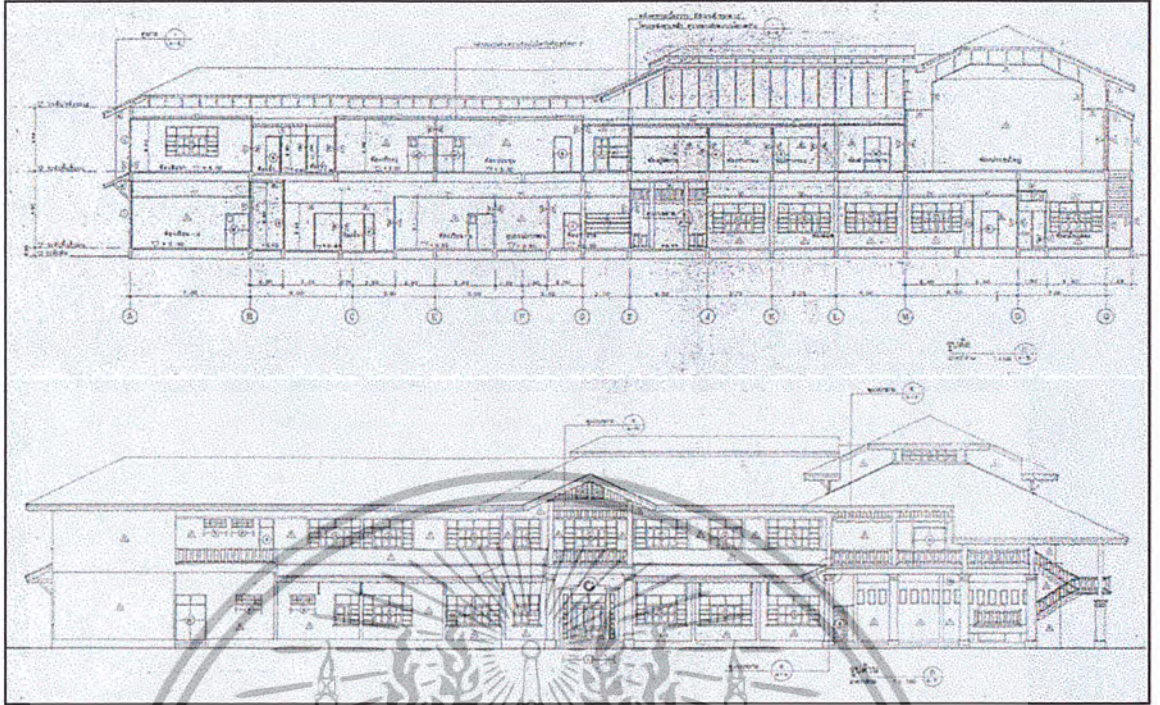
- ตัวอาคารเปิดโล่งหลายจุด เช่นบริเวณ Court กลาง หรือระเบียงทางเข้าหอประชุม ซึ่งชายคาของอาคารยื่นออกมาเพียงเล็กน้อย จะมีปัญหาขณะฝนตก ส่วนปัญหาของแสงแดดจะเกิดกับส่วนของสำนักงานเพราะการวางตัวอาคารซึ่งหันหน้าเข้าทางทิศตะวันตก แต่ทางสถาบันแก้ปัญหาโดยการติดมู่ลี่หาวัยบังแสงแดด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 15 นำไปใช้

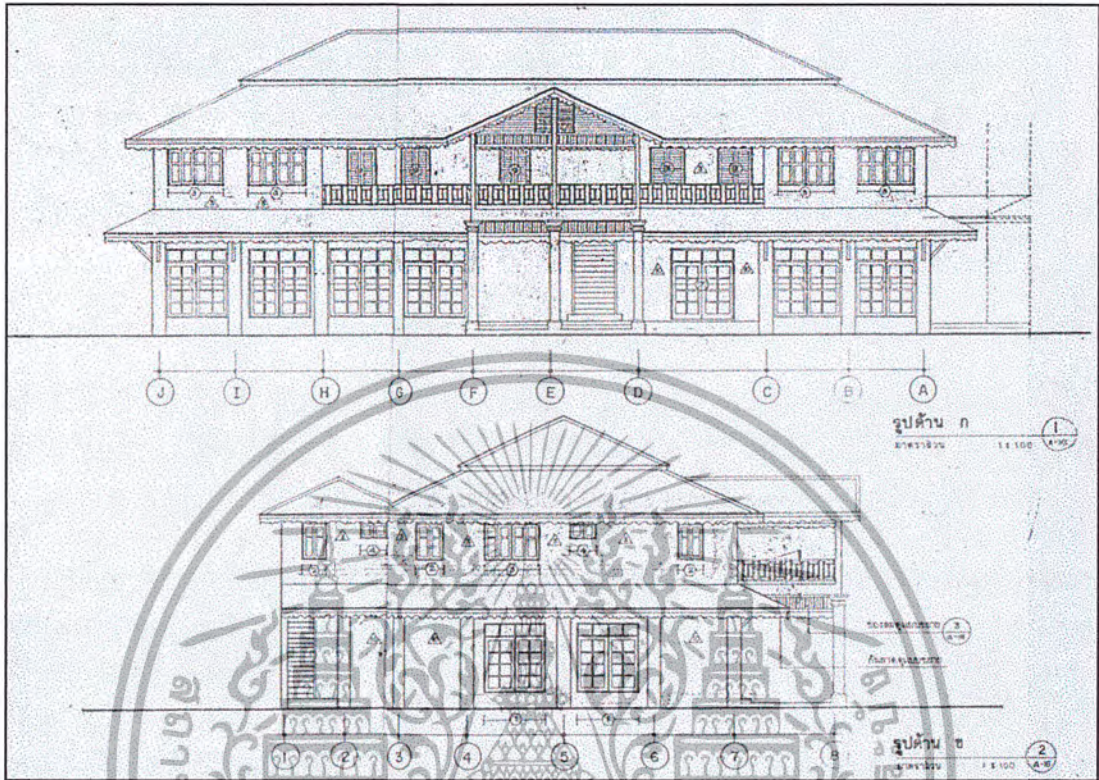
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 116 รณาไปใช้

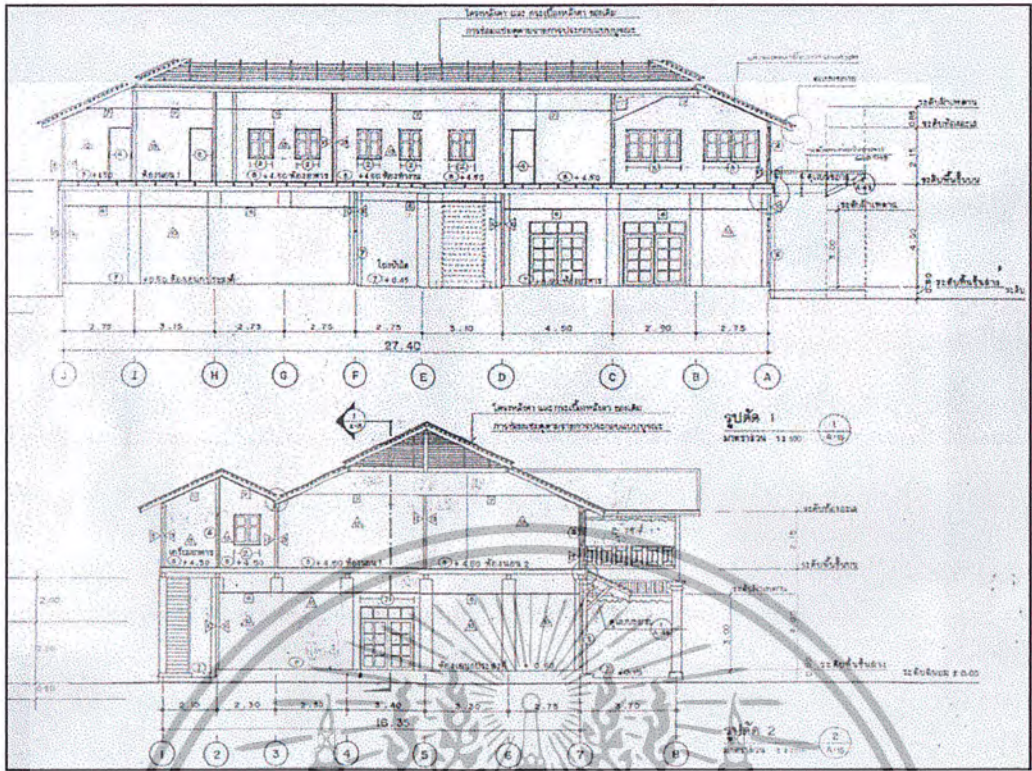
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีนำไปใช้

อาคารเกอเธ่หลังที่ 2 :

เป็นอาคารเสริมเพื่อรองรับส่วนของพื้นที่บริการเพิ่มเติมได้แก่ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ร้านหนังสือ snack bar

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 118 รร นำไปใช้

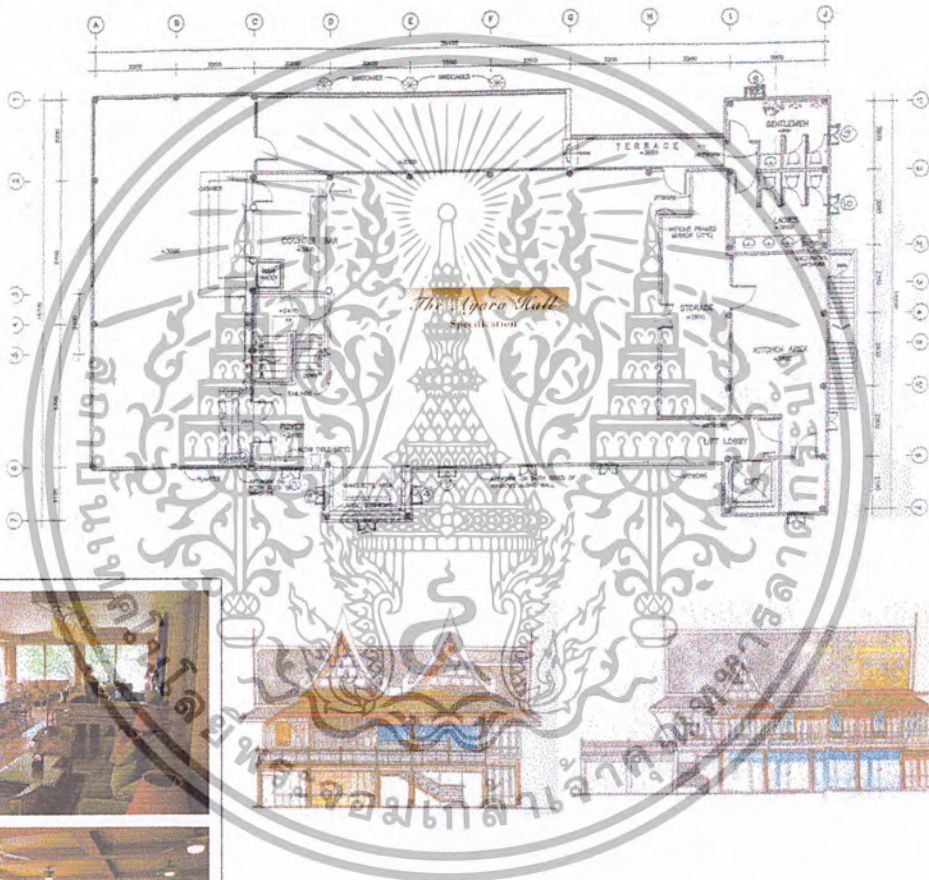
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 119 รนำไปใช้

อาคารต่อเติม :

เป็นการสร้างอาคารกิจกรรมต่อเติมเพื่อเป็นส่วนสนับสนุนโครงการ ต้องการพื้นที่ที่มี Span เสากว้างเพียงพอสำหรับเป็น Entertaining & Special Events Hall ได้แก่

- งานนิทรรศการศิลปะ
- งานแถลงข่าวกิจกรรมต่างๆ
- การจัดกิจกรรมพิเศษต่างๆ

จึงเลือกใช้ โครงสร้างอาคาร Ayara Hall ของบ้าน JIM THOMPSON ซึ่งเป็นอาคารอเนกประสงค์ มีพื้นที่ใกล้เคียงกับความต้องการของโครงการ แล้วใช้ Façade เป็นรูปแบบเดียวกับอาคาร Geothe

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 120 รนาไปใช้

5.3 การวิเคราะห์สู่การออกแบบ

5.3.1 ตารางความสัมพันธ์องค์ประกอบโครงการ (Relation Matric)

RELATION DIAGRAM

OF TOURIST INFORMATION

ผู้ให้	ผู้รับ	Tourist Information
	X	โถง
	X	ท้องนา
	X	ที่พักคอย
X		เคาน์เตอร์ติดต่อสอบถาม
X		ห้องเก็บอุปกรณ์ส่วนตัวเจ้าหน้าที่
X		แผนที่แสดงสัญลักษณ์
X		Board ข้อมูลข่าวสาร
X		ชั้นวางเอกสารสำหรับนักท่องเที่ยว
X		ตู้ให้ข่าวสารอัตโนมัติ
X		ห้องบรรยายและห้องใส่ตา
X		ห้องเก็บอุปกรณ์
X		สำนักงานเจ้าหน้าที่
X		ห้องเก็บเอกสาร

สัมพันธ์มาก
สัมพันธ์ปานกลาง
สัมพันธ์น้อย

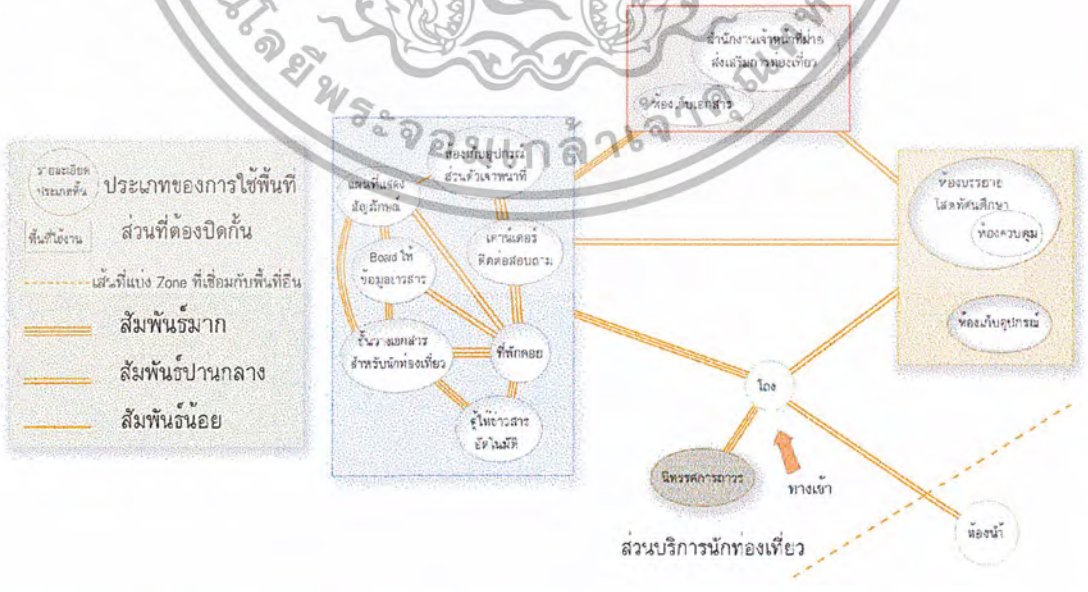

Watthan Sakolwree 41025208 Inter of Architecture of KMUTT

RELATION DIAGRAM

OF TOURIST INFORMATION

รายละเอียดประเภทพื้นที่

พื้นที่ใช้งาน

ประเภทของการใช้พื้นที่

ส่วนที่ต้องปิดกัน

เส้นที่แบ่ง Zone ที่เชื่อมกับพื้นที่อื่น

สัมพันธ์มาก

สัมพันธ์ปานกลาง

สัมพันธ์น้อย

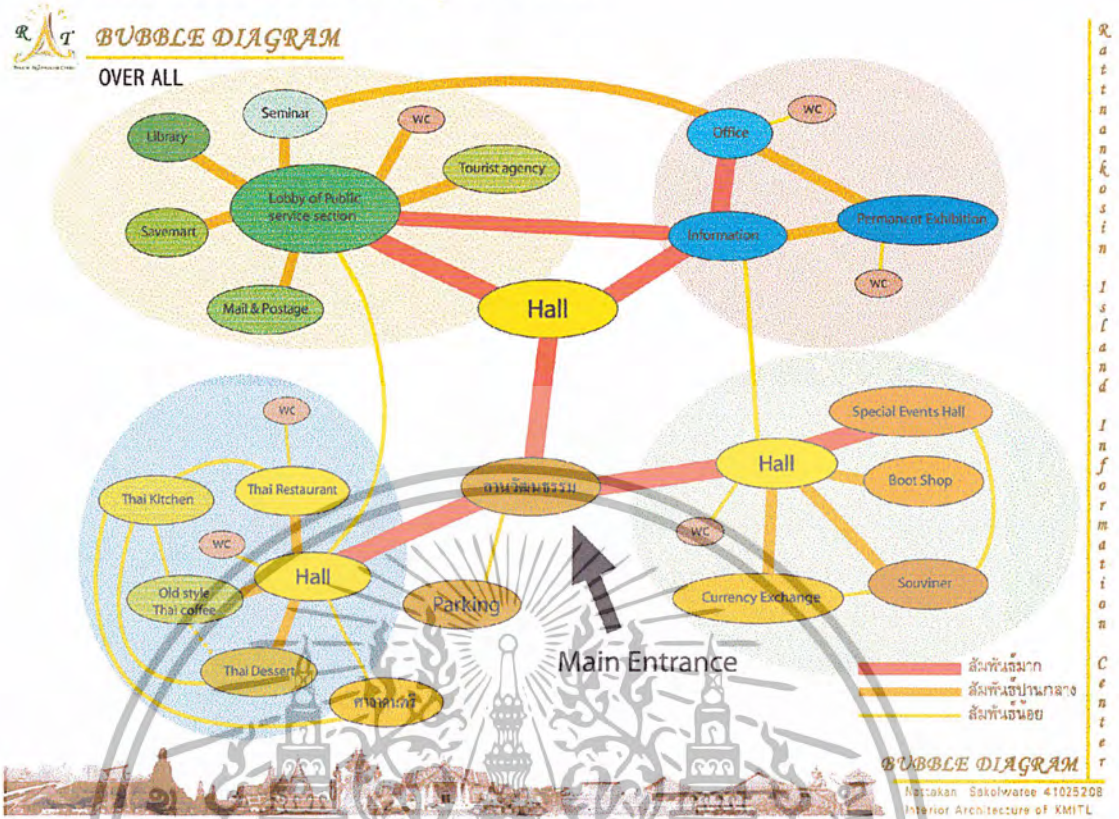
เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ KMUTT ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 121 รนาไปใช้

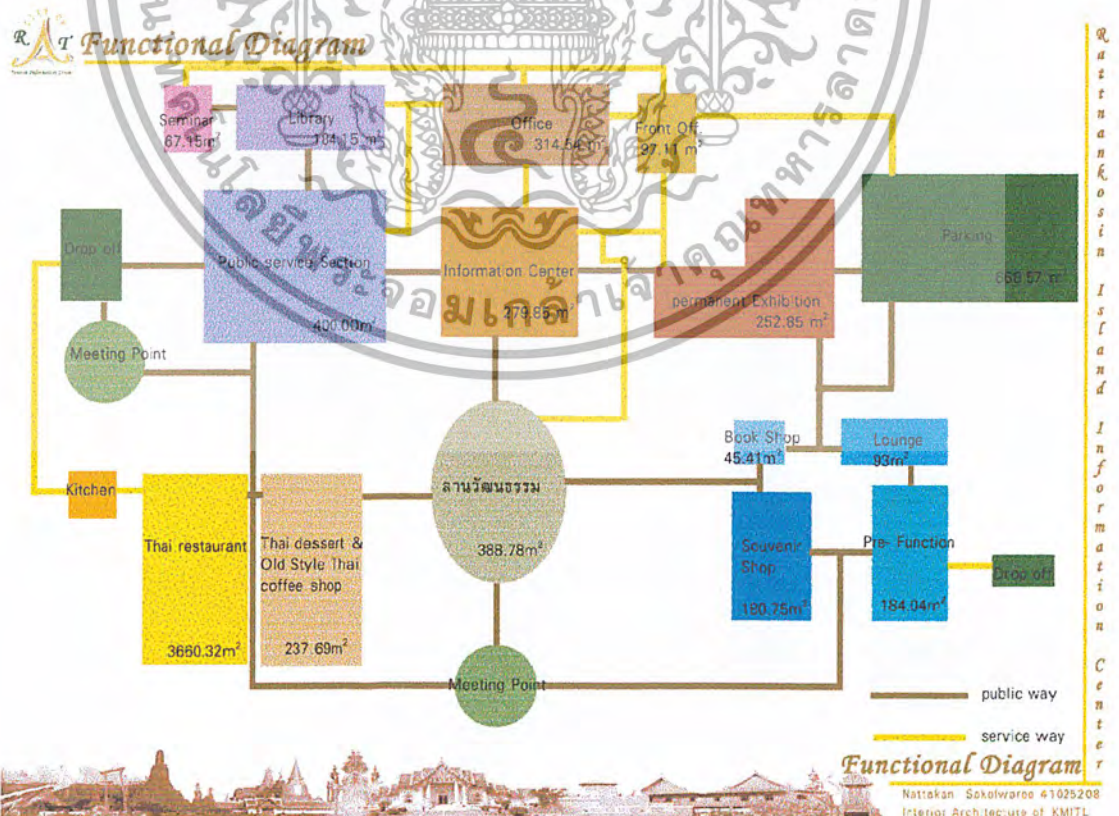
Watthan Sakolwree 41025208 Inter of Architecture of KMUTT

5.3.2 ความสัมพันธ์แบบฟองอากาศ (Bubble Diagram)

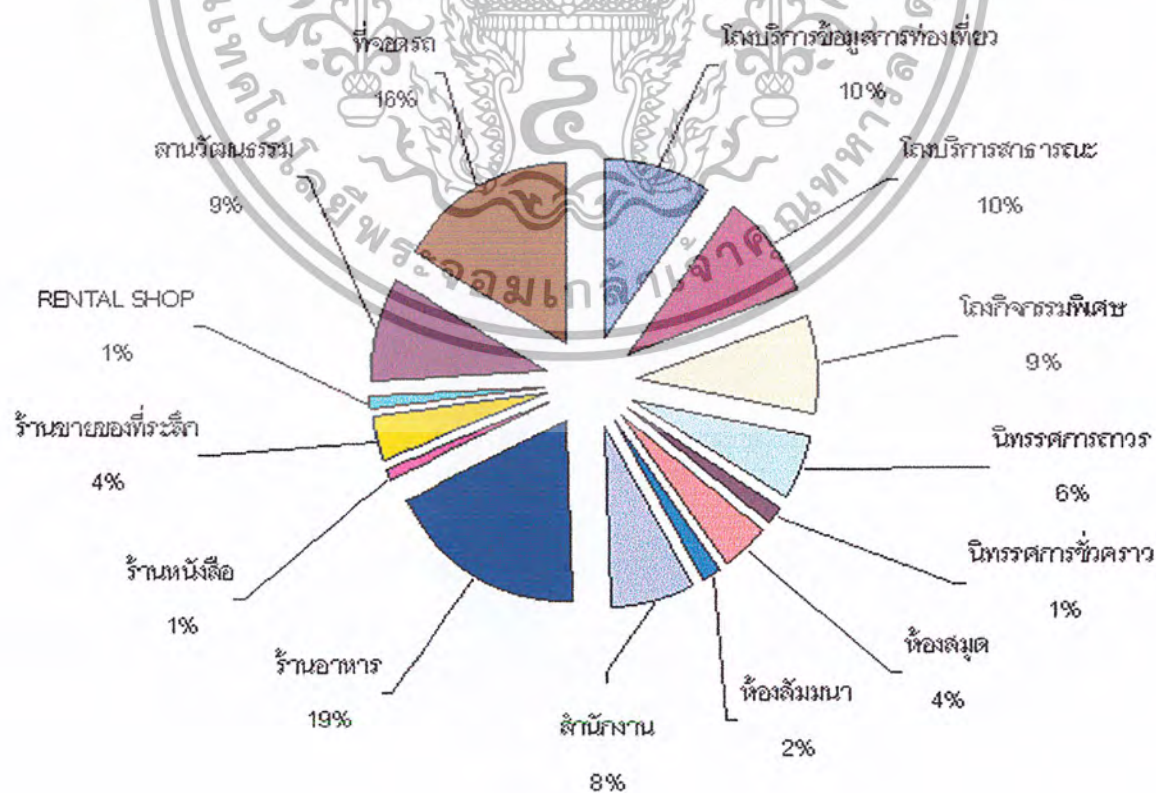
5.3.2 ฟังก์ชันและขนาดของพื้นที่ (Functional Diagram)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 123 นำไปใช้

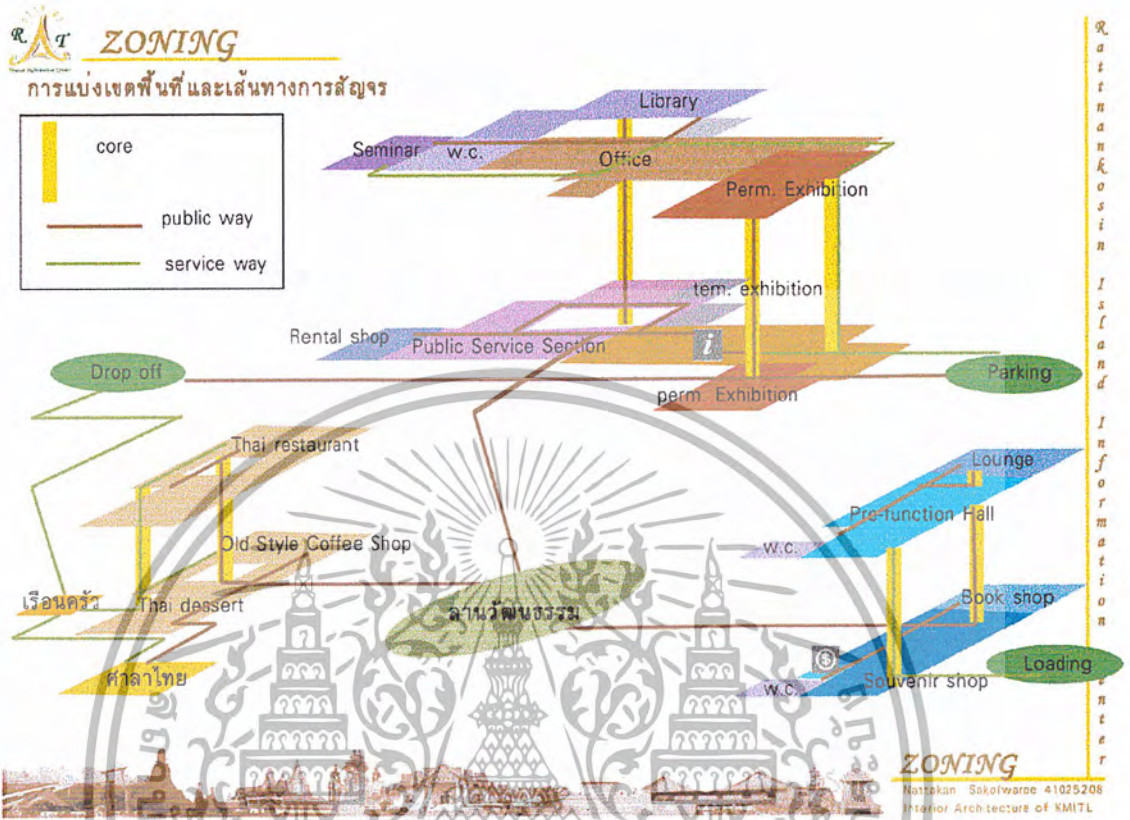
5.3.4 แผนภูมิแสดงอัตราส่วนของพื้นที่ใช้สอย (Pie Chart)

ส่วน	พื้นที่ตาราง(ตารางเมตร)	ร้อยละ(%)
โถงบริการข้อมูลการท่องเที่ยว	399.68	9.72
โถงบริการสาธารณะ	400	9.73
โถงกิจกรรมพิเศษ	357.11	8.69
นิทรรศการถาวร	252.85	6.15
นิทรรศการชั่วคราว	60	1.45
ห้องสมุด	184.15	4.48
ห้องสัมมนา	67.15	1.63
สำนักงาน	314.54	7.65
ร้านอาหาร	745.73	18.14
ร้านหนังสือ	45.41	1.1
ร้านขายของที่ระลึก	180.75	4.39
RENTAL SHOP	46.25	1
ลานวัฒนธรรม	368.78	9.46
ที่จอดรถ	668.57	16.26
รวม	4,110.97	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 124 หน้าไปใช้

5.3.5 ZONING

5.4 แนวความคิดในการออกแบบ (Design Concept)

Concept: “welcome Point”

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ เป็นโครงการในลักษณะของการต้อนรับและบริการแขกผู้มาเยือน จึงทำจุดนี้ให้เป็น welcome Point ด้วย

Lay out : การนำหลักการจัดวางตัวอาคารให้มีลักษณะโอบล้อมลานกลาง

Style : จากการศึกษาสภาพแวดล้อมโดยรอบตัวโครงการซึ่งตั้งอยู่บนถนนราชดำเนินกลาง ซึ่งเป็นถนนที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นยุคของ Colonialism Period และสภาพชุมชนโดยรอบที่ตั้งโครงการ รูปแบบของอาคารแต่ละหลังเป็นรูปแบบอาคารในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง (รัชกาลที่ ๕) ซึ่งมีการผสมผสานรูปแบบของงานทางยุโรป

Interior : อาคารแต่ละหลังมีลักษณะ ของfacility ที่ชัดเจน โดยดึงเอาบรรยากาศของสภาพบ้านเมืองในยุคสมัยดังกล่าวเป็น Theme ในการตกแต่งเช่น สภากาแพ ตลาดน้ำ ครัวไทย เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 125 หน้าไปใช้

Scheme colour: ใช้สีที่มีความสวยงาม ประกอบกับสีที่มีความเป็นไทยเช่น ในวัด ซึ่งเป็นโทนสีจากธรรมชาติด้วย ได้แก่ สีเหลืองอ่อน น้ำตาล และสีเขียวเป็นหลัก ซึ่งเป็นสีที่พบได้ในงานการตกแต่งแบบไทยและตามธรรมชาติ สีที่ใช้จะเป็นกลุ่มสีที่มีการเจือความสดให้ลดลงโดยการผสมสีอื่นๆ ด้วยเช่น สีดำขาว และเทาลงไปเพื่อให้ดูนุ่มนวล ไม่สดจนเกินไป รูปสีที่ใช้ภายในงานคือสีที่มีความสวยงามและดูธรรมชาติ ได้แก่

- สีเหลือง น้ำตาลอ่อนและเขียว สืบถึงสีที่นำมาจากงานตกแต่งแบบไทยโบราณที่ใช้สีที่ได้จากธรรมชาติ
- สีขาว เป็นสีรวมทำให้งานสะอาดและดูสุขภาพ
- สีเทา เป็นสีกลางๆ นำมาเป็นสีที่แสดงถึงสิ่งที่ย่อนอยู่ในความซับซ้อนของเมือง

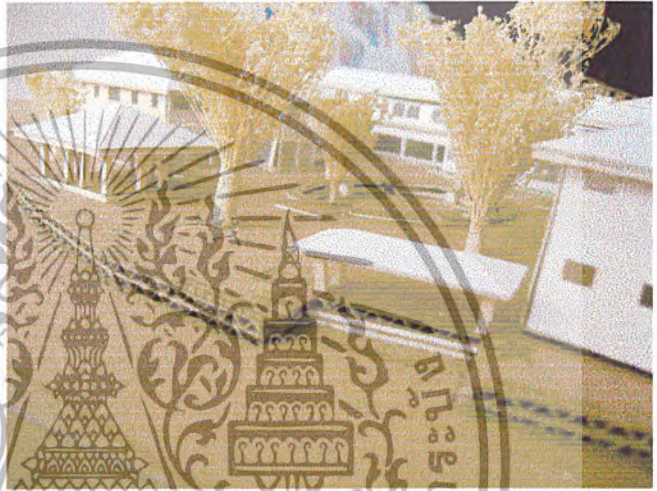
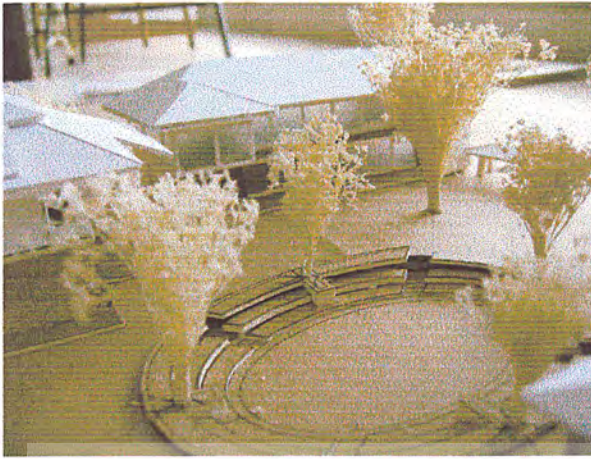

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 126 นำไปใช้

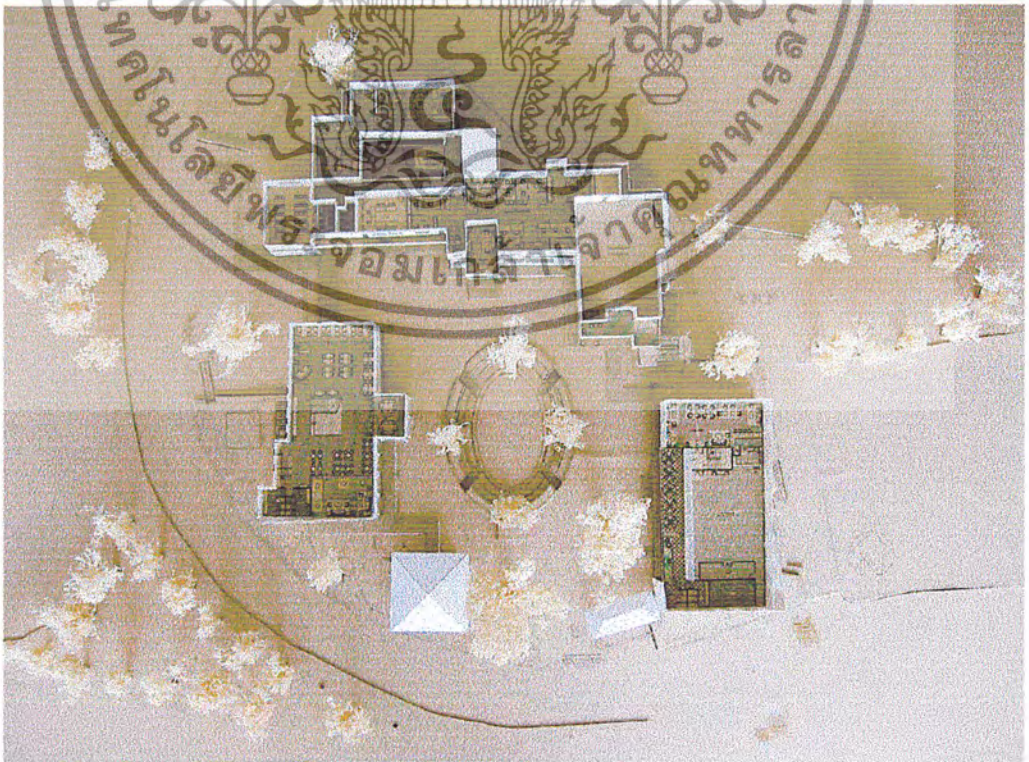
5.5 ผลงานการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 127 นำไปใช้

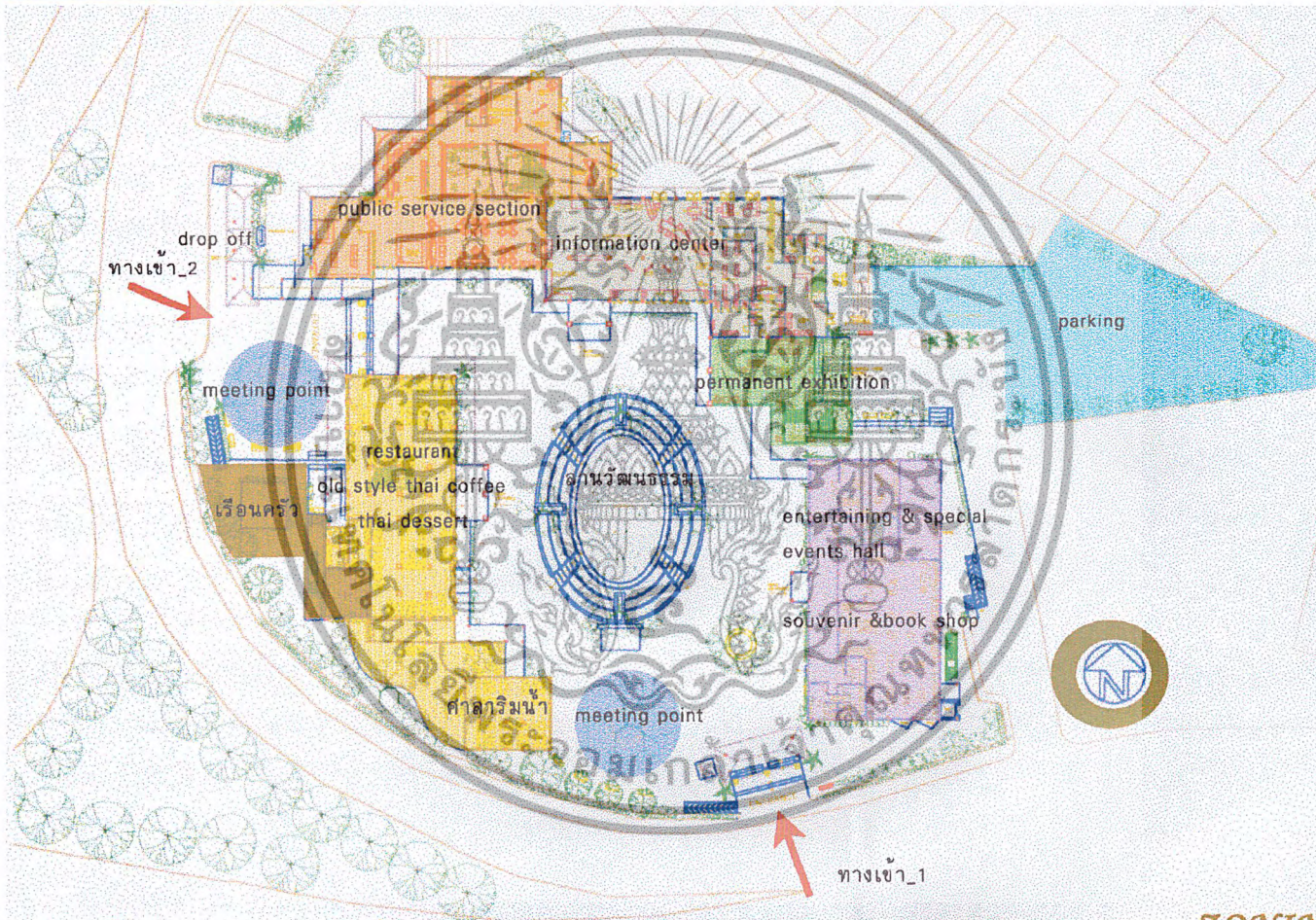

Model 1: 200

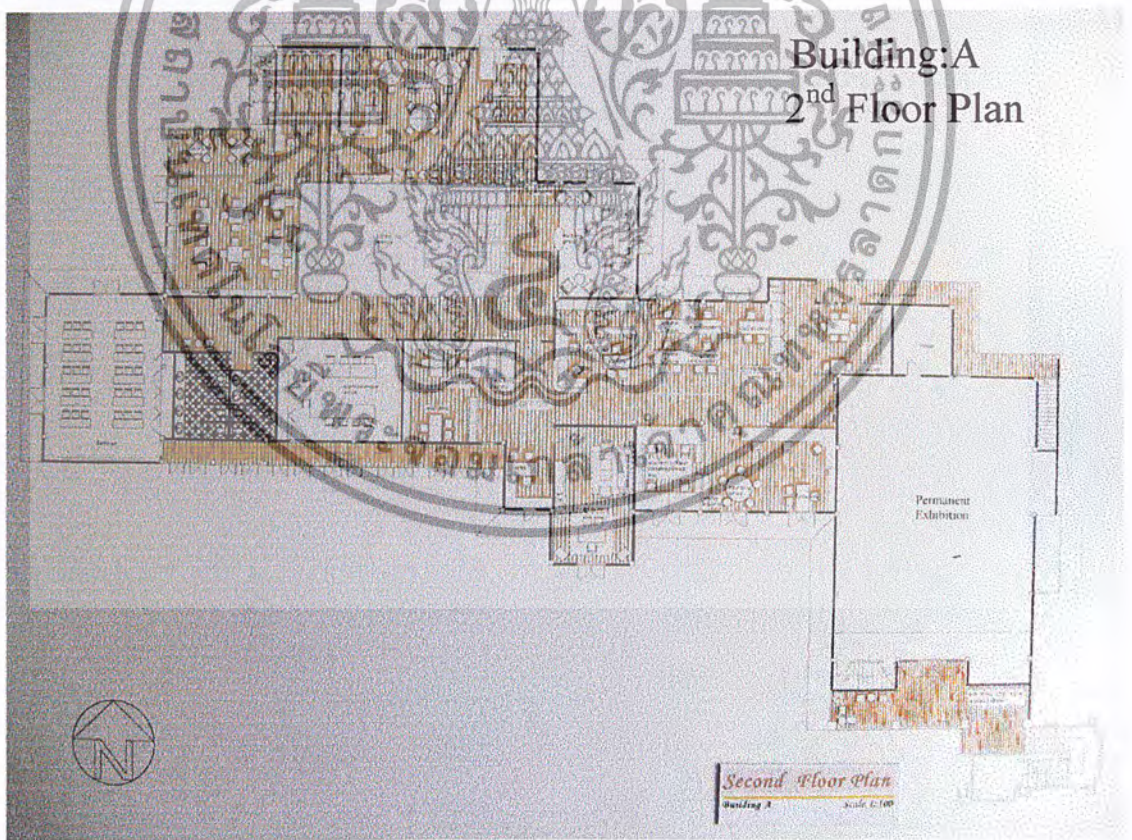
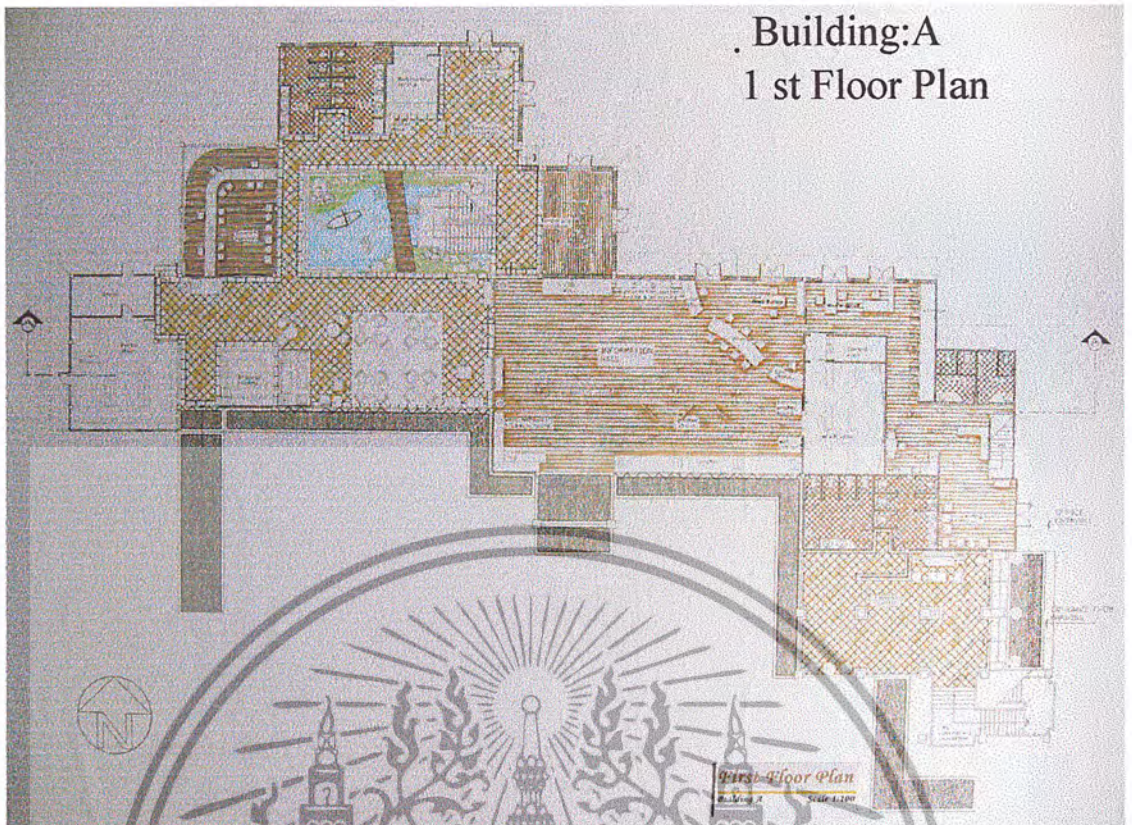
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 128 นำไปใช้

ZONING

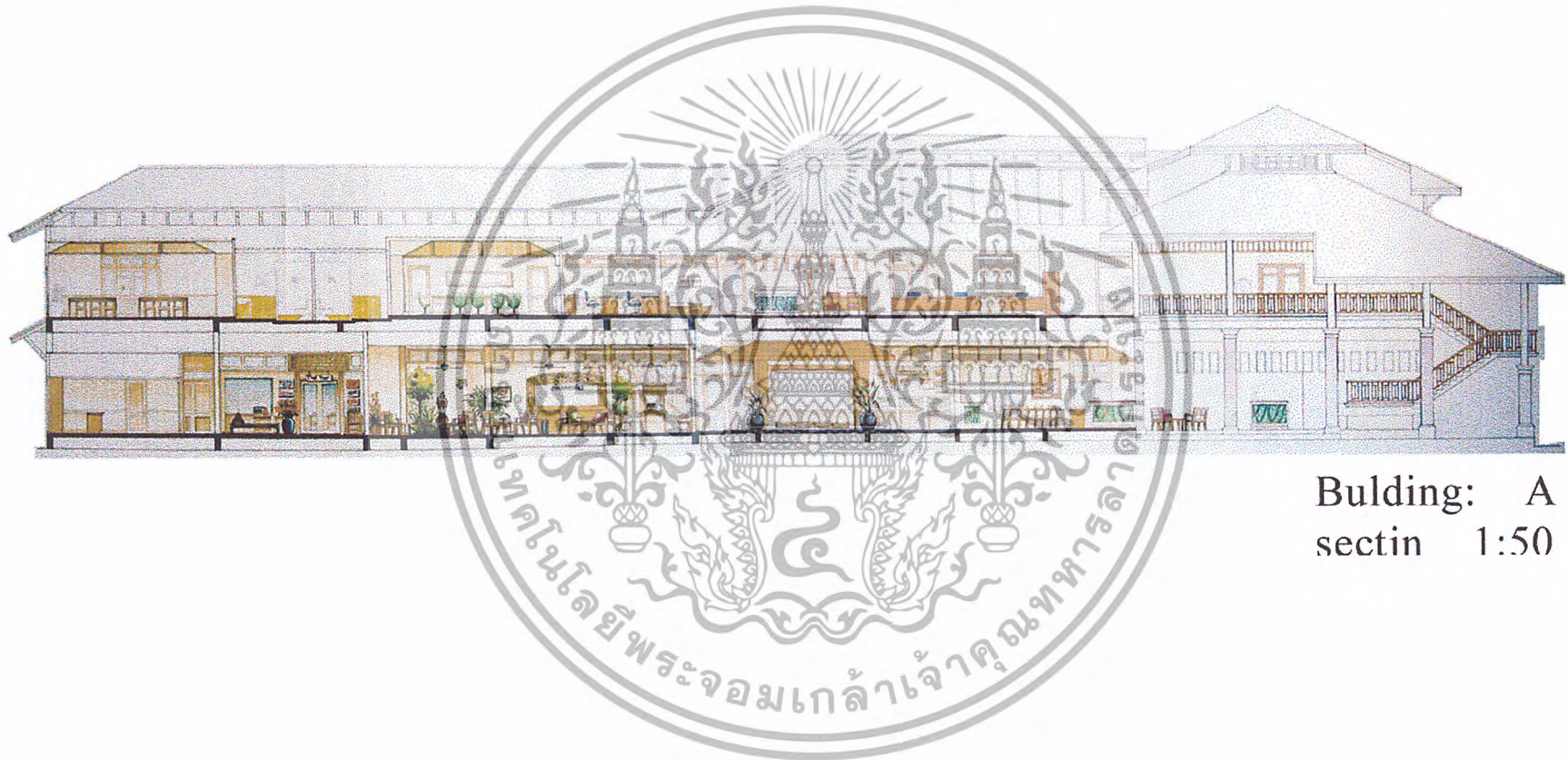

ZONING

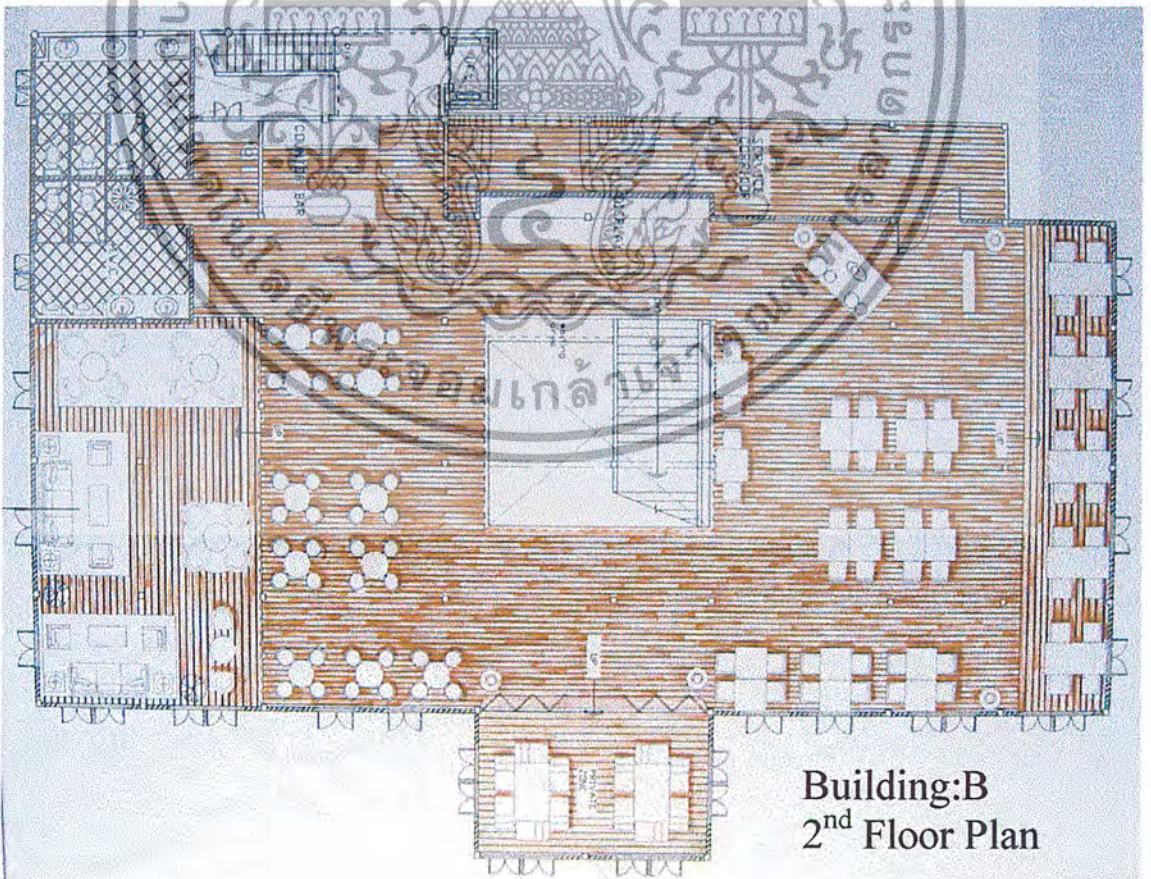
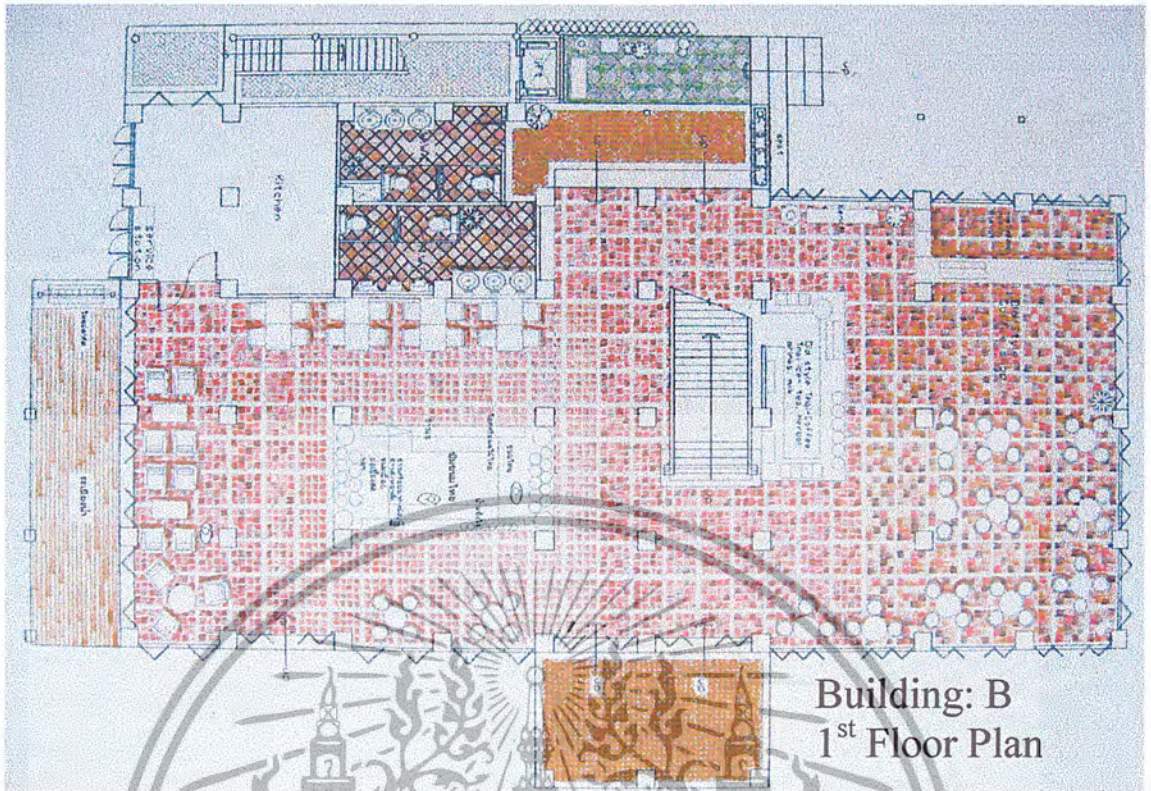

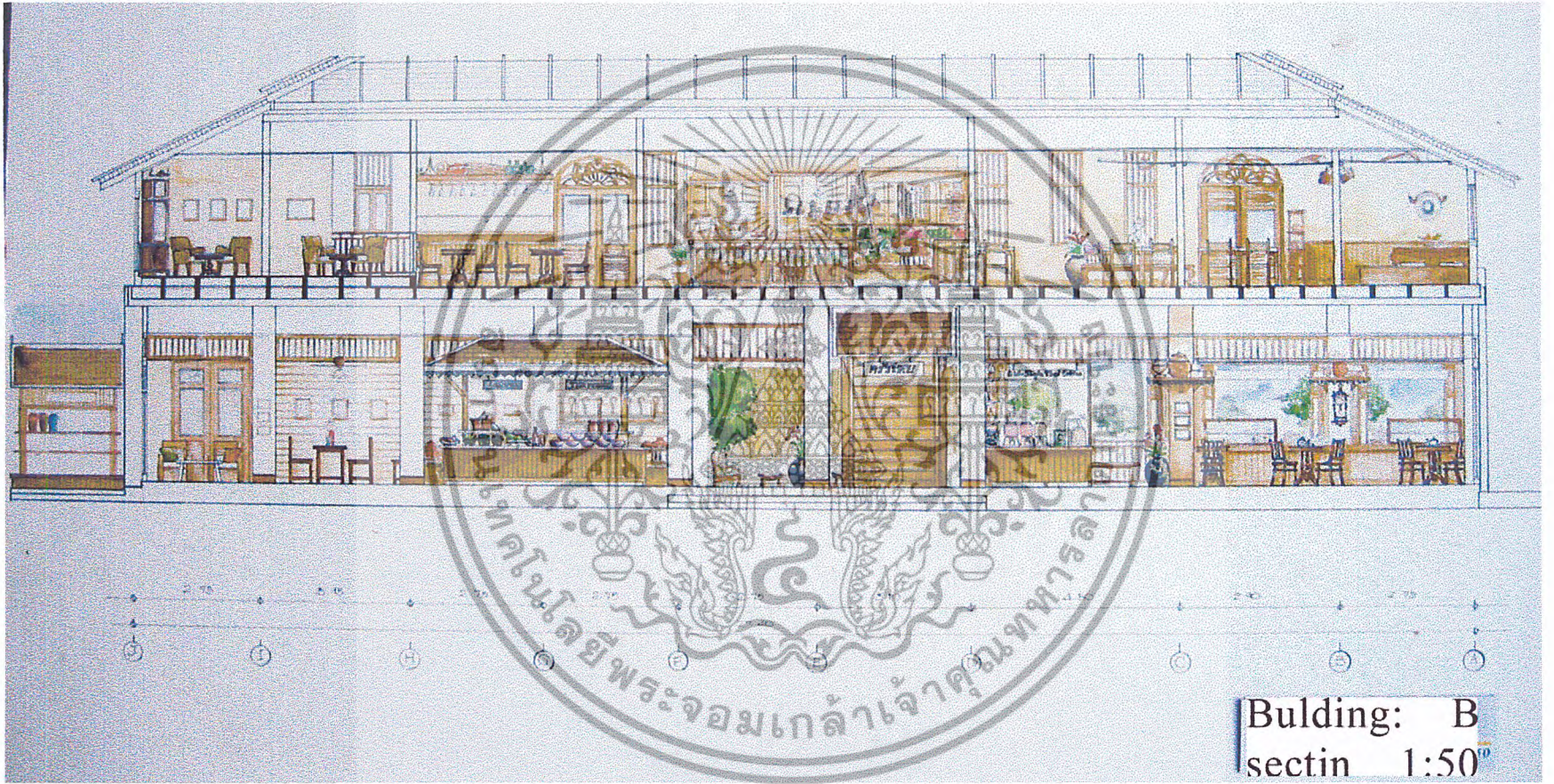
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 130 รนาไปใช้

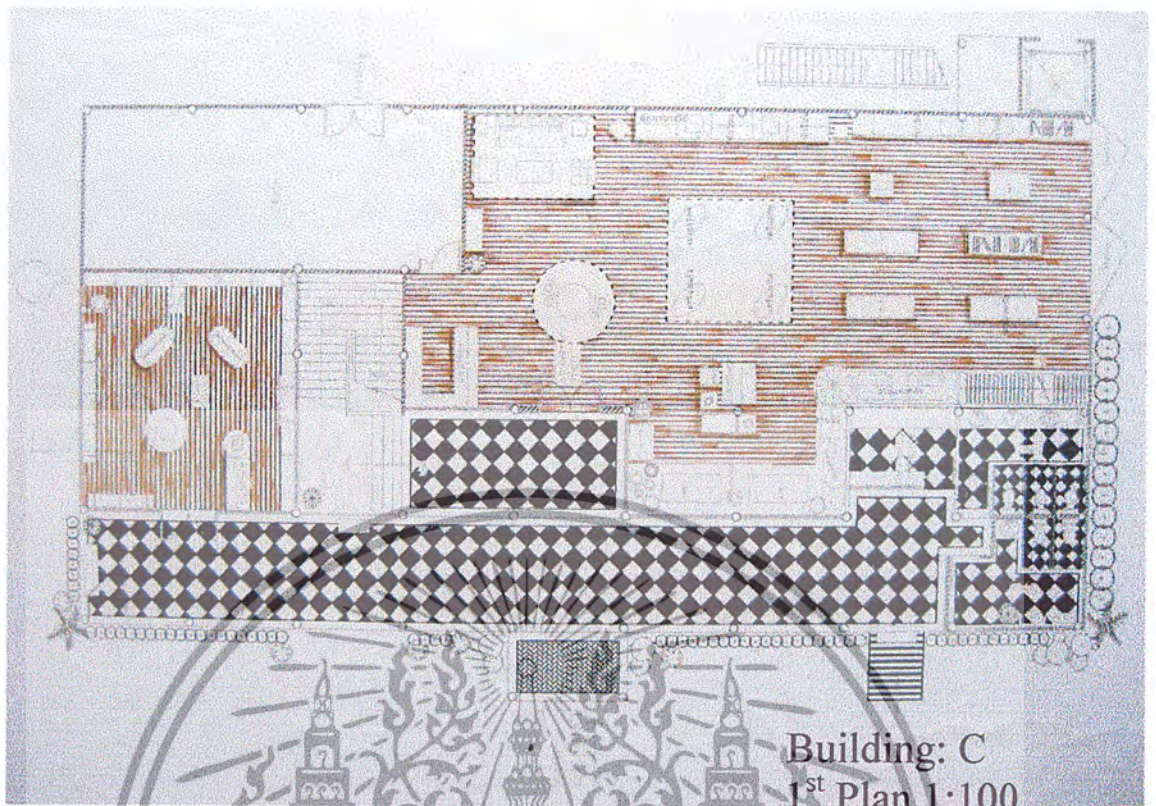
Bulding: A
sectin 1:50

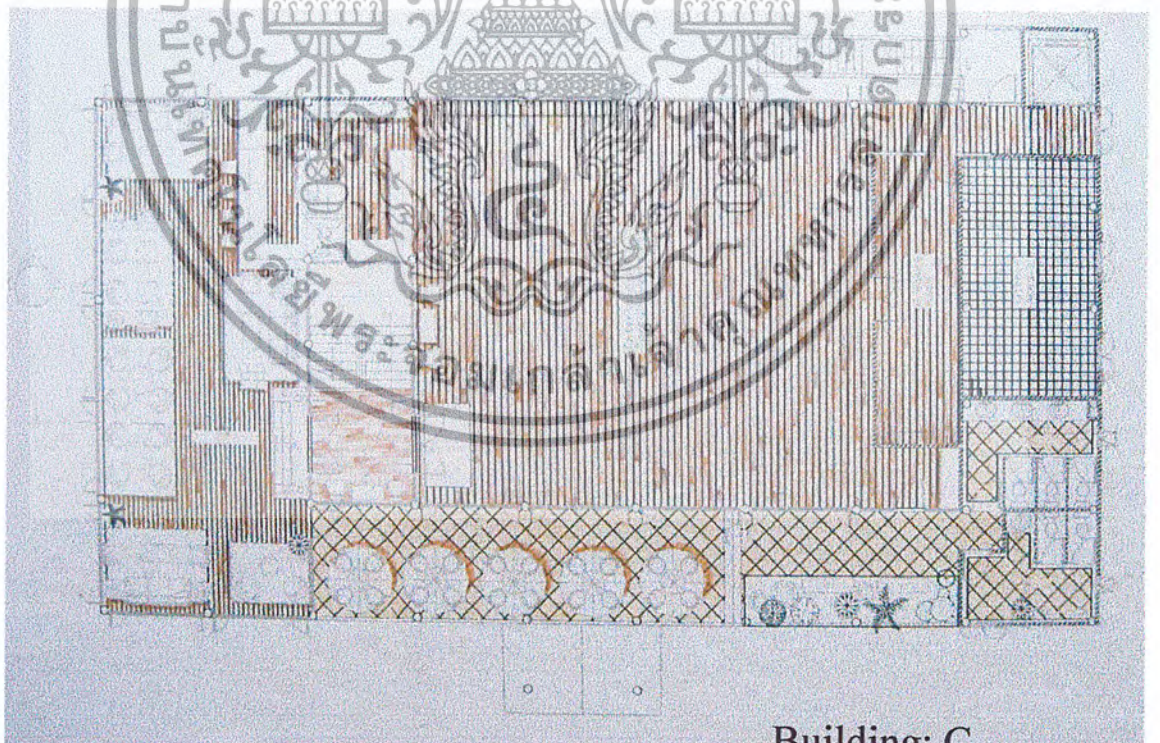
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 132 รนำไปใช้

Building: B
sectin 1:50

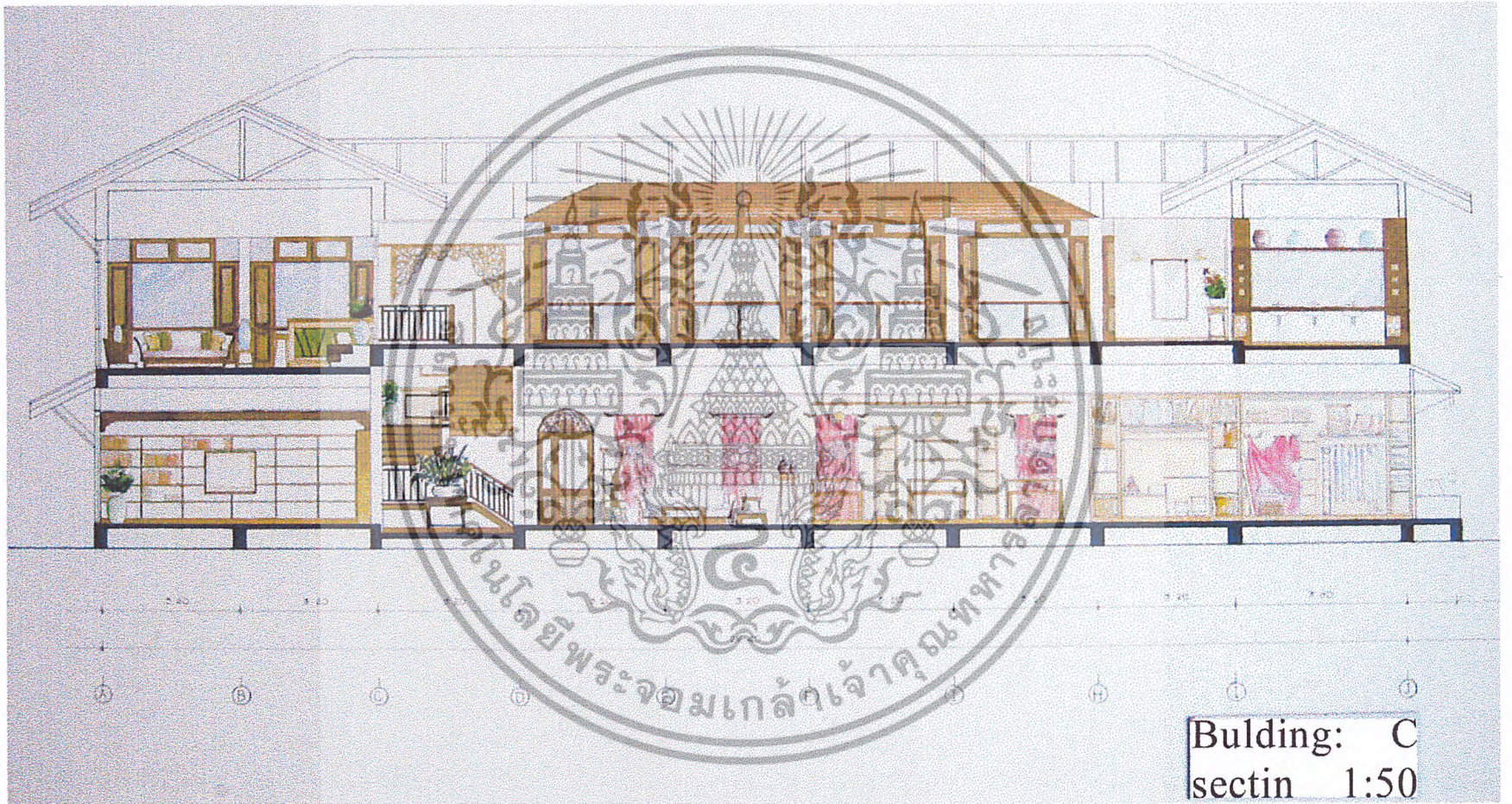

Building: C
1st Plan 1:100

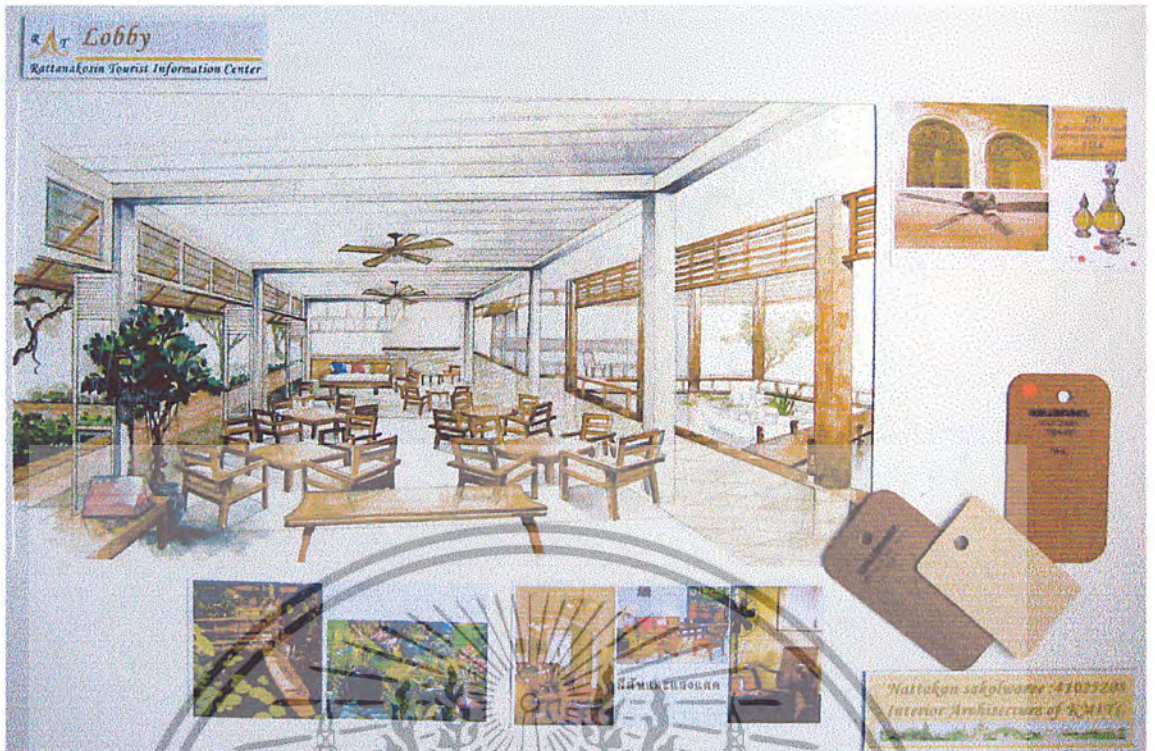

Building: C
2nd Plan 1:100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

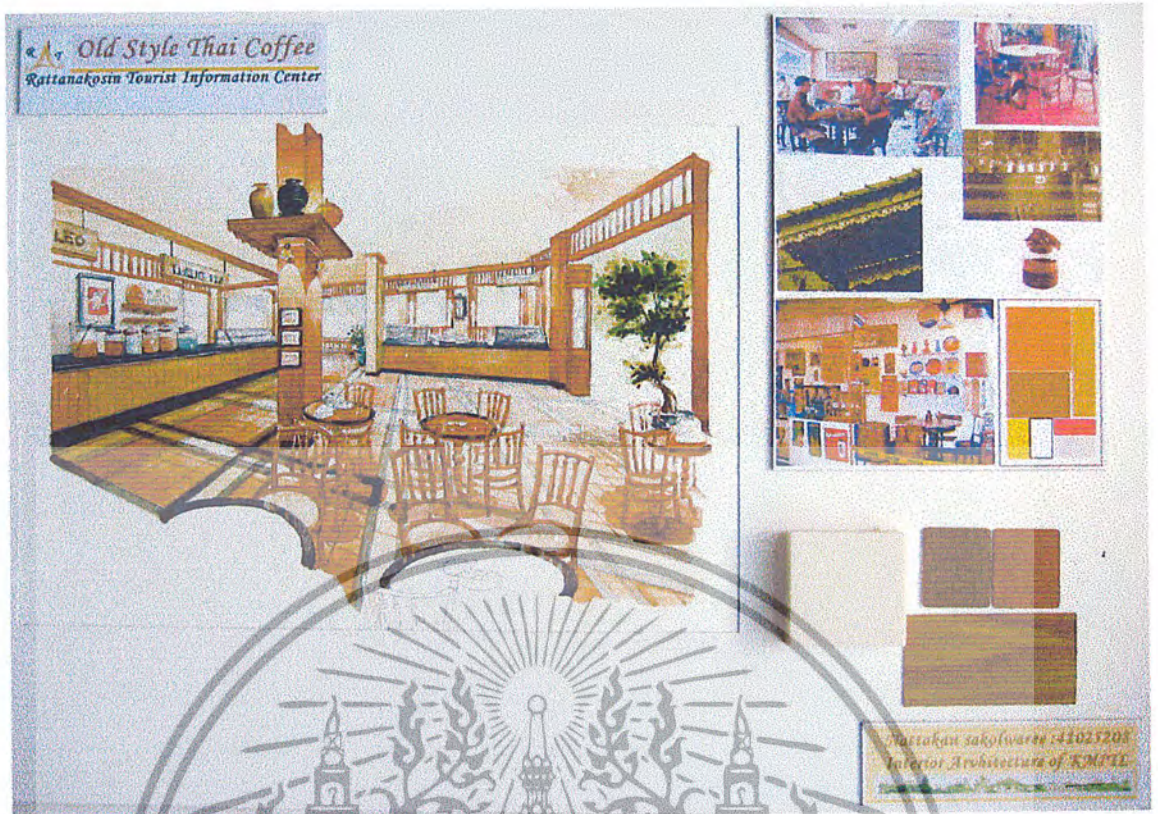
Bulding: C
sectin 1:50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี 36 หน้าไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี137รนาไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี138นำไปใช้

บรรณานุกรม

1. ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. **ของดีกรุงเทพ**. บริษัท เอ.ซี.ที. พับลิชชิ่ง จำกัด
2. บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. **อะเมซิ่งกรุงเทพฯ**.
3. บริษัท อาร์ซีแพลน(ประเทศไทย) จำกัด. **โครงการศึกษาแนวทางการจัดตั้งและออกแบบรายละเอียดอาคารศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว**. องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย2540
4. เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม,กระทรวง. สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. **โครงการกรุงรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ:มปท.,2539
5. จุฬาลงกรณ์. **องค์ประกอบทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์**: จัดพิมพ์โดยเงินทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เฉลิมฉลองสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. กรุงเทพฯ, 2534
6. น. ณ ปากน้ำ. **แบบแผนบ้านเรือนในสยาม**: กรุงเทพฯ,เมืองโบราณ,2543
7. สถิติการให้บริการนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติปี 2544. ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร
8. นางสาว วนิดา เย็นสุข. **โครงการเสนอแนะศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อการท่องเที่ยวไทย**: วิทยานิพนธ์ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน) ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,2545
9. นาย กิติพัฒน์ ศุภศิริสินธุ์. **โครงการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่บริเวณท่าเตียนและศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวข้อมูลเกาะรัตนโกสินทร์**: วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2543
10. นาย ฉัตรชัย แซ่จิว. **โครงการออกแบบศูนย์บริการวิชาการและการท่องเที่ยวกรุงรัตนโกสินทร์**: วิทยานิพนธ์ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2543
11. www.thailandtoday.com/bangkok
12. www.bangkoksite.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

แผนแม่บท เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

เสนอ สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
โดย บริษัท ชินครอนกรุ๊ป จำกัด

โครงการกรุงรัตนโกสินทร์

1. ความสำคัญ ความเป็นมา และวัตถุประสงค์

1.1 ความสำคัญ

การอนุรักษ์ พัฒนา พื้นที่ในเขตเมืองที่เป็นเอกราชประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกลุ่มในประเทศยุโรป ทั้งนี้เนื่องด้วยพื้นที่บางบริเวณของเอกราชมีความสำคัญด้านการสืบทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี เอกลักษณ์ของเมือง ตลอดจนคุณค่าชีวิตของประชากรบริเวณเอกราชในปัจจุบัน “กรุงรัตนโกสินทร์” ก็เช่นเดียวกัน มีความสำคัญต่อชาติไทยมายาวนานกว่า 200 ปี โดยเป็นทั้งเมืองหลวง ศูนย์การบริหารราชการ และศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศ จากการเป็นศูนย์รวมของกิจกรรมสำคัญหลายด้าน จึงปรากฏมีปัญหาด้านการจัดวางผังเมือง การใช้ที่ดิน การอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ อันเป็นมรดกสืบทอดความเจริญรุ่งเรืองด้านศิลปวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ของชาติ

1.2 ความเป็นมา

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกรุงรัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นบริเวณแรกของกรุงเทพมหานครเมื่อแรกตั้งราชอาณาจักร ตั้งแต่ พ.ศ. 2478 ได้เริ่มการอนุรักษ์โบราณสถานต่างๆ เช่นการบูรณะพระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดพระเชตุพน พระราชวังบวรสถานมงคล การขึ้นทะเบียนอนุสาวรีย์เมืองเดิมตลอดแนวคลองเป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร

ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ได้มีการบรรจุโครงการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ไว้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดำเนินการโดยจัดตั้ง คณะกรรมการอนุรักษ์ ปรับปรุง และบูรณะโบราณสถานบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ มีหน้าที่พิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการอนุรักษ์เกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งในเวลาต่อมากรุงเทพมหานครก็ได้ให้ความสำคัญต่อการบูรณะโบราณสถานต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานครจึงได้แต่งตั้ง คณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมภายในกรุงเทพมหานคร โดยมีหน้าที่อนุรักษ์สิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าเช่นเดียวกับคณะกรรมการชุดแรก แต่มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมพื้นที่ทั้งกรุงเทพมหานครต่อมาคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่าอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการทั้ง 2 ชุดซ้ำซ้อนกันและมุ่งประเด็นการอนุรักษ์ ยังขาดความสำคัญด้านการควบคุมสิ่งแวดล้อมจึงได้เสนอโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ต่อคณะรัฐมนตรีโดยมีวัตถุประสงค์ทั้งด้านอนุรักษ์และพัฒนา คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีมติแต่งตั้ง คณะกรรมการโครงการรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นการรวมคณะกรรมการเดิม 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะเข้าด้วยกัน เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2521 คณะกรรมการชุดนี้มีสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 200 ปีใน พ.ศ. 2525 สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้จัดโครงการประกวดงานออกแบบและวางผังเมืองกรุงรัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นที่มาสำคัญของโครงการรัตนโกสินทร์ และอยู่ในความควบคุมดูแลของคณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน

โครงการกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา ทั้งด้านมาตรการและโครงการ โดยในส่วนของมาตรการ ได้แก่ การกำหนดนโยบายการใช้ที่ดิน การควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้าง การวางแนวทางการอนุรักษ์ ฯลฯ สำหรับการพัฒนาในรูปของโครงการ ปรากฏได้ดำเนินการแล้วกว่า 15 โครงการ

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นหน่วยงานใหม่และเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ จึงได้มอบหมายให้บริษัท ชินครอบกรู๊ป จำกัด เป็นที่ปรึกษาในการศึกษาวางแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาโครงการต่างๆ ตามที่มีปรากฏอยู่ในโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ แต่ยังมีได้ริเริ่มดำเนินการ โดยการศึกษานี้บริษัท ได้รับนโยบายจากที่ปรึกษาโครงการคือ กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ให้เน้นการศึกษาเกี่ยวกับการทบทวนสถานภาพปัจจุบันด้านสังคม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ภัยพิบัติ การบริหารของแต่ละโครงการ ตลอดจนการเสนอรูปแบบโครงการและแนวทางการบริหารโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

1.3 วัตถุประสงค์

โครงการแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อทำการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ และพื้นที่ฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์
- 2) เพื่อให้มีการอนุรักษ์อาคารสถานที่ที่มีคุณค่า รวมทั้งสภาพแวดล้อมโดยรวม
- 3) เพื่อให้สามารถพัฒนาในปัจจุบันนี้เป็นไปอย่างมีระเบียบ สอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อนานาชาติที่มีคุณค่าต่างๆ

2. ขอบเขตของโครงการกรุงรัตนโกสินทร์

ขอบเขตพื้นที่ในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ สำหรับการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 3 บริเวณ ประกอบด้วย บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก และบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ขอบเขตพื้นที่ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

2.1 บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ได้แก่ บริเวณที่อยู่ภายในบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านพระบรมมหาราชวังไปจนถึงคลองคูเมือง (คลองหลอดเดิม) มีเนื้อที่ประมาณ 1.8 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,125 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

2.2 บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ได้แก่ อาณาเขตจากฝั่งริมแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านเหนือและด้านใต้คลองคูเมืองเดิมไปจรดคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู คลองโง่งอ่างเดิม) มีเนื้อที่ประมาณ 2.3 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,413 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่ แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยัดต แขวงศาล

เจ้าพ่อเสือและแขวงบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ มีอาณาเขตตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลงใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ภายในบริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2534 มีเนื้อที่ประมาณ 1.74 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,088.8 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย และแขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี แขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

3. สภาพสิ่งแวดล้อมพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

การศึกษาข้อมูลจากรายงานสรุปคุณภาพอากาศและระดับเสียงในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2534 ของกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ และข้อมูลจากรายงานคุณภาพน้ำจากสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร จะประมวลภาพรวมด้านสภาวะสิ่งแวดล้อม ของพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ได้ดังนี้

3.1 คุณภาพอากาศ (Air Quality)

คุณภาพอากาศบริเวณทั่วไปที่ได้จากรายงานการตรวจวัดของสถานีวัดคุณภาพอากาศ แบบถาวร 7 สถานีในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมาณสารพิษซึ่งเป็นปัญหาหลัก 3 ตัวคือตะกั่ว และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์พบว่ายังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนฝุ่นละอองมีปัญหามากเนื่องจากมีปริมาณที่ตรวจพบค่าเฉลี่ยใน 1 ปี อยู่ในช่วง 0.13 ถึง 0.23 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศของประเทศไทยที่สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดไว้คือค่าเฉลี่ยใน 1 ปี ไม่เกิน 0.1 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และจากผลการตรวจวัดที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2526 พบว่าปริมาณฝุ่นละอองมีแนวโน้มสูงขึ้นคุณภาพอากาศริมเส้นทางจราจร ในพื้นที่โครงการมีการตรวจวัดบริเวณตุ๊กตาริมถนนจรัญสนิทวงศ์ ย่านบางลำพู ถนนพระสุเมรุ ในปี พ.ศ. 2524 ปริมาณที่ตรวจพบสารตะกั่วมีปริมาณเฉลี่ยในเวลา 24 ชั่วโมง เท่ากับ 1.11 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งไม่เกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่เกิน 10 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และปริมาณค่าเฉลี่ยที่ตรวจพบมีแนวโน้มลดลงเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2531-2534 สำหรับค่าคาร์บอนมอนอกไซด์ ปริมาณที่ตรวจพบค่าเฉลี่ยของก๊าซนี้ใน 1 ชั่วโมงและ 8 ชั่วโมงเท่ากับ 6.57 และ 6.69 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตรตามลำดับ จึงยังไม่เกินค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้คือไม่เกิน 50 และ 20 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จากผลการตรวจวัดปริมาณก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยค่อนข้างคงที่ ระหว่างปี พ.ศ. 2531-2534 ส่วนฝุ่นละอองพบว่ามีปริมาณไม่เกินกว่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศที่กำหนด คือมีปริมาณฝุ่นละอองเฉลี่ย 24 ชั่วโมง 0.28 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบปริมาณที่พบตรวจพบระหว่างปี พ.ศ. 2531-2534 ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยมีแนวโน้มสูงขึ้น

3.2 เสียงรบกวน (Noise)

ผลการตรวจวัดในปี พ.ศ. 2534 บริเวณตุ๊กตาริมถนนจรัญสนิทวงศ์ ย่านบางลำพู ถนนพระสุเมรุ มีระดับเสียงค่อนข้างสูง คือมีค่าเฉลี่ย 24 ชม.เท่ากับ 80.31 เดซิเบล ซึ่งเกินกว่าข้อเสนามาตรฐานระดับเสียงในชุมชน ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 70 เดซิเบล นอกจากนี้ระดับเสียงที่ตรวจพบค่าเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2532-2534

3.3 คุณภาพน้ำ (Water Quality)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้

คุณภาพน้ำในพื้นที่โครงการจากผลการตรวจวัดในแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงที่อยู่ในพื้นที่โครงการและในคลองที่อยู่ในพื้นที่โครงการคือคลองคูเมืองเดิม คลองเทพธิดา คลองราชบุรี และคลองรอบกรุง สำหรับคุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานของคุณภาพน้ำให้มีคุณภาพระดับ 4 ปรากฏว่าคุณภาพน้ำเมื่อพิจารณาด้วยค่าออกซิเจนที่ละลายในน้ำ บีโอดี บักเทรียจำพวกโคลิฟอร์ม บักเทรียจำพวกคัลโคลิฟอร์ม ในโตรเจนในรูปแบบแอมโมเนียและปริมาณสารตะกั่ว ปรากฏว่าทุกตัวไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นคุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา ในพื้นที่โครงการมีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เนื่องจากคลองต่างๆ ยังไม่มีการกำหนดค่ามาตรฐานแหล่งน้ำสำหรับคลอง แต่จากข้อมูลปรากฏว่าน้ำในคลองต่างๆ ยังมีคุณภาพต่ำกว่าในแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น มีค่าออกซิเจนละลายในน้ำทุกคลองมีค่าต่ำสุดเป็นศูนย์ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพื้นที่โครงการมีสภาพน้ำเน่าเสียกระจายอยู่ทั่วไป

1. นโยบายและแนวทางของคณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์

คณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ในระยะที่ผ่านมา ได้วางนโยบายและแนวทางพัฒนาตลอดจนจัดทำโครงการต่างๆ บริเวณพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์รวมหลายประการ ซึ่งจะประมวลโดยสรุปได้ดังนี้

1.1 การกำหนดนโยบายการใช้ที่ดิน ซึ่งมี 2 บริเวณ ได้แก่ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน และบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน

1.2 การกำหนดหลักเกณฑ์ โดยกรมควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้างภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ซึ่งคณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ยกร่างกฎหมายข้อบังคับ เพื่อให้กำหนดเป็นมาตรการควบคุมการก่อสร้างรวม 6 ฉบับ ได้แก่ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลงใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ซึ่งมี 3 ฉบับคือ ข้อบัญญัติฯ ภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน พ.ศ. 2528 ภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก พ.ศ. 2530 และภายในบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2534 ประกาศกรุงเทพมหานครเรื่อง กำหนดแบบแปลน แผนผังและรูปแบบสถาปัตยกรรมของห้องแถว ตึกแถว ภายในกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก พ.ศ. 2531 กฎกระทรวง ฉบับที่ 116 (พ.ศ. 2535) และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นต้น

1.3 การดำเนินการ จัดทำรายละเอียดของแผนอนุรักษ์และปรับปรุงสิ่งก่อสร้างภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ จำนวน 11 ประเภทรวมทั้งสิ้น 121 รายการและจัดทำแนวทางวิธีการอนุรักษ์อาคารกรมไปรษณีย์โทรเลขเก่า (เชิงสะพานพุทธฯ)

1.4 การวางแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้จากการประมวลแนวความคิดสร้างสรรค์ทางวิชาการและแนวทางการแก้ไขปัญหาสภาวะแวดล้อมของผู้ได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานด้านสถาปัตยกรรม การออกแบบผังเมืองเพื่อสภาพแวดล้อมที่พึงปรารถนาสำหรับกรุงรัตนโกสินทร์ใน พ.ศ. 2525 สรุปได้เป็น 5 หัวข้อ คือ

- 1.4.1 การใช้ที่ดินบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน
- 1.4.2 การใช้ที่ดินบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก
- 1.4.3 การจัดระบบการจราจร
- 1.4.4 การจัดระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.5 การจัดภูมิสถาปัตยกรรม

นโยบายและแนวทางดำเนินการดังได้กล่าวมานี้ล้วนมีความสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันโดยเฉพาะแนวนโยบายการใช้ที่ดินบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ซึ่งคณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ได้กำหนดขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ควรห้ามมิให้มีการประกอบอุตสาหกรรม สำหรับการนัดทกรรมและแรงงานทุกชนิดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายด้านอัคคีภัย และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2. การพาณิชย์กรรมในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ต้องอยู่ในจำนวนจำกัดเพียงเพื่อที่จะบริการชุมชนในบริเวณดังกล่าวเท่านั้น
3. ห้ามมิให้มีการก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยทุกประเภท ทั้งในภาครัฐและเอกชนอาคารเดิมที่มีอยู่แล้วในสมัยรัชกาลที่ 5 ขึ้นไป ให้ปรับปรุงได้ในสภาพเดิมถ้าจะรื้อสร้างใหม่ให้สร้างได้ในรูปลักษณะเดิมและความสูงเท่าเดิม ส่วนอาคารที่จะปลูกสร้างขึ้นใหม่ ให้สร้างให้มีความสูงได้ไม่เกินอาคารในสมัยรัชกาลที่ 5 ขึ้นไป ควรมีความสูงไม่เกิน 16 เมตร และให้กำหนดอัตราส่วนของพื้นที่ของอาคารต่อพื้นที่ดินซึ่งอาคารนั้นตั้งอยู่ และกำหนดที่ว่างโดยให้มีที่ว่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 พร้อมทั้งบังคับให้เป็นพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของที่ว่าง
4. ให้มีการควบคุมและจัดระเบียบอาคารริมถนนรวมทั้งทางเท้าและที่จอดรถ
5. ให้จัดระบบการจราจรเสียใหม่ เพื่อลดความหนาแน่นของการจราจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และส่งเสริมให้มีการจัดถนนบางสายเป็นทางเดิน
6. ให้มีการควบคุมและจัดระเบียบป้ายโฆษณาทุกชนิด ในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน
7. ให้มีการป้องกันและควบคุมสิ่งที่จะทำลายทัศนียภาพของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการรักษาบรรยากาศ ในบริเวณนี้ให้มีความสะอาดและความสงบ
8. ส่งเสริมให้มีบริเวณที่ว่างและร่มรื่น โดยเฉพาะบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา
9. ส่งเสริมให้มีการดูแลรักษาอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
10. ส่งเสริมให้มีการจัดกาใช้ที่ดินสำหรับกิจกรรม ซึ่งสนับสนุนวัฒนธรรมและประเพณีไทย

แนวคิดในการจัดทำแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์และพัฒนารัฐรัตนโกสินทร์

คณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ได้ยึดถือผลสรุปจากการประกวดผลงานด้าน

สถาปัตยกรรมและการออกแบบผังเมืองเพื่อสภาพแวดล้อมที่พึงปรารถนา สำหรับ

กรุงรัตนโกสินทร์ในปี 2525 ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยการสนับสนุนของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNITED

NATIONS ENVIRONMENT PROGRAM-UNEP) โดยประมวลแนวคิด สร้างสรรค์ทางวิชาการและแนวทางการแก้ไขปัญหาสภาวะแวดล้อมของผู้ได้รับรางวัล 6 ราย ผสมกับแนวนโยบายและแผนการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงการบรรจุในการจัดทำแผนแม่บท

โครงการอนุรักษ์และพัฒนารัฐรัตนโกสินทร์ มีจำนวนรวม 20 โครงการสามารถแบ่งกลุ่มซึ่งมีความต่อเนื่องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน และ/หรืออยู่ในบริเวณที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กลุ่มโครงการบริเวณป้อมมหากาฬวัดเทพธิดาราม วัดราชนัดดาราม และภูเขาทอง ประกอบด้วย
  - โครงการที่ 1 โครงการอนุรักษ์และปรับปรุงป้อมมหากาฬ
  - โครงการที่ 2 โครงการปรับปรุงบริเวณข้างวัดเทพธิดารามและวัดราชนัดดา ราม
  - โครงการที่ 3 โครงการจัดสวนสาธารณะภูเขาทอง
2. กลุ่มโครงการเกี่ยวกับการสัญจรทางบกและทางน้ำ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอกและชั้นใน ประกอบด้วย
  - โครงการที่ 4 โครงการปรับปรุงคลอง สะพานเพื่อการสัญจรทางน้ำ
  - โครงการที่ 5 โครงการจัดทางเดินตลอดแนวคลองคูเมืองเดิม คลองรอบกรุง
  - โครงการที่ 6 โครงการอนุรักษ์ปรับปรุงประตูพระนครกำแพงเมืองและป้อม
  - โครงการที่ 7 โครงการจัดระเบียบกิจกรรม บริเวณปากคลองโอ่งอ่าง
3. กลุ่มโครงการบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบด้วย
  - โครงการที่ 8 โครงการปรับปรุงบริเวณถนนพระอาทิตย์
  - โครงการที่ 9 โครงการเปิดมุมมองวัดบวรสถานสุทธาวาส
  - โครงการที่ 10 โครงการปรับปรุงบริเวณท่าพระจันทร์
  - โครงการที่ 11 โครงการปรับปรุงบริเวณราชนาวิลิสมร
  - โครงการที่ 12 โครงการปรับปรุงบริเวณกรมการศาสนาใน
  - โครงการที่ 13 โครงการเปิดมุมมองวัดโพธิ์
  - โครงการที่ 14 โครงการปรับปรุงบริเวณหัวเตียน
  - โครงการที่ 15 โครงการปรับปรุงบริเวณปากคลองตลาด
4. กลุ่มโครงการอื่นๆ ประกอบด้วย
  - โครงการที่ 16 โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณแพรงนรา แพรงกูร และแพรงสรรพศาสตร์
  - โครงการที่ 17 โครงการจัดระเบียบย่านพักอาศัยบริเวณหลังอาคารราชดำเนิน
  - โครงการที่ 18 โครงการสานอเนกประสงค์เพื่อกิจกรรมด้านวัฒนธรรมบริเวณหน้าวัดสุทัศน์ เทพวาราม และศาลเจ้าแม่กวนอิมกรุงเทพมหานคร
  - โครงการที่ 19 โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมย่านการค้าบางลำพู
  - โครงการที่ 20 โครงการจัดทำอุปกรณ์สาธารณูปโภคในกรุงรัตนโกสินทร์

สถานภาพด้านการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

1. การท่องเที่ยว

จากรายงานการศึกษาเบื้องต้น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในระดับภูมิภาคและของประเทศอย่างสูง เนื่องจากมีทรัพยากรสำคัญที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวรูปแบบได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือสถานที่ท่องเที่ยว การ

ท่องเที่ยวทางน้ำ และเทศกาลและงานประเพณี สำหรับประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงสุด เนื่องจากจากพื้นที่โครงการเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ของชาติ มีโบราณวัตถุสถาน และศาสนาสถานอยู่เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ

1.1.1 สถานที่ท่องเที่ยว

ประเภทสถานที่ท่องเที่ยวทั้งหมดจัดเป็นประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา มีจำนวน 22 แห่ง ดังแสดงในรูปที่ 4.1 ที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นในจำนวน 7 แห่ง บริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นนอกจำนวน 11 แห่ง และบริเวณกรุงเทพมหานครจำนวน 4 แห่ง มีรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว จัดแบ่งตามเขตพื้นที่ดังนี้

เขตเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน

(1) พระบรมมหาราชวัง

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง

เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นในตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้

ของท้องสนามหลวง มีตรงข้ามเป็นกระทรวงกลาโหม

ความสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปฐมกษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรี

วงศ์ทรงโปรดฯให้สร้างพระบรมมหาราชวังขึ้นโดยถายทอดแบบแผนการก่อสร้างมาจากพระบรมมหาราชวังเก่าของกรุงศรีอยุธยา มีวัดพระศรีรัตนศาสดารามอยู่ภายในบริเวณวัง ล้อมรอบด้วยกำแพงพระราชวัง ซึ่งมีป้อมหรือบ่อนอยู่เป็นตอนๆ พระบรมมหาราชวังเป็นแหล่งรวมสถาปัตยกรรมอันงดงามและยังเป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีต่างๆ ในปัจจุบัน พื้นที่ภายในพระบรมมหาราชวังกว้างใหญ่ ประกอบด้วย พระที่นั่งและหมู่พระมหามณเฑียร พระมหาปราสาท พระที่นั่งต่างๆ ตลอดจนจวนและอาคารต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน พระที่นั่งไพศาลทักษิณ เป็นต้น รวมโบราณสถานที่สำคัญอยู่ถึง 29 แห่ง ภายในพระบรมมหาราชวังยังเป็นที่ตั้งของศาลาเครื่องราชอิสริยยศและเหรียญกษาปณ์และพิพิธภัณฑ์วัดพระศรีรัตนศาสดารามอีกด้วย

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เป็นสถานที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศและจัดอยู่ในกลุ่มผู้สนใจทุกกลุ่ม เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ลักษณะการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยว เป็นการเยี่ยมชมความงดงามของอาคารสถานที่ การทัศนศึกษา รวมทั้งการเข้าร่วมงานในพระราชพิธีต่างๆ

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ขาดความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว
3. การบดบังจากอาคารริมแม่น้ำเจ้าพระยา และผลกระทบจากอาคารสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นนอกมุมพระบรมมหาราชวัง ด้านทิศตะวันออกติดถนนมหาไชย

ความสำคัญ วัดพระศรีรัตนศาสดารามนี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงโปรดให้สร้างขึ้นพร้อมกับสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ให้เป็นวัดที่สร้างขึ้นในเขตพระบรมมหาราชวังตามแบบวัดพระศรีสรรเพชญ์ สมัยอยุธยาเป็นวัดคู่กรุงไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา ใช้เป็นที่บวชนาคหลวงและประชุมข้าทูลละอองพระบาทถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาและเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปมหาณีนรัตนปฏิมากรหรือพระแก้วมรกต พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของไทย ภายในบริเวณวัดยังมีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ พระอุโบสถหน่อไตร หอพระเชษฐภคินี พระสุวรรณเจดีย์ พระมณฑป หอระฆังศาลาราย พระระเบียง ซึ่งเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องรามเกียรติ์ ปราสาทพระเทพบิดร หอพระนาค พระศรีรัตนเจดีย์ หอพระคันธารราษฎร์พนมหมาก นครวัดจำลอง พระบรมราชสัญลักษณ์ พระไพศาลีพิฆาต พระอัษฎา มหาเจดีย์ และรูปยักษ์วัดพระแก้ว

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เป็นสถานที่สนใจของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ลักษณะการใช้ประโยชน์ เพื่อนำสภพพระแก้วมรกต การทัศนศึกษา การชมความงามจิตรกรรมฝาผนัง การเยี่ยมชมความงามของพระอุโบสถและอาคารสถานที่

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. การประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวอิสระ
3. ที่จอดรถ

(3) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของพระบรมมหาราชวังบนถนนมหาไชย

ความสำคัญ เป็นพระอารามหลวง เดิมชื่อ "วัดโพธาราม" เป็นวัดที่สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อมาพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดให้ปฏิสังขรณ์วัดใหม่และถือเป็นวัดประจำพระองค์ ต่อมาสมเด็จพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดฯ ให้บูรณะวัดใหม่อีกครั้ง และได้นำเอาตำราวิชาการต่างๆ มาจารึกไว้โดยรอบ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนถือได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยสำหรับประชาชนแห่งแรกของไทย สิ่งสำคัญในวัดได้แก่ พระพุทธไสยาสน์องค์ใหญ่ ขนาดยาว 49 เมตร สูง 12 เมตร ซึ่งมีจุดเด่นขององค์พระอยู่ที่พระบาท ซึ่งมีลวดลายประดับมุกเป็นภาพมงคล 108 ประการ สวยงามมาก สิ่งสำคัญอื่นๆ ที่ได้รับความสนใจได้แก่ พระพุทธรูปปฏิมากรซึ่งเป็นพระประธานประดิษฐานภายในพระอุโบสถ พระเจดีย์ซึ่งมีมากมาย และมีลักษณะของศิลปะแบบต่างๆ และรูปปั้น เทวชาติคนทำต่างๆ นอกจากนี้ภายในบริเวณวัดยังเป็นที่ตั้งของโรงเรียนแพทย์แผนโบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เข้าเยี่ยมชมมีทั้งประเภทนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ลักษณะการใช้แหล่งท่องเที่ยว เพื่อนมัสการพระพุทธรูปพระไสยาสน์ การศึกษาตำราด้านการแพทย์แผนโบราณ การเยี่ยมชมอาคารสถานที่ และการรับบริการนวดแผนโบราณ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นิยมมาก

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ด้านความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทราบประวัติของวัดและโบราณสถาน
3. การอนุรักษ์โบราณสถานที่เก่าแก่
4. สิ่งปฏิกูลกึ่งขยะของอาคารสถานที่
5. การต่อเติมหรือซ่อมแซมวัตถุโบราณไม่เหมาะสม
6. ที่จอดรถ

(4) วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม

ประเภท ประวัติศาสตร์
ที่ตั้ง ตั้งอยู่ริมคลองคูเมืองเดิมติดกับด้านเหนือสวนสราญรมย์ อยู่ในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน
ความสำคัญ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรมหาวิหาร วัดนี้เป็นวัดธรรมยุติกวัดแรก ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่ออุทิศถวายพระสมเด็จพระบรมชนกนิกาย วัดนี้ได้รับการปฏิสังขรณ์ในรัชกาลที่ 5 และในรัชกาลที่ 6 ได้โปรดฯ ให้สร้างหอไตรและหอพระจอม ซึ่งมีลักษณะงามแปลกตา คือเป็นแบบปราสาทหอยอดปราสาท ซึ่งสำคัญภายในวัดได้แก่พระวิหารหลวง ซึ่งมีรูปแบบของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมทั้งงดงาม ภายในมีภาพจิตรกรรมฝาผนังรูปพระราชนิพนธ์สิบสองเดือน และสุริยปราศรัย ในสมัยรัชกาลที่ 4 ปราสาทหอยอดปราสาทและปราสาทเจดีย์ ซึ่งเป็นเจดีย์ก่ออิฐถือปูนภายนอกประกอบด้วยหินอ่อนทั้งหมด นอกจากนี้ภายในยังเป็นที่ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวด้วย

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้มาเยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ลักษณะการใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิบัติธรรม การนมัสการพระพุทธรูปทัศนศึกษา การชมภาพสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนัง

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ด้านความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. การจัดเขตพื้นที่ท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อมิให้รบกวนกิจกรรมของสงฆ์
3. สถานที่จอดรถ

(5) ศาลหลักเมือง

ประเภท ประวัติศาสตร์
ที่ตั้ง เป็นศาลตั้งอยู่บริเวณตรงข้ามกับพระบรมมหาราชวัง ทางมุขทิศตะวันออก อยู่ในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญ เป็นที่ประดิษฐานเสาหลักเมืองของกรุงเทพมหานคร นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญของคนไทย โดยแสดงถึงประเพณีอันเก่าแก่ของชาติในการสร้างบ้านแปงเมือง ซึ่งต้องมีการฝังเสาหลักเมืองบรรจุดวงชะตาของกรุงเทพมหานครไว้ภายในเสาหลักเมือง ที่เห็นในปัจจุบันนี้เป็นเสาที่สร้างใหม่แทนของเดิมที่ชำรุด ทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์สูง 108 นิ้ว ฐานเป็นแท่นกว้าง 70 นิ้ว อยู่ในอาคารยอดปราสาทภายในบริเวณมีเทวรูปเจ้าพ่อสำคัญ 5 องค์ คือ เทพารักษ์เจ้าพ่อหอกทอง พระเลื้อเมือง พระทรงเมือง เจ้าพ่อเจตคุปต์ และพระกาฬชัยศรี ศาลหลักเมืองนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวไทย และภายในยังมีบริเวณที่จัดไว้สำหรับกรำละครแก้บนอีกด้วย

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้มาเยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยเพื่อการเคารพสักการะเสาหลักเมืองและเทวรูปเจ้าพ่อ และการเยี่ยมชมอาคารสถานที่

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ขาดการจัดความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. ที่จอดรถไม่เพียงพอ
3. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว

(6) วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน ตั้งอยู่ริมสนามหลวง

ถนนหน้าพระธาตุ

ความสำคัญ เป็นวัดโบราณตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อ "วัดสลัก" ตั้งสำคัญภายในวัด

ได้แก่ พระมณฑป ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานเจดีย์ทอง บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระอุโบสถ และพระวิหาร พระปราสาทและพระเจดีย์ราย วิหารไพสิฐลังกา และตำหนักสมเด็จพระสังฆราช วัดนี้เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยสงฆ์ชื่อ "มหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย" และเป็นที่พักพิง คึกษาพระพุทธรูปค่าสนับพระอภิธรรม ตำรายา เป็นที่ทำบุญ ทำทานและที่สำคัญทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และวันพระจะมีคนมาทำบุญ และเดินซื้อของราคาถูกๆ ของกินและของใช้แบบง่ายๆ ราคาถูกแทบทุกชนิด รวมถึงของเก่าและพระเครื่อง ดังนั้น วัดนี้จึงเป็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาและเป็นสถานที่ที่จำลองเอาชีวิตแบบต่างๆ ของคนไทยเอาไว้ให้เห็น

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย มีกิจกรรมสักการะบรมสารีริกธาตุ การศึกษาพระศาสนา การเยี่ยมชมอาคารสถานที่และซื้อขายสินค้าในวัดหยุด เสาร์-อาทิตย์และวันพระ บริเวณวัดเป็นที่จอดรถสำหรับผู้มาซื้อสินค้าบริเวณรอบวัด

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ความพลุกพล่าน แออัดด้วยกิจกรรมต่างๆ มีผลกระทบต่อกิจกรรมของสงฆ์ และการศึกษาของโรงเรียนวัดมหาธาตุ และมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
3. ความแออัดของกลุ่มอาคารและสิ่งก่อสร้างเพิ่มเติมจนอาจทำลายภูมิสถาปัตยกรรมของกลุ่มโบราณสถาน
4. ขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาของวัดสลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การบดบังของอาคารร้านค้าบริเวณท่าพระจันทร์เมื่อมองจากแม่น้ำเจ้าพระยา

(7) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน ตั้งอยู่ตรงข้ามสนามหลวง ตัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือทางฝั่งตะวันตกของถนนหน้าพระธาตุ

ความสำคัญ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครเป็นโบราณสถานที่สำคัญ ตั้งอยู่ใน

บริเวณพระราชวังบวรสถานมงคล ซึ่งเคยเป็นวังหน้าหรือที่ประทับของกรมพระราชวังบวรสถานมงคล ซึ่งเป็นตำแหน่งพระมหากษัตริย์ มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงรัชกาลที่ 5 จึงโปรดให้ยุบ และโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งตำแหน่งสยามมกุฎราชกุมารแทน ภายในบริเวณประกอบด้วยหมู่พระที่นั่ง และตึกต่าง ๆ ได้แก่ พระที่นั่งพุทธไสยวรรคซึ่งปัจจุบันเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปองค์ พระที่นั่งอิสริยยศราชานุสรณ์ ซึ่งเคยเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและมีการจัดแสดงเครื่องใช้ต่าง ๆ ของพระองค์ ตึกนักแดง นอกจากนี้ ได้แก่ พระที่นั่งศิวโมกษพิมาน พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย หมู่พระวิมาน และอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ ภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร แบ่งการจัดแสดงเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือการจัดแสดงประวัติศาสตร์ชาติไทย การจัดแสดงวิวัฒนาการของศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย และการจัดแสดงด้านประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์วิทยา อันได้แก่ ศิลปะ โบราณวัตถุที่สลายงม รวมทั้งราชรถโบราณ ที่ใช้ในพระราชพิธีต่างๆ

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมมีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้แก่ การจัดแสดงในส่วนของพิพิธภัณฑสถาน และสถานที่ที่เป็นอาคารสถานที่ เนื่องจากเป็นโบราณสถานที่สำคัญแห่งหนึ่ง

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ขาดความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์
3. ที่จอดรถไม่เพียงพอ
4. สถานที่เริ่มคับแคบไม่เพียงพอจึงเกิดความแออัดในช่วงที่มีผู้เข้าชมจำนวนมาก

เขตรัตนโกสินทร์ชั้นนอก

(1) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตั้งอยู่ใกล้

กระทรวงมหาดไทย ด้านตะวันออกจรดถนนเฟื่องนคร ด้านตะวันตกจรดถนนอัษฎางค์ ริมคลองหลอด ด้านเหนือจรดถนนราชบพิธ และด้านใต้จรดคลองวัดราชบพิธ

ความสำคัญ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ก่อสร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปนันทราช ลักษณะของศิลปะส่วนใหญ่ในการก่อสร้างจะได้รับการผสมผสานกันระหว่างตะวันตกกับแบบศิลปะไทยมีความงดงาม สิ่งสำคัญภายในวัดในเขตพุทธาวาส มีปูชนียวัตถุตั้งอยู่บนไพทียกสูง ปูหิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ่อน ได้แก่ พระอุโบสถ พระเจดีย์ วิหารมุข วิหารคด และศาลาราย ทั้งหมดอยู่ในวงกำแพงสูงราว 1 เมตร
ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบลายเบญจรงค์ ซึ่งพระอาจารย์แดง ช่างเขียนมีชื่อในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นผู้ออกแบบ
ลายแล้วส่งไปทำกระเบื้องเคลือบ ณ เมืองจีน นำเข้ามาประดับ สิ่งที่น่าสนใจอีกส่วนหนึ่งภายในวัด ได้แก่
บ้านประตูและหน้าต่างของพระอุโบสถที่มีลายลงรักประดับมุกเป็นรูปของตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ต่างๆ สวยงามมาก

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว มีผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นชาวไทย เป็นลักษณะการเยี่ยมชมมุข
เนียสถาน ในบริเวณวัดมีความสงบร่มเย็น

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบ
3. ที่จอดรถ

(2) วัดสุทัศนเทพวราราม

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ที่หน้าถนนบำรุงเมืองและถนนศิริพงษ์ตรงข้ามศาลาว่าการ

กรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มรัตนโกสินทร์ชั้นนอก

ความสำคัญ เป็นวัดที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 และมาเจริญสมบูรณ์ในสมัยรัชกาลที่ 3

และได้รับการปฏิสังขรณ์ในรัชกาลที่ 5 เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรณมหวิหาร สิ่งที่น่าสนใจภายใน
วัดได้แก่ พระวิหารซึ่งถ่ายแบบมาจากวัดมิ่งมงคลพิตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายในมีจิตรกรรมฝา
ผนังสวยงาม พระพุทธรูปต่างๆ เช่น พระศรีศากยมุนีที่ขลุ่ยมาจากนครศรีไชยบุรี พระเศวตมุนี ซึ่งนำกลองผืน
มาหลอมเป็นพระพุทธรูป นอกจากนี้ยังมีศิลปกรรมชั้นเยี่ยมทางด้านการแกะสลักในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์
โดยเฉพาะบานประตูที่เป็นฝีมือของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ซึ่งปัจจุบันนำไปเก็บ
รักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดนี้ได้รับการยกย่องว่ามีลวดลายผนังได้สัดส่วนงดงามที่สุด

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว มีผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย มีกิจกรรมเกี่ยวกับ
การปฏิบัติธรรม การชมความงดงามของอาคารสถานที่ และภาพจิตรกรรมฝาผนัง

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ผลกระทบจากอาคารสูงต่อภูมิทัศน์ของโบราณสถาน
2. การเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมอย่างจริงจัง
3. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ

(3) เทวสถาน

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มรัตนโกสินทร์ชั้นนอกตั้งอยู่ที่ถนนบ้านดินสอ

ความสำคัญ เทวสถาน หรือที่เรียกกันว่าโบสถ์พราหมณ์นี้ พระบาทสมเด็จพระพุทธ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดให้สร้างขึ้นพร้อมกับการเริ่มประเพณีการพระราชพิธีขึ้นชิงช้า เป็นอาคารก่ออิฐ ถูปูน 3 หลัง ต่อมาเมื่อเลิกพิธีไล่ชิงช้า เทวสถานแห่งนี้ยังใช้ทำพิธีทางศาสนาพราหมณ์อยู่ ปัจจุบันได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน โดยมีสิ่งสำคัญคือโบสถ์และโบราณวัตถุสถานภายในเทวสถาน

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย เน้นกิจกรรมการสักการะบูชาองค์เทวะ

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบประวัติและความสำคัญ
3. การจำลองการแสดงพิธีขึ้นชิงช้า

(4) เสาชิงช้า

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก อยู่บนถนนบำรุงเมือง หน้าศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญ ศาลาพราหมณ์มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตชาวไทยอยู่มาก จึงได้มีการประกอบพิธีทางศาสนาด้วยกันอยู่เสมอ เสาชิงช้าเดิมสร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 ใน พ.ศ. 237 หน้าเทวสถาน เพื่อให้ประกอบในพระราชพิธีชิงช้าซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมปวายหรือวันขึ้นปีใหม่ของพราหมณ์ ต่อมาได้ย้าย เสาชิงช้าจากหน้าเทวสถานมาไว้ยังที่ตั้งปัจจุบัน ภายหลังจาก บริษัท หลุยส์ ที เลียวไนน์แอส จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทค้าไม้ได้อุทิศไม้สักเพื่อ ให้ทำการจัดสร้างแทนของเก่าในสมัยรัชกาลที่ 6 และทำการซ่อมใหญ่เมื่อ พ.ศ. 2502 เสาชิงช้านี้มีส่วนสูง 21.15 เมตร

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เป็นเส้นทางผ่านของนักท่องเที่ยว มีการถ่ายภาพเป็นที่ระลึก เป็นบริเวณที่มีสถานกว้างจึงเป็นจุดชมทัศนียภาพโดยรอบ

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. เป็นจุดที่มีवादยานสัญจรมากและเร็ว เป็นอุปสรรคต่อการพักผ่อน
2. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
3. การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยว

(5) วัดเทพธิดาราม

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก อยู่บนถนนมหาไชย ทางฝั่งตะวันตก อยู่ถัดลงมาจากราชันดีดาราม

ความสำคัญ เป็นวัดที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่ พระอุโบสถ พระวิหาร เป็นศิลปะสมัยรัชกาลที่ 3 คือ ก่อทรงแบบจีนมีเสาดำไล้เคลือบรอบหน้าบันปูนปั้นประดับกระจกและกระเบื้องเคลือบ พระปราสาททิศทั้งสี่ เป็นฝีมือช่างในสมัยรัชกาลที่ ๒ุชบกที่รองรับพระประธานภายในโบสถ์ที่ประดิษฐานอย่างสวยงาม และที่ผนังพระอุโบสถมีภาพเขียนเป็นรูปพุ่มข้าวบิณฑ์แบบอย่างในรัชกาลที่ 3 นอกจากนี้ ที่วัดนี้ระหว่าง พ.ศ. 2383-2385 เคยเป็นที่พำนักของสุนทรภู่กวีเอกแห่งกรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คนโกสินทร์ เมื่อคราวบวชเป็นพระภิกษุ ปัจจุบันยังมีกุฏิหลังหนึ่งเรียกว่า "บ้านกวี" เปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ให้เข้าชม

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย มีสิ่งดึงดูดใจคือ พระวิหารที่มีศิลปแตกต่างไปจากวัดอื่น

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ขาดการจัดความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยว
3. ที่จอดรถ

(6) วัดมหรณพาราม

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ที่ถนนบ้านตะนาวเป็นแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก

ความสำคัญ เป็นวัดที่กรมหมื่นอุดมรัตนรังษี พระโอรสในรัชกาลที่ 3 ทรงสร้างเมื่อ

พ.ศ. 2393 และสำเร็จลงในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงสร้างเจดีย์หลังพระอุโบสถ และเชิญพระบรมธาตุไปบรรจุไว้ภายในวิหารเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปหล่อสมัยสุโขทัยเรียกว่า "หลวงพ่อร่วง" พระวิหารและพระอุโบสถ บริเวณหน้ามุขประดับด้วยเครื่องกระเบื้องสีและงานเบญจรงค์ ตรงกลางทำเป็นรูปมังกร กรอบประตู หน้าต่าง ลงรัก ปิดทองประดับกระจกสีต่างๆ วัดมหรณพาราม เคยเป็นสถานที่ที่ทดลองจัดตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับสามัญชนในรัชกาลที่ 4 ปัจจุบันวัดนี้เป็นโบราณสถาน "หลวงพ่อร่วง" และเจดีย์องค์ใหญ่หลังพระอุโบสถและวิหาร

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อมาสักการะหลวงพ่อร่วง การชมโบราณสถาน

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว
3. การจัดพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยว

(7) วัดราชนิตดารามวรวิหาร

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก อยู่บนถนนมหาไชย

(ตรงข้ามกับป้อมมหากาฬ)

ความสำคัญ เป็นวัดที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 มีลักษณะเด่นที่เป็นการสร้างธรรม

เจดีย์ปราสาทแทนการสร้างพระเจดีย์ โดยสร้างเป็นโลหะปราสาท (นับเป็นแห่งที่ 3 ของโลก) มีความสูง 36 เมตร ประกอบด้วย เจดีย์ล้อมรอบ 37 องค์ เพื่อให้เท่ากับ "โพธิปักขัยธรรม 37 ประการ" ปัจจุบันโลหะปราสาทที่วัดนี้เป็นเพียงแห่งเดียวในโลกที่เหลืออยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีจุดดึงดูดใจอยู่ที่
โลหะปราสาท และการเปิดโล่งของมูมถนนวนราชดำเนินด้านโรงหนังเฉลิมไทย ทำให้ทัศนียภาพบริเวณนี้
กลายเป็นจุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากขึ้น

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. การจัดพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวหรือการผสมผสานระหว่างกิจกรรมของสงฆ์กับการ
พักผ่อน
2. การจัดความเชื่อมโยง
3. การประชาสัมพันธ์
4. ที่จอดรถ

(8) วัดบวรนิเวศวิหาร

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตั้งอยู่ระหว่างถนน
ตะนาวกับถนนพระสุเมรุ ตรงข้ามย่านสิบสามห้าง บางลำพู

ความสำคัญ เป็นอารามหลวงชั้นเอกนิกายธรรมวาทินทร เดิมเป็นวัดโบราณชื่อ "วัดใหม่"
ต่อมาได้รับการสถาปนาใหม่เป็นวัดบวรนิเวศวิหารในรัชกาลที่ 3 วัดนี้เป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 รัชกาลที่ 6 รัชกาลที่ 7 และรัชกาลปัจจุบันเมื่อคราวทรงผนวช ตั้งสำคัญภายในวัดได้
แก่ พระอุโบสถ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหินทราย ภายในพระอุโบสถมีภาพเขียนฝีมือขจรอินโข่ง จิตรกร
เอกสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น หอไตร ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระไตรปิฎก พระเจดีย์ พระวิหาร พระตำหนัก
ปั้นหย่า ซึ่งเป็นที่ประทับของรัชกาลที่ 4 และเจ้านายหลายพระองค์ขณะทรงผนวช พระตำหนักเพชร
ปัจจุบันใช้เป็นที่จัดแสดงพิพิธภัณฑ์ ซึ่งเคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ทำกิจกรรมทาง
ศาสนา การนมัสการพระพุทธรูปหินทราย ชมภาพเขียนในพระอุโบสถ และกางเขนเชื่อมความงามของศิลปะ
โบราณสถาน

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. ความแออัดของยวดยานและประชาชน เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งการค้าย่านบางลำพู
3. ภายในวัดเป็นที่จอดรถจึงยังเพิ่มความแออัด
4. การประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว

(9) หอศิลป์แห่งชาติ

ประเภท วัฒนธรรม

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตั้งอยู่ที่ถนนเจ้าฟ้า เชียง
สะพานพระปิ่นเกล้า มีตรงข้ามโรงละครแห่งชาติ

ความสำคัญ อาคารซึ่งเป็นหอศิลป์แห่งชาตินี้ เดิมชื่อ "โรงกษาปณ์สิทธิการ" ในสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัชกาลที่ 5 ซึ่งใช้เป็นที่ผลิตเหรียญกษาปณ์เรื่อยมา จนภายหลังโรงกษาปณ์ย้ายที่ทำการใหม่และกรมศิลปากรมีโครงการตั้งหอศิลป์แห่งชาติ กรมธนารักษ์จึงมอบอาคารตึกนี้ให้เป็นที่ทำการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์เป็นศูนย์รวบรวมและจัดแสดงผลงานศิลปะทั้งแบบประเพณีไทยโบราณ และแบบสากลร่วมสมัยของศิลปินมีชื่อเสียงของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันเพื่อให้ประชาชนเข้าชมและศึกษาวิจัย นอกจากนี้ยังมีภาพเขียนสีน้ำมันมีพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ตั้งแสดงอยู่ด้วย

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เน้นการชมผลงานศิลปะต่างๆ

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ที่จอดรถ
2. ความสะดวกเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
3. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้เข้าชม

(10) วัดชนะสงคราม

ประเภท ประวัติศาสตร์
ที่ตั้ง ตั้งอยู่บริเวณถนนจักรพงษ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก
นอก
ความสำคัญ เป็นวัดโบราณมีมาก่อนสร้างกรุงเทพฯ เดิมเรียกว่า วัดกลางนา กล่าวกันว่าเมื่อกรมพระยาวังบูรพาจารย์เสด็จขึ้นครองราชย์ที่พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ แล้วทรงย้ายมาประทับที่พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ และโปรดให้สร้างพระอุโบสถขึ้นใหม่และนำของพระองค์ลงยันต์คลุมถวายพระประธานในพระอุโบสถ รวมทั้งแม่ทัพนายกองด้วย เพื่อเป็นพุทธบูชา รัชกาลที่ 1 จึงทรงพระราชทานนามว่า "วัดชนะสงคราม" และให้เป็นวัดฝ่ายรามัญ เพื่อเทิดเกียรติทหารชาวรามัญที่ทำการรบกับทหารไทยจนได้ชัยชนะถึง 3 ครั้ง วัดชนะสงครามเป็นโบราณสถานแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร มีสิ่งที่น่าสนใจคือพระอุโบสถ ซึ่งมีหน้าบันเป็นรูปนารายณ์ทรงครุฑล้อมรอบด้วยเศวตฉัตร ปิดทองงดงาม รวมทั้งใบเสมาที่สลักเป็นรูปพระนารายณ์ทรงครุฑเช่นกัน และเจดีย์ 4 องค์ ตรงมุมกำแพงพระอุโบสถซึ่งเป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นชาวไทย มีกิจกรรมเพื่อสักการะพระพุทธรูป และชมความงดงามของพระอุโบสถ

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ความสะดวกเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. ผลกระทบจากอาคารสูงต่อทัศนียภาพ
3. ที่จอดรถ
4. การประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยว

(11) ป้อมพระสุเมรุ

ประเภท ประวัติศาสตร์
ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตั้งอยู่บริเวณถนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถนนพระอาทิตย์และถนนพระสุเมรุเชื่อมต่อกัน ด้านขวาของป้อมเป็นคลังสินค้าของบริษัท ศรีมหาราช ด้านซ้ายเป็นคลังของโรงพิมพ์คุรุสภา ถนนพระสุเมรุ

ความสำคัญ ป้อมพระสุเมรุ สร้างในรัชกาลที่ 1 เป็นป้อมก่ออิฐถือปูนทรงแปดเหลี่ยม หน้าออกgrimคลองบางลำพู ลักษณะเป็นป้อม 3 ชั้น มีบันไดขึ้นป้อมจากด้านในกำแพง 3 บันได มีเชิงเทิน และแผงป็น ป้อมชั้นล่างแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยมีกำแพงใบเสมาชนิดปลายแหลมกั้นระหว่างผนังป้อมชั้นล่าง และชั้นบนมีประตูออกไปสู่ส่วนหน้าของป้อม ส่วนหน้าของป้อมชั้นล่างนี้กำแพงมีใบเสมาชนิดเหลี่ยมขนาดใหญ่ แต่ละเสมาเจาะช่องตีงาหรือกากบาทเล็กๆ หลายช่อง ป้อมชั้นที่ 2 มีบันไดทางขึ้นอยู่ทางส่วนหลังของป้อม 1 บันได กำแพงของป้อมชั้นที่สองมีใบเสมาชนิดปลายแหลม ต่ำจากใบเสมาลงมาเจาะเป็นช่องโค้งปลายแหลม (Pointed arch) ด้านละ 4 ช่อง และยังมีช่องตีงาเล็กๆ เรียงสลับหว่างกันอีก 3 แถว ตรงกลางป้อมก่อผนังแบ่งเป็นห้องๆ รวม 38 ห้อง เพื่อเก็บกระสุนดินดำและอาวุธ ส่วนนกรอบรูปเจ็ดเหลี่ยม และหลังคาป้อมได้พังทลายไประหว่างรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 7 ในปีพุทธศักราช 2534 กรมศิลปากรได้บูรณะขึ้นใหม่ เนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี โดยอาศัยรูปถ่ายของเดิมครั้งรัชกาลที่ 5 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนป้อมพระสุเมรุพร้อมด้วยปราการเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ กรุงเทพมหานคร กำลังดำเนินการปรับปรุงบริเวณพื้นที่โดยรอบโดยจัดทำเป็นสวนสาธารณะ

การใช้ประโยชน์ด้านกรท่องเที่ยว เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวเดินทางผ่าน แต่เนื่องจากยังขาดแคลนบริการโดยเฉพาะที่จอดรถ และความพร้อมในการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม จึงยังไม่มียกท่องเที่ยวเข้าชม ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ยังไม่เปิดให้เข้าชม
2. ที่จอดรถ
3. การรักษาความสะอาด

กลุ่มฝั่งธนบุรี ตรงข้ามเกาะรัตนโกสินทร์

(1) วัดกัลยาณมิตร

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มฝั่งธนบุรี ตรงข้ามเกาะรัตนโกสินทร์ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ปากคลองบางกอกใหญ่ฝั่งใต้

ความสำคัญ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 โดยพระราชสุภาวดีเจ้ากรมพระสุรัสวดีกลางเป็นผู้อุทิศบ้านและซื้อเพิ่มเติมสร้างขึ้นเป็นวัด เมื่อปี พ.ศ. 2308 และรัชกาลที่ 3 ทรงสร้างพระวิหาร และพระประธานเป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ชื่อ "พระพุทธรไตรรัตนนายก" ด้วยมีพระประสงค์จะให้เหมือนกรุงเก่า คือมีพระโตอยู่นอกกำแพงเมือง ข้างเช่น วัดพนัญเชิง นอกจากนี้ภายในวัดยังมีศิลปะที่สำคัญเป็นชั้นมาแก่ เช่น พระวิหารซึ่งมีขนาดใหญ่ หน้าบันสลักลายดอกไม้ ประดับกระจกและกระเบื้องเคลือบ พระวิหารเล็ก ซึ่งมีจิตรกรรมฝาผนัง และบานประตู ภาพทวารบาลลงรักปิดทองสวยงาม พระอุโบสถ และศิลปะแบบจีนที่ช่างไทยได้ส่งแบบและขนาดไปผลิตที่เมืองจีน ได้แก่ เสาหินสลักลวดลาย และเจดีย์เหลี่ยม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยมีสิ่งดึงดูดใจเพื่อชมวิหารซึ่งมีลักษณะพิเศษและการสักการบูชาพระพุทธรูป

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ
2. สิ่งอำนวยความสะดวก
3. การเปิดรับนักท่องเที่ยว

(2) วัดอรุณราชวราราม

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มฝั่งธนบุรี ตรงข้ามเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาบนถนนอรุณอมรินทร์ ติดกับกองทัพเรือ

ความสำคัญ เดิมเป็นวัดโบราณสร้างแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา ต่อมาได้รับการปฏิสังขรณ์ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีและมีการสร้างพระอุโบสถ พระปรางค์ในสมัยรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 3 และปฏิสังขรณ์ในรัชกาลที่ 5 และทรงสถาปนาเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร ใน พ.ศ. 2452 และเสด็จพระราชดำเนินทอดผ้าพระกฐินด้วยพระยานพยุหยาตราทางชลมารคเป็นครั้งแรก ต่อมาในสมัยรัชกาลปัจจุบันได้โปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดพระราชพิธีขึ้นชั้นหลายครั้งในโอกาสสำคัญ สิ่งสำคัญภายในวัดได้แก่ พระปรางค์ซึ่งเป็นโบราณสถานที่สำคัญและสวยงาม เป็นสัญลักษณ์ในการเผยแพร่การท่องเที่ยวของประเทศ ที่รู้จักกันดี นอกจากนี้ ได้แก่ พระอุโบสถ พระวิหาร พระมณฑปและรูปปั้นยักษ์

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเข้าเยี่ยมชมทั้งประเภทชาวไทยและชาวต่างประเทศ ลักษณะการเยี่ยมชมเพื่อสักการบูชาพระปรางค์โบราณสถาน ตลอดจนกิจกรรมทัศนียภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาและพื้นที่โดยรอบเมื่อมองจากองค์พระปรางค์

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวฝั่งกรุงเทพมหานคร
2. ทหารเรือ
3. การเข้าถึงโดยทางรถทำได้ลำบาก
4. การให้บริการนักท่องเที่ยว

(3) วัดระฆังโฆสิตาราม

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มฝั่งธนบุรี ตรงข้ามเกาะรัตนโกสินทร์ อยู่ริมฝั่ง

ความสำคัญ เป็นวัดเก่าตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อวัดบางหว้าใหญ่แล้วเปลี่ยนมาเป็นชื่อ "วัดระฆัง" ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยอาจถือเอาเหตุจากการขุดพบระฆังโบราณใบใหญ่ภายในวัดนี้ และรัชกาลที่ 1 ได้ทรงขอไปไว้ที่หอระฆังในวัดพระศรีรัตนศาสดารามและโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นใหม่ 5 ลูก สิ่งสำคัญภายในวัดที่น่าชมได้แก่ พระปรางค์ ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมแบบรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่สวยงามมาก พระอุโบสถซึ่งมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่องราวของทศชาติในมหานิบาตชาดก และหอพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นโบราณสถานชั้นเอก เดิมเคยเป็นตำหนักของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อทรงดำรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งเป็นพระราชวรินทร์ สมัยกรุงธนบุรี ภายในหอพระไตรปิฎกมีภาพเขียนฝีมือพระอาจารย์นาค ซึ่งเป็นช่างฝีมือศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ 1

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่เป็นชาวไทยโดยมีสิ่งดึงดูดใจจากพระปรางค์ พระอุโบสถ และจิตรกรรมฝาผนัง

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว เส้นทางเข้าวัดโดยทางรถยนต์ มีซอยแคบ ไม่สะดวกต่อการเดินทาง ด้วยรถบรรทุกขนาดใหญ่ และยังไม่มีกำหนดเส้นทางจัดนำเที่ยวให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

(4) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี

ประเภท ประวัติศาสตร์

ที่ตั้ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มฝั่งธนบุรีที่มีความเกี่ยวเนื่องกับกลุ่มเกาะรัตนโกสินทร์ ตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อย ตรงข้ามสถานีรถไฟธนบุรี

ความสำคัญ เป็นที่ใช้เก็บเรือที่ใช้ในพระราชพิธีต่างๆ ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี ถึงกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะเรือที่ใช้ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันได้แก่ เรือพระที่นั่งศรีสุพรรณหงษ์ เรืออนันตนาคราช เป็นต้น เรือเหล่านี้เป็นเรือชุดทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงรูปภาพกระบวนเรือและเครื่องใช้ประจำเรืออีกด้วย

การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวของทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ การเยี่ยมชมเรือที่ใช้ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

1. การแสดงเพื่อจำลองพระราชพิธี
2. การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
3. เรื่องราวเกี่ยวกับเรือและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

1.1.2 การท่องเที่ยวทางน้ำ

การท่องเที่ยวทางน้ำเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญอย่างหนึ่งเกิดจากลักษณะของพื้นที่โครงการและบริเวณโดยรอบเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำลำคลอง อันเป็นเส้นทางคมนาคมแต่โบราณ สองฝั่งลำน้ำจะเป็นที่ตั้งบ้านเรือน กิจกรรมการดำรงชีวิตของประชาชนจึงมีความเกี่ยวข้องผูกพันกับลำน้ำอันมีภาพลักษณ์เป็นแบบ "เมืองเวนิซตะวันออก" พื้นที่นี้จึงมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวทางน้ำมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากนิยมนั่งเรือล่องไปตามแม่น้ำลำคลอง สิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางคือบรรยากาศของลำน้ำวิถีชีวิตของประชาชนที่อยู่ริมน้ำ และกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งความงดงามของสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุสถาน และศาสนสถานสองฝั่งคลอง นอกจากนี้พื้นที่โครงการมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวทางน้ำ เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทาง เพราะเป็นแหล่งท่าเรือสำหรับบริการท่องเที่ยวทางน้ำ 4 ท่าคือท่าเรือพระอาทิตย์ ท่าเรือพระปิ่นเกล้า ท่าเรือมหาสาร และท่าเรือท่าช้าง การใช้ท่าเรือเหล่านี้เป็นจุดที่เชื่อมโยงการใช้แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการ

เส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงจากท่าเรือโอเรียนเต็ลถึงท่าบ้านนนทบุรีและเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางของเส้นทางต่างๆ เส้นทางที่สำคัญได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เส้นทางคลองชักพระถึงคลองบางกอกใหญ่
- เส้นทางคลองบางหลวงเชื่อมต่อกับคลองบางกอกใหญ่
- เส้นทางคลองบางกอกน้อย (เข้าคลองลัดตะกั่ว) ถึงคลองบางเชือกหนัง
- เส้นทางคลองมอญตลอดสาย

1.1.3 เทศกาลและงานประเพณี

งานเทศกาลและงานประเพณีที่จัดขึ้นในพื้นที่โครงการที่สำคัญและมีผลต่อการท่องเที่ยวมีดังนี้

- 1) งานว่าวสนามหลวง จัดขึ้นประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนเมษายน ณ บริเวณท้องสนามหลวง
- 2) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จัดขึ้นในราวเดือนพฤษภาคมของทุกปี
- 3) ประเพณีใส่บาตรดอกไม้จัดขึ้นในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 (วันเข้าพรรษา) ณ วัดบวรนิเวศวิหาร

1.2 ตลาดการท่องเที่ยว

ภาพรวมตลาดการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร

1.2.1 จำนวนนักท่องเที่ยว

กรุงเทพมหานครเป็นตลาดการท่องเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดของประเทศในปี

พ.ศ. 2533 กรุงเทพมหานคร มีส่วนแบ่งตลาดผู้เยี่ยมชม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.52 ของจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2533 มีผู้มาเยี่ยมชมจำนวน 17.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 68.9 และชาวต่างประเทศจำนวน 5.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 31.1 ส่วนแบ่งตลาดของชาวต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่สำหรับผู้เยี่ยมชมชาวไทยมีการเพิ่มในอัตราที่ต่ำกว่า จึงมีส่วนแบ่งการตลาดในสัดส่วนที่ต่ำลง

1.2.2 แหล่งที่มาของผู้เยี่ยมชม

ชาวไทย - ผู้เยี่ยมชมกรุงเทพมหานคร ชาวไทยมาจากทุกภูมิภาคของประเทศ จากข้อมูลผู้เยี่ยมชม ชาวไทยที่เดินทางมากรุงเทพมหานครปรากฏว่ามาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือคิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุดร้อยละ 23.85 รองลงมา คือภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ และภาคกลาง จำนวนผู้มาเยี่ยมชมที่กล่าวนี้รวมถึงประชากรที่ย้ายถิ่นด้วย จึงมีข้อสังเกตว่าจำนวนผู้มาเยี่ยมชมจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนมาก

ชาวต่างประเทศ - แหล่งที่มาของผู้มาเยี่ยมชมกรุงเทพมหานคร พิจารณาจากข้อมูลผู้เดินทางมาลงที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ปรากฏว่าเป็นผู้มาเยี่ยมชมจากประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออก และแปซิฟิก คิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 50.9) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มยุโรป (ร้อยละ 29.5) กลุ่มอเมริกา (ร้อยละ 9.3) และกลุ่มตะวันออกกลาง (ร้อยละ 3.1) นอกจากนี้เป็นกลุ่มอื่นๆ (ร้อยละ 7.3)

แนวโน้มตลาดการท่องเที่ยว จำนวนผู้มาเยี่ยมชมกรุงเทพมหานคร ทั้งประเภทชาวไทยและชาวต่างประเทศจากสถิติระหว่างปี พ.ศ. 2530-2533 ปรากฏว่าในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่นั้นเป็นชาวไทยมีแนวโน้มลดลง (เฉลี่ยร้อยละ 9.82) ต่อปี แต่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ 9.84) ต่อปี รายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 3.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 บริการด้านที่พัก

พื้นที่โครงการมีแหล่งให้บริการด้านที่พักแรมอยู่ 2 ประเภท คือประเภทโรงแรม และบ้านเช่าพักชั่วคราว บริการที่พักทั้งหมดอยู่ในเขตพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ที่พักแรมประเภทโรงแรมมีอยู่ประมาณ 3 แห่ง โรงแรมรัตนโกสินทร์มีขนาดใหญ่ที่สุด ส่วนประเภทบ้านพักชั่วคราวหรือเกสต์เฮาส์ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการมีจำนวน 96 แห่ง

1.4 สรุปประเด็นสำคัญจากการศึกษา

พื้นที่โครงการมีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ การพัฒนาการท่องเที่ยวยังมีลักษณะเกิดขึ้นเฉพาะแหล่งยังไม่สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ มีสาเหตุเนื่องจากปัญหาการจราจร สิ่งอำนวยความสะดวก และการถืออำนาจต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นสามารถสรุปประเด็นสำคัญและปัญหาได้ดังนี้

1.4.1 รัฐบาล โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยว พื้นที่โครงการตั้งอยู่ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

1.4.2 ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นประเภทแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจัดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ท่องเที่ยวและชมแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ

1.4.3 ด้านตลาดการท่องเที่ยวเป็นตลาดของทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

1.4.4 ด้านการบริการการท่องเที่ยว เป็นแหล่งให้บริการด้านที่พักอยู่บ้างแต่ถูกจำกัดด้านการขยายตัว นอกจากนี้ยังมีภัตตาคาร ร้านอาหาร ของที่ระลึกและเรือสำหรับนักท่องเที่ยวทางน้ำที่สำคัญที่สุดในกรุงเทพมหานคร

1.4.5 แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อการสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ มีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการ ควรกำหนดให้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การท่องเที่ยวได้มีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์แหล่งประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของเกาะรัตนโกสินทร์ และเพื่อให้การท่องเที่ยวได้มีส่วนช่วยเชิดชูและรักษาชื่อเสียงที่ดั่งงามของประเทศชาติ
2. การพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว โดยใช้พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์เป็นพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง แบ่งโครงข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็น 3 โครงข่าย ดังนี้

- โครงข่ายที่ท่องเที่ยวโดยวัดเส้นทางท่องเที่ยวด้วยทางเดินเท้าในลักษณะ "เดินชมกรุง"
- โครงข่ายที่ท่องเที่ยวชมการท่องเที่ยทางน้ำ
- โครงข่ายการท่องเที่ยวทางน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การพัฒนาบริการการท่องเที่ยว โดยเน้นจัดให้มีที่จอดรถอย่างเพียงพอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่และสื่อ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว
4. การจัดเขตพื้นที่ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการป้องกันมิให้การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ของแหล่ง
5. จัดให้มีขงคักรควบคุมดูแลการซ่อมแซม โบราณสถาน โบราณวัตถุ

2. สิ่งแวดล้อม

การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมในชั้นนี้เพื่อทราบสภาพสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในพื้นที่ศึกษาทางด้านคุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ และเสียง เป็นต้น

2.1 คุณภาพน้ำ

พื้นที่โครงการประกอบด้วยแม่น้ำและคูคลองไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาและคูคลองที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ คลองคูเมืองเดิม คลองรอบกรุง (คลองบางลำภู และคลองโอง่าง) คลองหลอด (คลองวัดราชนััดดา และคลองวัดราชปัทธ) และคลองคูเมืองธนบุรี ฝั่งตะวันตกขงกการเียงานคุณภาพน้ำคลองปี พ.ศ. 2534 ซึ่งพอหรูปพระล้าค้เบ้ได้ตั้งนั้

2.1.1 แม่น้ำเจ้าพระยา

ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำ แหล่งน้ำผิวดินซึ่งมีใช้ทะเล ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน ปี พ.ศ. 2529 ได้กำหนดมาตรฐานของคุณภาพน้ำ แม่น้ำเจ้าพระยาออกเป็น 3 ระดับ พื้นที่โครงการจัดอยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยาดอนล่าง (กม.ที่ 7-82 จากปากแม่น้ำเจ้าพระยา) ให้มีคุณภาพระดับ 4 เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพน้ำ แม่น้ำเจ้าพระยาในพื้นที่ศึกษากับมาตรฐานคุณภาพน้ำที่กำหนดโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงานและสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต้งแสดงในตารางที่ 3.13 ปรากฏว่าคุณภาพน้ำเมื่อพิจารณาด้วยค่าออกซิเจนที่ละลายในน้ำ บีโอดี บักเตรจำพอกโคลิฟอร์ม บักเตรจำพอกพีคโคลิฟอร์ม ไนโตรเจนในรูปแอมโมเนีย และปริมาณตะกั่วทุกตัวไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาในพื้นที่โครงการมีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.1.2 คุณภาพน้ำในคูคลอง

อุณหภูมิ มีค่าอยู่ระหว่าง 27-32 องศาเซลเซียส

pH มีค่าอยู่ระหว่าง 6.90-7.87 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน

DO มีค่าอยู่ระหว่าง 0-6.1 mg/l จะเห็นว่าทุกคลองมีค่า DO ต่ำสุดเป็นศูนย์ ส่วนคลองที่มีค่า DO สูงสุด อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานมีเพียงคลองหลอด และคลองบางลำพู

BOD มีค่าแตกต่างกันมากระหว่างค่าต่ำสุด และสูงสุดคืออยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่าง 6-148 mg/l แสดงให้เห็นว่าทุกคลองคุณภาพน้ำ เมื่อวัดด้วย BOD มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานแหล่งน้ำผิวดิน (4 mg/l)

NH3-N	หรือไนโตรเจนในรูปแอมโมเนียมีค่าอยู่ระหว่าง 0-10.4 เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานสูงสุดไม่เกิน 0.5 mg/l เมื่อพิจารณาด้วยค่าสูงสุดปรากฏว่าทุกคลองมีค่า NH3-N ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
COLIFORM	หรือโคลิฟอร์มแบคทีเรียมีค่าอยู่ระหว่าง 2.0 E4-1.9 E7 คุณภาพน้ำระดับที่ 4 ไม่ได้กำหนดมาตรฐานสำหรับค่า COLIFORM ปริมาณมาก

ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่าคุณภาพน้ำในแม่น้ำและลำคลองในพื้นที่โครงการสรุปได้ว่าอยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

2.2 ปัญหามลพิษทางเสียงและอากาศ

พื้นที่โครงการเป็นบริเวณหนึ่งที่มีกิจกรรมมากอยู่อาศัย การค้า-บริการ และเส้นทางคมนาคมจึงได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับพื้นที่ใจกลางกรุงเทพมหานคร จากผลการสำรวจระดับเสียงตามจุดที่มีการจราจรหนาแน่นในเขตกรุงเทพมหานคร 30 จุด ดังตารางที่ 3.15 ปรากฏว่าระดับเสียงมีค่าเฉลี่ยตลอดปีสูงกว่ามาตรฐานแหล่งกำเนิดเสียงส่วนใหญ่เกิดจากการสัญจรไปมาของยานพาหนะ

สถานการณ์ด้านกายภาพ

1. ลักษณะการใช้ที่ดิน - บริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางเมืองทางประวัติศาสตร์ (Historic Urban Center) เคยเป็นขนาดของชุมชนเมืองครั้งที่ก่อตั้งขึ้น ตลอดเวลาอันยาวนานของการพัฒนาที่ผ่านมา การใช้ที่ดินประมาณ 50% ของพื้นที่ทั้งหมดเป็น Static Function คือคงสภาพของความเป็นกิจกรรมไว้ ส่วนใหญ่จะไม่มีการสร้างอาคารขึ้นเพิ่มเติม เป็นการใช้ที่ดินของบริเวณโบราณสถานทางประวัติศาสตร์ วัดวาอาราม สถาบันราชการ (ยกเว้น ร.พ.ศิริราช) และสถานศึกษา ส่วนที่เหลืออีก 50% เป็นการใช้สำหรับ Dynamic Function ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวไปตามภาวะเศรษฐกิจ อันได้แก่ บริเวณเพื่อการอยู่อาศัยและธุรกิจการค้า (รวมทั้ง ร.พ.ศิริราช) ลักษณะการใช้ที่ดินทางบริเวณกรุงเทพมหานครในปัจจุบันและสรุปได้ตามตาราง 3.16

2. ลักษณะอาคาร

ลักษณะของอาคารภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครแบ่งได้ 5 ประเภทคือ

- 2.1 อาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมที่สมควรอนุรักษ์ คืออาคารต่างๆ ที่สร้างขึ้นในลักษณะเป็นเอกลักษณ์ไทยและมีผลมาจากลัทธิอาณานิคมตะวันตก สร้างในสมัยกรุงธนบุรีและกรุงเทพมหานครระยะที่ 1 และ 2 อันได้แก่ อาคารในพระบรมมหาราชวัง วัดวาอารามต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(จำนวนประมาณ 40 แห่ง) อาคารของทางราชการ สะพาน ทาน้ำ อนุสาวรีย์ ดึกแถว ป้อมและ ศาล อาคารต่างๆเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังอยู่ในสภาพดี บางแห่งทรุดโทรมมากควรเร่งดำเนินการ ปฏิสังขรณ์และบำรุงรักษาเนื่องจากไม่ได้ใช้สอยมานาน

- 2.2 อาคารที่ทำการของรัฐและหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งสถาบันการศึกษา อาคารต่างๆ เหล่านี้มักจะอยู่ในสภาพดีเพราะการใช้งานและการบำรุงรักษาที่สม่ำเสมอ จะมีปัญหาก็คือความแออัด ความสูง และตำแหน่งที่ตั้งซึ่งปิดโอกาสสำหรับมุมมอง (VISIBILITY) ที่ดีแก่อาคารประวัติศาสตร์หรือธรรมชาติอันสวยงามซึ่งเป็นฉากหลัง (BACKGROUND) ในบางแห่ง นอกจากนี้ อาจมีปัญหาบางประการ เช่น รูปแบบของสถาปัตยกรรมใหม่ที่เกิดขึ้น (FRONTAL ARRANGEMENT) มักจะมีลักษณะเฉพาะที่แข็งขัน โดยมีได้คำนึงถึงความสอดคล้องและผสมกลมกลืนกับบรรยากาศของส่วนรวมทั่วไปโดยเฉพาะ คำว่าบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์กับสถาปัตยกรรมไทยแบบเก่า
- 2.3 อาคารสำหรับธุรกิจการพาณิชย์ และสำนักงาน ได้แก่ ตลาด ศูนย์การค้า โกดัง คลังสินค้า โรงพิมพ์ ฯลฯ ส่วนใหญ่อาคารเหล่านี้เป็นตึกแถวเก่าที่เปลี่ยนสภาพการนำมาจากการอยู่อาศัย ซึ่งปัญหาโดยทั่วไปคือ คับแคบแออัดและเสื่อมโทรม เพราะการใช้งานที่หนักและอยู่ในรูปของการเช่า จึงไม่ค่อยมีงบลงทุนรักษาอาคารเหล่านี้อยู่ในพื้นที่บางแห่ง เช่นริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณริมคลองหลอดใกล้ๆ กับปากคลองตลาด บริเวณตลาดอรุณอมรินทร์ ฯลฯ ส่วนอาคารที่สร้างขึ้นใหม่จะเป็นรูปศูนย์การค้า เช่น เซ็นทรัลพลาซ่า เมอริคิงส์วิลล์ ศูนย์การค้าตลาดมิ่งเมือง บางลำพูสุพรรณพิณค้า เป็นต้น
- 2.4 อาคารพาณิชย์พักอาศัย คือ ส่วนมากเป็นรูปแบบของสถาปัตยกรรมใหม่ที่สร้างขึ้นจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นส่วนใหญ่เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่ให้ประชาชนเช่าและเอกชนรายย่อยๆ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกลุ่มอาคารเหล่านี้จะปรากฏบริเวณวังบูรพา พาหุรัด รองลงมาคือปากคลองตลาดและบางลำพู บริเวณอื่นๆ มักจะปรากฏเฉพาะตามแนวถนนใหญ่ที่พอทำการค้าและบริการได้เท่านั้น
- 2.5 ที่พักอาศัยหนาแน่น มีปรากฏอยู่ทั่วไป (ยกเว้นบริเวณรัตนโกสินทร์ชั้นใน) เนื่องจากราคาที่ดินที่สูง เช่น บริเวณหลังอาคารมณฑลราชดำเนินกลางอันเป็นที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งให้เช่าในราคาถูกเพื่อการอยู่อาศัยและบริเวณพักอาศัยย่านฝั่งธนบุรีทั้งหมดต้องอยู่กันอย่างแออัด มีสภาพกลายเป็นสลัม นอกจากนี้ก็เป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นสูง (LOWRISE HIGH DENSITY HOUSING) ของข้าราชการทหาร บริเวณท่าช้างและของเอกชนในรูปแบบของตึกแถวที่อยู่ลึกเข้าไปห่างจากถนนใหญ่และโครงการอาคารสูงพักอาศัยข้างสะพานพระปิ่นเกล้าฝั่งธนบุรีจะแล้วเสร็จ

3. ระบบการจราจร

ในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์แบ่งลักษณะการจราจรได้ 2 ลักษณะคือ ทางบกและทางน้ำ

- 3.1 การจราจรทางบก บริเวณพื้นที่ในปัจจุบันนับว่ามีปัญหาในเรื่องของการจราจรคับคั่งด้วยสาเหตุสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริเวณนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.1 ความเป็นศูนย์กลางของเมืองเพราะกิจกรรมหลายอย่างที่ดำเนินอยู่ในบริเวณโครงการนี้ยังมีลักษณะเป็นศูนย์รวม (CENTRALIZATION) สิ่งที่จะทำให้เกิดการติดต่อกับกิจกรรมเหล่านั้นได้ก็คือการจราจรจะเห็นว่าศูนย์รวมต่างๆในบริเวณโครงการที่ก่อให้เกิดการจราจรวิ่งเข้ามาหาคือ ศูนย์กลางของการบริหารของราชการ ศูนย์กลางการศึกษา ศูนย์กลางการค้า นอกจากนี้ในเรื่องของกิจกรรมพิเศษทางด้านประเพณีและพระราชพิธีต่างๆ ด้วย

3.1.2 การถูกใช้เป็นทางผ่าน เพราะปัจจุบันกรุงเทพฯ ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว บริเวณของเมืองทางทิศตะวันตกเหนือ และตะวันออกกำลังพัฒนาเป็นแหล่งงานธุรกิจและแหล่งอยู่อาศัยแห่งใหม่ของเมืองซึ่งการสัญจรของประชาชนในบริเวณดังกล่าวมักจะนิยมใช้เส้นทางโดยผ่านทางสะพานพุทธและสะพานพระปิ่นเกล้าฯ เป็นส่วนใหญ่จึงทำให้เกิดการใช้บริเวณพื้นที่เป็นทางผ่านดังกล่าว

3.1.3 ถนนคับแคบหรือการขยายสาธารณูปโภคทั้งนี้เนื่องจากความเป็นบริเวณเก่าของเมือง ถนนบางสายคับแคบมากจนขยายไม่ได้ทำให้การระบายของการจราจรเป็นไปได้น้อยและช้า การจราจรทางบกยังมีปัญหาด้วยสาเหตุอื่นซึ่งเกี่ยวพันกันพอจะแยกพิจารณาได้ดังนี้

1) ประเภทของยานยนต์ กล่าวโดยทั่วไปแล้วยานยนต์ทุกชนิดสามารถวิ่งในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ได้ จะถูกจำกัดบ้างก็คือรถบรรทุกซึ่งก็เป็นเพียงบางเวลาเท่านั้น รถประเภทที่วิ่งผ่านเข้ามายังโครงการในปัจจุบัน นับว่ามีจำนวนมากสืบเนื่องมา ความพยายามของรัฐที่จะจัดให้รถประจำทางบริการทดแทนสื่ออื่นๆ (MODE OF TRANSPORTATION) ที่ขาดไปสำหรับเมือง เช่น รถรางและรถไฟ เป็นต้น จึงทำให้เกิดความคับคั่งของการจราจรสาเหตุหนึ่ง ปัญหาประการอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากรถประจำทางก็คือการกำหนดให้เป็นทางรถคันทาง (เปลี่ยวทาง) จำนวนหลายแห่งในบริเวณโครงการซึ่งทำให้เกิดความไม่เรียบร้อย เกะกะ และสร้างภาพแวดล้อมที่ไม่ดีให้เกิดขึ้น สำหรับรถส่วนบุคคลนั้นสิ่งที่สร้างให้เกิดปัญหาแก่การจราจรก็คือความมีปริมาณที่สูงมากและการที่ยอมให้วิ่งและได้จอดได้ในถนนเกือบทุกสายจึงมีส่วนที่สร้างให้เกิดภาวะคับคั่งสูง ส่วนรถบรรทุกส่วนใหญ่ๆ ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่สร้างปัญหาให้กับเมืองส่วนนี้มาเพียงเพื่อที่จะบริการย่านการค้าที่สำคัญคือบริเวณปากคลองตลาด ปัญหาที่เกิดขึ้นคือทำให้การจราจรในส่วนรวมติดขัดเพราะความเร็วของรถไม่สัมพันธ์กับขนาดยานประเภทอื่น น้ำหนักมาก ทำให้ถนนชำรุดเสียหายและนอกจากนั้นยังสร้างความสิ้นสะเทือนที่เป็นอันตรายต่ออาคารประวัติศาสตร์ ตลอดจนสร้างทัศนวิสัยที่ไม่ดี ทำลายสภาพแวดล้อมของบริเวณโครงการนี้เป็นอย่างยิ่งด้วย

2) ถนน การแก้ไขปัญหารถจราจรในบริเวณพื้นที่ที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการใช้มาตรการเช่น กำหนดระบบทางเดินรถ ห้ามจอดรถบางเวลา จัดช่องทางรถเมล์และจำกัดเวลาสำหรับรถบรรทุกเข้าเมือง ฯลฯ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการสร้างถนนเพิ่มเติม ตามปริมาณการเพิ่มของยานยนต์ ทั้งนี้เพราะเป็นเขตเก่าแก่ของเมือง มีความแออัดและสิ้นค่าลงทุนสูงมาก ถนนส่วนใหญ่มีกึ่งแคบซึ่งเมื่อถูกใช้จอดรถที่ริมถนนก็จะทำให้กึ่งแคบเหลือเนื้อที่สัญจรไม่สะดวก ถนนที่แคบที่สุดมีผิวจราจรกว้างต่ำกว่า 10 เมตร เช่น ถนนบ้านดินสอ บำรุงเมือง บ้านหม้อ เป็นต้น ส่วนถนนที่กว้างที่สุดและมีปริมาณการจราจรสูงที่สุดคือถนนราชดำเนินกลางซึ่งมีผิวจราจรกว้างด้านละประมาณ 42 เมตร แต่ไม่มีการติดขัดของการจราจรมากนักเพราะความกว้างดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ที่จอดรถ ด้วยความเป็นศูนย์กลางด้านต่างๆ ดังกล่าวไปแล้วจึงทำให้บริเวณพื้นที่มีปัญหามีอย่างยิ่งในเรื่องของที่จอดรถตามสถาบันราชการและสถานศึกษามักจะมีที่จอดรถเฉพาะแห่ง ซึ่งแม้จะไม่เพียงพอแต่ก็มักจะใช้วิธีจอดริมถนนเพิ่มเติม ปัญหา มักจะปรากฏชัดเจนตามบริเวณย่านการค้าใหญ่ๆ หรือปากคลองตลาด วังบูรพา และบางลำภูซึ่งที่จอดรถไม่เพียงพอ รถบรรทุกมักจะเข้าไปบริการหรือจอดตามซอยเล็กๆ จนรถประเภทอื่นใช้ถนนไม่ได้ การใช้ริมถนนเป็นแนวจอดก็สร้างปัญหาต่อเนื่องของความติดขัดเพิ่มขึ้นไปอีก การจำกัดให้จอดบนระดับพื้นดินตามปกติ ก็ไม่คุ้มกับราคาที่สูงของที่ดิน ฉะนั้น บริเวณต่างๆ ดังกล่าวโดยเฉพาะวังบูรพา และบางลำภูจึงมีการจัดสร้างอาคารจอดรถยนต์เพื่อใช้เนื้อที่ในแนวสูงให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ซึ่งก็นับว่ายังไม่เพียงพอที่จะบริการ (ในชม. PEAK HOUR) ปัญหาสำหรับบริเวณอื่นๆ ที่มักจะพบกันคืออาคารจอดรถบนทางเดินเท้ากลางเกาะถนนราชดำเนินกลางโดยรถส่วนบุคคล บริเวณสนามหลวงวิมย์ คลองหลอด และถนนมหาธาตุโดยรถทัศนาจรและรถบรรทุก ทำให้ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เสริมความสว่างมาให้กับบริเวณ

4) ทางเดินเท้า นับว่าเป็นสื่อทางหนึ่ง (MODE) ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจราจรโดยทั่วไปที่ค่าคุ้มมากในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ซึ่งมีเส้นผ่าศูนย์กลางโดยเฉลี่ยประมาณ 2 กม. และเส้นรอบวงประมาณ 7 กม. มิได้มีการส่งเสริมให้เกิดความต่อเนื่อง ในระบบทางเดินเท้าอย่างจริงจังนอกจากความพยายามที่จะใช้ถนนและยอดยานยนต์สื่อในการแก้ปัญหาการจราจรเพียงประการเดียว ทางเดินเท้าที่กว้างที่สุด มีความกว้างตั้งแต่ 5-15 ม. มีอยู่บริเวณถนนราชดำเนินกลาง รอบๆ สนามหลวงและบริเวณรอบๆ มหาราชวังซึ่งนับว่ามีความสะดวกแก่คนเดินเท้าและช่วยเสริมความสว่างงามให้กับอาคารได้ดีทีเดียว แต่ปัญหาที่มีบ้างก็คืออาคารจัดภูมิสถาปัตยกรรมตกแต่งทำให้อุณหภูมิ แดดจ้า ทางเท้าบางช่วงทรุดโทรมมาก นอกจากนั้นระบบการข้ามถนนของคนเดินเท้ายังไม่ปลอดภัยเท่าที่ควรเพราะความกว้างมากของถนนราชดำเนินกลางและในดังกล่าวจุดข้ามที่เป็นอันตรายมากในปัจจุบันก็คือบริเวณโดยรอบสนามหลวง ถนนราชดำเนินกลางตลอดสาย โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นทางแยกเชื่อมต่อ เช่น หน้ากรมประชาสัมพันธ์ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยและสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ฯลฯ ทางเท้าส่วนที่แคบที่สุดกว้างตั้งแต่ 1-3 ม. มักจะปรากฏอยู่บริเวณย่านธุรกิจการค้าเก่าของเมืองคือวังบูรพา-บ้านหม้อ และบางลำพู เพราะความเป็นบริเวณเก่าของเมือง ด้วยเหตุผลเดียวกันนี้ถนนบางสายไม่มีทางเท้าเลย เช่น ถนนบำรุงเมืองบางช่วง ถนนบ้านดินสอบางช่วง เป็นต้น อย่างไรก็ตามที่น่าสังเกตว่าควรให้มีการจัดการพัฒนาระบบทางเท้าในบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์นี้ให้เพิ่มมากขึ้นและสะดวกภายใต้วิถีของระยะที่พอเดินได้ในเวลาอันสั้นเพื่อการเชื่อมต่อต่อเนื่องของการเดินทาง (ทางน้ำ-ทางบก) และระยะไกล ที่เสริมทักษะของการทัศนอาภรณ์หรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจโดยให้แยกขาดจากระบบถนนยอดยานยนต์โดยเด็ดขาดและจะต้องจัดให้ร่มรื่นสวยงามด้วยระบบทางภูมิสถาปัตยกรรมพร้อมๆ กับการสร้างความสนใจด้วยการเสริมกิจกรรมบางอย่างเข้ามาผนวกด้วยในบางช่วง เช่น จัดให้มีร้านค้าแผงลอย ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารเครื่องดื่มบริเวณนั่งพัก-สนามเด็กเล่น เป็นต้น สำหรับย่านการค้าที่มีความหนาแน่นมาก ถนนซอยเล็กๆ ภายในอาจจะปิดห้ามยอดยานยนต์ให้เป็นทางเดินในลักษณะ SHOPPING MALL เพราะปัจจุบันถนนเล็กๆ เหล่านั้นมักจะใช้เป็นที่จอดรถจนใช้สัญจรไม่ได้

3.2 การจราจรทางน้ำ บริเวณพื้นที่ในปัจจุบันจะใช้บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นทางหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของการจราจร มีหลายรูปแบบคือการข้ามฟากติดต่อกับย่านฝั่งธนบุรีในระแวกใกล้เคียง ทั้งเพื่อจุดหมายปลายทางและเป็นส่วนหนึ่งของช่วงการเดินทาง จำนวนท่าเรือข้ามฟาก ริมนครรัตนโกสินทร์มีจำนวนทั้งหมด 9 ท่า (ระหว่างปากคลองบางลำภูถึงปากคลองโองช้าง) เชื่อมต่อกับ ธนบุรี จำนวน 11 ท่า บริการเรือด่วนสำหรับการเดินทางในช่วงยาวตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยามีท่าเทียบเรือด่วนทางฝั่งกรุงเทพฯ จำนวน 5 ท่า ในขณะที่มีจำนวน 4 ท่า ที่ฝั่งธนบุรี อีกลักษณะหนึ่งคือท่าเรือหางยาว สำหรับการเดินทางติดต่อชุมชนอื่นๆ ในเขตธนบุรีที่อยู่ห่างไกลตามเส้นทางของคลองขนาดต่างๆ ซึ่งมีท่าเรือ ดังกล่าวจำนวน 7 ท่า ที่ฝั่งกรุงเทพฯ และ 2 ท่าที่ฝั่งธนบุรี สำหรับท่าเรือแท็กซี่ที่คนاجرที่ปรากฏมีเฉพาะ ที่ฝั่งกรุงเทพฯ จำนวน 6 ท่าเท่านั้น สำหรับบริการการท่องเที่ยวตามเส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยาหรือเข้าไปตามลำคลองต่างๆ ในเขตฝั่งธนบุรีทั้งเส้นทางระยะใกล้ และระยะปานกลางลักษณะสุดท้ายเป็นท่าขนถ่ายวัสดุก่อสร้างซึ่งส่วนใหญ่คือทรายที่ใช้ในงานก่อสร้าง ณ บริเวณโครงการมีเฉพาะที่ฝั่งกรุงเทพฯ จำนวน 3 ท่าเท่านั้น ท่าขนทรายดังกล่าวมีส่วนสร้างปัญหาสภาพแวดล้อมของบริเวณด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้การขนส่งถ่ายช่วงต่อไปด้วยรถบรรทุก สร้างปัญหาการจราจรทางบกต่อเนื่องไปอีก

ผลของการจราจรทางน้ำประกอบกับท่าเรือลักษณะต่างๆ ที่กล่าวไปแล้ว มีความสัมพันธ์กับจราจรทางบกเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือบริเวณท่าพระจันทร์ ท่าช้าง ท่าปากคลองตลาด และท่าสะพานพุทธจึงเป็นจุดศูนย์รวม (CONCENTRATION) ของประชากรในการเดินทางผ่าน ซึ่งส่วนใหญ่เพื่อลัดเปลี่ยน (TRANSITION) ชื่อของการเดินทาง (MODES) ระหว่างสองรูปแบบ ในภาวะปัจจุบันจุดลัดเปลี่ยนต่างๆ เหล่านี้พยายามถูกกำหนดให้เป็นท่าจอดรถเมล์ (สถานีต้น-ปลายสาย) เพื่อให้บริการในทันที จึงทำให้เกิดสภาพที่ล้นสน แออัดระหว่างคนรถประจำทาง เรือโดยสารและที่สำคัญที่สุดคือเกิดการเกิดขึ้นเอง ธุรกิจการค้าและบริการเครื่องอุปโภคบริโภคในรูปแบบของร้านค้าย่อย หาบเร่ และแผงลอยเป็นจำนวนมากเป็นการสร้างความล้นสน ฯลฯ และปัญหาต่อกรดูแลรักษาบริเวณดังกล่าวให้เรียบร้อย สะอาด และเกิดการระบายคนที่สะดวกรวดเร็วได้

4. ระบบสาธารณูปโภค

พื้นที่ของกรุงรัตนโกสินทร์อยู่ในตำแหน่งของศูนย์กลางของเมือง ซึ่งได้รับบริการสาธารณูปโภคต่างๆ อย่างทั่วถึงอยู่แล้ว เช่น ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ระบายน้ำ ฯลฯ ซึ่งที่อาจจะเป็นปัญหาบ้างก็คือ ความไม่เพียงพอที่ได้รับบริการสาธารณูปโภคต่างๆ เหล่านี้ ทั้งนี้เพราะบางพื้นที่ที่ยังใช้ขนาดของสื่อสาธารณูปโภค (เช่น ท่อต่างๆ) ซึ่งสร้างหรือติดตั้งมานานแล้วและอาจจะมีขนาดเล็กจนเกินไปเพื่อสภาพ หรือเกิดการเสียหายในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามจะหยิบเฉพาะปัญหาหรือข้อที่น่าสังเกตบางประการสำหรับสาธารณูปโภคบางอย่างมาพิจารณาในที่นี้โดยสังเขป

1. ระบบไฟฟ้า มีข้อที่น่าพิจารณาคือระบบการเดินสายไฟฟ้าในลักษณะที่โยงพาดสายตามเสาในบางพื้นที่สมควรที่จะตรวจสอบ และเปลี่ยนสายให้มีความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ อาจจะใช้ระบบฝังใต้ดินทั้งบริเวณเพื่อลดปัญหาความเสียหายจากไฟฟ้าช็อต เพลิงไหม้ และสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม รก รุงรัง ฯลฯ นอกจากนี้ ระบบไฟฟ้าในบริเวณพระบรมมหาราชวังควรเป็นระบบที่อิสระจากบริเวณอื่นๆ ทั่วไปเพื่อให้มีระบบการผลิตและควบคุมของตนเองสำหรับพระราชพิธีต่างๆ หรือเพื่อระบบความปลอดภัยอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระบบป้องกันน้ำท่วม ถึงแม้ว่าบริเวณโครงการจะอยู่ในตำแหน่งที่สูงกว่าบริเวณอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียงแต่อัตราการทรุดตัวของพื้นดินก็มีปรากฏอยู่บ้าง การเตรียมการเพื่อแก้ปัญหาหน้าเหนือไหลท่วมหรือการหนุนของน้ำทะเล สมควรที่จะดำเนินการป้องกันไว้เป็นการล่วงหน้าด้วยการทำเขื่อนในลักษณะกำแพงกันดิน (RETAINING WALL) ต่อเนื่องกันโดยรอบเกาะรัตนโกสินทร์ หรืออย่างน้อยที่สุดคือบริเวณรอบเกาะชั้นในสุดตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยาและแนวคลองหลอดซึ่งนอกจากเขื่อนจะใช้ในการป้องกันน้ำท่วมได้แล้ว อาจจะเป็นการเสริมให้เกิดความแน่นของดินที่จะช่วยลดการทรุดตัวลง และยังใช้ประโยชน์จากโครงการของเขื่อนในการทำทางเดินเท้า (BROAD WALK) ตลอดแนวโดยรอบบริเวณได้ด้วยอีกประการหนึ่งที่น่าจะมีความสำคัญมากและต้องเร่งดำเนินการคือหยุดการใช้น้ำบาดาล ระดับลึกใต้ดินให้หมดทั่วบริเวณกรุงเทพฯ ซึ่งในเขตชานเมืองมีการขุดเจาะนำขึ้นมาใช้กับบ้านจัดสรรเป็นจำนวนมากและน้ำใต้ดินดังกล่าวมีระดับการถ่วงเทต่อเนื่องถึงกันจึงทำให้ระดับน้ำใต้ดินบริเวณอื่นๆ ของเมืองและเกาะรัตนโกสินทร์ลดตามลงไปด้วยซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการทรุดตัวของพื้นดิน
3. ระบบกำจัดน้ำเสีย เนื่องจากโดยทั่วไประบบการระบายน้ำใช้จากอาคารบ้านเรือนใช้วิธีต่อเชื่อมเข้ากับระบบระบายน้ำในของสาธารณะแล้วระบายลงสู่คลองต่างๆ และแม่น้ำเจ้าพระยาในขณะที่ระบบกำจัดอุจจาระมักจะเป็นระบบ INDIVIDUAL SEPTIC TANK เพื่อการให้ซึมลงในพื้นที่ดินเมื่อประสิทธิภาพการซึมของดินอิ่มตัวหรือถึงบ่อเกรอะเต็มก็จะต้องดูปฏิบัตินอกไปทั้งที่อื่น แต่ในทางปฏิบัติได้มีการเชื่อมต่อกับระบบของ SEPTIC TANK นี้เข้ากับระบบระบายน้ำสาธารณะ ซึ่งระบบของเสียที่ยังไม่ถูกกำจัดลงแม่น้ำลำคลอง อันเป็นผลให้เกิดน้ำเน่าและสกปรกเหม็น และทำให้สภาพแวดล้อมของคลองเสียตามที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในขณะนี้ แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวควรคำนึงถึงอนาคตของบริเวณโครงการทั้งหมดเป็นสำคัญ โครงการก่อสร้างโรงงานบำบัดน้ำเสียพื้นที่ได้บรรจุในแผนพัฒนากรุงเทพฯ ฉบับที่ 4 (2535-2539) ขั้นตอนการดำเนินการสำรวจ ศึกษาออกแบบรายละเอียดระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียได้เสร็จแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการประกวดราคาเพื่อก่อสร้างและดำเนินการก่อสร้าง

5. ระบบสาธารณูปการ

ด้วยความเป็นศูนย์กลางเมืองหลวง ในเรื่องของสาธารณูปการจึงมีความพร้อมเพียงเช่นเดียวกับระบบทางสาธารณูปโภค ทั้งนี้เพราะบริเวณโครงการเกาะรัตนโกสินทร์ทั้งหมด ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่การปกครองของที่ว่ากรมเขตพระนคร ฉะนั้นสาธารณูปการที่ปรากฏอยู่ในบริเวณนี้จึงมีหลายขนาด และให้การบริการในหลายๆ ระดับของชุมชน พอจะจำแนกประเภทและจำนวนได้ดังนี้

5.1 ศูนย์ธุรกิจการค้า มี 3 บริเวณใหญ่ ที่ให้บริการในระดับท้องถิ่นและระดับ

เมือง คือ วังบูรพา ปากคลองตลาดและบางลำภู

5.2 สถาบันการศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัย มี 3 แห่งคือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

และมหาวิทยาลัยมหิดล (ศิริราช)ระดับวิทยาลัยมีจำนวน 3 แห่งและโรงเรียนระดับประถม-มัธยมมีจำนวนประมาณ 20 โรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 5.3 สถานพยาบาล มีศูนย์บริการสาธารณสุข 1 แห่ง ส่วนโรงพยาบาลศิริราชอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งธนบุรี
- 5.4 ศาลนสถาน มีวัดอยู่พื้นที่โครงการจำนวน 28 แห่ง
- 5.5 สถานพักผ่อนหย่อนใจ มี 4 แห่งที่รู้จักกันดีคือ สนามหลวง วัดสุทธาวาสธรรม์ เชียงสะพานพุทธและที่บริเวณเสาชิงช้า
- 5.6 สถานีตำรวจ บริเวณโครงการอยู่ในความรับผิดชอบของ สถานีตำรวจนครบาล 7 สถานี แต่มีสถานีตำรวจอยู่ 4 แห่งคือ สน.พระราชวัง สน.สำราญราษฎร์ สน.ชนะสงคราม และ สน.บางยี่ขัน
- 5.7 สถานบันเทิง โรงภาพยนตร์เหลือเพียง 2 แห่งคือโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุง และมูนไลท์ สำหรับสถานบันเทิงเรียงรายอื่นๆ ปรากฏขึ้นมาเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน ที่บริเวณโดยรอบบริเวณโกสินทร์ เช่นเขาราชบางขุนพรหม และบริเวณย่านฝั่งธนโดยรอบ เช่นย่านธุรกิจพระปิ่นเกล้าฯ ตามแยกไฟฉาย วงเวียนใหญ่ฯ
- 5.8 โรงแรม มีจำนวน 5 แห่งในระดับโรงแรมชั้นสองคือโรงแรมมาเจสติกรอแอล มิรามมา บูรพา
- 5.9 ธนาคาร มีจำนวน 24 แห่ง

6. ลักษณะภูมิทัศน์

การสำรวจทางด้านบรรยากาศมุมมอง หรือภูมิทัศน์โดยทั่วไปในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ สามารถสรุปได้ดังนี้คือ

6.1 ภูมิทัศน์ที่เกิดกับโบราณสถาน อาคาร ประวัติศาสตร์และศาลนสถานซึ่งนับว่าเป็น LANDMARK ของบริเวณโครงการอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับปริมาณของโบราณสถาน (ELEMENTS) ดังกล่าวที่มีอยู่ทั้งนี้เพราะปัจจุบันได้มีการสร้างอาคารใหม่ขึ้นมาปิดบังล้อมรอบจนไม่สามารถจะมองเห็นได้จากเส้นผ่านหลักใหญ่ๆ ได้อย่างชัดเจน หรือไม่มีโอกาสได้เห็นเลย เช่น วัดสุทธาวาสธรรม์ เป็นต้น การรื้อถอนอาคารที่สร้างใหม่หรือปรับปรุงเพื่อให้เกิดมุมมองที่ดีขึ้น จะต้องวิเคราะห์เปรียบเทียบผลที่ได้รับระหว่าง ECONOMIC BENEFIT กับ SOCIAL BENEFIT อย่างเหมาะสม ทั้งนี้แล้วแต่ระดับความสำคัญของโบราณสถาน และความยากง่ายในการดำเนินการปรับปรุงรื้อถอนอาคารใหม่เหล่านั้นออกไป

6.2 ภูมิทัศน์ที่เกิดกับธรรมชาติในบริเวณโครงการ สำหรับปัจจุบันก็อยู่ในภาวะที่ไม่เหมาะสมในลักษณะเดียวกันที่เกิดกับโบราณสถานเพราะสภาพที่ปรากฏโดยทั่วไปคือการปลูกสร้างอาคารไม่ได้คำนึงถึง SPACE การปลูกต้นไม้เพื่อร่มเงาหรืออื่นๆ มิได้มีการ TREAT ให้อาคารสัมพันธ์กับธรรมชาติเลย เช่น บริเวณริมคลอง และริมแม่น้ำเจ้าพระยา อาคารมักจะปลูกสร้างในลักษณะที่หันหลังให้หรือปิดบังการเชื่อมต่อของ SPACE และมุมมองที่จะมองออกไปสัมผัสกับธรรมชาติเหล่านั้นจากส่วนของถนนและทางเดินเท้า หรือ PUBLIC SPACE ได้เลย นับว่าเป็นการปิดกั้นที่เด็ดขาดอันทำให้เป็นการละทิ้งซึ่งคุณค่าทางภูมิทัศน์จากสิ่งที่มีจะหาได้ยากอยู่แล้วในเมืองไปอย่างน่าเสียดาย จึงเกิดความรู้สึกของการปิดล้อมโดยป่าคอนกรีตขึ้นอย่างเคยชินสำหรับคนที่อยู่ในเมือง และบริเวณโครงการนี้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวกระทำได้ตั้งแต่การรื้ออาคารที่ปิดกั้นมุมมองออกหรือดัดแปลงให้โปร่งเพื่อการมองเห็นได้ เพิ่มและ DEFINE SPACE ให้มากขึ้นสำหรับอาคารและปลูกต้นไม้ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 กฎเกณฑ์ที่เกี่วกันกับความซ้ำซ้อนคือความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างเบื้อน่ายต่อทัศนียภาพในลักษณะที่ซ้ำซากของอาคารตึกแถวซึ่งมักจะปรากฏตลอดแนวของถนนหรือทางผ่านบางบริเวณที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ก็มีจำนวนบล็อกของตึกแถวเพิ่มมากขึ้นเป็นแถวเป็นแนว การใช้ SPACE ของอาคารหรือกลุ่มอาคารเหล่านี้คำนึงถึงเพื่อความประหยัดและจำนวนที่จะสร้างให้ได้มากเท่านั้นโดยมีการ REPEAT มิได้ CREATE ให้เกิดที่ว่างร่วมหรือ VAREITY ของกลุ่มอาคารเพื่อเสริมสร้างทักษะแต่อย่างใด จึงเกิดลักษณะของ MONOTONEOUS หรือความซ้ำซ้อนซึ่งสร้างทัศนวิสัยที่ไม่ดีต่ออารมณ์ของกฎหมายและระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2521 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และนับตั้งแต่ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นต้นมา หน่วยงานราชการต่างๆ ได้ออกกฎหมายและระเบียบราชการเพื่อสนับสนุนโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ที่สำคัญรวมทั้งสิ้น 6 ฉบับ คือ

1. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่องกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลง ใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ในท้องที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

สาระสำคัญของข้อบัญญัติฉบับนี้ มีดังนี้

- 1.1 ข้อบัญญัตินี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 และ 13 แห่ง พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และมาตรา 67 แห่งพรบ. ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518
- 1.2 ประกอบด้วยข้อบัญญัติ 11 ข้อ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษเล่ม 102 ตอนที่ 64 ลงวันที่ 23 พฤษภาคม 2528
- 1.3 ข้อบัญญัตินี้แบ่งกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในออกเป็นพื้นที่ย่อย 4 บริเวณโดยมีแผนที่แนบท้ายประกอบ
- 1.4 บริเวณที่ 1 มีข้อห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารห้องแถว ตึกแถว โรงงาน อาคารพาณิชย์ อาคารพาณิชย์ และอาคารอื่นๆ ยกเว้นอาคารทางศาสนาและอาคารที่ทำราชการ โดยให้มีความสูงไม่เกินความสูงอาคารเดิม และจะต้องไม่เกิน 16 เมตร
- 1.5 บริเวณที่ 2, 3 และ 4 กำหนดห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภทรวม 13 ชนิด/ประเภท
- 1.6 ข้อบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับกับการก่อสร้างเขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้วหรือกำแพง

2. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่องกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลง ใช้อาคารบางชนิดหรือบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ในท้องที่แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยอด แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงบวรนิเวศ แขวงเสาชิงช้า แขวงราชบพิธ แขวงลำราญราษฎร และแขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2530

สาระสำคัญของข้อบัญญัติฉบับนี้ มีดังนี้

2.1 ข้อบัญญัตินี้ ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 และ 13 แห่ง พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และมาตรา 97 แห่ง พรบ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

2.2 ประกอบด้วยข้อบัญญัติ รวม 12 ข้อ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 104 ตอนที่ 56 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2530

2.3 ข้อบัญญัตินี้ แบ่งกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นนอกออกเป็นพื้นที่ย่อย 10 บริเวณ โดยมีแผนที่แนบท้ายประกอบ

2.4 บริเวณที่ 1, 2 และ 3 กำหนดข้อห้ามก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท รวม 17 ชนิด/ประเภท

2.5 บริเวณที่ 4,5,6,7,8 และ 9 กำหนดข้อห้ามก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคารบางชนิด หรือบางประเภทตามข้อ 2.4 ยกเว้นตึกแถวที่มีพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหารไม่เกิน 400 ตร.ม. และอาคารสำนักงาน

2.6 บริเวณที่ 10 กำหนดข้อห้ามก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภทตามข้อ 2.5 ยกเว้นตึกแถวเป็นตึกแถวสองชั้นสูงไม่เกิน 16 เมตร แต่ต้องไม่เกิน 37 เมตร

2.7 ข้อบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับกับการก่อสร้างเขื่อน สะพาน อุโมงค์ ท่อหรือท่อระบายน้ำ รั้วหรือกำแพง รวมทั้งการซ่อมแซมอาคารเพื่อให้คงสภาพเดิมหรือการดัดแปลงภายในโดยไม่เปลี่ยนแปลงสภาพภายนอก

3. ประกาศกรุงเทพมหานคร

เรื่องกำหนดแบบแปลน แผนผัง และรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของห้องแถว ตึกแถว ภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นนอก

สาระสำคัญของประกาศกรุงเทพมหานครฉบับนี้ มีดังนี้

3.1 ประกาศฯ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการรักษา บูรณะสถานที่ที่มีประโยชน์หรือมีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดีภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นนอก

3.2 ประกาศฯ นี้ ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ 5 (10) แห่งข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครเรื่องกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลงใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ภายในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก

3.3 ประกอบด้วยประกาศ รวม 3 ข้อ ซึ่งได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 105 ตอนที่ 27 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2531

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 5.3 กฎกระทรวงฯ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองในภาคต่างๆ และในเขตปริมณฑลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 5.4 จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็น 14 ประเภท ซึ่งมีผลต่อการระบุการใช้ที่ดินของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โกลินทรที่ที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำตาลอ่อนเป็นที่ดินในบริเวณหมายเลข 12.1-12.10 ให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

6. พระราชบัญญัติ

ทั้งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ

6.1 พระราชบัญญัติฯ นี้ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตราขึ้นเมื่อ 29 มีนาคม 2535

6.2 พระราชบัญญัติฯ นี้ประกอบด้วย 115 มาตรา

6.3 พระราชบัญญัติฯ นี้แบ่งเป็น 7 หมวด และบทเฉพาะกาล

หมวด 1 : คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

หมวด 2 : กองทุนสิ่งแวดล้อม

หมวด 3 : การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 1 - มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 - การวางผังจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 - เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 4 - การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

หมวด 4 : การควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ 1 - คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ 2 - มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

ส่วนที่ 3 - เขตควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ 4 - มลพิษทางอากาศและเสียง

ส่วนที่ 5 - มลพิษทางน้ำ

ส่วนที่ 6 - มลพิษอื่นและของเสียอันตราย

ส่วนที่ 7 - การตรวจสอบและควบคุม

ส่วนที่ 8 - ค่าบริการและค่าปรับ

หมวด 5 : มาตรการส่งเสริม

หมวด 6 : ความผิดทางแพ่ง

หมวด 7 : บทกำหนดโทษ บทเฉพาะกาล

6.4 ในหมวด 1 ว่าด้วยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ประกอบด้วยกรรมการรวม 23 ท่าน มีปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจและหน้าที่รวม 14 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 ประกาศ นี้กำหนดให้ห้องแถว ตึกแถวมีความกว้าง ความลึก ที่ว่าง แนวอาคารระยะต่างๆ ของอาคารให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยอาคารที่จัดรถยนต์ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยที่จอดรถยนต์

3.5 ประกาศ นี้ กำหนดควบคุมคุณลักษณะทางสถาปัตยกรรมรวม 7 ลักษณะ เช่น หลังคา กันสาด ประตู หน้าต่าง สีภายนอก ผนังภายนอก ฯลฯ

4. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ภายในบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ในท้องที่แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ แขวงวัดกัลยาณี เขตธนบุรี และแขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2535

สาระสำคัญของประกาศ ฉบับนี้ มีดังนี้

4.1 ประกาศ นี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 แห่ง พรบ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

4.2 ประกอบด้วยประกาศรวม 9 ข้อ ซึ่งได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 65 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2535

4.3 ประกาศ นี้แบ่งพื้นที่บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ออกเป็น 5 บริเวณ โดยมีแผนที่แนบท้ายประกอบ

4.4 บริเวณที่ 1 และ 2 กำหนดห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารอื่นใด อาคารทางศาสนา อาคารที่ทำการราชการ และอาคารที่พักอาศัยที่มีใช้ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว หอพักหรืออาคารชุด โดยให้มีความสูงไม่เกิน 16 เมตร

4.5 บริเวณที่ 3 กำหนดห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภทรวม 17 ประเภท

4.6 บริเวณที่ 4 และ 5 กำหนดห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารบางชนิดหรือบางประเภท รวม 17 ประเภท

4.7 ประกาศ นี้ ไม่ใช้บังคับกับการสร้างเขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้วหรือกำแพง

5. กฎกระทรวง

ฉบับที่ 116 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

สาระสำคัญของกฎกระทรวงฯ

5.1 กฎกระทรวงฯ นี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่ง พรบ.การผังเมือง พ.ศ. 2518 และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่ง พรบ.การผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พรบ.การผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

5.2 กฎกระทรวงฯ นี้ มีรวม 22 ข้อ ประกาศใช้เมื่อ 29 มีนาคม 2535 มีผลใช้บังคับ 5 ปี (สิ้นสุด 18 มีนาคม 2540)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.5 พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์และสนับสนุนสัมฤทธิ์ผลของโครงการ
การกรุงรัตนโกสินทร์ในระดับมหภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

ห้องสมุดดิจิทัล

แนวความคิดและการประยุกต์ใช้งาน

โดยอุบล ดุทธนะ บริษัทซัม ซิตีเอ็ม จำกัด และอาจารย์ Eastern Asia University

ห้องสมุดดิจิทัลเป็นแนวความคิดใหม่ในเรื่องการจัดเก็บข้อมูลสื่อประสม (Multimedia) การจัดเก็บเป็นการจัดเก็บในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า ข้อมูลดิจิทัล ห้องสมุดดิจิทัล จะเป็นตัวเสริมห้องสมุดปกติที่เก็บเฉพาะข้อมูลหนังสือและวารสารซึ่งอาจอยู่ในรูปของ USMARC (US Machine Readable Catalogue) ห้องสมุดปัจจุบันจะใช้ซอฟต์แวร์ห้องสมุดอัตโนมัติ (Library Automations Software : LAS) เพื่อช่วยงานด้านเคตล็อก ยืมคืน จัดซื้อ และงานให้บริการสืบค้นโดยตัวเองจากเครื่อง OPAC (Online Public Access Catalogue Workstation) ซอฟต์แวร์ LAS ในปัจจุบันที่อยู่ในชั้นแนวหน้าจะสามารถจัดเก็บข้อมูลมัลติมีเดีย และสามารถทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตได้

ห้องสมุดดิจิทัล จะมีลักษณะการทำงานที่คล้ายกับระบบห้องสมุดปกติ แต่จะซับซ้อนในแง่ที่ต้องบริหารข้อมูลเนื้อหาที่เป็นดิจิทัลไม่ว่าจะอยู่ในรูปของตัวอักษร (Text) ภาพ (Image) เสียง (Sound) หรือ วิดีโอ (Video) ซอฟต์แวร์ห้องสมุดแบบ LAS สมัยใหม่จะเก็บข้อมูลมัลติมีเดียในระดับหลายร้อยกิกะไบต์ (Gigabyte) ได้ ส่วนห้องสมุดดิจิทัลเก็บได้ในระดับหลายพันกิกะไบต์ หรือในระดับเทระกิกะไบต์ (Terabyte) นั่นเอง (1 ล้านไบต์ = 1 เมกะไบต์, 1000 เมกะไบต์ = 1 กิกะไบต์, 1000 กิกะไบต์ = 1 เทระกิกะไบต์) ห้องสมุดดิจิทัลจะปฏิรูปการเรียนการสอนในศตวรรษหน้า ขณะนี้มหาวิทยาลัยต่างๆ เริ่มศึกษาเทคโนโลยีนี้ และ บางแห่งก็ได้เริ่มสร้างระบบที่เก็บสะสมเนื้อหาเพื่อ ใช้งานการเรียนการสอน และงานวิจัย

บทความนี้จะอธิบายถึงซอฟต์แวร์ห้องสมุดดิจิทัล ซึ่งผลิตภัณฑ์ของไอบีเอ็ม ชื่อ IBM Digital Library (DL) จะเป็นเทคโนโลยีล่าสุดในการใช้สร้างห้องสมุดดิจิทัล ความเป็นมาของซอฟต์แวร์ห้องสมุดดิจิทัล

ในปี 1994 ลู เกิร์ลเนอวี ประธานกรรมการบริหาร บริษัท IBM ได้มอบหมายให้กลุ่มสถาปนิกซอฟต์แวร์วางแผนการสร้าง "Digital Library" ซึ่งสามารถบริหารจัดการข้อมูลดิจิทัลบนสื่อดิจิทัล

IBM ซึ่งมีความเชี่ยวชาญมากในการสร้างระบบข้อมูลขนาดใหญ่ และมีเทคโนโลยีทั้งด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และการบริการที่ยอดเยี่ยม ย่อมมีขีดความสามารถที่จะจัดการกับข้อมูลมัลติมีเดียขนาดใหญ่หลายๆ ที่เก็บเป็นคลังข้อมูลดิจิทัล หลังจากมีวางแผนพัฒนา และได้รับการสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้น ประธาน IBM ประกาศว่าต้องสร้างซอฟต์แวร์ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน

คณะทำงานได้ทำงานอย่างเต็มที่จนถึงเดือน มีนาคม 1995 IBM ได้ประกาศผลิตภัณฑ์ "Digital Library" ที่ห้องสมุดประชาชนแห่งนครนิวยอร์ก IBM Digital Library (IBM DL) เป็นซอฟต์แวร์เครื่องมือนำสำเร็จที่สามารถรวบรวม จัดการบริหารป้องกัน และให้บริการเนื้อหาสื่อประสม (มัลติมีเดียคอนเทนต์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากที่ได้มีการใช้ “Digital Library” โดย พิพิธภัณฑน์ มหาวิทยาลัย ห้องสมุด และวงการยอดลี้
วู้ด IBM มุ่งหวังที่จะสร้าง “Killer Application” ที่เป็น On-Line ซึ่งจะมีผลกระทบต่อชีวิตการทำงานของ
มนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน อยู่ที่ทำงาน กำลังเดินทางและอยู่ระหว่างการสนทนา การกรรมาวิธีการและ
เทคโนโลยีการจัดการเนื้อหาดิจิทัลที่เก็บใน IBM DL เมื่อไปพร้อมกับความสามารถด้าน e-business จะก่อ
เกิดสภาวะที่เหมาะสม ในการซื้อขายและใช้เนื้อหาดิจิทัล พุดง่าย ๆ IBM เอง ยอมให้ Microsoft,
Netscape และ Apple เป็นเจ้าใหญ่ในงานข้างลูกข่ายเครื่อง PC ที่ใช้ Browser และซอฟต์แวร์ Desktop
ส่วน IBM ได้ดำเนินการอย่างเงียบๆ ในการสร้างผลิตภัณฑ์จริงขึ้นมาใช้งานกับเครื่องแม่ข่ายหรือ Server
และ Middleware สำหรับทำงานและจัดการกับข้อมูลเนื้อหาที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเครือข่ายทั้งหลาย

1.1 การจัดการกับ Content นอก Database

โอกาสการตลาดที่ IBM สืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ข้อมูลกราฟิก จิตใจจำนวนมาก ยังคง
เก็บในรูปแบบอะล็อก หรือเป็นแฟ้มข้อมูล ซึ่งการสืบค้นทำได้ค่อนข้างจำกัดมาก ในทำนองเดียวกัน ข้อมูลที่
เก็บในฐานะข้อมูลทั่วไป ยังคงเป็นข้อมูลตัวเลขและอักษร

แผนชั้นแรกของ IBM คือการทำให้ฐานข้อมูล DB2 ของ IBM (ฐานข้อมูลชั้นนำอื่นได้แก่
Oracle, Informix) สามารถเก็บข้อมูลมัลติมีเดีย ซึ่งฐานข้อมูล DB2 นี้จะเป็นพื้นฐานของการสร้าง IBM DL
นอกจากนี้ IBM จะสร้างตัวเชื่อมชื่อ Datalink เชื่อมจาก DB2 ไปยังข้อมูลมัลติมีเดียที่เก็บภายนอกฐานข้อมูล

ขณะนี้ IBM DL และ DB2 สามารถเชื่อมกับแฟ้มข้อมูลมัลติมีเดียนอก DL ได้เมื่อ Datalink ใช้ได้
ในปี 1998 การเชื่อมแฟ้มข้อมูลของ IBM จะมีขีดความสามารถเทียบเท่าฐานข้อมูล เพราะจะมีขีดความ
สามารถทำงาน การรู้และสำรวจข้อมูลอย่างสมบูรณ์ และการทำให้ Content ในระดับองค์การขนาดใหญ่
ได้ง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะองค์การสามารถใช้ IBM DL และ DB2 เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาใช้ผ่าน
Web หรือนำมาใช้สร้าง Web-Based Application ที่ช่วยให้การบริหารสารสนเทศของ Content สื่อประสม
ขององค์กร มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ระยะเวลาต่อไป : E-business

ปัจจุบัน เครื่อง Server ของ IBM ทำงานกับ Transaction ถึง 20 พันล้าน Transaction ต่อ
วันและใช้งานกับเนื้องานธุรกิจถึง 70 เปอร์เซ็นต์ในตลาดโลก

IBM เห็นว่าการสร้างเศรษฐกิจบนเครือข่าย จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงธุรกิจสังคมและรัฐ
บาลอย่างมาก จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตและการทำงานของคน IBM เห็นว่า DL จะ
เป็นตัวประกอบสำคัญในการเปลี่ยนแปลงนี้

1.3 IBM DL Version 2

IBM ประกาศ DL Version 2 ในเดือนสิงหาคม 2540 ซึ่งใช้กับฐานข้อมูล DB2 ยุคใหม่ที่
สามารถเก็บข้อความ ตัวอักษร ภาพ เสียง และวิดีโอ ในรูปดิจิทัลและกระจายไปใช้ทั่วทุกแห่งอย่างปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DL Version 2 มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างมาก เช่น ความสามารถการสืบค้น การสนับสนุน Video Server การจัดส่งข้อมูลไปยังจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัยผ่านเครือข่ายเครื่องมือการพัฒนา ระบบงานให้ตรงกับความต้องการจะใช้จาวา (Java) เครื่องมือจัดการเรื่องลิขสิทธิ์โดยใช้ Watermark ที่เห็นได้หรือแบบซ่อน การจำลองนิ้วมือ การสำรองข้อมูล ในปัจจุบันมีผู้ใช้ DL แล้ว ได้แก่ สำนักวาติกัน, DreamWork SKG, CBS News, School of Music มหาวิทยาลัยอินเดียนา บริษัท EMI Music Publishing ฯลฯ จาวา 1995 ถึงปี 1997 มีผู้ใช้ IBM DL กว่า 50 แห่งทั่วโลก IBM ต้องการให้ประสบการณ์จาก Site ต่างๆ เพื่อเข้าใจการสร้าง Killer Application ที่จะมีผู้ใช้จำนวนมหาศาล

Java – Based Administration

IBM DL Version 2 ออกแบบซอฟต์แวร์การติดตั้งบำรุงรักษาระบบ เป็น Java Applet หมด ซึ่งทำให้ DL สามารถทำงานผ่าน Web ได้ หน้าจอของซอฟต์แวร์บริหารระบบจะเป็นแบบเดียวกันไม่ว่าระบบ DL จะวิ่งบนเครื่องอะไร นอกจากนี้ Online Help จะอยู่ในรูป HTML ซึ่งดูจาก Web Browser ได้

1.4 สถาปัตยกรรม 3 เหลี่ยมของ IBM DL

IBM DL เป็น "Enabling Middle" ที่อยู่ข้างบนและฐานข้อมูลที่อยู่ข้างล่าง สถาปัตยกรรมการสร้างระบบของ IBM DL เป็นแบบ Client Server ที่ประกอบด้วยกลุ่มของ Server ซึ่งได้แก่ Library Server 1 ชุด และ Object Server n ชุด ที่ต่อกับ Client เครื่อง Library Server จะจัดเก็บ Index การสืบค้นและการ Access ข้อมูล ส่วน Object Server จัดเก็บและบริหาร Content ที่อยู่ในรูปดิจิทัล

แนวทางนี้ทำให้ IBM สามารถใช้เทคโนโลยีการบริหารข้อมูลที่สละจาก Application และ Content ซึ่งเหมาะกับโลก Open อย่างมาก การแยกข้อมูลการสืบค้นใน Library Server ออกจาก Content ใน Object Server ทำให้สามารถ Scale up ระบบงานที่มีจำนวนข้อมูลวิดีโอและภาพได้เป็นอย่างดี

แกนของ IBM DL คือ Library Server ที่ใช้ฐานข้อมูล DB2 หรือ Oracle (IBM เน้นอนโยมแพลตฟอร์ม DB2 เพราะทำงานกับ DL ได้ดีกว่า) เครื่อง Library Server จะบริหารแคตตาล็อกใน IBM DL ทำการสืบค้นแบบต่างๆ การค้นข้อมูลมาใช้อย่างปลอดภัยและการติดต่อ Object Server เครื่องอื่นๆ

Content ที่เป็นดิจิทัลเก็บอยู่ใน Object Server เหล่านี้ต่อกับอุปกรณ์เก็บข้อมูลแบบต่างๆ และสามารถกระจายไปทั่วเครือข่ายเพื่อให้ผู้ใช้ติดต่อได้สะดวก Content ใน Object Server ไม่ต้องได้รับการ Normalized ผิดกับระบบของคู่แข่งอื่นๆ บางเจ้า IBM DL จะเก็บเพิ่มข้อมูลในรูปแบบ Native และไม่ขึ้นกับประเภทของ Content ไม่ว่าข้อมูลจะเป็นวิดีโอ Scanned Image หรือ แบบ Text File ในกรณีที่ Video Server เป็นแบบ Push Server เครื่อง Object server จะกระตุ้นการส่งสายข้อมูลอย่างมีจังหวะ ทำให้เครื่องลูกข่ายสามารถดึงวิดีโอจากเครื่องแม่ข่ายได้อย่างต่อเนื่องไม่กระตุก

1.5 การประเมิน IBM DL Initiative

ถึงแม้ว่า IBM เริ่มจะประสบความสำเร็จอย่างมากในธุรกิจ DL แต่ก็จะได้รับการท้าทายที่สำคัญจาก Oracle และ Microsoft ปัญหาคือว่าเทคโนโลยี Content Management ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ดังนั้น IBM จึงต้องเพิ่มความรับผิดชอบในการสร้างตลาด ในการให้ความรู้แก่ลูกค้าในเรื่องการนำ Content มาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ IBM เคยทำให้ตลาดเติบโตในอดีตในเรื่องอื่นๆ แต่การที่ IBM จะทำได้สำเร็จในเรื่อง DL หรือไม่ในอนาคต เมื่อได้รับการกดดันจากคู่แข่งนั้น เป็นเรื่องที่ต้องรอดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยิ่งกว่านี้ IBM ยังต้องรอการทดสอบระบบ DL ที่ได้รับการสร้างแล้วอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้จะมีเรื่องภาพพจน์ของ IBM ที่ต้องเปลี่ยนไปในขณะที่ IBM มีชื่อเสียงอย่างมากในการแก้ปัญหาระบบสารสนเทศขององค์กร IBM จะปรับตัวทันทีที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับ อัจฉริยะภาพของ Content Provider ที่ได้ใหม่ เป็นเรื่องที่ต้องจับตามอง เพื่อที่ตอบคำถามดังกล่าว จะต้องพิจารณาถึงสถาปัตยกรรมของ DL ชั้นส่วนต่างๆ ของ DL และคุณสมบัติผู้นำธุรกิจยุค ค.ศ. 2000 ซึ่งจะต้องเป็นผู้นำด้าน Contents Management ในการสร้าง Solutions สำหรับองค์กรรวมทั้งข้อเท็จจริงที่วัฒนธรรม ของบริษัทธุรกิจสื่อและบันเทิง ธุรกิจระดับนานาชาติที่มุ่งไปด้าน e-business

โครงสร้างของซอฟต์แวร์ IBM DL

IBM DL สนับสนุนการทำงาน 5 อย่างที่ประสานกันของห้องสมุดครอบคลุมเรื่อง การจัดเก็บ(Collection) การแยกหมวดหมู่ (Organization) การบริหารหน่วยความจำ (Storage and Management) การป้องกัน (Protection) และการกระจายจัดส่ง (Distribution) ของข้อมูล Multimedia Object

โครงการการสร้าง IBM DL ดูแลโดย Dr. Willy Chiu (ผู้อำนวยการ IBM DL) Dr. Reimer และทีม IBM DL เมื่อตอนปี 1994 หลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์กับลูกค้าถึงความต้องการซึ่งสรุปได้จากระบบ Digital Library มีฟังก์ชันหลัก 5 ฟังก์ชัน

ระบบ DL มีฟังก์ชัน 5 ประการ

- สร้างและจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล (Creation and Capture)
- บริหารการจัดเก็บ (Storage and Management)
- การสืบค้น (Search and Access)
- การกระจายจัดส่ง (Distribution)
- การบริหารลิขสิทธิ์ (Right Management)

จะอธิบายแต่ละฟังก์ชันโดยสังเขปดังต่อไปนี้

สร้างและจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล (Creation and Capture)

ข้อมูลดิจิทัลจากแหล่งต่างๆ สามารถนำเข้าสู่ IBM DL โดยการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันมาประยุกต์ใช้ หรือไม่ก็นำเข้ามาโดยกรรมวิธี Import IBM DL Version 2 นี้ จะสนับสนุนเครื่อง Scanner ในปัจจุบันแทบทุกยี่ห้อ และสามารถ Import ข้อมูลในรูปแบบหลากหลาย ในระหว่างนี้ ก็กำลังออกแบบซอฟต์แวร์ที่สนับสนุนระบบเพิ่มข้อมูล OMF จากบริษัท Avid Technology ซึ่งเป็นผู้นำด้าน Digital

Video Editing

เครื่องมือ Authoring จาก IBM หรือจากบริษัทอื่นๆ สามารถใช้ในการสร้างข้อมูลดิจิทัลที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาเก็บใน IBM DL IBM DL Version 2 นี้สนับสนุนการพัฒนาระบบโดยใช้ภาษา Java, Microsoft Active X และภาษา C++ นอกจากนี้ใน Version 2 นี้ยังมี Java Developers Kit แยกมาด้วย การพัฒนาแบบที่ง่าย ๆ ก็สามารถทำได้โดยการเขียนโปรแกรมเชื่อมกับ API ของ IBM DL ซึ่งมีมาพร้อมกับโปรแกรมสำเร็จรูปนี้

บริหารการจัดเก็บ (Storage and Management)

IBM DL เป็นสถาปัตยกรรมแบบกระจายที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถโดยการเพิ่ม Server และ Client ได้เมื่อต้องการ ระบบนี้สามารถเริ่มได้ทันทีบนเครื่อง Workstation เพียงเครื่องเดียวแล้วเติบโตเป็นระบบขนาดใหญ่ในระดับองค์กร ข้อมูลที่จัดเก็บสามารถเริ่มในฮาร์ดดิสก์บน PC ตัวเดียว แล้วเติบโตไปจนกระทั่งต้องบริหารด้วย Object Server หลายๆ ตัวที่จัดเก็บข้อมูลขนาด Terrabyte หรือใหญ่ถึงระดับ Pentabyte ข้อมูลมหาศาลสามารถจัดเก็บใน Network IBM Tape Library และ Optical Library แล้วบริหารโดยซอฟต์แวร์ System Managed Storage (SMS)

ในระดับล่าง IBM DL ทำงานบนเครื่อง PC ที่วิ่ง NT ลูกค้ายของ IBM ต้องการเริ่มที่ระดับล่าง และสามารถย้ายไปอยู่ในเครื่องมินิระดับ AIX หรือ IBM เมนเฟรม ระบบ IBM DL ยังสามารถวิ่งได้บนแพลตฟอร์มขนาดเล็ก ไปถึงแพลตฟอร์มขนาดใหญ่ ลูกค้า IBM มีความต้องการอย่างมากในการให้ระบบทำงานกับผู้ใช้ถึง 2000-3000 คน พร้อมๆ กัน ส่วนถ้าต้องการสนับสนุนคนใช้เป็นหมื่นๆ คนแล้ว ก็ต้องใช้เครื่อง MVS ขนาดใหญ่ที่มีโปรเซสเซอร์จำนวนมากที่วิ่งพร้อมกันในรูปแบบ Shares Memory หรือเครื่อง SP2 ที่มีประสิทธิภาพสูง

นอกจากซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับระบบ IBM DL แล้ว เนื่องจากระบบ IBM DL Client Application จาก Object Server เพื่อให้เกิดการควบคุมและรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้หลายๆ คนที่ต้องการใช้ข้อมูลเดียวกันจาก Object ได้ร่วมกันก็สามารถนำข้อมูลมาอ่านไว้ก่อนใน Object Server ที่อยู่ใกล้ที่สุดซึ่งทำให้เกิดสมรรถภาพการทำงานดียิ่งขึ้น

เทคโนโลยี DB2 ก็ช่วยให้ IBM DL ทำงานในรูปแบบเบ็ดที่เครื่องหลายรูปแบบได้ ทำให้สามารถทำงานในระดับที่มีความแน่นสูงไม่ว่าจะเป็นการใช้ข้อมูล การบริหารข้อมูล และการบริหารระบบจาก ส่วน IBM DL ก็สามารถใช้กับฐานข้อมูล Oracle แต่ก็จะได้งาน IBM DL ไม่ครบทุกงาน เพราะฟังก์ชันงานบางส่วนมีเพื่อทำงานกับ DB2 เท่านั้น

ซอฟต์แวร์ DB2 รุ่นใหม่ ๆ ของ IBM เป็นที่ยอมรับกันว่าสามารถสู้กับ RDBMS อื่นๆ ในตลาดที่ดูเด็ด DB2 Universal Server เป็นซอฟต์แวร์ที่ทำให้การบริหารข้อมูลทำได้แบบ Scalable และ Extensible เมื่อได้เพิ่มขีดความสามารถของ Parallel Processor การวางรูปแบบการทำงานของ Client โดยใช้ซอฟต์แวร์ การสนับสนุนการทำ Replication หน้าจอ GUI แบบสไลด์ต้นไม้ การที่ทำงานได้กับ NT จนถึงเมนเฟรมทำให้ DB2 ดูแน่นขึ้นไปอีก

การสืบค้น (Search and Access)

การสืบค้นใน IBM DL เป็นการสืบค้นที่ Meta Data ที่เก็บอยู่ใน Object Server และสามารถสืบค้น Content ของ Object ที่เก็บ เมื่อเก็บ Text Object ข้อมูล Index แบบ Full Text ก็ได้รับการสร้างขึ้นอย่างอัตโนมัติและเก็บพร้อมกับ Object นอกจากนี้ IBM DL ยังมีความสามารถในการสืบค้นได้หลายชนิดหลายเทคโนโลยี ผู้ใช้สามารถสอบถามโดยใช้ Keyword หรือ Boolean Text Search หรือพร้อมกัน เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสืบค้นแบบหลายรูปแบบ นอกจากนี้คำสั่งการสืบค้นก็สามารถใช้แบบภาษารวมดา (ขณะนี้คงเป็นภาษาอังกฤษ) ผลลัพธ์ที่ได้จะเรียงตามลำดับจากน่าจะใช่ที่สุดลงไป

การสืบค้นของ IBM DL จะกระทำโดย "Broker" บน Server ที่ทำให้การสืบค้นแบบสหพันธ์ (Federated Search) บน Server ที่เชื่อมต่อกันเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำการสืบค้นแบบสหพันธ์แทนที่จะไปให้เครื่อง Client PC ทำเพียงตัวเดียว IBM ออกแบบให้ทำงานโดย Server Process นั่นคือยกภาระการสืบค้นไปอยู่ที่ Server ทำให้ IBM ทำให้สนับสนุนการใช้ "Thin Client" ในรูปแบบ Browser ได้ดี IBM เรียกการจัดการลักษณะนี้ว่า "Middle" Search Server เนื่องจากใช้สถาปัตยกรรมแบบ 3-Tier Client Server ซึ่งประกอบด้วย Client หลายๆ เครื่อง และ Server หลายๆ ชุด

ความสามารถสืบค้นร่วมกันอย่างสหพันธ์ (Federates Search)

โครงสร้างของระบบ DL ซึ่งข้อมูลกระจายอยู่ในหลาย Server ทำให้ต้องสามารถสืบค้นบน Server ได้โดยใช้กรรมวิธีสืบค้นที่เหมาะสมกับ Server นั้น ซอฟต์แวร์สืบค้นบน Web Crawler จะต้องมีการรวม Object ก่อนค่อยทำการสืบค้นคือ การสืบค้นแบบรวมกันก่อนนี้จึงไม่เหมาะสมกับการสืบค้น Object ขนาดใหญ่ หรือเมื่อ Content มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากมี Latency การสืบค้นสูง นอกจากนี้การสืบค้นยังต้องคำนึงถึง Referential Integrity อีกด้วย IBM DL ทำได้ทั้งแบบสืบค้นรวมดา และแบบรวมกันก่อนและสืบค้นแบบสหพันธ์ (Federates Search)

ดร. เจมส์ โรเมอ์ ของ IBM DL กล่าวว่าทำการสืบค้นที่ปริมาณมากที่จัดเก็บแบบดิจิทัลใน DL สามารถทำแบบ Scalable เมื่อใช้โครงสร้างการสืบค้นแบบสหพันธ์ เนื่องจากสืบค้นได้รับการแยกเป็นส่วนๆ ตามความเหมาะสม เช่น ส่วนที่ใช้ Keyword ส่วนที่ใช้ Full Text ส่วนที่ใช้กรรมวิธี Relational หรือบางส่วนที่ใช้ภาพ โดยกรรมวิธี QBIC (Query By Image Content)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้